

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 743/2021*

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην Αίθουσα Συνεδριάσεων του 1^{ου} ορόφου του κτηρίου των γραφείων της, επί της οδού Κότσικα 1^Α, Αθήνα, την 5^η Αυγούστου 2021, ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ιωάννης Λιανός

Μέλη: Καλλιόπη Μπενετάτου (Αντιπρόεδρος)

Παναγιώτης Φώτης (Εισηγητής)

Ιωάννης Στεφάτος

Μαρία Ιωάννα Ράντου

Μαρία Ιωαννίδου

Σωτήριος Καρκαλάκος και

Ιωάννης Πετρόγλου

Γραμματέας: Ευγενία Ντόρντα

Θέμα της συνεδρίασης: Λήψη απόφασης επί της επί της προηγούμενης γνωστοποίησης, κατ' άρθρο 6 παρ. 1 έως 3 του ν. 3959/2011, που αφορά την μεταβολή ελέγχου επί της εταιρείας ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε. - ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ (ΔΩΔΩΝΗ) και των θυγατρικών της, από τον αποκλειστικό έλεγχο της εταιρείας SI FOODS LIMITED σε κοινό έλεγχο της εταιρείας SI FOODS LIMITED και της εταιρείας VENETIKO HOLDINGS M.A.E., η οποία ελέγχεται εμμέσως από την εταιρεία CVC Capital Partners SICAV-FIS S.A., μέσω της απόκτησης από τις εταιρείες αυτές κοινού ελέγχου επί της εταιρείας SI FOODS HOLDINGS LIMITED, στην οποία η SI FOODS LIMITED θα εισφέρει τη συνολική συμμετοχή της στο κεφάλαιο της ΔΩΔΩΝΗ".

Πριν την έναρξη της συζητήσεως, ο Πρόεδρος της Επιτροπής όρισε Γραμματέα της συνεδριάσεως την υπάλληλο της Γραμματείας Προέδρου, Αντιπροέδρου και Εισηγητών, Ευγενία Ντόρντα με αναπληρώτρια την Ηλιάνα Κούτρα.

* Η παρούσα απόφαση εκδίδεται σε τρεις (3) επιπλέον εκδόσεις με τα διακριτικά: (1) Προς Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, (2) Έκδοση για την εταιρεία «VENETIKO HOLDINGS M.A.E.» και (3) Έκδοση για την εταιρεία «SI FOODS LIMITED». Από τις παραπάνω εκδόσεις έχουν αφαιρεθεί τα απόρρητα επιχειρηματικά στοιχεία (όπου η ένδειξη [...]) τα οποία δεν θα πρέπει να περιέλθουν σε γνώση του αντίστοιχου αποδέκτη της έκδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 3959/2011 (ΦΕΚ 93 Α'/20.4.2011), όπως ισχύει, και τον Κανονισμό Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 54 Β'/16.1.2013).

Στην αρχή της συζήτησης, ο Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον Εισηγητή της υπόθεσης, Παναγιώτη Φώτη, ο οποίος ανέπτυξε συνοπτικά την υπ' αριθμ. πρωτ. οικ.6511/03.08.2021 γραπτή Εισήγηση επί της κρινόμενης υπόθεσης και πρότεινε, για τους λόγους που αναφέρονται αναλυτικά στην Εισήγηση, να εγκριθεί η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση.

Με την ολοκλήρωση της ανάπτυξης της εισήγησης, η Επιτροπή, προχώρησε σε διάσκεψη επί της ως άνω υπόθεσης με τη συμμετοχή του Εισηγητή, Παναγιώτη Φώτη, ο οποίος δεν έλαβε μέρος στην ψηφοφορία και αφού έλαβε υπόψη την έκθεση του αρμόδιου Εισηγητή, όλα τα στοιχεία του φακέλου της ανωτέρω υπόθεσης, τις απόψεις των μελών και το ισχύον νομικό πλαίσιο,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ :

1. Η ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΠΡΑΞΗ

1.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Στις 19.5.2021 υπεβλήθη στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής και «ΕΑ») το υπ' αριθ. πρωτ. 4405 έντυπο πλήρους γνωστοποίησης συγκέντρωσης επιχειρήσεων (εφεξής και «Γνωστοποίηση») από την εταιρεία VENETIKO HOLDINGS M.A.E. (εφεξής και «VENETIKO») από κοινού με την εταιρεία SI FOODS LIMITED (εφεξής και «SIF», και από κοινού και οι «Γνωστοποιούντες» ή/και τα «γνωστοποιούντα μέρη»), αναφορικά με την απόκτηση από τη VENETIKO, η οποία ελέγχεται εμμέσως από την εταιρεία CVC Capital Partners SICAV-FIS S.A. (εφεξής και «CVC»), ποσοστού περίπου [...] % επί του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της νεοσυσταθείσας εταιρείας SI FOODS HOLDINGS LIMITED (εφεξής και «SIF HOLDINGS»), η οποία επί του παρόντος ανήκει πλήρως στην SIF, με αποτέλεσμα, σύμφωνα με τους Γνωστοποιούντες, την απόκτηση κοινού ελέγχου από τις εταιρείες CVC (μέσω της VENETIKO) και SIF επί της εταιρείας αυτής. Στο πλαίσιο της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής, η SIF έχει δεσμευθεί ότι, ως προϋπόθεση για την ολοκλήρωση αυτής, θα εισφέρει στην SIF HOLDINGS τη συνολική συμμετοχή της στην εταιρεία ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε. - ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΗΠΕΙΡΟΥ (εφεξής «ΔΩΔΩΝΗ») ύψους [...] % του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας αυτής, και, συνεπώς, μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, οι εταιρείες CVC (μέσω της VENETIKO) και SIF θα ελέγχουν από κοινού την εταιρεία ΔΩΔΩΝΗ.

1.2 ΤΑ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑ ΜΕΡΗ

1.2.1 VENETIKO HOLDINGS M.A.E.

2. Η VENETIKO HOLDINGS M.A.E. συστάθηκε στις 23.3.2021 στην Ελλάδα από την εταιρεία Venetiko Holdings S.a.r.l., και ελέγχεται εμμέσως από τη CVC, μέσω ορισμένων Κεφαλαίων CVC¹.
3. Στις 30.3.2021, η VENETIKO HOLDINGS M.A.E. απέκτησε ποσοστό [...] % επί του μετοχικού κεφαλαίου της VIVARTIA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (εφεξής και «VIVARTIA»). Κατά τις 6.5.2021, το ποσοστό της VENETIKO HOLDINGS M.A.E. στη VIVARTIA είχε αυξηθεί σε [...] %. Η εν λόγω συναλλαγή γνωστοποιήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής και «Ε.Επ»), η οποία την ενέκρινε με απόφαση της στις 8.3.2021².
4. Η VIVARTIA είναι εταιρεία συμμετοχών (holding) και επικεφαλής του ομίλου VIVARTIA, ομίλου παραγωγής τροφίμων. Συνολικά, οι δραστηριότητες του ομίλου VIVARTIA μπορούν να κατηγοριοποιηθούν στους εξής επιχειρηματικούς κλάδους: (i) Κλάδος Γαλακτοκομικών και Ποτών, με αντικείμενο την παραγωγή και διανομή γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως γάλα και παρεμφερή προϊόντα γιαουρτιού και χυμών φρούτων, μέσω της ΔΕΛΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Α.Ε. (εφεξής και «ΔΕΛΤΑ») και των θυγατρικών της, (ii) Κλάδος Καταψυγμένων Τροφίμων, με αντικείμενο την παραγωγή και διανομή καταψυγμένων τροφίμων και ζυμών, όπως λαχανικά και έτοιμες συνταγές γευμάτων, μέσω της ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εφεξής και «ΜΠΑΡΜΠΙΑ ΣΤΑΘΗΣ») και των θυγατρικών της, και (iii) Κλάδος Υπηρεσιών Εστίασης και Ψυχαγωγίας, με αντικείμενο τη λειτουργία εστιατορίων ταχείας εστίασης και καφέ-ζαχαροπλασטיών και την παροχή υπηρεσιών catering, μέσω της GOODY'S ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ (εφεξής και «GOODY'S») και EVEREST ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ (εφεξής και «EVEREST») και των θυγατρικών τους.
5. Η εταιρεία ΔΕΛΤΑ είναι θυγατρική της VIVARTIA και δραστηριοποιείται στον κλάδο τροφίμων και ποτών. Η ΔΕΛΤΑ υπάγεται στον αποκλειστικό έλεγχο της VIVARTIA, καθώς η τελευταία ελέγχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της.
6. Οι άμεσες και έμμεσες θυγατρικές της ΔΕΛΤΑ είναι οι εξής:
 - ΕΥΡΩΤΡΟΦΕΣ ΕΛΛΑΣ ΑΕΒΕ, Ελληνική κατά 100% θυγατρική της ΔΕΛΤΑ, η οποία δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία ζωοτροφών.
 - UNITED MILK COMPANY AD, εταιρεία εδρεύουσα στη Βουλγαρία, η οποία είναι κατά 100% θυγατρική τη ΔΕΛΤΑ και δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων.
7. Περαιτέρω, κατά το χρόνο της γνωστοποιηθείσας πράξης, ο όμιλος VIVARTIA ασκούσε,

¹ Το Δίκτυο CVC περιλαμβάνει τη CVC και τις θυγατρικές της και τη CVC Capital Partners Advisory Group Holdings Foundation και τις θυγατρικές της, οι οποίες είναι μη εισηγμένες εταιρείες, και οι δραστηριότητες των οποίων περιλαμβάνουν την παροχή επενδυτικών συμβουλών ή/και τη διαχείριση επενδύσεων για λογαριασμό διαφόρων επενδυτικών κεφαλαίων και πλατφόρμων (τα «Κεφάλαια CVC»). Τα Κεφάλαια CVC κατέχουν συμμετοχές σε διάφορες εταιρείες που ανήκουν σε διαφορετικούς κλάδους, κυρίως στην Ευρώπη, στις Η.Π.Α. και στην περιοχή της Ασίας-Ειρηνικού (οι «Εταιρείες Χαρτοφυλακίου των Κεφαλαίων CVC»). [...].

² Υπόθεση M.10111 - CVC / Vivartia Holdings.

μέσω της ΔΕΛΤΑ, κοινό έλεγχο επί της εταιρείας με την επωνυμία ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ - ΜΕΒΓΑΛ - ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το διακριτικό τίτλο ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε. (εφεξής και «ΜΕΒΓΑΛ»), η οποία είναι ελληνική εταιρεία παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων³, ⁴. Ειδικότερα, η ΔΕΛΤΑ κατείχε, κατά τη γνωστοποίηση, ποσοστό 43,20% επί του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΜΕΒΓΑΛ και ασκούσε κοινό έλεγχο επί της εταιρείας αυτής μαζί με μέλη της οικογένειας Χατζάκου⁵. Η ΜΕΒΓΑΛ επίσης δραστηριοποιείται στον κλάδο των γαλακτοκομικών προϊόντων και, ειδικότερα, στην παραγωγή προϊόντων γάλακτος (λευκού και σοκολατούχου γάλακτος), γιαουρτιού, τυροκομικών προϊόντων και επιδορπίων.

8. Η ΜΕΒΓΑΛ ελέγχει 100% τις παρακάτω εταιρείες:

- ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΠΕ, ελληνική εταιρεία με έδρα στο Βόλο στο Νομό Μαγνησίας, η οποία είναι σήμερα αδρανής.
- ΕΒΡΟΓΑΛ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΣ Α.Β.Ε.Ε., ελληνική εταιρεία που εδρεύει στις Φέρες στο Νομό Έβρου, η οποία δραστηριοποιούταν στο παρελθόν στην παραγωγή τυροκομικών και προϊόντων γιαουρτιού, και είναι σήμερα αδρανής.
- MEVGAL ENTERPRISES LIMITED, κυπριακή εταιρεία που ιδρύθηκε το Μάιο του 2002 με μοναδική μέτοχο τη ΜΕΒΓΑΛ και ως κάτοχος του συνόλου του κεφαλαίου της MEVGAL BULGARIA EOOD, η οποία, όμως, είναι σήμερα αδρανής.
- MEVGAL USA INC, εταιρεία εδρεύουσα στις ΗΠΑ, η οποία συστάθηκε τον Αύγουστο του 2007 και είναι σήμερα αδρανής.
- MEVGAL UK LIMITED, εταιρεία εδρεύουσα στο Ηνωμένο Βασίλειο, που ιδρύθηκε το Μάρτιο του 2015 με σκοπό να αναλάβει τη διαχείριση των εμπορικών σημάτων της ΜΕΒΓΑΛ στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η εταιρεία είναι σήμερα αδρανής και τα σήματα έχουν επιστραφεί στη ΜΕΒΓΑΛ.

9. Η ΜΕΒΓΑΛ έχει, επίσης, συμμετοχή 20% στην εταιρεία ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΦΑΡΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ Α.Ε., η οποία ασχολείται με την παραγωγή παστεριωμένου εμφιαλωμένου γάλακτος για λογαριασμό της ΜΕΒΓΑΛ. Η εταιρεία αυτή έχει διακόψει τη δραστηριότητά της από το β' εξάμηνο του 2013.

10. Πέραν της VIVARTIA, την οποία ελέγχουν μέσω της VENETIKO κατά τα ανωτέρω, οι Εταιρείες Χαρτοφυλακίου των Κεφαλαίων CVC δραστηριοποιούνται σήμερα στην Ελλάδα κυρίως στους εξής επιχειρηματικούς τομείς⁶:

³ Βλ. κατωτέρω Ενότητα 2.5.

⁴ Πλήρης κατάλογος όλων των άμεσων και έμμεσων θυγατρικών της VIVARTIA περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019, προσκομισθείσες ως Παράρτημα Μ της Γνωστοποίησης (βλ. σελ. 105-110 του εν λόγω Παραρτήματος).

⁵ Βλ. σχετικά την υπ' αριθ. 650/2017 Απόφαση ΕΑ.

⁶ Όπως αναφέρεται στη γνωστοποιηθείσα πράξη το «Δίκτυο CVC» περιλαμβάνει τη CVC και τις θυγατρικές της και τη CVC Capital Partners Advisory Group Holdings Foundation και τις θυγατρικές της, οι οποίες είναι μη εισηγμένες εταιρείες, οι δραστηριότητες των οποίων περιλαμβάνουν την παροχή επενδυτικών συμβουλών ή/και τη διαχείριση επενδύσεων για λογαριασμό διαφόρων επενδυτικών κεφαλαίων και πλατφορμών («Κεφάλαια CVC»). Τα Κεφάλαια CVC κατέχουν συμμετοχές σε διάφορες εταιρείες που ανήκουν σε διαφορετικούς κλάδους, κυρίως στην Ευρώπη, στις Η.Π.Α. και στην περιοχή της Ασίας- Ειρηνικού («Εταιρείες Χαρτοφυλακίου των Κεφαλαίων CVC»). [...].

(α) Στην **αγορά παροχής ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας** μέσω της HELLENIC HEALTHCARE S.A.R.L. (εφεξής και «HELLENIC HEALTHCARE»), εταιρείας συμμετοχών, συσταθείσας στο Λουξεμβούργο, η οποία σήμερα κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, ποσοστό [...] %:

(i) Της εταιρείας με την επωνυμία ΠΕΡΣΕΥΣ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ και το διακριτικό τίτλο ΠΕΡΣΕΥΣ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ Α.Ε. (εφεξής και «ΠΕΡΣΕΥΣ»), επικεφαλής του ομίλου Περσεύς, η οποία λειτουργεί το Νοσοκομείο Metropolitan, μία ιδιωτική γενική κλινική που βρίσκεται στην περιοχή του Νέου Φαλήρου στην Αττική.

(ii) Της εταιρείας με την επωνυμία ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ ΤΖΕΝΕΡΑΛ ΧΟΣΠΙΤΑΛ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ και το διακριτικό τίτλο METROPOLITAN GENERAL A.E. (πρώην ΙΑΣΩ GENERAL A.E.) (εφεξής και «METROPOLITAN GENERAL»), που λειτουργεί το Νοσοκομείο Metropolitan General (πρώην Νοσοκομείο ΙΑΣΩ General) στο Χολαργό Αττικής.

(iii) Της εταιρείας με την επωνυμία ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ ΥΓΕΙΑ Α.Ε. και το διακριτικό τίτλο ΥΓΕΙΑ ή ΥΓΕΙΑ Α.Ε. (εφεξής και «ΥΓΕΙΑ»), η οποία είναι η μητρική εταιρεία του ομίλου ΥΓΕΙΑ. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ δραστηριοποιείται, κυρίως, στην αγορά παροχής υπηρεσιών ιδιωτικών γενικών κλινικών μέσω του Νοσοκομείου ΥΓΕΙΑ και του Νοσοκομείου Μητέρα και, σε μικρότερο βαθμό, μέσω του Νοσοκομείου Λητώ, και στην αγορά ιδιωτικών μαιευτικών κλινικών, μέσω του Νοσοκομείου Μητέρα και του Νοσοκομείου Λητώ. Ο όμιλος ΥΓΕΙΑ έχει, επίσης, περιορισμένη δραστηριότητα στην αγορά ιδιωτικών διαγνωστικών κέντρων μέσω της εταιρείας A-LAB, και

(iv) Της εταιρείας με την επωνυμία ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ CRETA INTERCLINIC ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ - ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ - ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το διακριτικό τίτλο CRETA INTERCLINIC A.E. (εφεξής και «CRETA INTERCLINIC»), η οποία λειτουργεί μία ιδιωτική γενική κλινική στο Ηράκλειο Κρήτης.

(β) Στην **αγορά παροχής λιμενικών υπηρεσιών** από τουριστικούς λιμένες - μαρίνες στα σκάφη αναψυχής και τους χρήστες τους, μέσω της VENILIA INVESTMENTS S.A.R.L. (εφεξής και «VENILIA INVESTMENTS»), εταιρείας συμμετοχών συσταθείσας στο Λουξεμβούργο, εμμέσως ελεγχόμενης από τη CVC, μέσω ορισμένων Κεφαλαίων CVC, η οποία έχει αποκτήσει τον αποκλειστικό έλεγχο, και κατέχει σήμερα ποσοστό [...] %, επί της D MARINAS HELLAS A.E., η οποία, με τη σειρά της, έχει τον αποκλειστικό έλεγχο των εταιρειών που λειτουργούν τις μαρίνες Λευκάδας (στο νησί της Λευκάδας), Γουβιών (στο νησί της Κέρκυρας) και Ζέας στην Αττική.

(γ) Στην **αγορά ηλεκτρονικού εμπορίου**, μέσω της SAIGA S.à.r.l. (εφεξής και «SAIGA»), εταιρείας συσταθείσας στο Λουξεμβούργο, έμμεσα ελεγχόμενης από τη CVC, μέσω ορισμένων Κεφαλαίων CVC, η οποία έχει αποκτήσει ποσοστό [...] %, που της παρέχει

αρνητικό αποκλειστικό έλεγχο, επί της ΣΚΡΟΥΤΖ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ (εφεξής και «ΣΚΡΟΥΤΖ»).

1.2.2 SI FOODS LIMITED

11. Η εταιρεία SIF είναι κυπριακή εταιρεία [...] το 2012⁷. Κατά το χρόνο της γνωστοποίησης, η SIF κατείχε ποσοστό [...] % επί του μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της ΔΩΔΩΝΗ.

12. Περαιτέρω, στο πλαίσιο της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής, η SIF ίδρυσε στις 9.4.2021 την εταιρεία SI FOODS HOLDINGS LIMITED, εταιρεία κατά 100% θυγατρική της, με έδρα την Κύπρο, στην οποία, όπως θα εκτεθεί κατωτέρω, έχει δεσμευθεί ότι θα μεταβιβάσει, πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής, το σύνολο της συμμετοχής και των δικαιωμάτων ψήφου της στη ΔΩΔΩΝΗ.

13. [...].

14. [...] ⁸. [...] ⁹. [...] ¹⁰, [...].

15. Η ΔΩΔΩΝΗ είναι ελληνική εταιρεία παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων. Η SIF ασκεί, επί του παρόντος, αποκλειστικό έλεγχο επί της ΔΩΔΩΝΗ και των θυγατρικών της, κατέχοντας, άμεσα, ποσοστό συμμετοχής [...] % στην εταιρεία. Το εναπομείναν μετοχικό κεφάλαιο της ΔΩΔΩΝΗ ανήκει [...].

16. Ο όμιλος ΔΩΔΩΝΗ αποτελείται από τις ακόλουθες κατά 100% ανήκουσες στη ΔΩΔΩΝΗ θυγατρικές:

- DODONI (CYPRUS) LIMITED (εφεξής και «ΔΩΔΩΝΗ ΚΥΠΡΟΣ»), με έδρα την Κύπρο, η οποία ασχολείται κυρίως με την παραγωγή και εξαγωγή χαλουμιού.
- DODONI GmbH, με έδρα τη Γερμανία, η οποία ξεκίνησε την εμπορική της δραστηριότητα εντός του 2020.
- DODONI Netherlands BV, με έδρα την Ολλανδία, με σκοπό την αντιπροσώπευση της ΔΩΔΩΝΗ στις αγορές της BeNeLux και την είσπραξη απαιτήσεων από συγκεκριμένους πελάτες εξαγωγών. Η εταιρεία δεν έχει παραγωγική και εμπορική δραστηριότητα.
- DODONI UK Limited, με έδρα το Ηνωμένο Βασίλειο, με σκοπό την πιο άμεση και ενεργή πρόσβαση στην αγορά του εν λόγω κράτους.

17. Η SIF HOLDINGS είναι εταιρεία με έδρα την Κύπρο, η οποία συστάθηκε στις 9.4.2021 από τη SIF ως 100% θυγατρική της εταιρείας αυτής για τους σκοπούς της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής. Ο σκοπός και ο τρόπος διοίκησης της εταιρείας αυτής περιγράφονται στο καταστατικό της¹¹. Η εταιρεία αυτή αποτελεί, σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, την επιχείρηση-στόχο της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής καθώς αυτή έγκειται στην απόκτηση από την VENETIKO HOLDINGS M.A.E. ποσοστού περίπου [...] % του μετοχικού της κεφαλαίου, το

⁷ Η εταιρεία συστάθηκε αρχικά με την επωνυμία TODAYRO LIMITED και εν συνεχεία μετονομάστηκε σε SI FOODS LIMITED [...].

⁸ [...].

⁹ [...].

¹⁰ [...].

¹¹ [...].

οποίο επί του παρόντος κατέχει η SIF σε ποσοστό 100%¹². Στο σημείο αυτό, επισημαίνεται, ωστόσο, ότι, μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής, οι σχέσεις των μετόχων και η διοίκηση της SIF HOLDINGS θα ρυθμίζονται από τη Σύμφωνια Μετόχων που θα συναφθεί από τους γνωστοποιούντες κατά τον τρόπο που ορίζεται στη Σύμβαση Αγοραπωλησίας Μετοχών¹³.

18. [...] ¹⁴, [...].

1.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑΣ ΠΡΑΞΗΣ

19. [...] ¹⁵, [...] ¹⁶.

20. [...].

21. Στις 19.4.2021 υπεγράφη η Σύμβαση Αγοραπωλησίας Μετοχών μεταξύ της VENETIKO, ως αγοραστή, και της SIF, ως πωλητή. Δυνάμει της εν λόγω Σύμβασης, η VENETIKO συμφωνεί να αγοράσει από τη SIF ποσοστό περίπου [...] % του μετοχικού κεφαλαίου της SIF HOLDINGS¹⁷ (εφεξής και «γνωστοποιηθείσα συναλλαγή» ή «γνωστοποιηθείσα πράξη»). Η σχετική συμφωνία τελεί υπό την αίρεση της συνεισφοράς εκ μέρους της SIF στη SIF HOLDINGS της συνολικής συμμετοχής της στη ΔΩΔΩΝΗ, που αντιστοιχεί σε ποσοστό [...] % του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου αυτής^{18, 19}.

22. [...] ²⁰.

23. Μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης η μετοχική σύνθεση της SIF HOLDINGS θα έχει ως εξής²¹: SIF: [...] % και VENETIKO: [...] %.

24. Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρατίθεται η μετοχική σύνθεση της ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε. πριν και μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης.

¹² Οι όροι της συναλλαγής αυτής θα εκτεθούν κατωτέρω στην Ενότητα 1.3.

¹³ [...].

¹⁴ [...].

¹⁵ [...].

¹⁶ [...].

¹⁷ [...].

¹⁸ [...].

¹⁹ [...].

²⁰ [...].

²¹ [...].

[...]

Πηγή: Επεξήγηση στοιχείων Εντύπου Γνωστοποίησης ΓΔΑ

25. Σύμφωνα με τη Σύμβαση Αγοραπωλησίας Μετοχών²², κατά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης κατά τα ανωτέρω, οι γνωστοποιούσες εταιρείες SIF και VENETIKO θα συνάψουν Συμφωνία Μετόχων [...] ²³, [...] ²⁴.

26. Τα γνωστοποιούντα μέρη θεωρούν ότι η SIF, μέσω της συμμετοχής της με ποσοστό περίπου [...] % στο μετοχικό κεφάλαιο της SIF HOLDINGS σε συνδυασμό με τα προβλεπόμενα στη Συμφωνία Μετόχων για τις σχέσεις των μετόχων της SIF HOLDINGS, θα έχει το δικαίωμα αρνησικυρίας επί αποφάσεων [...] ²⁵. Ενόψει αυτού, τα γνωστοποιούντα μέρη θεωρούν ότι, μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, οι εταιρείες VENETIKO και SIF θα ασκούν κοινό έλεγχο επί της SIF HOLDINGS και, εμμέσως, επί της ΔΩΔΩΝΗ και των θυγατρικών της. Η γνωστοποιούμενη συναλλαγή συνεπάγεται, συνεπώς, κατά την άποψη των γνωστοποιούντων, αφενός, τη μετάβαση από αποκλειστικό έλεγχο επί της SIF HOLDINGS (τον οποίο σήμερα ασκεί η SIF) σε κοινό έλεγχο επί της εταιρείας αυτής από τις VENETIKO και SIF, και αφετέρου, τη μετάβαση από αποκλειστικό έλεγχο επί της ΔΩΔΩΝΗ (τον οποίο σήμερα ασκεί η SIF) σε κοινό έλεγχο επί της εταιρείας αυτής από τις VENETIKO και SIF μέσω της SIF HOLDINGS. Σημειωτέον είναι δε ότι η VENETIKO ελέγχεται εμμέσως από την CVC, και κατά συνέπεια, με την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, η CVC θα ασκεί, σύμφωνα με τους γνωστοποιούντες, μέσω της VENETIKO, κοινό έλεγχο με την SIF τόσο επί της SIF HOLDINGS όσο και επί της ΔΩΔΩΝΗ.

27. Ως προς τους λόγους που δικαιολογούν την πραγματοποίηση της γνωστοποιηθείσας πράξης, σύμφωνα με τα γνωστοποιούντα μέρη, [...]. Η συνεργασία της SIF με τη CVC έχει ως σκοπό να επιτρέψει στην εταιρεία ΔΩΔΩΝΗ να αναπτυχθεί περαιτέρω, καθώς και να παρέχει σταθερότητα και ασφάλεια στους προμηθευτές και εργαζομένους της εταιρείας και να συνεχίσει να εξασφαλίζει την παραγωγή προϊόντων άριστης ποιότητας για τους τελικούς καταναλωτές. [...].

2. ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

38. Υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης μιας σχεδιαζόμενης συναλλαγής στην ΕΑ υφίσταται όταν συντρέχει η βασική προϋπόθεση της υπαγωγής της πράξης στην έννοια της συγκέντρωσης και επιπλέον πληρούνται τα ποσοτικά κριτήρια και οι τυπικές προϋποθέσεις του άρθρου 6 του ν. 3959/2011.

2.1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟ ΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΗΣ - ΤΟ ΕΙΔΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

2.1.1 Θεωρητικό πλαίσιο

²² [...].

²³ [...].

²⁴ [...].

²⁵ Η εξέταση των όρων της Συμφωνίας Μετόχων που αφορούν στη σχέση των μετόχων της SIF HOLDINGS θα γίνει κατωτέρω στο πλαίσιο της αξιολόγησης της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής.

39. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ν. 3959/2011 «2. [σ]υγκέντρωση θεωρείται ότι υπάρχει όταν προκύπτει μόνιμη μεταβολή του ελέγχου από: ...β) την απόκτηση, από ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη τουλάχιστον μία επιχείρηση ή από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, άμεσα ή έμμεσα, με την αγορά τίτλων ή στοιχείων του ενεργητικού, με σύμβαση ή με άλλον τρόπο, ελέγχου στο σύνολο ή σε τμήματα μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων...». Ταυτόσημο είναι και το περιεχόμενο του άρθρου 3 του Κανονισμού 139/2004 («Κοινοτικός κανονισμός συγκεντρώσεων»).

40. Η αξιολόγηση της ποιότητας του ελέγχου που αποκτάται σε συνέχεια μίας συγκέντρωσης επιχειρήσεων διευκρινίζεται στην «Κωδικοποιημένη ανακοίνωση της Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων» (Ανακοίνωση)²⁶. Ο έλεγχος διακρίνεται σε: **α)** αποκλειστικό, όταν μία και μόνη επιχείρηση μπορεί να επηρεάσει καθοριστικά μία άλλη επιχείρηση²⁷ και **β)** κοινό, όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ή πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν αποφασιστική επιρροή σε μία άλλη επιχείρηση²⁸. Η απόκτηση ελέγχου μπορεί γίνει σε νομική (*de jure*) και/ή σε πραγματική (*de facto*) βάση.

41. Ο αποκλειστικός έλεγχος εξασφαλίζεται, συνήθως, μέσω της εξουσίας της αποκλειστικά ελέγχουσας επιχείρησης να καθορίζει τις στρατηγικές εμπορικές αποφάσεις της άλλης επιχείρησης, ωστόσο, δεν αποκλείεται να διαμορφώνεται και μέσω της δυνατότητας που έχει ένας μόνο μέτοχος να προβάλλει αρνησικυρία στις στρατηγικές αποφάσεις μίας επιχείρησης (αρνητικός έλεγχος)²⁹. Ειδικότερα, αποκτάται σε νομική βάση (*de jure*), «όταν μια επιχείρηση αποκτά την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου μιας εταιρείας. [...] Εφόσον το καταστατικό της εταιρείας απαιτεί ενισχυμένη πλειοψηφία για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων, η απόκτηση απλής πλειοψηφίας των δικαιωμάτων ψήφου μπορεί να μην παρέχει την εξουσία καθορισμού των στρατηγικών αποφάσεων, αλλά να αρκεί για την απόκτηση δικαιώματος αναστολής των αποφάσεων από τον αποκτώντα, και επομένως αρνητικό έλεγχο»³⁰. Ακόμη και σε περίπτωση μειοψηφικής συμμετοχής, μπορεί να υπάρχει αποκλειστικός έλεγχος σε νομική βάση, «στις περιπτώσεις που η συμμετοχή αυτή συνοδεύεται από ειδικά δικαιώματα»³¹. Τυπική περίπτωση αρνητικού αποκλειστικού ελέγχου «είναι εκείνη κατά την οποία [...] απαιτείται ενισχυμένη πλειοψηφία για τις στρατηγικές αποφάσεις, πράγμα που παρέχει δικαίωμα αρνησικυρίας σε ένα μόνο εταίρο, ανεξάρτητα αν έχει πλειοψηφική ή μειοψηφική συμμετοχή»³². Σε πραγματική βάση (*de facto*), αποκλειστικός έλεγχος αποκτάται ιδίως όταν, «λόγω του επιπέδου της συμμετοχής του και της παρουσίας των μετόχων στις συνελεύσεις κατά τα προηγούμενα χρόνια, ο μέτοχος έχει πολλές πιθανότητες να εξασφαλίσει πλειοψηφία στις συνελεύσεις των μετόχων»³³.

²⁶ Βλ. ανωτέρω.

²⁷ Ανακοίνωση, παρ. 54.

²⁸ Ανακοίνωση, παρ. 62.

²⁹ Ανακοίνωση, παρ. 54.

³⁰ Ανακοίνωση, παρ. 56.

³¹ Ανακοίνωση, παρ. 57.

³² Ανακοίνωση, παρ. 58.

³³ Ανακοίνωση, παρ. 59. Ειδικότερα, η Επιτροπή εκτιμά ιδίως τα ακόλουθα: τις αναμενόμενες μεταβολές στην παρουσία των μετόχων που μπορεί να προκύψουν στο μέλλον κατόπιν της συγκέντρωσης, με βάση τον τρόπο

42. Κοινός έλεγχος υφίσταται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις ή πρόσωπα έχουν τη δυνατότητα να ασκούν αποφασιστική επιρροή σε μια άλλη επιχείρηση. Ως αποφασιστική επιρροή με την έννοια αυτή νοείται, κατά κανόνα, η εξουσία αναστολής ενεργειών που καθορίζουν την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά μιας επιχείρησης. Κοινός έλεγχος μπορεί να προκύψει στην περίπτωση που δύο μητρικές έχουν ίσα δικαιώματα ψήφου ή εκπροσώπησης στα όργανα λήψης αποφάσεων μιας άλλης επιχείρησης, στην περίπτωση που δεν υπάρχει ισότητα ψήφων ή εκπροσώπησης κατά τα ανωτέρω, αλλά ο μειοψηφών μέτοχος διατηρεί δικαιώματα αρνησικυρίας σε στρατηγικές πολιτικές της επιχείρησης, καθώς και στην περίπτωση που δύο ή περισσότερες μητρικές ασκούν από κοινού την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου σε μία άλλη επιχείρηση. Ο κοινός έλεγχος μπορεί να χαρακτηρίζεται από τη δυνατότητα δημιουργίας αδιεξόδου, λόγω της εξουσίας ενός ή περισσότερων μητρικών επιχειρήσεων να απορρίπτουν τις προτεινόμενες στρατηγικές αποφάσεις. Ως εκ τούτου, οι μέτοχοι αυτοί πρέπει να καταλήξουν σε μια από κοινού συνεννόηση για τον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής της κοινής επιχείρησης, και πρέπει να συνεργασθούν³⁴.

43. Στην πράξη αυτό δύναται να συμβεί όταν οι μειοψηφούντες μέτοχοι διαθέτουν πρόσθετα δικαιώματα, τα οποία τους επιτρέπουν να ασκούν αρνησικυρία σε αποφάσεις που έχουν ουσιώδη σημασία για την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά της κοινής επιχείρησης³⁵. Αυτά τα δικαιώματα αρνησικυρίας μπορεί να προβλέπονται στο καταστατικό της κοινής επιχείρησης ή σε συμφωνία μεταξύ των επιχειρήσεων ή προσώπων που ασκούν τον κοινό έλεγχο (συμφωνίες μετόχων) ή να προκύπτουν από την ειδική πλειοψηφία που απαιτείται για τις αποφάσεις της γενικής συνέλευσης ή του διοικητικού συμβουλίου, στον βαθμό που οι ιδρυτικές επιχειρήσεις εκπροσωπούνται στο εν λόγω συμβούλιο. Τα ως άνω δικαιώματα αρνησικυρίας, τα οποία συνήθως συνεπάγονται κοινό έλεγχο αφορούν αποφάσεις και θέματα, όπως ο προϋπολογισμός, το επιχειρηματικό σχέδιο, σημαντικές επενδύσεις ή διορισμός των ανώτερων διοικητικών στελεχών³⁶. Κρίσιμο στοιχείο, συνεπώς, είναι τα δικαιώματα αρνησικυρίας να παρέχουν επαρκείς δυνατότητες στις αφορώσες επιχειρήσεις, ώστε να ασκούν την εν λόγω επιρροή όσον αφορά τη στρατηγική επιχειρησιακή συμπεριφορά της κοινής επιχείρησης³⁷. Αντιθέτως, δικαιώματα τα οποία αφορούν στις αποφάσεις καθοριστικής σημασίας για την «ουσία» της

κατανομής των ψήφων κατά το παρελθόν, τη θέση των άλλων μετόχων και τον ρόλο τους. Η αξιολόγηση αυτή βασίζεται «ιδίως σε κριτήρια όπως η ευρεία διασπορά των υπόλοιπων μετοχών, οι τυχόν διαρθρωτικοί, οικονομικοί ή οικογενειακοί δεσμοί άλλων σημαντικών μετόχων με τον μειοψηφούντα μέτοχο ή η ύπαρξη στρατηγικού ή καθαρά οικονομικού συμφέροντος των άλλων μετόχων στην επιχείρηση στόχο: τα κριτήρια αυτά θα αξιολογούνται κατά περίπτωση». Εφόσον, με βάση τη συμμετοχή του, την παραδοσιακή κατανομή των ψήφων στις συνελεύσεις των μετόχων και τη θέση των άλλων μετόχων, ο μειοψηφών μέτοχος είναι πιθανόν να έχει σταθερή πλειοψηφία κατά τις ψηφοφορίες αυτές, τότε αυτός ο σημαντικός μειοψηφών μέτοχος δύναται να ασκεί αποκλειστικό έλεγχο.

³⁴ Βλ. Ανακοίνωση, παρ. 62, και απόφαση ΠΕΚ Τ- 282/02, *Cementbouw Handel & Industrie BV κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής*, σκ. 42, 52 και 67.

³⁵ Βλ. απόφαση ΠΕΚ Τ-2/93, *Air France κατά Επιτροπής*, σκ. 64-65. Βλ. επίσης αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.010, *Conagra/Idea*, σκ. 6, Μ.409, *ABB/RENAULT AUTOMATION* σκ. 6.

³⁶ Σημειώνεται ότι για την άσκηση του κοινού ελέγχου δεν απαιτείται να έχουν οι επιχειρήσεις εξουσία άσκησης αποφασιστικής επιρροής στην καθημερινή λειτουργία της επιχείρησης.

³⁷ Βλ. Ανακοίνωση, παρ. 67.

επιχείρησης, για τις οποίες κατ' εξοχήν προβλέπεται δικαίωμα αρνησικυρίας των μειοψηφούντων μετόχων προς προστασία των οικονομικών τους συμφερόντων δεν συνεπάγονται κοινό έλεγχο³⁸.

44. Ειδικότερα, το δικαίωμα αρνησικυρίας σχετικά με το επιχειρηματικό σχέδιο, μπορεί να αρκεί για την απόκτηση κοινού ελέγχου στο μέτρο που περιλαμβάνει τους συγκεκριμένους στόχους μιας επιχείρησης, καθώς και μια λεπτομερή στρατηγική σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επίτευξη των στόχων αυτών. Αντίθετα, εφόσον περιέχει απλώς γενικές δηλώσεις σχετικά με τους στόχους της κοινής επιχείρησης, χωρίς ιδιαίτερη πρακτική σημασία, η ύπαρξη δικαιώματος αρνησικυρίας μπορεί να αποτελέσει ένα μόνο από τα στοιχεία για τη γενική εκτίμηση του κοινού ελέγχου, αλλά δεν αρκεί, από μόνο του, για την απόκτηση κοινού ελέγχου³⁹.

2.1.2 Το είδος του ελέγχου στην παρούσα υπόθεση

45. Όπως εξετάθη ανωτέρω στην Ενότητα 1.3, τα γνωστοποιούντα μέρη θεωρούν ότι, μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, οι εταιρείες VENETIKO και SIF θα ασκούν κοινό έλεγχο επί της SIF HOLDINGS και, εμμέσως, επί της ΔΩΔΩΝΗ και των θυγατρικών της.

46. [...] ⁴⁰ [...] ⁴¹.

47. [...] ⁴² [...] [...] ⁴³. [...].

48. [...] ⁴⁴. [...].

49. [...] ⁴⁵.

50. [...] ⁴⁶. [...] ⁴⁷.

51. [...] ⁴⁸, [...] ⁴⁹ [...] ⁵⁰. [...] ⁵¹.

52. [...]:

[...]

³⁸ Αυτή η συνήθης προστασία των δικαιωμάτων της μειοψηφίας σχετίζεται με αποφάσεις θεμελιώδους σημασίας για την κοινή επιχείρηση, όπως τροποποιήσεις του καταστατικού, αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου ή εκκαθάριση. Για παράδειγμα, το δικαίωμα αρνησικυρίας όσον αφορά την πώληση ή τη λύση της κοινής επιχείρησης δεν συνεπάγεται κοινό έλεγχο εκ μέρους των εν λόγω μειοψηφούντων μετόχων. Βλ. ακόμα Ανακοίνωση, παρ. 66, και European Merger Control, υποσ. 9, σελ. 34 παρ. 47 (με περαιτέρω παραπομπή σε αποφάσεις που αφορούν την «ουσία» – “essence” της επιχείρησης).

³⁹ Βλ. Ανακοίνωση, παρ. 70. Βλ. ακόμα Faull & Nikpay, The EU Law of Competition, OUP, 2014, παρ. 5.92.

⁴⁰ [...].

⁴¹ [...]

⁴² [...].

⁴³ [...]

⁴⁴ [...].

⁴⁵ [...].

⁴⁶ [...]

⁴⁷ [...].

⁴⁸ [...].

⁴⁹ [...]

⁵⁰ [...].

⁵¹ [...].

53. [...] ⁵².

54. Ενόψει των ανωτέρω, η συμπερίληψη [...] στα θέματα επί των οποίων δύναται να ασκήσει δικαίωμα αρνησικυρίας η SIF, παρόλο που θεωρητικά και δυνητικά θα μπορούσε να αποτελεί παράμετρο που θα συνέκλινε στην απόκτηση κοινού ελέγχου εκ μέρους των γνωστοποιουσών, εν προκειμένω, δεν είναι επαρκής για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων σχετικά με τον τρόπο, με τον οποίο θα ασκείται το εν λόγω δικαίωμα στην πράξη και κατά πόσο η άσκησή του θα παρέχει επαρκείς δυνατότητες στη SIF να επηρεάσει τη στρατηγική επιχειρησιακή συμπεριφορά της SIF HOLDINGS και συνακόλουθα της ΔΩΔΩΝΗ. [...].

55. Περαιτέρω, ως προς τα λοιπά [...], παρατηρείται ότι πρόκειται μάλλον για συνήθη δικαιώματα προστασίας του μειοψηφούντος μετόχου και δεν αφορούν αποφάσεις που έχουν ουσιώδη σημασία για την εμπορική στρατηγική συμπεριφορά της αποκτώμενης επιχείρησης και, συνεπώς, το σχετικό δικαίωμα αρνησικυρίας της SIF ως προς αυτά δεν δύναται να αποτελέσει ένδειξη ύπαρξης κοινού ελέγχου.

56. Συνεπώς, δεν μπορεί να διαπιστωθεί με βεβαιότητα η άσκηση κοινού ελέγχου και η παρούσα συγκέντρωση προσήκει να αξιολογηθεί ως απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από τη CVC (μέσω της VENETIKO) ενόψει όσων εκτενώς αναφέρονται στην ανάλυση που έχει προηγηθεί.

57. [...] ⁵³.

2.2 ΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

58. Ενόψει των όσων εξετέθησαν ανωτέρω, η παρούσα συγκέντρωση, αν και γνωστοποιήθηκε ως απόκτηση κοινού ελέγχου από τις γνωστοποιούσες, άμεσα, επί της SIF HOLDINGS και, έμμεσα, επί της ΔΩΔΩΝΗ, συνίσταται -εν τέλει- στην μεταβολή ελέγχου της SIF HOLDINGS και, έμμεσα, της ΔΩΔΩΝΗ, από τον αποκλειστικό έλεγχο της SIF στον αποκλειστικό έλεγχο της VENETIKO. Στο πλαίσιο αυτό, συμμετέχουσες επιχειρήσεις θεωρούνται, κατά συνέπεια, αφενός, η αποκτώσα επιχείρηση VENETIKO και, αφετέρου, η επιχείρηση-στόχος, ήτοι άμεσα η SIF HOLDINGS και, έμμεσα, η ΔΩΔΩΝΗ (εφεξής και οι «συμμετέχουσες επιχειρήσεις») ⁵⁴.

59. Ως προς τον υπολογισμό των κύκλων εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, σημειώνεται ότι α) η εταιρεία VENETIKO, συσταθείσα στις 23.3.2021 και ελεγχόμενη εμμέσως από τα Κεφάλαια CVC, ελέγχει αποκλειστικά τη VIVARTIA, η οποία, μεταξύ άλλων, ελέγχει αποκλειστικά τη ΔΕΛΤΑ και, μέσω της ΔΕΛΤΑ, ασκούσε κατά τη γνωστοποίηση της συγκέντρωσης, κοινό έλεγχο στη ΜΕΒΓΑΛ, β) η SIF HOLDINGS, ως νεοσυσταθείσα επιχείρηση χωρίς καμία δραστηριότητα, δεν πραγματοποίησε έσοδα το 2020 και δεν διαθέτει

⁵² [...].

⁵³ [...].

⁵⁴ Βλ. παράγραφο 134 της Κωδικοποιημένης Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ C 95 της 16.4.2008) (εφεξής «Ανακοίνωση»).

ακόμα δικό της κύκλο εργασιών, και γ) ο κύκλος εργασιών της SIF, μητρικής εταιρείας της ΔΩΔΩΝΗ, ταυτίζεται με τον κύκλο εργασιών του ομίλου ΔΩΔΩΝΗ.

60. Ενόψει των ανωτέρω, το οικονομικό έτος 2020, ο κύκλος εργασιών στην ελληνική και παγκόσμια αγορά για καθεμία από τις συμμετέχουσες στην υπό κρίση πράξη επιχειρήσεις, βάσει των εκτιμήσεών τους⁵⁵, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10 ν. 3959/2011, όπως ισχύει, είχε ως ακολούθως:

Πίνακας 1: Κύκλος εργασιών συμμετεχουσών επιχειρήσεων

ΚΥΚΛΟΙ ΕΡΓΑΣΙΩΝ 2020 (σε €)		
Συμμετέχουσες επιχειρήσεις	Παγκόσμια Αγορά	Ελληνική Αγορά
CVC ⁵⁶ (1)	[...]	[...]
ΔΩΔΩΝΗ (2)	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ (1+2)	[...]	[...]

61. Για λόγους πληρότητας, σημειώνεται ότι ο κύκλος εργασιών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων για τους σκοπούς της παρούσας αξιολόγησης δεν διαφοροποιείται από τον υπολογισμό που θα αντιστοιχούσε στην, κατά τη γνωστοποίηση, απόκτηση κοινού ελέγχου από τις εταιρείες SIF και VENETIKO, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη ότι ο κύκλος εργασιών της ΔΩΔΩΝΗ ταυτίζεται με τον κύκλο εργασιών της γνωστοποιούσας μητρικής της εταιρείας SIF⁵⁷.

2.3 ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΕΑ

⁵⁵ Καθώς οι οικονομικές καταστάσεις των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και των ομίλων τους για το οικονομικό έτος 2020 δεν είναι ακόμα διαθέσιμες, προσκομίστηκαν οι εκτιμήσεις των μερών για τα εν λόγω στοιχεία [...]

⁵⁶ [...].

⁵⁷ Σε κάθε περίπτωση, ως προς την περίπτωση απόκτησης κοινού ελέγχου από τα γνωστοποιούντα μέρη σημειώνονται τα ακόλουθα: «Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 3 Ν. 3959/2011, σε περίπτωση απόκτησης κοινού ελέγχου, υπόχρεοι προ γνωστοποίηση είναι από κοινού οι επιχειρήσεις που αποκτούν τον κοινό έλεγχο. Περαιτέρω, στην περίπτωση της απόκτησης κοινού ελέγχου νεοσυσταθείσας επιχείρησης, ως συμμετέχουσες επιχειρήσεις θεωρούνται όλες οι εταιρείες οι οποίες αποκτούν τον έλεγχο της νεοσυσταθείσας κοινής επιχείρησης (η οποία, καθώς δεν υπάρχει ακόμα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως συμμετέχουσα επιχείρηση, και επιπλέον δεν έχει ακόμα δικό της κύκλο εργασιών). Ο ίδιος κανόνας ισχύει όταν μια επιχείρηση συνεισφέρει προϋπάρχουσα θυγατρική ή δραστηριότητα (επί της οποίας ασκούσε προηγουμένως αποκλειστικό έλεγχο) σε νεοσύστατη κοινή επιχείρηση. Σε τέτοιες περιπτώσεις, καθεμιά από τις επιχειρήσεις που ασκούν από κοινού έλεγχο θεωρείται ως συμμετέχουσα επιχείρηση, ενώ κάθε εταιρεία ή δραστηριότητα που έχει παραχωρηθεί στην κοινή επιχείρηση δεν αποτελεί συμμετέχουσα επιχείρηση, και ο κύκλος εργασιών της συνιστά μέρος του κύκλου εργασιών της αρχικής μητρικής εταιρείας (βλ. παράγραφο 139 της Κωδικοποιημένης Ανακοίνωσης).

Εν προκειμένω, σύμφωνα με τη γνωστοποίηση, κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, η ΔΩΔΩΝΗ θα υπόκειται στον αποκλειστικό έλεγχο της SIF HOLDINGS, ενώ, αφενός, η SIF HOLDINGS είναι νεοσυσταθείσα επιχείρηση χωρίς καμία δραστηριότητα και χωρίς ακόμα δικό της κύκλο εργασιών και, αφετέρου, η ΔΩΔΩΝΗ θα εισφερθεί στη SIF HOLDINGS ως μέρος της συναλλαγής. Συνεπώς, συμμετέχουσες επιχειρήσεις (και υπόχρεοι προς γνωστοποίηση κατά την έννοια του άρθρου 6 παρ. 3 Ν. 3959/2011) στην περίπτωση απόκτησης κοινού ελέγχου θα θεωρούνται έκαστος εκ των μετόχων που αποκτούν κοινό έλεγχο επί της SIF HOLDINGS (και εμμέσως επί της ΔΩΔΩΝΗ), ήτοι οι γνωστοποιούντες εν προκειμένω VENETIKO και SIF, ενώ ούτε η SIF HOLDINGS ούτε η ΔΩΔΩΝΗ θα θεωρούνται ότι αποτελούν χωριστά συμμετέχουσες επιχειρήσεις».

62. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011⁵⁸, όπως ισχύει, μια συγκέντρωση πρέπει να γνωστοποιείται στην ΕΑ όταν α) ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση ανέρχεται στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε 150 εκατομμύρια ευρώ και β) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμιά χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 15 εκατομμυρίων ευρώ στην ελληνική αγορά.

63. Εν προκειμένω, η υπό εξέταση συναλλαγή υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση, δεδομένου ότι, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα από τα συμμετέχοντα μέρη στοιχεία, πληρούνται τα κριτήρια του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, καθώς, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των μερών, ο παγκόσμιος κύκλος εργασιών του οικονομικού έτους 2020 για την ελέγχουσα την γνωστοποιούσα εταιρεία VENETIKO, CVC ανήλθε στα € [...] ⁵⁹, και για την ΔΩΔΩΝΗ στα € [...], ενώ ο κύκλος εργασιών στην ελληνική αγορά για το οικονομικό έτος 2020 ανήλθε στα € [...] ⁶⁰ για την CVC και στα € [...] για την ΔΩΔΩΝΗ. Περαιτέρω, η υπό κρίση συναλλαγή δεν έχει ενωσιακή διάσταση, καθώς τα μέρη δεν πληρούν τα κατώφλια του κύκλου εργασιών του άρθρου 1 του Κανονισμού ΕΚ 139/2004⁶¹. Ενόψει των ανωτέρω, η παρούσα γνωστοποίηση υποβάλλεται αρμοδίως ενώπιον της ΕΑ. [...] ⁶².

2.4 ΈΛΕΓΧΟΣ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ, ΕΜΠΡΟΘΕΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΡΟΣΗΚΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

⁵⁸ Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1: «Κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων πρέπει να γνωστοποιείται στην Επιτροπή Ανταγωνισμού μέσα σε τριάντα ημέρες από τη σύναψη συμφωνίας ή τη δημοσίευση προσφοράς ή ανταλλαγής ή την ανάληψη υποχρέωσης για την απόκτηση συμμετοχής, που εξασφαλίζει τον έλεγχο της επιχείρησης όταν ο συνολικός κύκλος εργασιών όλων των επιχειρήσεων που συμμετέχουν στη συγκέντρωση κατά το άρθρο 10 ανέρχεται, στην παγκόσμια αγορά τουλάχιστον σε εκατόν πενήντα εκατομμύρια (150.000.000) ευρώ και δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, η καθεμιά χωριστά, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ στην ελληνική αγορά».

⁵⁹ Αφορά το έτος 2019 λόγω μη διαθεσιμότητας ενοποιημένων ελεγμένων οικονομικών στοιχείων για το 2020 τις εταιρείες χαρτοφυλακίων των κεφαλαίων CVC.

⁶⁰ Αφορά επίσης στοιχεία του έτους 2019.

⁶¹ Βλ. άρθρο 1 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού του Συμβουλίου της 20.01.2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων («Κοινοτικός κανονισμός συγκεντρώσεων»), ΕΕ L 024 της 29/01/2004, σελ. 0001 – 0022, σύμφωνα με το οποίο «2. Μία συγκέντρωση έχει κοινοτική διάσταση όταν: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 5 δισεκατομμύρια ευρώ και β) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας, συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 250 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος. 3. Μία συγκέντρωση που δεν υπερβαίνει τα κατώτατα όρια που προβλέπονται στην παράγραφο 2 έχει κοινοτική διάσταση, εφόσον: α) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν παγκοσμίως όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπερβαίνει τα 2,5 δισεκατομμύρια ευρώ· β) ο συνολικός κύκλος εργασιών που πραγματοποιούν όλες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις σε κάθε ένα από τρία τουλάχιστον κράτη μέλη, υπερβαίνει τα 100 εκατομμύρια ευρώ· γ) σε κάθε ένα από τα τρία τουλάχιστον κράτη μέλη που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς του στοιχείου β), δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν κάθε μία χωριστά συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 25 εκατομμυρίων ευρώ και δ) δύο τουλάχιστον από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιούν, κάθε μία χωριστά, εντός της Κοινότητας συνολικό κύκλο εργασιών άνω των 100 εκατομμυρίων ευρώ, εκτός εάν κάθε μία από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις πραγματοποιεί άνω των δύο τρίτων του συνολικού κοινοτικού κύκλου εργασιών της σε ένα και το αυτό κράτος μέλος».

⁶² [...].

64. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 1 του ν. 3959/2011, το έντυπο γνωστοποίησης (αριθ. πρωτ. 4405) υπεβλήθη στην ΕΑ την 19.5.2021, ήτοι εντός 30 ημερών από την υπογραφή της από 19.4.2021 ανωτέρω αναφερόμενης Σύμβασης Αγοραπωλησίας Μετοχών. Επιπλέον, όπως ρητά προβλέπεται στη Σύμβαση Αγοραπωλησίας Μετοχών, η ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας πράξης τελεί υπό την αίρεση της έγκρισης της συγκέντρωσης από την ΕΑ⁶³.

65. Με την ως άνω γνωστοποίηση συνυποβλήθηκε το προβλεπόμενο - με ποινή απαραδέκτου⁶⁴ - στο άρθρο 45 παρ. 1 του ν. 3959/2011 παράβολο των 1.100 ευρώ⁶⁵. Προσκομίστηκε, περαιτέρω, το φύλλο της εφημερίδας «Ναυτεμπορική» της 20.5.2021⁶⁶, στο οποίο δημοσιεύθηκε η υπό κρίση συναλλαγή, ενώ σχετική ανάρτηση έγινε και στο διαδικτυακό τόπο της ΕΑ κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 παρ. 6 του ν. 3959/2011 και στην Απόφαση ΕΑ 558/2013. Ως εκ τούτου, η εν λόγω γνωστοποίηση θεωρείται εμπρόθεσμη και παραδεκτή.

66. Καθώς το ανωτέρω έντυπο γνωστοποίησης δεν είχε συμπληρωθεί πλήρως, με αποτέλεσμα να μη δύναται η ΕΑ να προβεί στην αξιολόγηση της γνωστοποιούμενης συγκέντρωσης, η Υπηρεσία απέστειλε την υπ' αριθ. πρωτ. οικ. 4729/28.5.2021 επιστολή παροχής στοιχείων προς τα γνωστοποιούντα μέρη, κατά τα προβλεπόμενα στο εδ. β' της παραγράφου 11 του άρθρου 8 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, προκειμένου να συμπληρωθεί προσηκόντως ο φάκελος της γνωστοποίησης, στην οποία τα μέρη απάντησαν μερικώς⁶⁷. Επί των απαντήσεων αυτών, η Υπηρεσία ζήτησε με την υπ' αριθ. πρωτ. 5187/14.6.2021 επιστολή της διευκρινιστικά και συμπληρωματικά στοιχεία, στην δε επιστολή αυτή οι γνωστοποιούντες απάντησαν μερικώς⁶⁸. Η Υπηρεσία επανήλθε ζητώντας περαιτέρω διευκρινίσεις⁶⁹, και οι Γνωστοποιούντες απάντησαν τελικώς την 5.7.2021⁷⁰. Κατά συνέπεια, ως ημερομηνία προσήκουσας γνωστοποίησης θεωρείται η **5.7.2021** και, ως εκ τούτου, η προθεσμία έκδοσης απόφασης της ΕΑ επί της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης παρέρχεται στις **6.8.2021**⁷¹.

⁶³ [...].

⁶⁴ Βλ. σχετικά άρθρο 45 παρ. 1 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, σύμφωνα με το οποίο: «Οι γνωστοποιήσεις του άρθρου 6 και οι αιτήσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 9 συνοδεύονται, με ποινή το απαραδέκτο αυτών, από γραμματίο καταβολής παραβόλου. Το ποσό του παραβόλου ορίζεται στο ποσό των χιλίων εκατό (1.100) ευρώ για την γνωστοποίηση του άρθρου 6 και για τις αιτήσεις των παραγράφων 9 και 3 των άρθρων 8 και 9, αντιστοίχως».

⁶⁵ Ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό 37709172895107160041 εκδοθέν για την εταιρεία VENETIKO HOLDINGS MAE.

⁶⁶ Επιστολή με αριθ. πρωτ. 4432/20.5.2021.

⁶⁷ Επιστολή με αριθ. πρωτ. 5103/10.6.2021.

⁶⁸ Επιστολή με αριθ. πρωτ. 5514/24.6.2021.

⁶⁹ Επιστολή με αριθ. πρωτ. 5582/28.6.2021.

⁷⁰ Επιστολή με αριθ. πρωτ. 5776/5.7.2021.

⁷¹ Σημειωτέον, επίσης, ότι η Υπηρεσία με επιστολές της προς τις ανταγωνίστριες επιχειρήσεις των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και φορείς της αγοράς, ζήτησε την παροχή στοιχείων για να συμπληρωθεί ο φάκελος της υπόθεσης και να καταστεί δυνατή η αξιολόγηση της γνωστοποιηθείσας πράξης όσον αφορά στα αποτελέσματά της στις επιμέρους αγορές. Κατωτέρω παρατίθενται αναλυτικά οι αριθ. πρωτ. των απαντητικών επιστολών. Εφεξής, η παραπομπή στις επιστολές αυτές θα γίνεται με απλή αναφορά στην επωνυμία του αποστολέα τους:

ΓΑΛΑΚΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ

Βλ. τις επιστολές υπ' αριθ. πρωτ. 6031/14.7.2021 της MONDELEZ HELLAS SA, 5730/2.7.2021 της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ Α.Ε., 5689/1.7.2021 της ΟΠΤΙΜΑ Α.Ε., 5628/29.6.2021 της ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΓΑΛΑΚΤΟΣ ΔΡΑΜΑΣ Α.Ε. - ΝΕΟΓΑΛ, 5955/12.7.2021 της ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ Α.Ε., 6062/15.7.2021 της ΣΕΡΓΑΛ Α.Ε., 5724/2.7.2021 της ΚΡΙ-ΚΡΙ Α.Ε. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ, 5971/12.7.2021 της ΦΑΓΕ Α.Ε., 6012/13.7.2021 της ΗΠΕΙΡΟΣ Α.Ε.Β.Ε., 6235/21.7.2021 της ΤΡΙΚΚΗ Α.Ε.,

2.5 ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΗΣ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

67. Λίγες ημέρες προ της παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας έκδοσης απόφασης της ΕΑ, περιήλθαν σε γνώση της Υπηρεσίας πληροφορίες από δημοσιεύματα στον ελληνικό τύπο, σύμφωνα με τις οποίες επίκειται πραγματοποίηση συναλλαγής, συνιστάμενη στη μεταβίβαση μετοχών της εταιρείας ΜΕΒΓΑΛ ΑΕ από την οποία εκτιμήθηκε ότι θα μπορούσε να επέλθει μεταβολή του καθεστώτος ελέγχου επί της εταιρείας αυτής. Ακολούθως, απεστάλη προς τη VENETIKO η με αριθ. πρωτ. οικ. 6258/21.7.2021 επιστολή προς παροχή περαιτέρω διευκρινίσεων, προκειμένου να αξιολογηθεί αφενός κατά πόσο η εν λόγω συναλλαγή επιφέρει ουσιώδη αλλαγή στα αναφερόμενα στη γνωστοποίηση πραγματικά περιστατικά, αφετέρου εάν δύναται να επηρεάσει σημαντικά την εκτίμηση της υπό κρίση συγκέντρωσης.

68. Σε απάντηση σχετικών ερωτήσεων, η VENETIKO διευκρίνισε [...] ⁷², [...] ⁷³. [...] ⁷⁴.

69. [...].

70. Επισημαίνεται ότι, όπως προκύπτει από σχετικό δελτίο τύπου της ΜΕΒΓΑΛ της 30.7.2021 ⁷⁵, σε συνέχεια των κατά τα ανωτέρω αλλαγών της μετοχικής σύνθεσης της εταιρείας και την αποχώρηση της ΔΕΛΤΑ, τροποποιήθηκε αντίστοιχα και η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΜΕΒΓΑΛ.

71. Σύμφωνα με την πρόσφατη πρακτική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε περίπτωση **παράλληλων συγκεντρώσεων, ήτοι περισσότερων συγκεντρώσεων επιχειρήσεων, που επηρεάζουν την ίδια αγορά και γνωστοποιούνται ταυτόχρονα ή σε σχετικά κοντινό χρονικό διάστημα**, εφαρμόζεται -κατά κανόνα- η αρχή της χρονικής προτεραιότητας. Συνεπώς, αξιολογείται η πρώτη συναλλαγή στη βάση των πραγματικών και νομικών περιστατικών, όπως αυτά γνωστοποιήθηκαν, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επόμενη (χρονικά) γνωστοποιηθείσα πράξη. Ακολούθως, η δεύτερη πράξη αξιολογείται υπό το πρίσμα της δομικής αλλαγής της αγοράς που προκλήθηκε από την πρώτη. Ειδικά σε περιπτώσεις όπου η συγκέντρωση αφορά και κοινούς εμπλεκόμενους, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είθισται να αξιολογεί την πρώτη γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση επί τη βάσει του δυσμενέστερου σεναρίου για τον ανταγωνισμό. Συνεπώς, σε περίπτωση που η δεύτερη συγκέντρωση αφορά εξαγορά, η ανάλυση πραγματοποιείται με την παραδοχή ότι η δεύτερη συναλλαγή θα προχωρήσει. Συναφώς, σε περίπτωση που η δεύτερη συγκέντρωση αφορά πώληση συμμετοχής/ αποεπένδυση, όπως εν προκειμένω, δύναται να ακολουθηθεί μια περισσότερο επιφυλακτική ανάλυση, η οποία

6276/22.7.2021 του ΕΑΣ ΒΟΛΟΥ – ΕΒΟΛ, 6049/15.7.2021 της FRIESLANDCAMPINA ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε., 5952/9.7.2021 της ARLA FOODS ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε., 5754/5.7.2021 της ΚΑΡΑΛΗΣ Α.Ε., 6128/19.7.2021 της ΜΙΝΕΡΒΑ Α.Ε. και 6139/23.7.2021 της ΣΤΑΜΟΥ Α.Β.Ε.Ε.

ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΑΓΕΛΛΟΤΡΟΦΩΝ

Βλ. την επιστολή υπ' αριθ. πρωτ. 5972/12.7.2021 της ΕΝΩΣΗΣ ΦΥΛΗΣ ΧΟΛΣΤΑΪΝ ΕΛΛΑΔΑΣ.

ΕΛ.Γ.Ο. – ΔΗΜΗΤΡΑ (Ελληνικός Οργανισμός Γάλακτος & Κρέατος)

Βλ. τις επιστολές υπ' αριθ. πρωτ. 5956/12.7.2021 και 6016/13.7.2021 του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ (ΕΛ.Γ.Ο. – ΔΗΜΗΤΡΑ).

⁷² [...].

⁷³ [...].

⁷⁴ [...].

⁷⁵ https://www.mevgal.gr/frontend/article_news.php?aid=1221&cid=120&t=Neo-Dioikitiko-Sumboulio-sti-MEBGAL.

συνεκτιμά το ενδεχόμενο η δεύτερη συναλλαγή να μην προχωρήσει⁷⁶.

72. Εν προκειμένω, λαμβάνοντας υπόψη, πρώτον, ότι η μεταγενέστερη συναλλαγή αφορά σε πώληση του ποσοστού της ΔΕΛΤΑ στη ΜΕΒΓΑΛ, δεύτερον, ότι από τις πληροφορίες που συνέλεξε η Υπηρεσία δεν προκύπτει με ασφάλεια εάν η μεταγενέστερη συναλλαγή υπόκειται σε γνωστοποίηση στην Επιτροπή Ανταγωνισμού ή εάν η πραγματοποιήσή της υπόκειται σε λοιπές αιρέσεις, και τρίτον, ότι οι σχετικές πληροφορίες περιήλθαν σε γνώση της Υπηρεσίας σε πολύ προχωρημένο στάδιο αξιολόγησης της συγκέντρωσης, προκρίθηκε η αξιολόγηση της γνωστοποιηθείσας πράξης με βάση το δυσμενέστερο για τις επιπτώσεις στον ανταγωνισμό σενάριο (“counterfactual analysis”). Όπως, ωστόσο, είναι αυτονόητο και προκύπτει ευχερώς από την ανάλυση που ακολουθεί, το συμπέρασμα της παρούσας, ήτοι ότι η συγκέντρωση δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές στις οποίες αφορά, ενισχύεται έτι περαιτέρω στην περίπτωση που υλοποιηθεί η αποχώρηση της ΔΕΛΤΑ από τη ΜΕΒΓΑΛ.

3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

73. Σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3 του ν. 3959/2011, η ΕΑ, εφόσον διαπιστώσει ότι η υποβληθείσα συγκέντρωση, καίτοι εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1, εντούτοις δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά, με απόφασή της, που εκδίδεται εντός ενός μηνός από την πλήρη και προσήκουσα γνωστοποίηση, εγκρίνει τη συγκέντρωση. Ουσιαστικό κριτήριο ελέγχου των συγκεντρώσεων αποτελεί, κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του ν. 3959/2011⁷⁷, ο σημαντικός ή μη περιορισμός του ανταγωνισμού ως αποτέλεσμα της υπό κρίση συγκέντρωσης, στην εθνική αγορά ή σε σημαντικό τμήμα της, και ιδίως με την δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Η αξιολόγηση αφορά εκείνες εκ των σχετικών αγορών οι οποίες είναι επηρεαζόμενες, δηλαδή, τις αγορές εκείνες όπου παρουσιάζεται σημαντικός βαθμός επικάλυψης μεταξύ των δραστηριοτήτων των συμμετεχόντων μερών^{78, 79}.

74. Οι επιπτώσεις στον ανταγωνισμό αξιολογούνται μέσω της σύγκρισης των συνθηκών

⁷⁶ Βλ. Lindsay A., Berridge A., *The EU Merger regulation: Substantive Issues*, Sweet& Maxwell, 2012, παρ. 5-005, 5-006 με περαιτέρω παραπομπές στην ενωσιακή πρακτική.

⁷⁷ Κατά το άρθρο 7 παρ. 1 του ν. 3959/2011: «Με απόφαση της Επιτροπής Ανταγωνισμού απαγορεύεται κάθε συγκέντρωση επιχειρήσεων, η οποία υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση και η οποία μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά ή σε ένα σημαντικό σε συνάρτηση με τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών τμήμα της, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση μιας δεσπόζουσας θέσης». Στην παρ. 2 συγκεκριμενοποιούνται τα κριτήρια που λαμβάνει υπόψη της η ΕΑ κατά την αξιολόγησή της.

⁷⁸ Βλ. ΕΑ 626/2016 παρ. 206 με περαιτέρω παραπομπές, συναφώς και ΕΑ 615/2015 παρ. 55.

⁷⁹ Με τον όρο επηρεαζόμενη αγορά νοείται: α) κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες δύο ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, εφόσον εκτιμάται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε συνολικό μερίδιο στην αγορά αυτή ύψους τουλάχιστον 15% (ως προς οριζόντιες σχέσεις), και β) κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκεί επιχειρηματικές δραστηριότητες οποιαδήποτε συμμετέχουσα επιχείρηση και βρίσκεται σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας του προϊόντος σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται άλλη συμμετέχουσα επιχείρηση, και οποιαδήποτε από τα ατομικά ή συνδυασμένα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων αυτών, σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας, ανέρχεται σε 25% τουλάχιστον, ανεξάρτητα αν μεταξύ των μερών υφίσταται σχέση προμηθευτή /πελάτη (ως προς κάθετες σχέσεις). Βλ. υπ’αριθ. 558/VII/2013 απόφαση της ΕΑ, Τμήμα 6.iii.

ανταγωνισμού που θα προκύψουν από την κοινοποιηθείσα συγκέντρωση με εκείνες που θα επικρατούσαν χωρίς αυτήν⁸⁰. Ελλείψει αποδείξεων ουσιαστικής μεταβολής του υφιστάμενου ανταγωνισμού, μια συναλλαγή πρέπει να εγκρίνεται, στο πλαίσιο του ελέγχου συγκεντρώσεων από τις αρχές ανταγωνισμού⁸¹. Έμφαση αποδίδεται στις άμεσες και ευθείες ανταναγωνιστικές συνέπειες μιας συγκέντρωσης, οι οποίες συνδέονται αιτιωδώς με την γνωστοποιηθείσα συναλλαγή⁸². Τόσο η Ε.Επ όσο και η ΕΑ έχουν αποφανθεί σε πληθώρα αποφάσεών τους ότι η επαύξηση του μεριδίου μίας αποκτώσας συμμετοχή επιχείρησης στη σχετική αγορά μεταξύ 0-5% θεωρείται κατά την κείμενη ορολογία «οριακή» ή «αμελητέα», εκτός αν η επιχείρηση-στόχος ασκεί ιδιαίτερη ανταγωνιστική πίεση στην αποκτώσα επιχείρηση⁸³.

75. Οριζόντιες είναι οι συγκεντρώσεις στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις που αποτελούν πραγματικούς ή δυνητικούς ανταγωνιστές στην ίδια σχετική αγορά⁸⁴. Παράλληλα, συγκεντρώσεις με κάθετη διάσταση είναι οι συγκεντρώσεις στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις που λειτουργούν σε διαφορετικά επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού⁸⁵. Στην πράξη, οι συγκεντρώσεις μπορούν να έχουν τόσο οριζόντιες όσο και μη οριζόντιες συνέπειες⁸⁶.

3.1 ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

3.1.1 Γενικό πλαίσιο

76. Όπως προαναφέρθη, «οριζόντιες συγκεντρώσεις» είναι οι συγκεντρώσεις, στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις που αποτελούν πραγματικούς ή δυνητικούς ανταγωνιστές στην ίδια σχετική αγορά⁸⁷.

⁸⁰ Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 20.

⁸¹ Βλ. ΓΔΕΕ T-342/99, *Airtours*, σκ. 58, T-2/93, *AirFrance*, σκ. 78 και 79 και T-102/96, *GencorLtd*, σκ. 170, 180 και 193.

⁸² Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 21 και Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 9 και 13. Πρβλ. Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις υποθέσεις COMP/M.2333 - *DeBeers/LVMH*, παρ. 112 και COMP/M.3177 - *BASF / GLON-SANDERS / JV*, παρ. 11-16.

⁸³ Βλ. ενδεικτικά M.2495- *HANIEL/FELS*, M.6704- *REWE TOURISTIK GMBH/FERIDNASR/ECIM HOLDING SA* σκ. 30-32 και 39, M.6132-*CARGILL/KVB* σκ. 52-53 και 60, M.5717- *THE STANLEY WORKS/ THE BLACK&DECKER CORPORATION* σκ. 32, 37, 46 και 59, M.4844 - *FORTIS/ ABN AMRO*, σκ. 137-140, 155-156, 193 M.2337-*NESTLE / RALSTON PURINA*, σκ. 38, IV/M.057-*DIGITAL / KIENZLE*, σκ. 21, M.2517-*BRISTOL MYERS SQUIBB/DU PONT*, M.1932 - *BASF / AHP*, σκ. 53 και EA 549/VII/2012, 694/2019 σκ. 203, 712/2020 σκ. 428, 433 EA 650/17, σκ. 414, 710/20, σκ. 87.

⁸⁴ Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (εφεξής «Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων»), ΕΕ C 31 της 5.2.2004, σ.5, παρ. 5. Οι ως άνω σχετικές Κατευθυντήριες Γραμμές ακολουθούνται και από την ΕΑ κατά την ερμηνεία και εφαρμογή του ουσιαστικού κριτηρίου των οριζόντιων συγκεντρώσεων.

⁸⁵ Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (εφεξής «Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων»), ΕΕ C 265 της 18.10.2008, σ. 5, παρ. 4.

⁸⁶ Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παρ. 7

⁸⁷ Βλ. σχετικά Π. Φώτης, *Βιομηχανική Οργάνωση και Πολιτική Ανταγωνισμού, Θεωρία Βιομηχανικής Οργάνωσης, Πολιτική και Δίκαιο Ανταγωνισμού και Έλεγχος Συγκεντρώσεων*, 2013, Κεφάλαιο Γ.2 (Γ.2.1 – Γ.2.3).

77. Δύο είναι οι βασικοί τρόποι με τους οποίους οι οριζόντιες συγκεντρώσεις ενδέχεται να εμποδίσουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης:

α) καταργώντας σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες ως εκ τούτου θα έχουν αυξημένη ισχύ στην αγορά, χωρίς να καταφύγουν σε συντονισμό της συμπεριφοράς τους (επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς),

β) μεταβάλλοντας τη φύση του ανταγωνισμού ούτως ώστε επιχειρήσεις που προηγουμένως δεν συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους, τώρα είναι πολύ πιθανότερο να συντονίζονται και να αυξάνουν τις τιμές ή με άλλο τρόπο να βλάπτουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Μια συγκέντρωση μπορεί επίσης να καταστήσει τον συντονισμό ευκολότερο, σταθερότερο ή αποτελεσματικότερο για τις επιχειρήσεις που συντόνιζαν τη συμπεριφορά τους και πριν από τη συγκέντρωση (επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς)⁸⁸.

78. Κατά την εκτίμηση των εν λόγω επιπτώσεων η ΕΑ λαμβάνει υπόψη της σωρεία παραγόντων οι οποίοι σχηματικά εκτίθενται κατωτέρω. Οι εν λόγω παράγοντες δεν αξιολογούνται μηχανικά και στο σύνολό τους σε κάθε περίπτωση. Η ανάλυση κάθε συγκεκριμένης υπόθεσης από πλευράς ανταγωνισμού βασίζεται σε μία γενική αξιολόγηση των προβλεπόμενων επιπτώσεων της συγκέντρωσης λαμβάνοντας υπόψη τους όποιους από τους κατωτέρω εκάστοτε σχετικούς παράγοντες και συνθήκες, καθώς τούτοι δεν είναι πάντοτε στο σύνολό τους κρίσιμοι για την εξέταση κάθε συγκέντρωσης. Ως εκ τούτου, είναι πιθανό να μην χρειαστεί να αναλυθούν εξίσου λεπτομερώς όλα τα δεδομένα μίας υπόθεσης⁸⁹.

3.1.2 Επιπτώσεις μη Συντονισμένης Συμπεριφοράς

79. Κατά την εκτίμηση των εν λόγω επιπτώσεων, η ΕΑ λαμβάνει υπόψη της τους ακόλουθους κυρίως παράγοντες:

ι) Υψηλά μερίδια αγοράς: Τα μερίδια αγοράς και τα επίπεδα συγκέντρωσης αποτελούν χρήσιμες πρώτες ενδείξεις για τη διάρθρωση της αγοράς και τη σπουδαιότητα τόσο των συμμετεχόντων μερών όσο και των ανταγωνιστών τους από πλευράς ανταγωνισμού. Έχει γίνει δεκτό ότι πολύ μεγάλα μερίδια αγοράς (άνω του 50%) μπορούν από μόνα τους να μαρτυρούν την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης στη σχετική αγορά^{90, 91}. Επιπλέον, συνεκτιμάται και η δυνατότητα των εναπομεινάντων ανταγωνιστών να ασκήσουν ανταγωνιστική πίεση στη νέα οντότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η σχέση μεταξύ των μεριδίων αγοράς των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των ανταγωνιστών τους (και ιδιαίτερα αυτών που κατέχουν την επόμενη θέση από απόψεως μεγέθους), αποτελεί κριτήριο αξιολόγησης της ύπαρξης μίας δεσπόζουσας θέσης⁹².

⁸⁸ Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημείο 25.

⁸⁹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημείο 13.

⁹⁰ Βλ. απόφαση ΓενΔικ Τ-210/01, General Electric κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρ. 570-574. Βλ. επίσης αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.3732, Procter & Gamble/Gillette, παρ.19-20, 22-24, Μ.774, St Gobain/Wacker/NOM, σημείο 223, Μ.4494, EVRAZ/HIGHVELD, παρ. 91-93, Βλ. και Ε.Α. 434/V/2009, σκ. 28.

⁹¹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημείο 17.

⁹² Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.2187, CVC/Lenzing, σκ.137 (και νομολογία στην οποία παραπέμπει).

Στις περιπτώσεις που η απόσταση μεταξύ της πρώτης επιχείρησης και της δεύτερης ή/και της τρίτης υπερβαίνει το 20%, τότε είναι περισσότερο πιθανή η ανεύρεση προβλημάτων ανταγωνισμού μετά τη συγκέντρωση, ακόμη και αν το μερίδιο αγοράς της νέας οντότητας δεν υπερβαίνει το 50%⁹³. Επιπροσθέτως, η ύπαρξη δεσμών μεταξύ της νέας οντότητας και των ανταγωνιστών δύναται να αποθαρρύνει τους τελευταίους από την άσκηση τέτοιας πίεσης. Τέτοιοι δεσμοί έχει θεωρηθεί ότι είναι οι ελέγχουσες συμμετοχές σε κοινές επιχειρήσεις, οι μειοψηφικές μετοχικές και μη ελέγχουσες συμμετοχές σε ανταγωνιστή, καθώς και τυχόν συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ ανταγωνιστών (π.χ. διανομής, παραγωγής)⁹⁴. Συγκεντρώσεις, λόγω του περιορισμένου μεριδίου αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, δεν είναι πιθανόν να εμποδίσουν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό. Σχετική ένδειξη υπάρχει ιδίως όταν το μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων δεν υπερβαίνει το 25%⁹⁵. Συναφώς, συγκεντρώσεις όπου το μερίδιο αγοράς κυμαίνεται μεταξύ 25 και 40% κατά κανόνα δεν εγείρουν ζητήματα ανταγωνισμού, πολλώ δε μάλλον όταν η επαύξηση του μεριδίου μίας αποκτώσας συμμετοχή επιχείρησης είναι μικρή⁹⁶. Αντίστοιχα, η Ε.Επ. δεν έχει εγείρει αμφιβολίες σε συγκεντρώσεις με μερίδιο αγοράς μεταξύ 40 και 50%, όπου η επαύξηση του μεριδίου ήταν μικρή πολλώ δε μάλλον όταν η αποκτώμενη δεν συνιστά σημαντικό ανταγωνιστή της αποκτώσας, αλλά δραστηριοποιούνται και έτεροι εναπομείναντες ανταγωνιστές οι οποίοι δύναται να ασκήσουν ανταγωνιστικές πιέσεις στη νέα οντότητα⁹⁷.

ii) Επίπεδα συγκέντρωσης (δείκτης ΗΗΙ): Είναι ελάχιστα πιθανό να εντοπισθούν οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού σε αγορές όπου ο δείκτης ΗΗΙ μετά τη συγκέντρωση δεν θα ξεπερνά το 1000 ή που κυμαίνεται μεταξύ 1000-2000 με μεταβολή (Δ) κάτω από 250 ή που ξεπερνά το 2000 αλλά η μεταβολή (Δ) κυμαίνεται κάτω από το 150 εκτός ειδικών περιστάσεων^{98,99}.

iii) Διαφοροποίηση προϊόντων και βαθμός υποκατάστασης: Όταν υφίσταται υψηλός βαθμός υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων και των ανταγωνιστών τους, οι πιθανότητες παρακώλυσης του ανταγωνισμού περιορίζονται¹⁰⁰.

iv) Εναλλακτικές επιλογές εφοδιασμού: Η δυσκολία των πελατών των συμμετεχουσών επιχειρήσεων να ανεύρουν εναλλακτικούς προμηθευτές, είτε διότι αυτοί είναι ελάχιστοι, είτε

⁹³ Στις περιπτώσεις, δηλαδή, αυτές διενεργείται πλήρης ανάλυση της συγκέντρωσης παρά το γεγονός ότι τα μερίδια αγοράς της νέας οντότητας μπορεί να κυμαίνονται μεταξύ 35-40%. Βλ. αναλυτικά N. Levy, European Merger Control Law, chapter 5, The Control of Concentrations between Undertakings, Rel. 18-11/2008, σελ. 5-264, υποσ.149-151 (σχετική νομολογία).

⁹⁴ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2972, DSM/Roche Vitamins, παρ.51-68.

⁹⁵ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον κανονισμό του Συμβουλίου για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, παρ. 18.

⁹⁶ Βλ. Π. Φώτης, Βιομηχανική Οργάνωση και Πολιτική Ανταγωνισμού, Θεωρία Βιομηχανικής Οργάνωσης, Πολιτική και Δίκαιο Ανταγωνισμού και Έλεγχος Συγκεντρώσεων, 2013, σελ. 169-170 με περαιτέρω παραπομπές σε αποφάσεις της Ε.Επ. Βλ. επίσης και N. Levy, European Merger Control Law, chapter 9, The Control of Concentrations between Undertakings, 2013, παρ. 9.06 επ. με περαιτέρω παραπομπές σε αποφάσεις της Ε.Επ.

⁹⁷ Ο.π.

⁹⁸ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4314, Johnson & Johnson/Pfizer, παρ. 73.

⁹⁹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημεία 19-20.

¹⁰⁰ Ο.π., σημεία 28-29.

διότι αντιμετωπίζουν σημαντικά έξοδα προσαρμογής επιτείνει τις πιθανότητες παρακώλυσης του ανταγωνισμού¹⁰¹.

v) Δυνατότητα αποκλεισμού ανταγωνιστών: Η προκύπτουσα από τη συγκέντρωση επιχείρηση δύναται να δυσχεράνει την επέκταση μικρότερων εταιριών στη σχετική αγορά ή να περιορίσει την ικανότητα των αντιπάλων επιχειρήσεων να την ανταγωνιστούν (εφόσον π.χ. μπορεί να ελέγχει ή να επηρεάζει σε τέτοιο βαθμό τις δυνατότητες διανομής), ώστε να είναι περισσότερο δαπανηρή η επέκταση δραστηριοτήτων ή η είσοδος αντιπάλων επιχειρήσεων¹⁰². Περαιτέρω, έχει γίνει δεκτό ότι η σύναψη συμβάσεων αποκλειστικότητας ιδίως με σημαντικούς πελάτες συμβάλλει στη δημιουργία ατομικής δεσπόζουσας θέσης στην σχετική αγορά¹⁰³.

vi) Αντισταθμιστική ισχύς αγοραστών: Ως αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς πρέπει να νοείται η διαπραγματευτική ισχύς που έχει ο πελάτης έναντι του πωλητή στις μεταξύ τους διαπραγματεύσεις, λόγω του μεγέθους του, της εμπορικής σημασίας για τον πωλητή και της ικανότητας του πελάτη να στραφεί σε εναλλακτικούς προμηθευτές¹⁰⁴. Μία πηγή αντισταθμιστικής ισχύος είναι η δυνατότητα του πελάτη να απειλήσει ότι σε εύλογο χρονικό διάστημα θα στραφεί σε εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού, αν ο προμηθευτής αποφάσιζε να αυξήσει τις τιμές ή να εφαρμόσει δυσμενέστερους όρους παράδοσης. Συνήθως, η αντισταθμιστική ισχύς χαρακτηρίζει περισσότερο μεγάλους και πολυσύνθετους πελάτες παρά μικρές επιχειρήσεις σε ένα κατακερματισμένο κλάδο¹⁰⁵.

vii) Δυνητικός ανταγωνισμός - Εμπόδια εισόδου: Όταν η είσοδος σε μία αγορά είναι πιθανή, έγκαιρη και επαρκής, τότε είναι δυνατόν να ματαιώσει ή να αποτρέψει τις αντιανταγωνιστικές επιπτώσεις μίας συγκέντρωσης¹⁰⁶. Η είσοδος ενδέχεται να είναι δυσκολότερη αν οι ήδη δραστηριοποιούμενες επιχειρήσεις προστατεύουν τα μερίδια αγοράς τους προσφέροντας μακροχρόνιες συμβάσεις ή επιλεκτικές μειώσεις τιμών στους πελάτες που προσπαθεί να προσελκύσει ο νεοεισερχόμενος. Τα εμπόδια εισόδου μπορεί να λάβουν τις ακόλουθες μορφές: νομικά πλεονεκτήματα που περιορίζουν τον αριθμό επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά λόγω π.χ. περιορισμού αριθμού αδειών εκμετάλλευσης, η ύπαρξη πείρας ή φήμης που είναι δύσκολο να αποκτηθεί από μία νεοεισερχόμενη επιχείρηση, η προσήλωση στο σήμα, οι στενές σχέσεις προμηθευτών-πελατών, το υψηλό κόστος μεταστροφής σε ένα άλλο προμηθευτή. Περαιτέρω, το εάν θα είναι επικερδής η είσοδος σε μία αγορά εξαρτάται και από το εάν η αγορά είναι υπό ανάπτυξη ή εάν είναι κορεσμένη ή αναμένεται να συρρικνωθεί^{107, 108}.

¹⁰¹ Ο.π., σημείο 31.

¹⁰² Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημείο 36 (και νομολογία στην οποία παραπέμπει).

¹⁰³ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.877, Boeing/McDonnell Douglas, ιδίως σκ.43-46. Βλ. επίσης αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.986, Agfa-Gevaert/Du Pont, ιδίως σκ.67-68, M.1313, Danish Crown/Vestjyske Slagterier, παρ.125.

¹⁰⁴ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2533, παρ. 128-132.

¹⁰⁵ Βλ. ενδεικτικά απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2139, Bombardier/ADtranz, παρ.67 (όπου θεωρήθηκε ότι οι μικρότερες εταιρείες δεν μπορούσαν να ασκήσουν αντισταθμιστική ισχύ παρά την ύπαρξη ενός μεγάλου αγοραστή που θεωρητικά μπορούσε να ασκήσει τέτοια πίεση).

¹⁰⁶ Βλ. π.χ. απόφαση ΓενΔικ T-342/99, σκ. 262, 266-268, όπου έγινε δεκτή η πιθανότητα άμεσης και έγκαιρης εισόδου επιχειρήσεων οργανώσεων ταξιδίων σε περίπτωση περιορισμού της προσφοράς εκ μέρους του δυοπωλίου.

¹⁰⁷ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.774, σημείο 232, όπου το γεγονός ότι συνολικά η ζήτηση των σχετικών προϊόντων αναμενόταν να περιοριστεί αποτελούσε παράγοντα αποτροπής εισόδου στη σχετική αγορά.

3.1.3 Οριζόντιες Επιπτώσεις Συντονισμένης Συμπεριφοράς

80. Συγκεντρώσεις σε αγορές με υψηλό βαθμό συγκέντρωσης μπορεί να οδηγήσουν στη δημιουργία ή την ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης, και ως εκ τούτου στην παρακώλυση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού, καθώς αυξάνουν την πιθανότητα συντονισμού μεταξύ των δραστηριοποιούμενων επιχειρήσεων αναφορικά με τις τιμές, την παραγωγή, τους πελάτες ή τις πωλήσεις, χωρίς προς τούτο να απαιτείται να προσφύγουν σε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική με την έννοια των άρθρων 1 ν. 3959/2011 και 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΣΛΕΕ»).

81. Κατά την αξιολόγηση αυτή, η ΕΑ λαμβάνει υπόψη της τα χαρακτηριστικά της σχετικής αγοράς και τη μεταβολή που θα επιφέρει στη δομή αυτής η πραγματοποίηση της συγκεντρώσεως και ιδίως αν μέσω αυτής καθίσταται πλέον περισσότερο οικονομικά ορθολογικό και, επομένως, προτιμητέο να υιοθετηθεί κοινή γραμμή δράσεως από τις δραστηριοποιούμενες στην αγορά επιχειρήσεις αναφορικά με την εμπορική, τιμολογιακή ή άλλη πολιτική τους χωρίς προς τούτο να απαιτείται η προσφυγή σε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική¹⁰⁹. Τα κριτήρια βάσει των οποίων αξιολογείται η ενδεχόμενη δημιουργία ή ενίσχυση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης είναι, μεταξύ άλλων:

i) Επίπεδο συγκέντρωσης στις υπό εξέταση αγορές: Όπως προαναφέρθηκε, ο υψηλός βαθμός συγκέντρωσης μίας αγοράς ευνοεί την ανάπτυξη συντονισμού. Η από κοινού κατοχή υψηλού μεριδίου αγοράς ιδίως στην περίπτωση δυοπωλίου μπορεί, εκτός αποδείξεως του εναντίου, να συνιστά σημαντικότερη ένδειξη υπάρξεως συλλογικής δεσπόζουσας θέσεως¹¹⁰. Συγκεκριμένα, στις περιπτώσεις που μετά την συγκέντρωση προκύπτει δυοπώλιο με μερίδιο αγοράς άνω του 60%, τότε υφίσταται σοβαρό έρεισμα για την εξέταση της πιθανότητας συντονισμού λόγω δημιουργίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης¹¹¹. Περαιτέρω, ενδείξεις ύπαρξης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης υφίστανται και στις περιπτώσεις που μετά την συγκέντρωση προκύπτει ότι τρεις επιχειρήσεις κατέχουν από κοινού μερίδιο αγοράς άνω του 60%¹¹². Αντίθετα, στις περιπτώσεις όπου τέσσερις και πλέον επιχειρήσεις κατέχουν μερίδιο αγοράς άνω του 60% μετά τη συγκέντρωση, θεωρείται καταρχήν ότι είναι δύσκολη η διατήρηση του ενδεχόμενου συντονισμού μεταξύ τους¹¹³.

ii) Μεριδία αγοράς ανταγωνιστών: Η σχέση μεταξύ των μεριδίων αγοράς που κατέχουν οι κατέχουσες συλλογική δεσπόζουσα θέση επιχειρήσεις και αυτών που κατέχουν οι ανταγωνιστές

¹⁰⁸ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημεία 69-71.

¹⁰⁹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημεία 39,42, καθώς και απόφαση ΓενΔικ Τ-342/99, ο.π., παρ.61.

¹¹⁰ Βλ. απόφαση ΓενΔικ Τ-102/96, σκέψεις 205-206. Βλ. Επίσης απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.1517, Rhodia/Donau Chemie, παρ. 61.

¹¹¹ Βλ. ενδεικτικά νομολογία που παρατίθεται στο, N. Levy, European Merger Control Law, chapter 5, The Control of Concentrations between Undertakings, Rel. 18-11/2008, παρ. 5.13[8][α].

¹¹² Βλ. ενδεικτικά νομολογία που παρατίθεται στο N.Levy, European Merger Control Law, chapter 5, The Control of Concentrations between Undertakings, Rel. 18-11/2008, παρ. 5.13[8][β].

¹¹³ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής IV/M.1016, Price Waterhouse/ Coopers & Lybrand, παρ.103, όπου κρίθηκε ότι η δημιουργία συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μεταξύ περισσότερων των τριών ανταγωνιστών είναι απίθανη.

τους αποτελεί παράγοντα που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διερεύνηση της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσεως¹¹⁴. Εφόσον οι ανταγωνιστές κατέχουν μικρά μερίδια αγοράς, δεν μπορούν να ασκήσουν αποτελεσματικά ανταγωνιστική πίεση στη συλλογική δεσπόζουσα θέση¹¹⁵.

iii) Συνθήκες που ευνοούν την επίτευξη συναντίληψης και τον έλεγχο εκ μέρους των επιχειρήσεων των όρων συντονισμού: Είναι ευκολότερο να υπάρξει συντονισμός σε μία αγορά με λίγες επιχειρήσεις που παράγουν ομοιογενή προϊόντα¹¹⁶, που χαρακτηρίζεται από σταθερότητα αναφορικά με τη ζήτηση, τα μερίδια αγοράς και τις ανταγωνιστικές συνθήκες. Η ελαστικότητα ζήτησης σε σχέση με τη τιμή, η ασταθής ζήτηση ή η έντονη ανάπτυξη μιας αγοράς ή, αντίθετα, μία έντονα πτωτική πορεία αυτής δηλώνουν ότι οι τρέχουσες συνθήκες αγοράς δεν καθιστούν πιθανό τον συντονισμό¹¹⁷. Εξάλλου, όσο μεγαλύτερη είναι η διαφάνεια σε μία αγορά, ιδίως ως προς τις τιμές, τόσο ευκολότερο καθίσταται για τις επιχειρήσεις να εδραιώσουν επιτυχώς και να διατηρήσουν το μεταξύ τους συντονισμό^{118 119}. Τέλος, πιο εύκολος καθίσταται ο συντονισμός μεταξύ επιχειρήσεων που παρουσιάζουν κοινά σημεία π.χ. ως προς τη διάρθρωση του κόστους, τα μερίδια αγοράς, τα επίπεδα παραγωγικής ικανότητας ή/και κάθετης ολοκλήρωσης¹²⁰. Συγκεκριμένα, συνεκτιμάται ότι ο συντονισμός είναι πιο εύκολος σε περίπτωση συμμετρικών και σταθερών μεριδίων αγοράς^{121 122}.

iv) Σημαντικοί δεσμοί μεταξύ των επιχειρήσεων στη σχετική αγορά προϊόντος¹²³: Οι δεσμοί μεταξύ των μελών του ολιγοπωλίου μπορεί να είναι διαρθρωτικοί, νομικοί, οικονομικοί ή άλλης φύσης (π.χ. ύπαρξη συμφωνίας συνεργασίας σε άλλες αγορές, εκτός της σχετικής αγοράς στην οποία διερευνάται η ύπαρξη της συλλογικής δεσπόζουσας θέσης). Η κατοχή συλλογικής δεσπόζουσας θέσης μπορεί να προκύπτει (και) από την ύπαρξη μεταξύ των οικείων επιχειρήσεων

¹¹⁴ Βλ. απόφαση ΓενΔικ Τ-102/96, σκέψη 202, 205.

¹¹⁵ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.2533, ΒΡ/ΕΟΝ, παρ. 52.

¹¹⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημείο 45 όπου αναφέρεται ότι ο συντονισμός είναι ευκολότερος σχετικά με τη τιμή που θα ισχύει για ένα και μόνο ομοιογενές απ' ότι για πολλά και ανόμοια προϊόντα.

¹¹⁷ Η ελαστικότητα της ζήτησεως έχει γίνει δεκτό ότι συνιστά παράγοντα αποτροπής της δημιουργίας της συλλογικής δεσπόζουσας θέσης (βλ. απόφαση ΓενΔικ Τ-342/99, ο.π., σημεία 139-140). Αντίθετα, η σταθερή ζήτηση αποτελεί αποφασιστικό στοιχείο για το χαρακτηρισμό μίας συλλογικής δεσπόζουσας θέσης. Βλ. επίσης αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.2420, ο.π., σκέψεις 240, 92/553/ΕΚ, ο.π., σκέψεις 60,124, Μ.1673, ο.π., σκέψεις 83-84. Βλ. τέλος και απόφαση ΔΕΕ C-68/94, ο.π., σκέψη 238.

¹¹⁸ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.1383 Εχxon/Mobli, σημείο 474.

¹¹⁹ Βλ. απόφαση ΓενΔικ Τ-102/96 Gencor, σκ. 227.

¹²⁰ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημεία 41, 45-48.

¹²¹ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.2533, ΒΡ/ΕΟΝ, παρ.45 – 52, 72. Βλ. επίσης απόφαση ΓενΔικ Τ-102/96, σκέψεις 207-208, 222, και αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.190, Nestle/Perrier, παρ.123, Μ.3314, Air Liquide/Messer, παρ.85, 92, 118, 123, 94/208/ΕΚ, Mannesmann/Valourec/Ilva, σκέψεις 48-50,53,55,59, 97/25/ΕΚ, ABB/Daimler-Benz, σκέψη 88, Μ.1673, VEBA/VIAG, παρ. 64.-65, Μ.2690, Solvay/Montedison-Ausimont, παρ. 46, Μ.1440, Lucent Technologies/Ascend Communications, σημείο 18, Μ.1882, Pirelli/BICC, παρ.87.

¹²² Σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των μεριδίων αγοράς κατά τη διάρκεια ενός χρονικού διαστήματος αποτελούν ένδειξη ότι η αγορά είναι ανταγωνιστική συνηγορώντας κατά της θεμελιώσεως συλλογικής δεσπόζουσας θέσης στη σχετική αγορά. Βλ. απόφαση ΓενΔικ Τ-342/99, σκέψεις 111,117-119, και απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής Μ.190, Nestle/Perrier, παρ.46.

¹²³ Βλ. απόφαση ΔΕΕ C-393/92, Δήμος Almelo- Αίτηση για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως, σκέψεις 42-43, απόφαση ΓενΔικ Τ-24/93, σκέψη 62 και απόφαση ΔΕΕ C-395/96, σκέψη 37.

συμφωνίας, από τον τρόπο εφαρμογής αυτής και, επομένως, από τους δεσμούς ή τις διασυνδέσεις μεταξύ των επιχειρήσεων που απορρέουν από τη συμφωνία αυτή¹²⁴.

v) Παρακολούθηση των παρεκκλίσεων: Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφάνεια στη σχετική αγορά, τόσο μεγαλύτερη και η πιθανότητα ανακάλυψης τυχόν παρεκκλίσεων από τους όρους συντονισμού μεταξύ επιχειρήσεων μέσω πρακτικών όπως π.χ. οι ρήτρες ευθυγράμμισης με τους ανταγωνιστές ή ρήτρες του πλέον ευνοούμενου πελάτη (MFN clauses), η οικειοθελής δημοσίευση πληροφοριών ή η ανταλλαγή τους μέσω εμπορικών ενώσεων¹²⁵.

vi) Αποτρεπτικοί μηχανισμοί - Αντίποινα: Ο βιώσιμος συντονισμός προϋποθέτει την ύπαρξη αξιόπιστων αποτρεπτικών μηχανισμών, δια των οποίων μπορούν να επιβληθούν αντίποινα σε περίπτωση παρέκκλισης από μία επιχείρηση¹²⁶. Τα αντίποινα μπορεί να συνίστανται ενδεικτικώς στην προσωρινή κήρυξη ενός «πολέμου τιμών» ή την απειλή επιστροφής σε κατάσταση πλεονασματικής προσφοράς.

vii) Βαθμός ανταγωνιστικής πίεσεως από τους ανταγωνιστές - Δυνητικός ανταγωνισμός: Προκειμένου να κριθεί επιτυχής ο συντονισμός μεταξύ επιχειρήσεων, θα πρέπει οι επιχειρήσεις που δεν συμμετέχουν σ' αυτόν να μην έχουν κίνητρο ή να μην είναι σε θέση να αντιδράσουν έναντι των υιοθετούμενων από τις συμμετέχουσες στο συντονισμό επιχειρήσεις πρακτικών¹²⁷. Έτσι, όσο μεγαλύτερη είναι η πίεση που μπορεί να ασκηθεί στο δυοπώλιο από τους μικρότερους ανταγωνιστές τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα διαπίστωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης¹²⁸.

viii) Αντισταθμιστική ισχύς πελατών: Ως αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς νοείται η διαπραγματευτική ισχύς που έχει ο πελάτης έναντι του πωλητή στις διαπραγματεύσεις λόγω του μεγέθους του, της εμπορικής σημασίας για τον πωλητή και της ικανότητάς του να στραφεί σε εναλλακτικούς προμηθευτές¹²⁹. Μία πηγή αντισταθμιστικής ισχύος είναι η δυνατότητα του πελάτη να απειλήσει ότι σε εύλογο χρονικό διάστημα θα στραφεί σε εναλλακτικές πηγές εφοδιασμού, αν ο προμηθευτής αποφασίσει να αυξήσει τις τιμές ή να εφαρμόσει δυσμενέστερους όρους παράδοσης. Συνήθως η αντισταθμιστική ισχύς χαρακτηρίζεται μεγάλους και πολυσύνθετους πελάτες και όχι μικρές επιχειρήσεις σε ένα κατακερματισμένο κλάδο. Εφόσον υφίστανται ένας ή περισσότεροι μεγάλοι αγοραστές, τούτο μπορεί να προκαλέσει ανταγωνισμό μεταξύ των μερών που κατέχουν τη συλλογική δεσπόζουσα θέση¹³⁰.

3.2 ΚΑΘΕΤΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ

¹²⁴ Βλ. αποφάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4141-Linde/BOC, παρ. 185, M.3972, TRW Automotive/Delphi Metal Espana, σημείο 26.

¹²⁵ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημεία 50-51.

¹²⁶ Η απειλή αντιποίνων είναι πειστική μόνον εφόσον αναμένεται με αρκετή βεβαιότητα ότι, σε περίπτωση παρέκκλισης, θα ενεργοποιηθούν άμεσα οι αποτρεπτικοί μηχανισμοί. Ο.π., σημείο 52.

¹²⁷ Ο.π., παρ. 56, και απόφαση ΓενΔικ T-342/99, ο.π., σημείο 218 -222 και 257.

¹²⁸ Βλ. απόφαση T-342/99, ο.π., σκέψη 62 (τρίτη προϋπόθεση θεμελίωσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης με βάση τη συγκεκριμένη απόφαση), T-342/99, ο.π., σκέψη 210επ. και 244. Βλ. τέλος απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.3820, Avnet/Memec, σκ.30.

¹²⁹ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.2533, BP/EON, σημεία 128-132.

¹³⁰ Βλ. απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.580, ABB/Daimler-Benz, παρ. 99-102.

3.2.1 ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

82. Συγκεντρώσεις με κάθετη διάσταση/ μη οριζόντιες συγκεντρώσεις είναι οι συγκεντρώσεις στις οποίες συμμετέχουν επιχειρήσεις που λειτουργούν σε διαφορετικά επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού (π.χ. ο παραγωγός ενός συγκεκριμένου προϊόντος¹³¹ συγχωνεύεται με έναν από τους διανομείς του^{132, 133})¹³⁴. Οι μη οριζόντιες συγκεντρώσεις δεν συνιστούν απειλή για τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, εκτός εάν η επιχείρηση που προκύπτει από τη συγκέντρωση διαθέτει σημαντική ισχύ σε μία τουλάχιστον εκ των σχετικών αγορών. Ειδικότερα, είναι μικρή η πιθανότητα διαπίστωσης προβλημάτων συντονισμένης ή μη φύσεως εάν το μερίδιο αγοράς της νέας οντότητας μετά τη συγκέντρωση σε καθεμία από τις σχετικές αγορές είναι κατώτερο του 30% και ο δείκτης ΗΗΙ μετά τη συγκέντρωση είναι κατώτερος από 2000 μονάδες¹³⁵.

83. Οι μη οριζόντιες συγκεντρώσεις ενδέχεται να παρεμποδίζουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό με δύο βασικούς τρόπους: όταν ενδέχεται να έχουν επιζήμια α) μη συντονισμένα αποτελέσματα (επιδράσεις στον αποκλεισμό πραγματικών ή δυνητικών ανταγωνιστών από την αγορά) και β) συντονισμένα αποτελέσματα (επιδράσεις στη δυνατότητα συντονισμού των επιχειρήσεων στη σχετική αγορά που δραστηριοποιούνται)¹³⁶.

3.3 Κάθετες Επιπτώσεις μη Συντονισμένης Συμπεριφοράς

84. Μια συγκέντρωση θεωρείται ότι έχει ως αποτέλεσμα τον αποκλεισμό από την αγορά όταν η πρόσβαση πραγματικών ή δυνητικών ανταγωνιστών σε προμήθειες ή αγορές εμποδίζεται ή καταργείται λόγω της συγκέντρωσης, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό την ικανότητα ή/και τα κίνητρα των εν λόγω εταιρειών να ανταγωνισθούν η μια την άλλη. Διακρίνονται δύο μορφές αποκλεισμού από την αγορά, ο αποκλεισμός από την πρόσβαση σε εισροές και ο αποκλεισμός από την πρόσβαση σε πελάτες¹³⁷.

3.3.1 Αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές

85. Ο αποκλεισμός από την πρόσβαση σε εισροές ενδέχεται να αυξήσει το κόστος των ανταγωνιστών που δραστηριοποιούνται σε αγορά επόμενης βαθμίδας, περιορίζοντας την πρόσβασή τους σε σημαντικές εισροές και μπορεί να λάβει διάφορες μορφές. Κατά την αξιολόγηση της πιθανότητας ενός επιζήμιου για τον ανταγωνισμό σεναρίου αποκλεισμού

¹³¹ Ήτοι η επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας.

¹³² Ήτοι η επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας.

¹³³ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των μη οριζόντιων συγκεντρώσεων σύμφωνα με τον Κανονισμό Συμβουλίου για τον έλεγχο συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, της 18.10.2008 (εφεξής «Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων»), ΕΕ 18.10.2008, C-265, σελ. 6, παρ. 4.

¹³⁴ Βλ. σχετικά και Π. Φώτης, Βιομηχανική Οργάνωση και Πολιτική Ανταγωνισμού, Θεωρία Βιομηχανικής Οργάνωσης, Πολιτική και Δίκαιο Ανταγωνισμού και Έλεγχος Συγκεντρώσεων, 2013, Κεφάλαιο Γ.2., Ενότητα Γ.2.4.

¹³⁵ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 23-26, όπου και αναφέρεται ότι την πράξη, η Επιτροπή δεν θα ερευνά εκτενώς τέτοιου είδους συγκεντρώσεις, εκτός εάν συντρέχουν οι αναφερόμενες στην παράγραφο αυτή ειδικές περιστάσεις.

¹³⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 17 - 18.

¹³⁷ Βλ. αναλυτικά Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 30 και επόμενες.

ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές, εξετάζονται η ικανότητα και το κίνητρο της νέας οντότητας να αποκλείσει την πρόσβαση σε εισροές και τυχόν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό λόγω του αποκλεισμού αυτού¹³⁸. Στην πράξη, οι παράγοντες αυτοί εξετάζονται συχνά μαζί, καθώς διαπλέκονται στενά μεταξύ τους. Ειδικότερα:

α) Ως προς την ικανότητα της νέας οντότητας μετά τη συγκέντρωση να δημιουργήσει ουσιαστικά εμπόδια πρόσβασης σε εισροές

86. Ο αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές μπορεί να προκαλέσει προβλήματα ανταγωνισμού μόνο όταν αυτές είναι σημαντικές για την παραγωγή του τελικού προϊόντος της αγοράς επόμενης οικονομικής βαθμίδος¹³⁹. Περαιτέρω, για να αποτελέσει πρόβλημα αυτός ο αποκλεισμός ανταγωνιστών, πρέπει η κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση που προκύπτει από τη συγκέντρωση να έχει σημαντική ισχύ στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδος¹⁴⁰. Αντιθέτως, εφόσον οι εναπομείναντες παραγωγοί στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδος προσφέρουν ελκυστικά προϊόντα και έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν την παραγωγή τους σε περίπτωση περιορισμού της παραγωγής από την προερχόμενη από τη συγκέντρωση οντότητα¹⁴¹ ή να εφαρμόσουν άλλες αντισταθμιστικές στρατηγικές¹⁴², δεναναμένεται ότι η συγκέντρωση θα επηρεάσει τη διαθεσιμότητα εισροών και τους όρους ανταγωνισμού.

β) Ως προς το κίνητρο της νέας οντότητας μετά τη συγκέντρωση να δημιουργήσει ουσιαστικά εμπόδια πρόσβασης σε εισροές

87. Το κίνητρο αποκλεισμού εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο ο αποκλεισμός μπορεί να είναι επικερδής, δηλαδή από το βαθμό στον οποίο εκτιμάται ότι η συγχωνευθείσα εταιρεία θα είναι σε θέση να αντισταθμίσει τα κέρδη που χάνει στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας, λόγω μείωσης των πωλήσεων εισροών σε ανταγωνιστές, με τα κέρδη που αναμένεται να αποκτήσει από πιθανή αύξηση των πωλήσεων ή των τιμών στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας¹⁴³. Κατά κανόνα, όσο υψηλότερα είναι τα περιθώρια κέρδους στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας, τόσο μεγαλύτερο είναι το κέρδος που αναμένεται να αποκτήσει από την αύξηση του μεριδίου στην αγορά αυτή εις βάρος των αποκλεισμένων ανταγωνιστών¹⁴⁴. Όσο δε μεγαλύτερα είναι τα μερίδια αγοράς της νέας οντότητας στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδος τόσο μεγαλύτερη είναι η βάση πωλήσεων, στις οποίες θα απολαμβάνει αυξημένα περιθώρια κέρδους¹⁴⁵.

¹³⁸ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 32

¹³⁹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 33-34.

¹⁴⁰ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 35.

¹⁴¹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 36.

¹⁴² Όπως η αλλαγή των διαδικασιών παραγωγής, ώστε να εξαρτώνται λιγότερο από τις εισροές που προμηθεύει η κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, ή η στήριξη της εισόδου στην αγορά νέων προμηθευτών εισροών (βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημείο 36).

¹⁴³ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 40.

¹⁴⁴ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 41.

¹⁴⁵ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 43.

88. Περαιτέρω, το κίνητρο της ολοκληρωμένης επιχείρησης να αυξήσει το κόστος των ανταγωνιστών εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από το μερίδιο της ζήτησης που μπορεί να κατακτήσει το τμήμα της κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, το οποίο δραστηριοποιείται σε αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας. Οι συνέπειες στη ζήτηση στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας θα είναι δε εντονότερες εάν η επηρεαζόμενη εισροή αντιπροσωπεύει σημαντικό ποσοστό του κόστους παραγωγής των ανταγωνιστών που δραστηριοποιούνται στην αγορά της επόμενης οικονομικής βαθμίδας ή εάν η επηρεαζόμενη εισροή αποτελεί κρίσιμο εξάρτημα στο τελικό προϊόν της αγοράς επόμενης οικονομικής βαθμίδας¹⁴⁶.

γ) Ως προς τις σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό

89. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των αποκλειόμενων από την αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας ανταγωνιστών τόσο πιθανότερο είναι να αναμένεται ότι η συγκέντρωση θα έχει ως αποτέλεσμα σημαντική αύξηση των τιμών στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας και ότι, ως εκ τούτου, θα παρακωλύσει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό σε αυτήν¹⁴⁷. Περαιτέρω, ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός ενδέχεται να παρακωλύεται σημαντικά από την αύξηση των εμποδίων εισόδου στην αγορά για τους δυνητικούς ανταγωνιστές, ιδίως διά του μη εφοδιασμού νεοεισερχόμενων ανταγωνιστών ή του εφοδιασμού τους υπό λιγότερο ευνοϊκούς όρους.

90. Σημειωτέον ότι δεν είναι πιθανό να υπάρξουν δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό εάν παραμένουν επαρκείς αξιόπιστοι ανταγωνιστές στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας, ιδίως κάθετα ολοκληρωμένοι ή σε θέση να στραφούν σε κατάλληλες εναλλακτικές εισροές¹⁴⁸. Συναφώς, για την αξιολόγηση της διατήρησης αποτελεσματικού ανταγωνισμού, σημαντική είναι και η τυχόν αντισταθμιστική διαπραγματευτική δύναμη των αγοραστών/πελατών ή το ενδεχόμενο η είσοδος στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας να διατηρήσει αποτελεσματικό ανταγωνισμό¹⁴⁹.

3.3.2 Αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε πελάτες

91. Κατ' αντιστοιχία με την αξιολόγηση του ενδεχομένου αποκλεισμού από εισροές, κατά την αξιολόγηση της πιθανότητας ενός επιζήμιου για τον ανταγωνισμό σεναρίου αποκλεισμού ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε πελάτες, εξετάζονται η ικανότητα και το κίνητρο της νέας οντότητας να αποκλείσει την πρόσβαση σε πελάτες, καθώς και τυχόν σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις αυτού του αποκλεισμού για τους καταναλωτές στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας. Ειδικότερα:

α) Ως προς την ικανότητα της νέας οντότητας να δημιουργήσει εμπόδια πρόσβασης ανταγωνιστών σε πελάτες

92. Για να αποτελεί πρόβλημα ο αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε πελάτες, η κάθετη συγκέντρωση θα πρέπει να αφορά σε μια εταιρεία η οποία είναι

¹⁴⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 42.

¹⁴⁷ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 48

¹⁴⁸ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, σημεία 49-50.

¹⁴⁹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 50.

σημαντικός πελάτης με μεγάλη ισχύ στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας. Εάν, αντιθέτως, υπάρχουν επαρκείς οικονομικές εναλλακτικές δυνατότητες στην αγορά αυτή ώστε οι ανταγωνιστές που δραστηριοποιούνται στη αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας να πωλήσουν την παραγωγή τους και συναφώς επαρκώς μεγάλη βάση πελατών, οι οποίοι είναι πιθανό να στραφούν σε ανεξάρτητους προμηθευτές, δεν είναι πιθανό να εγείρονται προβλήματα¹⁵⁰.

93. Η απώλεια της ολοκληρωμένης επιχείρησης ως πελάτη είναι συνήθως λιγότερο σημαντική εάν οι αγορές της συγκεκριμένης επιχείρησης προ της συγκέντρωσης από μη ολοκληρωμένες επιχειρήσεις αντιπροσωπεύουν μικρό μερίδιο της διαθέσιμης βάσης πωλήσεων των εν λόγω επιχειρήσεων. Στην περίπτωση αυτή, είναι πιθανότερο να υπάρχουν επαρκείς εναλλακτικοί πελάτες¹⁵¹. Η ύπαρξη αποκλειστικών συμβάσεων μεταξύ της επιχείρησης που προκύπτει από τη συγκέντρωση και άλλων επιχειρήσεων επόμενης οικονομικής βαθμίδας ενδέχεται να περιορίσει την ικανότητα αντιπάλων προηγούμενου σταδίου να επιτύχουν επαρκή όγκο πωλήσεων¹⁵².

94. Εξάλλου, ένας προμηθευτής στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας ενδέχεται να συνεχίσει να λειτουργεί αποδοτικά, εάν δύναται βρει άλλες χρήσεις ή δευτερεύουσες αγορές για τις εισροές που παράγει χωρίς να επιβαρυνθεί με σημαντικά υψηλότερο κόστος¹⁵³.

β) Ως προς το κίνητρο της νέας οντότητας να δημιουργήσει εμπόδια πρόσβασης ανταγωνιστών σε πελάτες

95. Το κίνητρο αποκλεισμού ανταγωνιστών εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο ο αποκλεισμός μπορεί να είναι επικερδής, δηλαδή από το βαθμό στον οποίο εκτιμάται ότι η συγχωνευθείσα εταιρεία θα είναι σε θέση να αντισταθμίσει τα κέρδη που χάνει λόγω της μη προμήθειας προϊόντων από ανταγωνιστές που δραστηριοποιούνται στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας, με τα κέρδη που αναμένεται να αποκτήσει από πιθανή αύξηση των τιμών στην αγορά προηγούμενης ή επόμενης οικονομικής βαθμίδας¹⁵⁴. Κατά κανόνα, όσο περισσότερο μπορεί να αναμένεται ότι το τμήμα της καθετοποιημένης επιχείρησης που δραστηριοποιείται στις αγορές προηγούμενης ή/και επόμενης βαθμίδας θα επωφεληθεί από τα υψηλότερα επίπεδα τιμών στις αγορές αυτές ως αποτέλεσμα της στρατηγικής αποκλεισμού, τόσο μεγαλύτερο είναι το σχετικό κίνητρο. Συναφώς, όσο μεγαλύτερο είναι το μερίδιο αγοράς της καθετοποιημένης επιχείρησης στην αγορά επόμενης

¹⁵⁰ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 61. Βλ. ακόμα. Βλ. ακόμα ενδεικτικά απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.5933, Syngenta/ Monsanto's SunflowerBusiness, παρ. 364 επ., M.6396 Triton/Compro, παρ. 31.

¹⁵¹ Βλ. επίσης, απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής M.4389, WLR / BST, σημεία 33-35.

¹⁵² Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 61. Τούτο δεν ισχύει εάν υφίστανται επαρκή εναλλακτικά κανάλια διανομής, βλ. ενδεικτικά απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής COMP/M.4047, Aviva/ArkLife, παρ. 22.

¹⁵³ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 66.

¹⁵⁴ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 68.

βαθμίδος τόσο ευρύτερη είναι η βάση πωλήσεων, επί της οποίας θα επωφεληθεί από τυχόν αυξημένα περιθώρια κέρδους.

96. Σημειωτέον ότι στο πλαίσιο της αξιολόγησης, εξετάζονται και συνεκτιμώνται και παράγοντες που ενδέχεται να μειώσουν, ή ακόμη και να καταργήσουν, τα εν λόγω κίνητρα¹⁵⁵.

γ) Ως προς τις σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στον ανταγωνισμό

97. Μια συγκέντρωση ενδέχεται να παρεμποδίζει σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας μόνον όταν ένα αρκετά μεγάλο μερίδιο της παραγωγής στην αγορά αυτή επηρεάζεται από τη μείωση εσόδων που προκύπτει από την κάθετη συγκέντρωση. Εάν παραμένουν ανταγωνιστές που δραστηριοποιούνται στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας οι οποίοι δεν επηρεάζονται, ο ανταγωνισμός από τις εν λόγω επιχειρήσεις ενδέχεται να επαρκεί για την αποφυγή της αύξησης των τιμών στην αγορά αυτή και, κατ' επέκταση, στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας¹⁵⁶.

98. Σημειωτέον ότι και στο πλαίσιο αυτής της παραμέτρου, αξιολογούνται τυχόν αντισταθμιστικοί παράγοντες, όπως η παρουσία αγοραστών με διαπραγματευτική δύναμη ή το ενδεχόμενο η είσοδος νέων εταιρειών να διατηρήσει αποτελεσματικό ανταγωνισμό στις αγορές προηγούμενης ή επόμενης οικονομικής βαθμίδας. Επιπλέον, οι συνέπειες για τον ανταγωνισμό πρέπει να αξιολογηθούν υπό το πρίσμα των αποτελεσματικότητων που τεκμηριώνονται από τα συμμετέχοντα στη συγκέντρωση μέρη¹⁵⁷.

3.4 Κάθετες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς

99. Μια κάθετη συγκέντρωση ενδέχεται να διευκολύνει τις επιχειρήσεις στις αγορές προηγούμενης ή επόμενης βαθμίδας να συμφωνήσουν στους όρους συντονισμού. Για παράδειγμα, όταν μία κάθετη συγκέντρωση συνεπάγεται αποκλεισμό από την αγορά οδηγεί στη μείωση του αριθμού των αποτελεσματικών ανταγωνιστών. Εξάλλου, οι κάθετες συγκεντρώσεις ενδέχεται να αυξήσουν το βαθμό συμμετρίας μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην αγορά. Ομοίως, η κάθετη ολοκλήρωση ενδέχεται να αυξήσει το επίπεδο διαφάνειας στην αγορά διευκολύνοντας το συντονισμό μεταξύ των επιχειρήσεων που έχουν απομείνει στην αγορά¹⁵⁸.

100. Για να είναι βιώσιμος ο συντονισμός πρέπει να πληρούνται τρεις βασικές προϋποθέσεις¹⁵⁹:

ι) Οι επιχειρήσεις πρέπει να είναι σε θέση να ελέγχουν σε επαρκή βαθμό την τήρηση των όρων του συντονισμού, αυξάνοντας για παράδειγμα το επίπεδο διαφάνειας της αγοράς μεταξύ τους μέσω της πρόσβασης σε ευαίσθητες πληροφορίες που αφορούν ανταγωνιστές ή διευκολύνοντας την παρακολούθηση των τιμών. Πρόβλημα αύξησης της διαφάνειας της αγοράς ενδέχεται να

¹⁵⁵ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 71.

¹⁵⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 74.

¹⁵⁷ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 76, 77.

¹⁵⁸ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 79 -85.

¹⁵⁹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 81.

ανακύψει εάν το επίπεδο διαφάνειας είναι μεγαλύτερο στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας από ό,τι στην αγορά προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας π.χ. όταν οι τιμές για τους τελικούς καταναλωτές είναι δημόσια γνωστές, ενώ οι συναλλαγές στην ενδιάμεση αγορά είναι εμπιστευτικές. Η κάθετη ολοκλήρωση ενδέχεται να παράσχει στους παραγωγούς που δραστηριοποιούνται στην αγορά προηγούμενης βαθμίδας τον έλεγχο επί των τελικών τιμών επιτρέποντας με τον τρόπο αυτό να παρακολουθούν τις παρεκκλίσεις αποτελεσματικότερα¹⁶⁰.

ii) Πρέπει να υπάρχουν αξιόπιστοι αποτρεπτικοί μηχανισμοί που μπορούν να ενεργοποιηθούν σε περίπτωση παρέκκλισης. Για παράδειγμα, μια κάθετα ολοκληρωμένη εταιρεία ενδέχεται να είναι σε θέση να επιβάλει αποτελεσματικότερα κυρώσεις σε αντίπαλες εταιρείες που επιλέγουν να παρεκκλίνουν από τους όρους συντονισμού, επειδή είναι κρίσιμος πελάτης ή προμηθευτής τους¹⁶¹.

iii) Οι αντιδράσεις τρίτων, όπως υφισταμένων και μελλοντικών ανταγωνιστών που δεν συμμετέχουν στον συντονισμό, καθώς και πελατών, δεν θα πρέπει να είναι ικανές να θέσουν σε κίνδυνο τα προσδοκώμενα αποτελέσματα του συντονισμού¹⁶².

4. ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΝΩΠΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

101. Ο κλάδος των γαλακτοκομικών προϊόντων κατέχει σημαντική θέση στον ευρύτερο κλάδο των τροφίμων και περιλαμβάνει αρκετές αγορές τροφίμων, οι οποίες αντιστοιχούν σε μία μεγάλη ποικιλία τελικών προϊόντων με κύρια συστατική βάση το νωπό γάλα. Τα γαλακτοκομικά προϊόντα κατατάσσονται στα βασικότερα είδη διατροφής για τους καταναλωτές και ως εκ τούτου παρουσιάζουν σχετικά χαμηλή ελαστικότητα ως προς την τιμή και το διαθέσιμο εισόδημά τους. Οι επιλογές των καταναλωτών μεταξύ των εμπορικών σημάτων που διατίθενται στην αγορά επηρεάζονται κυρίως από την τιμή, από την ύπαρξη ανταγωνιστικών/υποκατάστατων προϊόντων, καθώς και από άλλους παράγοντες, όπως η γεύση, η ποιότητα, η διάρκεια χρήσης των προϊόντων κ.λπ.¹⁶³.

102. Οι διατάξεις τόσο του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών¹⁶⁴ όσο και του π.δ. 113/9.6.1999¹⁶⁵, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 4254/2014¹⁶⁶, ορίζουν ρητά, μεταξύ άλλων, τις κατηγορίες των γαλακτοκομικών προϊόντων και τις επιτρεπτές συνθήκες παραγωγής, συντήρησης, συσκευασίας και μεταφοράς αυτών. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών¹⁶⁷, «νωπό

¹⁶⁰ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 86, 87.

¹⁶¹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 88.

¹⁶² Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 89, 90.

¹⁶³ Βλ. σχετ. Κλαδική Μελέτη της ICAP με θέμα «Γαλακτοκομικά Προϊόντα», Νοέμβριος 2020.

¹⁶⁴ Βλ. Υ.Α. 1100/1987, Κωδικοποίηση και μεταγλώττιση των διατάξεων του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών. (ΦΕΚ Β 788/31-12-1987), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει και βρίσκεται διαθέσιμος στην ιστοσελίδα <https://www.aade.gr/polites/ypiresies-himeioy/trofima-ylika-se-epafi-me-trofima/himeio/kodikas-trofimon-kai-poton>.

¹⁶⁵ «Τροποποίηση των διατάξεων του από 2/16.5.1959 β.δ/τος “περί κτηνιατρικού υγειονομικού ελέγχου του γάλακτος”» (ΦΕΚ 115 Α’/9.6.1999).

¹⁶⁶ Βλ. σχετ. ν. 4254/2014 «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α’ 85/7.4.2014), υποπερ. 2α της υποπαρ. ΣΤ8 της παρ. ΣΤ του πρώτου άρθρου με θέμα «Άρση εμποδίων στον ανταγωνισμό στον κλάδο της επεξεργασίας τροφίμων - Ρυθμίσεις γαλακτοκομικών προϊόντων».

¹⁶⁷ Υ.Α. 1100/1987, άρθρο 80.

γάλα νοείται το γάλα που εκκρίνεται από τους μαστικούς αδένες μιας ή περισσότερων αγελάδων, προβατινών, αιγών ή βουβαλίδων, το οποίο δεν έχει θερμανθεί πέραν των 40 °C, ούτε έχει υποβληθεί σε επεξεργασία με ισοδύναμο αποτέλεσμα». Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει το γάλα που «διατίθεται στην κατανάλωση χωρίς καμιά άλλη επεξεργασία, εκτός από τη διήθηση και την ψύξη καθώς και την ομοιογενοποίηση», κάτω από συγκεκριμένες προδιαγραφές υγιεινής και χημικής σύστασης. Επίσης, σύμφωνα με τον Κώδικα Τροφίμων και Ποτών, με τον όρο «γάλα» απλά, χωρίς να συνοδεύεται αυτό από κάποιο επίθετο, νοείται αποκλειστικά και μόνο το γάλα, το οποίο προέρχεται από αγελάδα, είναι νωπό, πλήρες, δεν έχει υποστεί αφυδάτωση ή συμπύκνωση και δεν περιέχει άλλες ύλες που έχουν προστεθεί από έξω. Όλοι οι άλλοι τύποι γάλακτος, εφόσον δεν προέρχονται από αγελάδα, πρέπει να χαρακτηρίζονται με έναν από τους όρους «κατσίκας», «προβάτου», «βουβάλου» ή «ανάμικτο προβάτου κατσίκας».

103. Επίσης, με τις διατάξεις του ν. 4492/2017¹⁶⁸ ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι η επισήμανση της προέλευσης του γάλακτος και του γάλακτος ως συστατικού στα γαλακτοκομικά προϊόντα, προσυσκευασμένα ή μη, που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του εν λόγω νόμου, είναι υποχρεωτική και περιλαμβάνει τις εξής ενδείξεις:

- α) «χώρα αρμέγματος»: το όνομα της χώρας όπου έγινε το άρμεγμα,
- β) «χώρα επεξεργασίας»: το όνομα της χώρας όπου έγινε η επεξεργασία του γάλακτος,
- γ) «χώρα συσκευασίας»: το όνομα της χώρας όπου έγινε η συσκευασία του προϊόντος.

104. Όσον αφορά τη διάκριση των αγορών προμήθειας νωπού γάλακτος στις υπ' αριθ. 650/2017¹⁶⁹, 697/2019¹⁷⁰ και 726/2021¹⁷¹ αποφάσεις της ΕΑ επισημαίνεται ότι κάθε μια εκ των αγορών αυτών, ανάλογα με το είδος τους (π.χ. αγελαδινό, πρόβειο, γίδινο, κ.λπ.), θα μπορούσε να αφορά σε διακριτή αγορά, δεδομένου των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε κατηγορίας γάλακτος, όπως για παράδειγμα την εποχικότητά τους και την κατά προορισμό τελική χρήση τους (π.χ. εμφιάλωση, τυροκόμιση, παραγωγή γιαούρτης). Τα ιδιαίτερα αυτά χαρακτηριστικά κάθε είδους γάλακτος καθιστούν έκαστη κατηγορία μη εναλλάξιμη, τουλάχιστον για ορισμένες κατηγορίες προϊόντων.

105. Αναφορικά με την οριοθέτηση της γεωγραφικής αγοράς για την προμήθεια και συλλογή νωπού γάλακτος και λαμβάνοντας υπόψη και τις υπ' αριθ. 515/VI/2011¹⁷², 598/2014¹⁷³,

¹⁶⁸ Βλ. άρ. 5 του ν. 4492/2017 (ΦΕΚ Α' 156/18.10.2017) «Διακίνηση και εμπορία νωπών και ευαλλοιώτων αγροτικών προϊόντων και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.

¹⁶⁹ Απόφαση επί της προηγούμενης γνωστοποίησης της απόκτησης κοινού ελέγχου της εταιρείας «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ - ΜΕΒΓΑΛ - ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» από την εταιρεία «ΔΕΛΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ» και την Οικογένεια Χατζάκου.

¹⁷⁰ Απόφαση επί της αξιολόγησης της δέσμευσης Α.1 – Α.1.1 που προβλέπεται στην Απόφαση 650/2017 της Επιτροπής Ανταγωνισμού και των συνθηκών ανταγωνισμού στην αγορά νωπού αγελαδινού γάλακτος.

¹⁷¹ Απόφαση επί της αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της δέσμευσης Α.1 – Α.1.1 που προβλέπεται στις Αποφάσεις 650/2017 και 697/2019 της Επιτροπής Ανταγωνισμού και των συνθηκών ανταγωνισμού στην αγορά νωπού αγελαδινού γάλακτος

¹⁷² Βλ. αναλυτικότερα παρ. 34-42 αυτής.

¹⁷³ Απόφαση επί της προηγούμενης γνωστοποίησης συγκέντρωσης κατ' άρθρο 6 παρ. 1-3 του ν. 3959/2011 της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΔΕΛΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ» σε σχέση με την απόκτηση ελέγχου της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ-ΜΕΒΓΑΛ-ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ».

650/2017¹⁷⁴, 697/2019¹⁷⁵ και 726/2021¹⁷⁶ αποφάσεις της ΕΑ προκρίνεται η οριοθέτηση μιας ευρύτερης σχετικής γεωγραφικής αγοράς με εθνική διάσταση ή τουλάχιστον μιας σχετικής γεωγραφικής αγοράς που εκτείνεται σε περισσότερες περιφέρειες της χώρας ή ακόμη και στην ηπειρωτική Ελλάδα στο σύνολό της, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως α) την τεχνική δυνατότητα μεταφοράς του νωπού γάλακτος στα εργοστάσια μεταποίησης με κάλυψη μεγάλης χιλιομετρικής απόστασης, β) τη δυνατότητα υποκατάστασης μεταξύ τουλάχιστον όμορων νομών, γ) τη σημαντικότητα για τον Έλληνα καταναλωτή της προέλευσης του γάλακτος και δ) το γεγονός ότι η τιμή νωπού γάλακτος διαμορφώνεται με ομοιογενή εν γένει κριτήρια σε όλη την ηπειρωτική Ελλάδα, με την επιφύλαξη του παράγοντος κόστους μεταφοράς και της δραστηριοποίησης γαλακτοβιομηχανιών συνεταιριστικού χαρακτήρα σε ορισμένες περιφέρειες/νομούς της χώρας.

4.1 ΔΟΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΝΩΠΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

106. Κατά τα γνωστοποιούντα μέρη¹⁷⁷, οι σχετικές αγορές προμήθειας γάλακτος που αφορά η συγκέντρωση είναι οι εξής:

1. Η αγορά προμήθειας νωπού γάλακτος, η οποία σύμφωνα με τις υπ' αριθ. 650/2017¹⁷⁸, 697/2019¹⁷⁹ και 726/2021¹⁸⁰ αποφάσεις της ΕΑ, διακρίθηκε περαιτέρω σε κάθε μια εκ των ακόλουθων αγορών, ανάλογα με το είδος τους:

- 1.1. του αγελαδινού νωπού γάλακτος,
- 1.2. του πρόβειου νωπού γάλακτος,
- 1.3. του γίδινου νωπού γάλακτος.

107. Το νωπό γάλα παράγεται σε κτηνοτροφικές μονάδες και συλλέγεται από μονάδες μεταποίησης ή/και εμπορίας, μονάδες τυποποίησης - συσκευασίας γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς και από παραγωγούς - κτηνοτρόφους που μεταποιούν το γάλα της κτηνοτροφικής τους εκμετάλλευσης. Οι πηγές προμήθειας νωπού γάλακτος είναι: απευθείας από παραγωγούς, από ενώσεις ή/και συλλόγους παραγωγών, από συνεταιρισμούς και από ιδιόκτητες φάρμες, από εισαγωγές και, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να πραγματοποιηθούν και αγοραπωλησίες μεταξύ των γαλακτοβιομηχανιών.

108. Η συλλογή του γάλακτος διενεργείται σε καθημερινή βάση από τις ατομικές δεξαμενές ψύξης του γάλακτος (παγολεκάνες) των παραγωγών¹⁸¹. Λαμβάνεται δείγμα γάλακτος από την παγολεκάνη του κάθε παραγωγού ξεχωριστά, πριν τοποθετηθεί το γάλα στα ισόθερμα βυτία της κάθε εταιρείας, όπου και ζυγίζεται. Στη συνέχεια, το γάλα μεταφέρεται στο εργοστάσιο, όπου υπόκειται σε εργαστηριακούς ελέγχους και υποβάλλεται στις απαραίτητες διεργασίες (όπως παστερίωση και ομογενοποίηση, για να απαλλαχθεί από τους παθογόνους οργανισμούς),

¹⁷⁴ Ο.π., υπ. 140.

¹⁷⁵ Ο.π., υπ. 141.

¹⁷⁶ Ο.π., υπ. 142.

¹⁷⁷ Βλ.σελ. 44 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

¹⁷⁸ Ο.π., υπ. 145.

¹⁷⁹ Ο.π., υπ. 146.

¹⁸⁰ Ο.π., υπ. 147.

¹⁸¹ Οι οποίες συνήθως τους παραχωρούνται με χρησιδάνειο από την εκάστοτε εταιρεία.

προκειμένου να παραχθεί το τελικό προϊόν διατηρώντας τα θρεπτικά συστατικά του αναλλοίωτα¹⁸².

109. Στην αγορά προμήθειας νοπού γάλακτος (αγελαδινού, πρόβειου και γίδινου) δραστηριοποιούνται τόσο η ΔΕΛΤΑ και η ΜΕΒΓΑΛ, όσο και η ΔΩΔΩΝΗ ως αγοραστές. Η ΔΕΛΤΑ διαθέτει [...] ¹⁸³. Οι μονάδες συλλογής γάλακτος για τη ΜΕΒΓΑΛ βρίσκονται στο εργοστάσιο της εταιρείας στα Κουφάλια Θεσσαλονίκης [...] ¹⁸⁴. Η ΔΩΔΩΝΗ έχει [...]. Το γάλα που συλλέγεται από τα σημεία παραγωγής γάλακτος, [...] ¹⁸⁵.

4.1.1 ΔΟΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΝΩΠΟΥ ΑΓΕΛΑΔΙΝΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

110. Επισημαίνεται προκαρκτικά ότι στο πλαίσιο της ΕΑ 650/2017 οι ΔΕΛΤΑ – ΜΕΒΓΑΛ ανέλαβαν δεσμεύσεις ως προς την αγορά προμήθειας νοπού αγελαδινού γάλακτος, με στόχο, αφενός την ενίσχυση της διαπραγματευτικής θέσης των γαλακτοπαραγωγών έναντι της νέας οντότητας και αφετέρου τη διασφάλιση της πρόσβασης των ανταγωνιστών της νέας οντότητας στις αγορές επόμενου σταδίου σε επαρκείς ποσότητες πρώτης ύλης με ανταγωνιστικούς όρους. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις εν λόγω δεσμεύσεις: Πρώτον, η αγορά από μέρους έκαστης των εταιριών ΔΕΛΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΑΕ και ΜΕΒΓΑΛ ΑΕ (απευθείας ή μέσω τρίτων) από κάθε παραγωγό γάλακτος - κτηνοτρόφο που έχει συνεργασία με τα μέρη κατά την έναρξη ισχύος της δέσμευσης ανά τους Νομούς του Διαμερίσματος της Μακεδονίας, Σερρών, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Ημαθίας, Κοζάνης, Πέλλας, Φλώρινας, Καβάλας και τον Νομό Ξάνθης, καθώς και τους όμορους Νομούς Γρεβενών, Πιερίας και Χαλκιδικής θα γίνεται με ελάχιστη εγγυημένη τιμή κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην Απόφαση και για το εκεί οριζόμενο χρονικό διάστημα¹⁸⁶, όπως αυτό παρατάθηκε έως τις 20.10.2021 δυνάμει των υπ' αριθ. 697/2019 και 726/2021 Αποφάσεων ΕΑ. Οι εν λόγω νομοί προσδιορίστηκαν βάσει του υψηλού αθροιστικού μεριδίου απορρόφησης νοπού αγελαδινού γάλακτος που διαθέτουν οι ΔΕΛΤΑ-ΜΕΒΓΑΛ στη Μακεδονία και τη Κεντρική Μακεδονία, δηλαδή τις περιοχές της ελληνικής επικράτειας με το μεγαλύτερο όγκο παραγωγής. Περαιτέρω, σε επίπεδο ελληνικής επικράτειας, ορίστηκε ότι η συνεργασία με τους παραγωγούς γάλακτος - κτηνοτρόφους θα γίνεται στο πλαίσιο των γενικών συναλλακτικών σχέσεων και συνηθειών, ενώ οι συμφωνίες που έχουν συναφθεί ή που θα συναφθούν με τους παραγωγούς γάλακτος -κτηνοτρόφους, δεν θα υπερβαίνουν την ετήσια διάρκεια, δεν θα περιέχουν όρο αποκλειστικότητας και υπέρμετρα επαχθείς όρους για την παροχή εγγυήσεων (όπως, ενδεικτικά, εγγραφή προσημειώσεων σε ακίνητα των παραγωγών ή / και των εγγυητών τους, λήψη λευκών συναλλαγματικών κ.λπ.)¹⁸⁷. **Διευκρινίζεται ότι αμφότερες οι συμμετέχουσες στην παρούσα συγκέντρωση εταιρείες VENETIKO και SIF, αναγνώρισαν ότι «οι εν λόγω δεσμεύσεις θα καταλαμβάνουν μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συναλλαγής αφενός όλες τις εταιρείες που ελέγχονται από επενδυτικά κεφάλαια τα οποία**

¹⁸² Στην περίπτωση που μεσολαβεί σταθμός συλλογής, το γάλα ελέγχεται εκεί, ψύχεται, διυλίζεται και αποθηκεύεται προσωρινά, μέχρι την αποστολή του στα εργοστάσια.

¹⁸³ Βλ. σχετ. το Παράρτημα Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης.

¹⁸⁴ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 6043/1.7.2020 επιστολή της ΜΕΒΓΑΛ.

¹⁸⁵ Βλ. σχετ. το Παράρτημα Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης.

¹⁸⁶ Βλ. διατακτικό σημεία Α.1 (Α.1.1. – Α.1.4) και Α.2.

¹⁸⁷ Βλ. διατακτικό σημεία Α.3 και Α.4.

διαχειρίζεται ή συμβουλεύει η CVC και αφετέρου όλες τις εταιρείες του ομίλου SIF»¹⁸⁸.

111. Το νωπό γάλα είναι ομογενοποιημένο προϊόν¹⁸⁹, για το οποίο δεν υπάρχουν υποκατάστατα (τουλάχιστον για τις περισσότερες χρήσεις του). «Το μεγαλύτερο ποσοστό της χρήσης του αγελαδινού γάλακτος ως πρώτη ύλη αφορά στην κατηγορία του παστεριωμένου γάλακτος ανερχόμενο στο [...]%, για το 2020. Για το ίδιο χρονικό διάστημα, ακολουθούν τα γιαούρτια με ποσοστό της τάξης του [...]% και το γάλα υψηλής θερμικής επεξεργασίας (ή υψηλής παστερίωσης) με ποσοστό [...]%.».

Πίνακας 2: Κατανομή της χρήσης νωπού αγελαδινού γάλακτος, 2018-2020

Συμμετοχή κατά χρήση:	2018	2019	2020
Γάλα Παστεριωμένο (φρέσκο)	[...]	[...]	[...]
Γάλα Συμπυκνωμένο	[...]	[...]	[...]
Γάλα Υψηλής Θερμικής Επεξεργασίας	[...]	[...]	[...]
Γιαούρτια και Οξυνισθέντα Γάλατα	[...]	[...]	[...]
Τυριά	[...]	[...]	[...]
Λοιπά Προϊόντα (επιδόρπια, ροφήματα, κρέμα-βούτυρο)	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Ε.Λ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ

112. Το 2020, ο κύριος όγκος των αγορών νωπού αγελαδινού γάλακτος πραγματοποιήθηκε απευθείας από παραγωγούς και για τις τρεις επιχειρήσεις (ΔΕΛΤΑ: [...]%, ΜΕΒΓΑΛ: [...]%, ΔΩΔΩΝΗ 64%), όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 3: Αγορές σε νωπό αγελαδινό γάλα (σε τόνους) των συμμετεχουσών εταιρειών για το 2020

	ΔΕΛΤΑ	%	ΜΕΒΓΑΛ	%	ΔΩΔΩΝΗ	%
Συνολική ποσότητα συλλ. αγελαδινού γάλακτος:	[...]		[...]		[...]	
- Ιδιόκτητες Φάρμες						
- Συνεργάτες			[...]	[...]	[...]	[...]
- Απευθείας από παραγωγούς	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
- Εισαγωγές	[...]	[...]				
- Άλλο, π.χ. άλλη εταιρεία του κλάδου	[...]	[...]				

Πηγή: Στοιχεία προσκομισθέντα από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις

113. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που δόθηκαν από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ¹⁹⁰, για το έτος 2020, η ΔΕΛΤΑ συνέλεξε αγελαδινό γάλα από 21 νομούς της χώρας, η ΜΕΒΓΑΛ από 6 νομούς¹⁹¹ και η ΔΩΔΩΝΗ από 6 νομούς επίσης. Σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία, **οι δραστηριότητες των μερών στην αγορά προμήθειας νωπού αγελαδινού γάλακτος**

¹⁸⁸ Βλ. επιστολή με αριθ.πρωτ. 6272/22.7.2021.

¹⁸⁹ Με εξαίρεση τη διάκριση μεταξύ γάλακτος και οργανικού (βιολογικού) γάλακτος.

¹⁹⁰ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 5956/12.7.2021 και 6016/13.7.2021 επιστολές του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

¹⁹¹ Η ΔΕΛΤΑ και η ΜΕΒΓΑΛ είχαν το 2020 κοινή παρουσία σε 5 νομούς (Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Ξάνθης, Πέλλας και Χαλκιδικής).

επικαλύπτονται μόνο στο νομό Λάρισας, με συνδυασμένο μερίδιο αγοράς κάτω του 8% ([...]¹⁹² η ΔΕΛΤΑ/ ΜΕΒΓΑΛ και [...]¹⁹² η ΔΩΔΩΝΗ). Όπως παρουσιάζεται στον κατωτέρω πίνακα το 2018 δεν υπήρχε επικάλυψη σε κανένα νομό μεταξύ των ΔΕΛΤΑ/ ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ, ενώ το 2019 παρατηρήθηκε κοινή παρουσία των μερών σε 3 νομούς, ήτοι στο νομό Βοιωτίας ([...]¹⁹² η ΔΕΛΤΑ/ ΜΕΒΓΑΛ και [...]¹⁹² η ΔΩΔΩΝΗ), στο νομό Θεσσαλονίκης ([...]¹⁹² η ΔΕΛΤΑ/ ΜΕΒΓΑΛ και [...]¹⁹² η ΔΩΔΩΝΗ) και στο νομό Λάρισας ([...]¹⁹² η ΔΕΛΤΑ και [...]¹⁹² η ΔΩΔΩΝΗ).

Πίνακας 4: Μερίδια εισκομίσεων αγελαδινού νωπού γάλακτος στους νομούς με κοινή παρουσία των ΔΕΛΤΑ/ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ

	2018			2019			2020		
	ΔΕΛΤΑ	ΜΕΒΓΑΛ	ΔΩΔΩΝΗ	ΔΕΛΤΑ	ΜΕΒΓΑΛ	ΔΩΔΩΝΗ	ΔΕΛΤΑ	ΜΕΒΓΑΛ	ΔΩΔΩΝΗ
ΒΟΙΩΤΙΑΣ				[...]		[...]	[...]		[...]
ΘΕΣ/ΚΗΣ				[...]	[...]	[...]	[...]		[...]
ΛΑΡΙΣΑΣ				[...]		[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΛΛ. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Ε.Λ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ

114. Συνολικά στην ελληνική επικράτεια, για το έτος 2020, η ΔΕΛΤΑ απορρόφησε περίπου το [...]¹⁹³ του νωπού αγελαδινού γάλακτος, η ΜΕΒΓΑΛ¹⁹³ περίπου το [...]¹⁹³ και η ΔΩΔΩΝΗ περίπου το [...] (έναντι περίπου [...]¹⁹³%, [...]¹⁹³% και [...]¹⁹³% αντίστοιχα για το 2018 και περίπου [...]¹⁹³%, [...]¹⁹³% και [...]¹⁹³% αντίστοιχα για το 2019) φτάνοντας αθροιστικά στο **26,18%** στο σύνολο των γαλακτοβιομηχανιών (έναντι περίπου 34% και 29% αντίστοιχα για το 2018 και 2019). Επισημαίνεται ότι εκ των δώδεκα (12) νομών¹⁹⁴, που καταλαμβάνουν οι Αναληφθείσες Δεσμεύσεις της Απόφασης 650/2017 της ΕΑ, διαπιστώνεται ότι εντός της τελευταίας τριετίας η ΔΩΔΩΝΗ είχε αμελητέα παρουσία ([...]¹⁹⁴%) μόνο στο νομό Θεσσαλονίκης και μόνο για το 2019. Πράγματι, η θέση στους νομούς της Περιφέρειας Ηπείρου και στο νομό Φθιώτιδας, οι οποίοι ούτως ή άλλως αντιστοιχούν σε πολύ μικρό ποσοστό απορρόφησης επί των συνολικών εισκομίσεων νωπού γάλακτος στην επικράτεια.

115. Ο ανταγωνιστής της νέας οντότητας με το αμέσως επόμενο υψηλότερο μερίδιο απορρόφησης νωπού αγελαδινού γάλακτος είναι στην ελληνική επικράτεια η εταιρεία

¹⁹² Σημειώνεται ότι στο νομό Λάρισας συνέλεξαν αγελαδινό γάλα η [...]

¹⁹³ Σημειώνεται ότι [...] (βλ. παρ. 109) και προκειμένου να μην υποεκτιμηθούν τα μερίδια της πρώτης, οι εισκομίσεις της ΤΕΡΜΙΝΑΛ συνυπολογίζονται στα μερίδια της ΜΕΒΓΑΛ (τόσο πανελλαδικά όσο και σε επίπεδο νομών). Οι αγορές της ΤΕΡΜΙΝΑΛ είχαν προσμετρηθεί στις αντίστοιχες της ΜΕΒΓΑΛ και στο πλαίσιο της αξιολόγησης προηγούμενων συγκεντρώσεων ΔΕΛΤΑ-ΜΕΒΓΑΛ (βλ. τις σχετικές Αποφάσεις της ΕΑ 598/2014, 650/2017, 697/2019 και 726/2021).

¹⁹⁴ Βλ. τους νομούς του Διαμερίσματος της Μακεδονίας, Σερρών, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Ημαθίας, Κοζάνης, Πέλλας, Φλώρινας, Καβάλας, τον Νομό Ξάνθης, καθώς και τους όμορους νομούς Γρεβενών, Πιερίας και Χαλκιδικής.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ, με ποσοστά απορρόφησης, που ανέρχονται κατά το έτος 2020 σε [...]%. Για το ίδιο έτος οι επόμενοι σημαντικοί ανταγωνιστές των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων είναι η ΚΡΙ ΚΡΙ και η FRIESLAND με ποσοστά απορρόφησης της τάξης του [...] % και [...] % αντίστοιχα.

116. Ο δείκτης ΗΗΙ¹⁹⁵ στην εν λόγω αγορά¹⁹⁶ για το έτος 2020, ανέρχεται στις [...] μονάδες, ενώ μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης θα ανέλθει στις [...] μονάδες, με διαφορά (Δ) 100 μονάδες.

117. Εκ των ανωτέρω η αγορά προμήθειας νωπού αγελαδινού γάλακτος συνιστά επηρεαζόμενη αγορά για τους σκοπούς της υπό κρίση συγκέντρωσης.

118. Σύμφωνα με τις γνωστοποιούμενες επιχειρήσεις « ... , οι δραστηριότητες των μερών επικαλύπτονται μόνο όσον αφορά την προμήθεια νωπού αγελαδινού γάλακτος στο Νομό Λαρίσης, με συνδυασμένο, όμως, μερίδιο αγορά πολύ κάτω του [...]. Επομένως, σε επίπεδο προμήθειας, δεν υφίσταται επηρεαζόμενη αγορά και η γνωστοποιούμενη συναλλαγή δεν εγείρει κανένα πρόβλημα ανταγωνισμού υπό οποιαδήποτε οριοθέτηση της αγοράς». Επιπροσθέτως, τα μέρη αναφέρουν ότι « ... η γνωστοποιούμενη συναλλαγή δεν θα επηρεάσει με κανένα τρόπο τις συνθήκες αγοράς στους Νομούς σε σχέση με τους οποίους αναλήφθηκαν δεσμεύσεις στο πλαίσιο της Απόφασης ΔΕΛΤΑ/ΜΕΒΓΑΛ, ήτοι στους Νομούς Σερρών, Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Ημαθίας, Κοζάνης, Πέλλας, Φλώρινας, Καβάλας και Ξάνθης, καθώς και στους όμορους Νομούς Γρεβενών, Πιερίας και Χαλκιδικής, όπου οι ΔΕΛΤΑ/ΜΕΒΓΑΛ είχαν, ατομικά ή από κοινού, τουλάχιστον το [...] των συνολικών αγορών-εισκομίσεων νωπού αγελαδινού γάλακτος. Η παρούσα συναλλαγή δεν οδηγεί σε παρόμοιες επικαλύψεις ή αυξήσεις».¹⁹⁷

4.1.2 Η άποψη των παραγωγών και ανταγωνιστών για τα αποτελέσματα της συγκέντρωσης στην αγορά προμήθειας νωπού γάλακτος

119. Ως προς τα αναμενόμενα αποτελέσματα της υπό κρίση συγκέντρωσης στην αγορά προμήθειας νωπού γάλακτος, στην πλειοψηφία των απαντήσεων εντοπίζονται προβληματισμοί για την αύξηση της διαπραγματευτικής ισχύος της νέας οντότητας έναντι των παραγωγών γάλακτος και ενδεχόμενες επιπτώσεις στις τιμές αγοράς νωπού γάλακτος.

120. Ειδικότερα, η **ΕΝΩΣΗ ΦΥΛΗΣ ΧΟΛΣΤΑΪΝ ΕΛΛΑΔΑΣ** εκτίμησε [...]’¹⁹⁸.

121. Η εταιρεία **ΚΑΡΑΛΗΣ** επεσήμανε ότι [...]. Αντίστοιχα, η **ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ**

¹⁹⁵ Ο δείκτης ΗΗΙ (Herfindahl-Hirschman Index) χρησιμοποιείται για τη μέτρηση των επιπέδων συγκέντρωσης και προκύπτει από την άθροιση των τετραγώνων των ατομικών μεριδίων αγοράς όλων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε μία σχετική αγορά. Κυμαίνεται από μια τιμή που προσεγγίζει το μηδέν (τέλεια ανταγωνιστική αγορά) μέχρι το 10.000 (καθαρό μονοπώλιο). Εάν η τιμή του είναι μικρότερη του 1.000 η αγορά έχει χαμηλό βαθμό συγκέντρωσης, εάν λαμβάνει τιμές μεταξύ του 1.000 και του 1.800 η αγορά έχει μέτριο βαθμό συγκέντρωσης, ενώ εάν οι τιμές του ξεπερνούν το 1.800 η αγορά έχει υψηλό βαθμό συγκέντρωσης. Ο δείκτης μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης υπολογίζεται με την υπόθεση εργασίας ότι τα ατομικά μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων δεν μεταβάλλονται. Βλ. σχετικά και Βλ. σχετικά Π. Φώτης, Βιομηχανική Οργάνωση και Πολιτική Ανταγωνισμού, Θεωρία Βιομηχανικής Οργάνωσης, Πολιτική και Δίκαιο Ανταγωνισμού και Έλεγχος Συγκεντρώσεων, 2013, σελ. 464-468.

¹⁹⁶ Ο δείκτης ΗΗΙ υπολογίστηκε κατόπιν επεξεργασίας των στοιχείων που προσκόμισε ο ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ, σε κιλά, και αφορά το [...] % της αγοράς, δηλαδή δεν έχουν συνυπολογιστεί τα μερίδια αγοράς των λοιπών εταιρειών.

¹⁹⁷ Βλ. σελ. 3 και 54 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

¹⁹⁸ Βλ. την υπ’ αριθμ. πρωτ. 5972/12.07.2021 της ΕΝΩΣΗΣ ΦΥΛΗΣ ΧΟΛΣΤΑΪΝ ΕΛΛΑΔΑΣ.

ισχυρίζεται [...].

122. Η εταιρεία **ΦΑΓΕ** επεσήμανε ότι [...]. Η **ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ** αναφέρει ότι η γνωστοποιηθείσα πράξη [...].

123. Η **ΗΠΕΙΡΟΣ**, εκτιμά ότι [...].

124. Αναφορικά με τους παραγωγούς νωπού αγελαδινού, πρόβειου και γίδινου γάλακτος, η εταιρεία **FRIESLAND** [...]. Ενώ τέλος κατά την **ΣΕΡΓΑΛ** [...].

4.1.3 Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων στην αγορά νωπού αγελαδινού γάλακτος

125. Με βάση τα ανωτέρω, το αθροιστικό μερίδιο που θα κατέχει η νέα οντότητα ως αγοραστής νωπού αγελαδινού γάλακτος στην ελληνική επικράτεια ανέρχεται στο [...] % το 2020 έναντι [...] % το 2019 και [...] % το 2018, με τα ποσοστά απορρόφησης να βαίνουν μειούμενα. Συνεπώς, το μερίδιο βρίσκεται καταρχήν κοντά στο ασφαλές όριο των Κατευθυντηρίων Γραμμών της Ε.Επ. Επισημαίνεται, πάντως, ότι σε υποθέσεις αγοραστικής ισχύος, όπως εν προκειμένω, οι αρχές ανταγωνισμού έχουν διατυπώσει τις ανησυχίες τους ως προς τη δυνατότητα περιορισμού του αποτελεσματικού ανταγωνισμού από την επιχείρηση με αγοραστική δύναμη, ακόμη και σε περιπτώσεις όπου ο αγοραστής κατέχει αισθητά χαμηλότερο μερίδιο στην αγορά προμήθειας/εφοδιασμού σε σχέση με το αντίστοιχο κατόφλι που παραδοσιακά χρησιμοποιείται ως ένδειξη δεσπόζουσας θέσης σε αγορές παραγωγής και διανομής¹⁹⁹. Συναφώς, προβληματισμοί δύναται να εγείρονται αφενός από το γεγονός ότι ο επόμενος ανταγωνιστής (**ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ**) διαθέτει σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά απορρόφησης νωπού αγελαδινού γάλακτος, τόσο στην ελληνική επικράτεια ([...] % για το 2020) όσο και στους επιμέρους νομούς, αφετέρου από την διαπιστωμένη μειωμένη διαπραγματευτική ισχύ των παραγωγών, οι οποίοι είθισται να είναι κατακερματισμένοι²⁰⁰.

126. Εντούτοις, η προσαύξηση συνεπεία της ερευνώμενης συναλλαγής είναι αμελητέα (2%), αντιστοιχεί σε νομούς όπου δεν υφίσταται επικάλυψη μεταξύ των μερών και οι οποίοι δεν εντάσσονται στις σημαντικότερες γαλακτοπαραγωγικές περιοχές της χώρας. Εξάλλου, ο δείκτης ΗΗΙ στην εν λόγω αγορά μετά τη συγκέντρωση βρίσκεται στις [...] μονάδες, ήτοι σαφώς κάτω του ασφαλούς ορίου των 1000 μονάδων, όπως αυτό προβλέπεται στις ως άνω Κατευθυντήριες Γραμμές. Σε κάθε περίπτωση η μεταβολή (δ) εκτιμάται στις 100 μονάδες, επομένως, κείται σαφώς και αυτή εντός του προβλεπόμενου από τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ε.Ε. ασφαλούς ορίου των 250 μονάδων²⁰¹. Κατά τούτο, οι προαναφερθείσες ανησυχίες δεν αποτελούν άμεσες και ευθείες αντιανταγωνιστικές συνέπειες, οι οποίες συνδέονται αιτιωδώς με την γνωστοποιηθείσα συναλλαγή²⁰², αλλά συνδέονται με την ήδη εγκριθείσα ΔΕΛΤΑ-ΜΕΒΓΑΛ και

¹⁹⁹ Βλ. ΕΑ 697/2019 με περαιτέρω παραπομπή σε στην υπόθεση M-1221, Rewe-Meinl, κρίθηκε ότι με μερίδια 30-40% στην αγορά εφοδιασμού, η νέα οντότητα, όπως εν προκειμένω, αποκτούσε δεσπόζουσα θέση, καθώς και στην υπόθεση M-1684, Carrefour-Promodes, όπου το αντίστοιχο μερίδιο της νέας οντότητας ανερχόταν σε 22%, ήτοι χαμηλότερο από το αθροιστικό μερίδιο αγοράς της νέας οντότητας.

²⁰⁰ Βλ. ΕΑ 650/2017 και 697/2019.

²⁰¹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παράγραφος 19.

²⁰² Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση μη οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 21 και Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 9 και 13. Πρβλ. Αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις υποθέσεις COMP/M.2333 - DeBeers/LVMH, παρ. 112 και COMP/M.3177 - BASF / GLON-SANDERS / JV, παρ. 11-16.

αντιμετωπίζονται από τις προαναφερθείσες δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο της υπόθεσης αυτής και εξακολουθούν να δεσμεύουν τα μέρη.

127. Ενόψει των ανωτέρω, η συγκέντρωση δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εξεταζόμενη σχετική αγορά προμήθειας νοπού αγελαδινού γάλακτος. Όπως είναι προφανές, το ανωτέρω συμπέρασμα ενισχύεται στην περίπτωση που ολοκληρωθεί η αναφερόμενη υπό ανωτέρω Ενότητα 2.5 συναλλαγή, ήτοι η απόκτηση από την οικογένεια της Χατζάκου ποσοστό [...] % επί του μετοχικού κεφαλαίου της ΜΕΒΓΑΛ από την ΔΕΛΤΑ, οπότε και το ποσοστό της νέας οντότητας θα μειωθεί περίπου κατά [...] %, δηλ. θα ανέλθει σε [...] %.

4.2 ΔΟΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΝΩΠΟΥ ΠΡΟΒΕΙΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

128. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε ο ΕΛ.Γ.Ο. – ΔΗΜΗΤΡΑ το μεγαλύτερο ποσοστό της χρήσης του πρόβειου γάλακτος ως πρώτη ύλη αφορά στην κατηγορία των τυροκομικών ανερχόμενο περίπου στο 97%, για το 2020. Για το ίδιο χρονικό διάστημα, ακολουθούν τα γιαούρτια με ποσοστό της τάξης του 2%.

Πίνακας 5: Κατανομή της χρήσης νοπού πρόβειου γάλακτος, 2018-2020

Συμμετοχή κατά χρήση:	2018	2019	2020
Γάλα Παστεριωμένο (φρέσκο)	[...]	[...]	[...]
Γάλα Συμπυκνωμένο	[...]	[...]	[...]
Γάλα Υψηλής Θερμικής Επεξεργασίας	[...]	[...]	[...]
Γιαούρτια και Οξυνισθέντα Γάλατα	[...]	[...]	[...]
Τυριά	[...]	[...]	[...]
Λοιπά Προϊόντα (επιδόρπια, ροφήματα, κρέμα-βούτυρο)	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Ε.Λ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ

129. Το 2020, η ΔΕΛΤΑ δεν πραγματοποίησε αγορές νοπού πρόβειου γάλακτος απευθείας από παραγωγούς, αλλά από λοιπές εταιρείες του κλάδου. Όσον αφορά τη ΔΩΔΩΝΗ ο κύριος όγκος των αγορών νοπού πρόβειου γάλακτος πραγματοποιήθηκε απευθείας από παραγωγούς ([...]%), ενώ οι αντίστοιχες αγορές της ΜΕΒΓΑΛ πραγματοποιήθηκαν κυρίως από συνεργάτες/χονδρεμπόρους ([...]%).

Πίνακας 6: Αγορές σε νοπό πρόβειο γάλα (σε τόνους) των συμμετεχουσών εταιρειών για το 2020

	ΔΕΛΤΑ	%	ΜΕΒΓΑΛ	%	ΔΩΔΩΝΗ	%
Συνολική ποσότητα συλλ. πρόβειου γάλακτος:	[...]		[...]		[...]	
- Ιδιόκτητες Φάρμες						
- Συνεργάτες			[...]	[...]	[...]	[...]
- Απευθείας από παραγωγούς			[...]	[...]	[...]	[...]
- Εισαγωγές						

	ΔΕΛΤΑ	%	ΜΕΒΓΑΛ	%	ΔΩΔΩΝΗ	%
- Άλλο, π.χ. άλλη εταιρεία του κλάδου	[...]	[...]				

Πηγή: Στοιχεία προσκομισθέντα από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις

130. Ειδικότερα, βάσει των στοιχείων του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ²⁰³, για το έτος 2020, η ΜΕΒΓΑΛ συνέλεξε **πρόβειο γάλα** από 11 νομούς της χώρας, η ΔΩΔΩΝΗ από 6 νομούς, ενώ η ΔΕΛΤΑ δεν πραγματοποίησε απευθείας αγορές από παραγωγούς. Όπως παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί οι δραστηριότητες των μερών στην αγορά προμήθειας νωπού πρόβειου γάλακτος επικαλύπτονται μόνο το 2018 στο νομό Γρεβενών ([...] η ΔΕΛΤΑ και [...] η ΔΩΔΩΝΗ) και στο νομό Πέλλας ([...] η ΜΕΒΓΑΛ και [...] η ΔΩΔΩΝΗ) και το 2019 στο νομό Γρεβενών ([...] η ΔΕΛΤΑ και [...] η ΔΩΔΩΝΗ) και στο νομό Λάρισας ([...] η ΜΕΒΓΑΛ και 0,05% η ΔΩΔΩΝΗ).

Πίνακας 7: Μερίδια εισκομίσεων νωπού πρόβειου γάλακτος στους νομούς με κοινή παρουσία των ΔΕΛΤΑ/ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ

	2018			2019			2020		
	ΔΕΛΤΑ	ΜΕΒΓΑΛ	ΔΩΔΩΝΗ	ΔΕΛΤΑ	ΜΕΒΓΑΛ	ΔΩΔΩΝΗ	ΔΕΛΤΑ	ΜΕΒΓΑΛ	ΔΩΔΩΝΗ
ΓΡΕΒΕΝΑ	[...]		[...]	[...]		[...]	[...]		[...]
ΛΑΡΙΣΑΣ				[...]		[...]			
ΠΕΛΛΑ	[...]	[...]	[...]				[...]		[...]
ΕΛΛ. ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]		[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Ε.Λ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ

131. Στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, για το 2020, η ΜΕΒΓΑΛ²⁰⁴ απορρόφησε περίπου το [...] και η ΔΩΔΩΝΗ το [...] του νωπού πρόβειου γάλακτος (έναντι περίπου [...] και [...] αντίστοιχα για το 2018 και περίπου [...] και [...] αντίστοιχα για το 2019) φτάνοντας αθροιστικά περίπου στο **6,05%** στο σύνολο των γαλακτοβιομηχανιών (έναντι περίπου 7% και 7% για το 2018 και 2019 αντίστοιχα, οπότε και δραστηριοποιούνταν στην εν λόγω αγορά και η ΔΕΛΤΑ).

132. Εκ των ανωτέρω, η αγορά προμήθειας νωπού πρόβειου γάλακτος δεν συνιστά επηρεαζόμενη αγορά για τους σκοπούς της υπό κρίση συγκέντρωσης.

4.3 ΔΟΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΝΩΠΟΥ ΓΙΔΙΝΟΥ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

133. Βάσει των στοιχείων που προσκόμισε ο ΕΛ.Γ.Ο. – ΔΗΜΗΤΡΑ το μεγαλύτερο ποσοστό της χρήσης του γίδινου γάλακτος ως πρώτη ύλη αφορά στην κατηγορία των τυροκομικών και ανέρχεται περίπου στο 83%, για το 2020. Για το ίδιο χρονικό διάστημα, ακολουθούν το γάλα

²⁰³ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 5956/12.7.2021 και 6016/13.7.2021 επιστολές του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

²⁰⁴ Βλ. την υποσημείωση 193.

υψηλής θερμικής επεξεργασίας, το παστεριωμένο γάλα και τα γιαούρτια με ποσοστά της τάξης του 8%, 4% και 2% αντίστοιχα.

Πίνακας 8: Κατανομή της χρήσης νωπού πρόβειου γάλακτος, 2018-2020

Συμμετοχή κατά χρήση:	2018	2019	2020
Γάλα Παστεριωμένο (φρέσκο)	[...]	[...]	[...]
Γάλα Συμπυκνωμένο	[...]	[...]	[...]
Γάλα Υψηλής Θερμικής Επεξεργασίας	[...]	[...]	[...]
Γιαούρτια και Οξυνοσθέντα Γάλατα	[...]	[...]	[...]
Τυριά	[...]	[...]	[...]
Λοιπά Προϊόντα (επιδόρπια, ροφήματα, κρέμα-βούτυρο)	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Ε.Λ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ

134. Όπως παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί, ο κύριος όγκος των αγορών νωπού γίδινου γάλακτος πραγματοποιήθηκε το 2020 απευθείας από παραγωγούς για ΔΕΛΤΑ [...] και τη ΔΩΔΩΝΗ [...], ενώ οι αντίστοιχες αγορές της ΜΕΒΓΑΛ πραγματοποιήθηκαν κυρίως από συνεργάτες/χονδρεμπόρους [...].

Πίνακας 9: Αγορές σε νωπό γίδινο γάλα (σε τόνους) των συμμετεχουσών εταιρειών για το 2020

	ΔΕΛΤΑ	%	ΜΕΒΓΑΛ	%	ΔΩΔΩΝΗ	%
Συνολική ποσότητα συλλ. γίδινου γάλακτος:	[...]		[...]		[...]	
- Ιδιόκτητες Φάρμες						
- Συνεργάτες			[...]	[...]	[...]	[...]
- Απευθείας από παραγωγούς	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
- Εισαγωγές						
- Άλλο, π.χ. άλλη εταιρεία του κλάδου	[...]	[...]				

Πηγή: Στοιχεία προσκομισθέντα από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις

135. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ε.Λ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ²⁰⁵, για το έτος 2020, η ΔΕΛΤΑ συνέλεξε γίδινο γάλα από 3 νομούς, η ΜΕΒΓΑΛ από 10 νομούς και η ΔΩΔΩΝΗ από 9 νομούς. **Επισημαίνεται ότι, τουλάχιστον για την περίοδο 2018-2020, οι δραστηριότητες των ΔΕΛΤΑ/ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ στην αγορά προμήθειας νωπού γίδινου γάλακτος δεν επικαλύπτονται σε κανένα νομό της χώρας.**

136. Στο σύνολο της ελληνικής επικράτειας, για το έτος 2020, η ΔΕΛΤΑ απορρόφησε περίπου το [...] του νωπού γίδινου γάλακτος, η ΜΕΒΓΑΛ²⁰⁶ περίπου το [...] και η ΔΩΔΩΝΗ περίπου το [...] (έναντι αντίστοιχων περίπου ποσοστών για το 2018 και 2019) φτάνοντας αθροιστικά περίπου στο **6%** στο σύνολο των γαλακτοβιομηχανιών. Τα ακριβή ποσοστά απορρόφησης παραγόμενου γίδινου γάλακτος ανά νομό και ανά βιομηχανία, για τα έτη 2018, 2019 και 2020,

²⁰⁵ Βλ. τις υπ' αριθ. πρωτ. 5956/12.7.2021 και 6016/13.7.2021 επιστολές του Ε.Λ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

²⁰⁶ Βλ. την υποσημείωση 193.

παρουσιάζονται στα Παραρτήματα **Error! Reference source not found.-Error! Reference source not found.**

137. Εκ των ανωτέρω η αγορά προμήθειας νωπού γίδινου γάλακτος δεν συνιστά επηρεαζόμενη αγορά για τους σκοπούς της υπό κρίση συγκέντρωσης.

5. ΔΟΜΗ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΙΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

5.1 ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ²⁰⁷

138. Κατά τα γνωστοποιούντα μέρη²⁰⁸, οι σχετικές αγορές τελικών προϊόντων που αφορά η συγκέντρωση είναι οι εξής:

1. Η αγορά λευκού γάλακτος, η οποία σύμφωνα με τις υπ' αριθ., 515/VI/2011 και 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της ΕΑ, διακρίθηκε περαιτέρω στις κάτωθι υπο-αγορές:
 - 1.1. του φρέσκου γάλακτος,
 - 1.2. του γάλακτος υψηλής παστερίωσης (Υ.Π. ή ΗΡ),
 - 1.3. του παιδικού γάλακτος,
 - 1.4. του λειτουργικού/εμπλουτισμένου γάλακτος,
 - 1.5. του προβιοτικού γάλακτος,
 - 1.6. του γάλακτος μακράς διάρκειας (Μ.Δ. ή U.H.T.) και
 - 1.7. του συμπυκνωμένου γάλακτος (εβαπορέ).
2. Η αγορά σοκολατούχου γάλακτος
3. Η αγορά γάλακτος με προσθήκη καφέ
4. Η αγορά γιαουρτιού, η οποία σύμφωνα με τις υπ' αριθ. 515/VI/2011, 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της ΕΑ, διακρίθηκε περαιτέρω στις κάτωθι υπο-αγορές:
 - 4.1. του χύμα γιαουρτιού,
 - 4.2. του τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού και
 - 4.3. του τυποποιημένου γιαουρτιού με γεύσεις

²⁰⁷ Η **σχετική αγορά προϊόντων** περιλαμβάνει το σύνολο των προϊόντων ή/και υπηρεσιών που θεωρούνται από τον καταναλωτή εναλλάξιμα ή δυνάμενα να υποκατασταθούν μεταξύ τους, λόγω των χαρακτηριστικών τους, των τιμών τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται. Η **σχετική γεωγραφική αγορά** περιλαμβάνει την περιοχή στην οποία προσφέρουν ή ζητούν τα σχετικά προϊόντα ή παρέχουν τις σχετικές υπηρεσίες οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού και η οποία μπορεί να διακριθεί από άλλες γειτονικές γεωγραφικές περιοχές, ιδίως λόγω των αισθητά διαφορετικών συνθηκών ανταγωνισμού που επικρατούν σ' αυτές. Ως «**επηρεαζόμενη αγορά**» νοείται: α) Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκούν επιχειρηματικές δραστηριότητες δύο ή περισσότερες από τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις, εφόσον εκτιμάται ότι η συγκέντρωση θα οδηγήσει σε συνολικό μερίδιο στην αγορά αυτή ύψους τουλάχιστον 15% (Η περίπτωση αφορά οριζόντιες σχέσεις), καθώς και β) Κάθε σχετική αγορά στην οποία ασκεί επιχειρηματικές δραστηριότητες οποιαδήποτε συμμετέχουσα επιχείρηση και βρίσκεται σε προηγούμενο ή επόμενο στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας του προϊόντος σε σχέση με την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται άλλη συμμετέχουσα επιχείρηση, και οποιοδήποτε από τα ατομικά ή συνδυασμένα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων αυτών, σε οποιοδήποτε στάδιο της παραγωγικής ή εμπορικής διαδικασίας, ανέρχεται σε 25% τουλάχιστον, ανεξάρτητα αν μεταξύ των μερών υφίσταται σχέση προμηθευτή/πελάτη. (Η περίπτωση αφορά τις κάθετες σχέσεις)

²⁰⁸ Βλ.σελ. 44 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

5. Η (υπο) αγορά επιδορπίων με βάση το γάλα.
6. Η αγορά τυροκομικών προϊόντων, η οποία σύμφωνα με τις υπ' αριθ. 515/VI/2011 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της ΕΑ, διακρίθηκε περαιτέρω στις κάτωθι υπό-αγορές:
 - 6.1. των χύμα τυριών
 - 6.1.1. των χύμα μαλακών τυριών
 - 6.1.2. των χύμα ημίσκληρων τυριών
 - 6.1.3. των χύμα σκληρών τυριών
 - 6.2. των τυποποιημένων τυριών
 - 6.2.1. των τυποποιημένων μαλακών τυριών
 - 6.2.2. των τυποποιημένων ημίσκληρων τυριών
 - 6.2.3. των τυποποιημένων σκληρών τυριών
7. Η αγορά τυποποιημένων χυμών
8. Η αγορά κρέμας γάλακτος
9. Η αγορά ταχείας/μαζικής εστίασης
10. Η αγορά καφέ-ζαχαροπλαστέιων
11. Η αγορά βιομηχανικού catering
12. Η αγορά κατεψυγμένων λαχανικών
13. Η αγορά φρέσκων συσκευασμένων σαλατών
14. Η αγορά κατεψυγμένων ζυμών
15. Η αγορά κατεψυγμένων μυρωδικών
16. Η αγορά κατεψυγμένων γευμάτων
17. Η αγορά προϊόντων βιομηχανικά επεξεργασμένης ντομάτας
18. Η αγορά τσαγιού έτοιμου προς κατανάλωση (RTD)
139. Επίσης, τα γνωστοποιούνται μέρη αναφέρουν πως εκ των ανωτέρω αγορών, στις αγορές κατεψυγμένων λαχανικών, φρέσκων συσκευασμένων σαλατών, κατεψυγμένων ζυμών, κατεψυγμένων μυρωδικών, κατεψυγμένων γευμάτων, προϊόντων βιομηχανικά επεξεργασμένης ντομάτας, τσαγιού έτοιμου προς κατανάλωση (RTD) δραστηριοποιείται μόνο ο όμιλος VIVARTIA, χωρίς ταυτόχρονα η ΔΩΔΩΝΗ να έχει παρουσία ως πραγματικός ή δυνητικός ανταγωνιστής, πελάτης ή προμηθευτής.
140. Λαμβάνοντας υπόψη τις δραστηριότητες των μερών και σύμφωνα με παλαιότερες αποφάσεις της ΕΑ²⁰⁹, και ειδικότερα με τις υπ' αριθ. 515/VI/2011, 598/2014 και 650/2017 και αποφάσεις της, **οι σχετικές αγορές στους κλάδους της παρούσας είναι οι εξής:**
 1. Γαλακτοκομικά
 - 1.1. Λευκό γάλα
 - 1.1.1. Παστεριωμένο γάλα (φρέσκο γάλα)
 - 1.1.2. Γάλα υψηλής θερμικής επεξεργασίας (γάλα υψηλής παστερίωσης)
 - 1.1.3. Παιδικό γάλα

²⁰⁹ Βλ. αποφάσεις Ε.Α. 310/V/2006 ΔΕΛΤΑ-ΒΛΑΧΑΣ, 314/V/2006 Συγκέντρωση ΔΕΛΤΑ - CHIPITA, 369/V/2007 & 373/V/2007 Αυτεπάγγελτη έρευνα σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων, 394/V/2008 Συγκέντρωση EVEREST, OLYMPIC CATERING – VIVARTIA, 515/VI/2011, 598/2014 Συγκέντρωση VIVARTIA – ΜΕΒΓΑΛ και 650/2017 Συγκέντρωση ΔΕΛΤΑ - ΜΕΒΓΑΛ.

- 1.1.4. Λειτουργικό/Εμπλουτισμένο γάλα
- 1.1.5. Προβιοτικό γάλα (ξυνόγαλο, κεφίρ, αριάνι)
- 1.1.6. Γάλα μακράς διάρκειας
- 1.1.7. Συμπυκνωμένο γάλα
- 1.2. Σοκολατούχο γάλα
- 1.3. Γάλα με προσθήκη καφέ
- 1.4. Γιαούρτι
 - 1.4.1. Χύμα γιαούρτι
 - 1.4.2. Τυποποιημένο γιαούρτι
 - 1.4.2.1. Τυποποιημένο λευκό γιαούρτι
 - 1.4.2.2. Τυποποιημένο γιαούρτι με γεύσεις
 - 1.4.2.3. Τυποποιημένο παιδικό γιαούρτι
 - 1.4.2.4. Τυποποιημένο λειτουργικό γιαούρτι
- 1.5. Κρέμα γάλακτος
- 1.6. Επιδόρπια με βάση το γάλα
2. Τυροκομικά προϊόντα
 - 2.1. Μαλακά τυριά
 - 2.1.1. Χύμα μαλακά τυριά
 - 2.1.2. Τυποποιημένα μαλακά τυριά
 - 2.2. Ημίσκληρα τυριά
 - 2.2.1. Χύμα ημίσκληρα τυριά
 - 2.2.2. Τυποποιημένα ημίσκληρα τυριά
 - 2.3. Σκληρά τυριά
 - 2.3.1. Χύμα σκληρά τυριά
 - 2.3.2. Τυποποιημένα σκληρά τυριά
3. Τυποποιημένοι χυμοί
4. Τσάι έτοιμο προς κατανάλωση (RTD)
5. Γαλακτοκοϊκ/Γαλακτοφέτες (προϊόντα ψυγείου)
6. Ζωοτροφές μη οικόσιτων ζώων
7. Κατεψυγμένα λαχανικά
8. Φρέσκες συσκευασμένες σαλάτες
9. Κατεψυγμένες ζύμες
10. Κατεψυγμένα μυρωδικά
11. Προϊόντα βιομηχανικά επεξεργασμένης ντομάτας
12. Ταχεία / μαζική εστίαση και catering
 - 12.1. Ταχεία /μαζική εστίαση και εκμετάλλευση εστιατορίων casual dining
 - 12.2. Καφέ/ζαχαροπλαστεία
 - 12.3. Catering
 - 12.3.1. Βιομηχανικό/ βιομηχανοποιημένο catering
 - 12.3.2. Σίτιση επιβατών αεροπορικών πτήσεων
 - 12.3.3. Εκμετάλλευση κυλικείων εντός αεροδρομίων

5.1.1 Γενικά

141. Σύμφωνα με τα γνωστοποιούντα μέρη²¹⁰, οι αγορές του λευκού και σοκολατούχου γάλακτος βρίσκονται σε φάση ωριμότητας. Ειδικότερα, η αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων είναι μία ώριμη αγορά από πλευράς όγκου και αξίας πωλήσεων, καθώς και διείσδυσης καταναλωτή και συχνότητας κατανάλωσης από τα ελληνικά νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις catering. Συνολικά, όλες οι κατηγορίες γαλακτοκομικών προϊόντων χαρακτηρίζονται από σχετικό κατακερματισμό με σημαντική ελευθερία επιλογών για τους καταναλωτές από πλευράς σημάτων και προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας. Επιπλέον, αναφορικά με την αγορά σοκολατούχου γάλακτος κατά τις Γνωστοποιούσες αποτελεί μια παγιωμένη και ώριμη κατηγορία σε πωλήσεις (όγκου και αξίας) χωρίς σημαντικές αυξομειώσεις από πλευράς διείσδυσης του καταναλωτή.

142. Σύμφωνα με το Έντυπο Γνωστοποίησης²¹¹, κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών οι σημαντικότερες εξελίξεις στην αγορά του λευκού γάλακτος, αφορούν κυρίως στην αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων, με την είσοδο της CVC στην αγορά μέσω της απόκτησης της VIVARTIA από τη VENETIKO HOLDINGS M.A.E., καθώς και στην αγορά των τυροκομικών προϊόντων (και ιδιαίτερα στην αγορά του μαλακού τυριού), στην οποία σημειώθηκαν δύο σημαντικές εισοδοι στην αγορά από μεγάλους διεθνείς παίκτες στον κλάδο των γαλακτοκομικών προϊόντων και συγκεκριμένα α) της Hochland, (μεγάλος παραγωγός τυριού της Γερμανίας), η οποία απέκτησε το έτος 2019 ποσοστό 25% του μετοχικού κεφαλαίου του παραγωγού της ελληνικής φέτας «Ελληνική Οικογενειακή Φάρμα», β) η Γαλλική εταιρεία παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων, Lactalis, απέκτησε το έτος 2018 την SHM HELLAS - ΠΗΛΙΟΝ Α.Β.Ε.Ε., εταιρεία παραγωγής φέτας και τυριών στο Βόλο, ενώ αρκετοί μικροί παραγωγοί γαλακτοκομικών προϊόντων εισήλθαν πρόσφατα στις αγορές γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως το σήμα Συρράκο. Αξιοσημείωτη είναι επίσης και η συνεχής επέκταση των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας των σουπερ μάρκετ σε νέες κατηγορίες προϊόντων.

143. Σύμφωνα με τις απαντήσεις που έδωσαν οι ανταγωνίστριες επιχειρήσεις οι βασικές αλλαγές που έχουν σημειωθεί στον κλάδο των γαλακτοκομικών προϊόντων εν γένει κατά την τελευταία τριετία, είναι η επέκταση της γεωγραφικής κάλυψης ορισμένων εταιρειών, με αποτέλεσμα την αύξηση των μεριδίων τους, χωρίς παρόλα αυτά αξιοσημείωτες μεταβολές, ενώ δεν έχει παρατηρηθεί κάποια σημαντική είσοδος επιχείρησης που να δραστηριοποιείται στον κλάδο αυτό. Η εταιρεία [...] επισημαίνει ότι υπήρξαν αρκετές μικρές αλλαγές λόγω ανταγωνισμού όπως προσφορές, εκπτώσεις, αυξομείωση τιμών, διαφημίσεις, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την ανακατανομή των μεριδίων μεταξύ των εταιρειών του ανταγωνισμού με νέα λανσαρίσματα, προωθητικές ενέργειες, εκπτώσεις, προσφορές και επικοινωνιακές ενέργειες. Η εταιρεία [...] αναφέρει ότι κατά την περίοδο 2018 - 5μηνο του 2021, αυξήθηκε το μερίδιο του σοκολατούχου γάλακτος της ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ σε όγκο από [...] το 2018 σε [...] το (πεντάμηνο του 2021), η οποία οφείλεται σε αύξηση της διανομής του προϊόντος. Επιπλέον, σύμφωνα με την ίδια εταιρεία κατά τον μήνα Ιούλιο του 2020, η ΔΕΛΤΑ εισήλθε στην αγορά της παραγωγής και εμπορίας προβιοτικού γάλακτος με τα προϊόντα αριάνι και κεφιρ, λανσάροντάς τα με το εμπορικό όνομα ΔΕΛΤΑ του τόπου μας.

²¹⁰ Βλ.σελ.66 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

²¹¹ Βλ. σελ. 71 και 73 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

144. Οι εταιρείες [...] ανέφεραν την ύπαρξη μη σημαντικών αλλαγών στα μερίδια, με τις διακυμάνσεις αυτών να είναι αναμενόμενες, ενώ η [...] επισήμανε ότι κατά τα τελευταία έτη παρατηρήθηκε για τις περισσότερες κατηγορίες των προϊόντων της εταιρείας μία ανοδική πορεία, η οποία οφείλεται κυρίως στην επέκταση του δικτύου διανομής σε νέες γεωγραφικά περιοχές, καθώς και στην αυξανόμενη προτίμηση των προϊόντων για λόγους ποιότητας και αναγνωρισιμότητας του εμπορικού σήματος. Οι εταιρείες [...] και [...] ανέφεραν ότι τυχόν αποκλίσεις στα μερίδια των ανταγωνιστών είναι αποτέλεσμα των πλάνων Marketing και προωθητικών ενεργειών των εταιρειών και όποια αύξηση των μεριδίων συντελέστηκε χάρη στην επέκταση της γεωγραφική κάλυψης. Τέλος, η εταιρεία [...] επισήμανε ότι παρατηρείται μία σταθερή ανάπτυξη των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας τα οποία παράγονται από τρίτους.

5.1.2 Δίκτυα διανομής

145. Ο τρόπος διανομής των προϊόντων των γαλακτοκομικών προϊόντων, σύμφωνα με τη μελέτη [...] (Νοέμβριος 2020), καθορίζεται από το μέγεθος και το βαθμό οργάνωσης των επιχειρήσεων του κλάδου. Οι μεγάλες επιχειρήσεις παραγωγής και εισαγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων διακινούν τα συγκεκριμένα προϊόντα κυρίως μέσω ενός οργανωμένου δικτύου διανομής και, εν μέρει, μέσω αντιπροσώπων και χονδρεμπόρων. Το δίκτυο των μεγάλων επιχειρήσεων καλύπτει συνήθως όλη την επικράτεια, ενώ οι τοπικοί αντιπρόσωποι-εταιρείες διανομής εξυπηρετούν ορισμένες περιοχές, οι οποίες είναι γεωγραφικά απομακρυσμένες από τα κέντρα διανομής και τις αποθήκες των εν λόγω εταιρειών. Οι μικρότερου μεγέθους επιχειρήσεις συνεργάζονται με δίκτυα αντιπροσώπων, μεσαζόντων και χονδρεμπόρων, ενώ ορισμένες διαθέτουν τα προϊόντα τους απευθείας στα καταστήματά τους ή στην τοπική αγορά. Τα γαλακτοκομικά προϊόντα των εταιρειών πωλούνται κυρίως σε αλυσίδες και τοπικά σούπερ μάρκετ, αλλά και σε μικρότερα σημεία πώλησης (ορισμένα εξ αυτών), δηλαδή μίνι μάρκετ, αρτοποιεία, παντοπωλεία, περίπτερα, ενώ προϊόντα διατίθενται και για επαγγελματική χρήση και σε εξειδικευμένα καταστήματα (καφετέριες) και σε εταιρείες μαζικής εστίασης²¹².

146. Τα κανάλια μέσω των οποίων διατίθενται τα γαλακτοκομικά προϊόντα είναι τα ακόλουθα:

- **Σημεία Μικρής Λιανικής Πώλησης**, όπως περίπτερα, ψιλικατζίδικα, γαλακτοπωλεία, φούρνοι, πρατήρια βενζίνης κ.λπ., τα οποία καλύπτουν σημαντικό μέρος των συνολικών πωλήσεων γαλακτοκομικών, με αξιοσημείωτη διεύρυνση της γκάμας των προϊόντων που προσφέρουν κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.
- **Σούπερ μάρκετ**, τα οποία συγκεντρώνουν μεγάλο μέρος της συνολικής ζήτησης.
- **Επαγγελματικό**, το οποίο περιλαμβάνει την τροφοδοσία χώρων μαζικής εστίασης (εστιατόρια, ταβέρνες, ξενοδοχεία, ζαχαροπλαστεία), καθώς και μονάδων catering.

147. Στην αγορά της λιανικής, τα καταστήματα σούπερ μάρκετ καλύπτουν περίπου το [...] των συνολικών πωλήσεων και το υπόλοιπο καλύπτεται από τα μικρότερα σημεία πώλησης. Σε ορισμένες κατηγορίες προϊόντων (όπως το γάλα υψηλής παστερίωσης και το συμπυκνωμένο γάλα) το ποσοστό συμμετοχής των σούπερ μάρκετ ξεπερνάει το [...].

148. Όσον αφορά στην αγορά των τυροκομικών προϊόντων, σύμφωνα με την μελέτη της [...]

²¹² Βλ. σελ. 34 της κλαδικής μελέτης [...], και σελ.62 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

για τα τυροκομικά προϊόντα (2020)²¹³, τα προϊόντα του κλάδου διατίθενται σε σούπερ μάρκετ, αλλά και σε μικρά σημεία λιανικής πώλησης (mini market, παντοπωλεία), σε εταιρείες τροφοδοσίας (catering) αλλά και σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και εστιατόρια. Περαιτέρω αναφέρεται ότι οι μεγάλες επιχειρήσεις τυροκομικών προϊόντων διακινούν τα προϊόντα τους κυρίως μέσω ενός οργανωμένου δικτύου διανομής και εν μέρει μέσω αντιπροσώπων και χονδρεμπόρων. Τα δίκτυα των μεγάλων επιχειρήσεων καλύπτουν συνήθως όλη την ελληνική επικράτεια, ενώ οι αντιπρόσωποι-εταιρείες διανομής εξυπηρετούν ορισμένες γεωγραφικά απομακρυσμένες περιοχές από τα κέντρα διανομής και τις αποθήκες των εν λόγω εταιρειών. Οι μικρότερου μεγέθους επιχειρήσεις αναφέρεται ότι διαθέτουν τα προϊόντα τους απευθείας στα καταστήματά τους (εφόσον διαθέτουν) ή στην τοπική αγορά, ενώ συνεργάζονται με δίκτυα αντιπροσώπων και χονδρεμπόρων για τη διάθεσή των προϊόντων τους και σε άλλες περιοχές της χώρας, ενώ κάποιες διαθέτουν τα προϊόντα τους απευθείας στους πελάτες από τις κεντρικές τους αποθήκες²¹⁴.

149. Σύμφωνα με τις Γνωστοποιούσες εταιρείες²¹⁵ η ΔΕΛΤΑ διαθέτει τα προϊόντα της απευθείας στους πελάτες της, ενώ για τη διανομή, χρησιμοποιεί διαφορετικούς συνεργάτες/αντιπροσώπους.

150. Η ΔΩΔΩΝΗ διαθέτει τα προϊόντα της απευθείας σε πελάτες (όπως σούπερ μάρκετ) ή/και σε διανομείς. Σε περίπτωση πωλήσεων απευθείας σε σούπερ μάρκετ, όλα τα προϊόντα αποστέλλονται από τρίτες εταιρείες εφοδιασμού στις κεντρικές αποθήκες των πελατών (εφόσον απαιτείται, η διανομή πόρτα-πόρτα γίνεται επίσης από εταιρείες τρίτων). Οι διανομείς είτε συλλέγουν (αγοράζουν) προϊόντα από μία από τις αποθήκες της εταιρείας ή παραδίδουν τα προϊόντα σε προ-συμφωνημένη τοποθεσία (σε αυτήν την περίπτωση η παράδοση γίνεται από την τρίτη εταιρεία εφοδιασμού).

151. Ειδικότερα, η εταιρεία εκτιμά ότι:

- i. Το [...] των πωλήσεων πραγματοποιείται απευθείας σε αλυσίδες σούπερ μάρκετ στην Ελλάδα.
- ii. Το [...] των πωλήσεων πραγματοποιείται σε διανομείς στην Ελλάδα.
- iii. Το [...] των πωλήσεων αποτελεί εξαγωγές (εκ των οποίων σχεδόν το [...] πραγματοποιείται μέσω διανομέων).
- iv. Το [...] των πωλήσεων αποτελεί εμπορία χύμα γάλακτος, χύμα κρέμας, υλικών τυποποίησης (συσκευασίας), παλετών κ.λπ.
- v. Το [...] της διανομής πραγματοποιείται από τρίτα μέρη.

152. Για τη διανομή των προϊόντων οι συμμετέχουσες εταιρείες διαθέτουν ευρύτατο δίκτυο διανομής, το οποίο αναλυτικά έχει ως εξής:

153. Το δίκτυο διανομής της ΔΕΛΤΑ αποτελείται από [...] συνεργάτες, με τους [...] εξ αυτών να αφορούν συνεργάτες στο Ν. Αττικής, [...] στο Ν. Θεσσαλονίκης, και οι υπόλοιποι αφορούν

²¹³ Βλ. σελ. 32 κλαδικής μελέτης της [...]

²¹⁴ Σύμφωνα με την Έντυπο Γνωστοποίησης βλ. σελ. 63 και κλαδική μελέτη της [...], εκτιμάται ότι περίπου το [...] διανέμεται απευθείας από τις εταιρείες του κλάδου σε σούπερ μάρκετ και λοιπά σημεία λιανικής, ενώ ποσοστό της τάξης του [...] διανέμεται μέσω χονδρεμπόρων.

²¹⁵ Βλ. σελ. 63 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

ειδικούς συνεργάτες σε επαρχία και Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης.

154. Υπάρχουν δύο τύποι συμβάσεων συνεργασίας: οι συμβάσεις Αθήνας - Θεσσαλονίκης και οι συμβάσεις επαρχίας. Παρατίθεται πίνακας του δικτύου διανομής της ΔΕΛΤΑ για το έτος 2020:

Πίνακας 10: Δίκτυο Διανομής ΔΕΛΤΑ κατά το έτος 2020²¹⁶			
	Κύκλος εργασιών	Μερίδιο	Συνεργάτες
Συνεργάτες ΑΤΤΙΚΗΣ	95.764.630 €	37,1%	115
Συνεργάτες ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	[...]	[...]	[...]
Ειδικό συνεργάτες ΑΤΤΙΚΗΣ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	15.570.081 €	6%	4
Ειδικό συνεργάτες ΕΠΑΡΧΙΑΣ	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ Πωλήσεων με παράδοση από Συνεργάτες	234.193.257 €	90,6%	212
Απευθείας Πωλήσεις και διανομή από ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	
ΣΥΝΟΛΟ ΕΓΧΩΡΙΩΝ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	258.441.690 €	100%	212

Συνεργάτες Αττικής-Θεσσαλονίκης

Οι συνεργάτες (παραγγελιοδόχοι αντιπρόσωποι) Αττικής Θεσσαλονίκης είναι εμποροι, ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων και μέσω σύμβασης προμηθεύουν για λογαριασμό της ΔΕΛΤΑ σε καταστήματα (πελάτες) ΔΕΛΤΑ. Όλες οι υπόλοιπες λειτουργίες logistics (αποθήκευση, picking, φόρτωση), γίνονται στις εγκαταστάσεις της ΔΕΛΤΑ σε Αγ.Στέφανο & Σίνδο.

Ειδικό συνεργάτες Επαρχίας

Στους ειδικούς συνεργάτες (παραγγελιοδόχους αντιπρόσωπους) ανατίθεται η προμήθεια συγκεκριμένης περιοχής με προϊόντα της ΔΕΛΤΑ. Διαθέτουν ψυκτικούς χώρους και φορτηγά αυτοκίνητα καθώς και τις απαραίτητες υποδομές, ώστε να παραλαμβάνουν παραγγελίες από ΔΕΛΤΑ και να εξυπηρετούν τα καταστήματα της περιοχής τους στην απαραίτητη ποσότητα & συχνότητα. Παραδίδουν σε καταστήματα όπου έχει συνάψει συμφωνία η ΔΕΛΤΑ, ή σε μεμονωμένα καταστήματα.

Απευθείας Πωλήσεις

Αφορούν σε παραδόσεις που γίνονται απευθείας από την εταιρεία με ίδια μέσα ή μεταφορικές εταιρείες.

²¹⁶ Βλ. Παράρτημα ΣΤ της υπ'αριθ.πρωτ. 5103/10.06.2021

155. Η ΜΕΒΓΑΛ δραστηριοποιείται στην Ελλάδα μέσω [...] υποκαταστημάτων (σε Θεσσαλονίκη, Χαλκιδική, Ηράκλειο, Χανιά, Ξάνθη και Κατερίνη), [...] Depot (κέντρα διανομής) στην Αττική και [...] αντιπροσώπων σε όλη την Ελλάδα με περίπου [...] δρομολόγια και με επισκέψεις σε περίπου [...] σημεία πώλησης.²¹⁷

156. Ως προς τα δίκτυα διανομής τους, οι σημαντικότεροι ανταγωνιστές των ΔΕΛΤΑ-ΜΕΒΓΑΛ-ΔΩΔΩΝΗ διανέμουν τα προϊόντα τους μέσω εκτεταμένων δικτύων διανομής τα οποία περιλαμβάνουν ειδικούς συνεργάτες, συνεργαζόμενες μεταφορικές εταιρείες, τριγωνικές πωλήσεις, ανεξάρτητους διανομείς, είτε με δικά τους μεταφορικά μέσα και ίδιο δίκτυο πωλήσεων²¹⁸.

²¹⁷ Βλ. σελ. 7 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων.

²¹⁸ Η εταιρεία [...] ανέφερε ότι η πώληση των προϊόντων της γίνεται είτε απευθείας στους πελάτες, είτε μέσω 32 ειδικών συνεργατών μέσω των οποίων πωλούνται προϊόντα ανά την ελληνική επικράτεια. Η διακίνηση δε των προϊόντων πραγματοποιείται είτε με δικά της μεταφορικά μέσα, είτε με μεταφορικές εταιρείες που συνεργάζεται η ίδια ή οι πελάτες της (συμπεριλαμβανομένων των ειδικών συνεργατών), είτε με μεταφορικά μέσα που ανήκουν στους πελάτες της (συμπεριλαμβανομένων των ειδικών συνεργατών). Η εταιρεία [...] απάντησε ότι η πλειοψηφία των προϊόντων της παράγονται στις εγκαταστάσεις στις [...], πλην ελάχιστων εξαιρέσεων, τα οποία παράγονται από τρίτους π.χ. ξινόγαλο. Τα προϊόντα πωλούνται μέσω τρίτων σε όλη την Ελλάδα, πλην Σερρών και περιοχών στην Αττική όπου υπάρχουν υπάλληλοι-πωλητές (ίδιο δίκτυο). Στα σούπερ μάρκετ η εταιρεία εφαρμόζει το σύστημα των τριγωνικών πωλήσεων, με τους συνεργάτες [...] να λειτουργούν ως πάροχοι υπηρεσιών logistics, ενώ στην υπόλοιπη αγορά οι συνεργάτες της εταιρείας λειτουργούν ως διανομείς. Ο μεγαλύτερος όγκος πωλήσεων της [...] γίνεται στα σούπερ μάρκετ μέσω του συστήματος των τριγωνικών πωλήσεων. Η εταιρεία [...] ακολουθεί κοινό τρόπο πώλησης και διακίνησης για το σύνολο των προϊόντων της. Η εταιρεία δεν διαθέτει ιδιόκτητο δίκτυο διανομής αναφέροντας ότι ως προς τα σούπερ μάρκετ, αναθέτει σε εξωτερικούς συνεργάτες-μεταφορικές εταιρείες τη διανομή των προϊόντων της στο τελικό σημείο πώλησης ή στις κεντρικές αποθήκες του αγοραστή, ενώ αναφορικά με τα μικρότερα σημεία πώλησης, η εταιρεία πωλεί τα προϊόντα της σε εξωτερικούς συνεργάτες και οι τελευταίοι είναι υπεύθυνοι για τη μεταπώλησή τους. Η [...] διακινεί τα προϊόντα της τόσο με ιδιόκτητα μέσα, όσο και μέσα μεταφοράς του ίδιου του πελάτη. Η εταιρεία πουλάει τα προϊόντα της κατά κύριο λόγο στη χονδρική αγορά (χονδρέμποροι, επιτηδευματίες, σούπερ μάρκετ), τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό. Η εταιρεία [...] ανέφερε ότι τα προϊόντα της παράγονται κυρίως στη [...] από την [...] και διακινούνται με απευθείας παράδοση στις κεντρικές αλυσίδες μέσω εταιρείας logistics με την οποία συνεργάζεται και μέσω διανομέων στα μικρότερα σημεία πώλησης. Η εταιρεία δεν διαθέτει ιδιόκτητο δίκτυο διανομής, καθώς χρησιμοποιείται πλήθος συνεργατών. Τα προϊόντα της εταιρείας [...] διακινούνται από μεταφορικές εταιρείες, με τις οποίες συνεργάζεται, με προορισμό είτε τους συνεργάτες της σε πανελλαδικό επίπεδο, είτε στο κέντρο διανομών που διατηρεί η εταιρεία στη [...], στο οποίο τα έτοιμα προϊόντα αποθηκεύονται προσωρινά, μέχρι να μεταφορτωθούν στα ιδιόκτητα φορτηγά, προς το σκοπό διακίνησης και πώλησης σε πελάτες της εταιρείας [...] με τον τρόπο πώλησης "x van", δηλαδή πώληση επί αυτοκινήτου. Η εταιρεία [...] όταν πρόκειται για διακίνηση προς εταιρείες λιανικής πώλησης χρησιμοποιεί τους ακόλουθους τρόπους: α) μέσω παραγγελιοληψίας & παραγγελιοεκτέλεσης, β) μέσω παραδόσεων στις κεντρικές αποθηκευτικές εγκαταστάσεις των πελατών, γ) μέσω πώλησης επί αυτοκινήτου στα τελικά σημεία πώλησης, μέσω συνεργαζόμενων διανομέων. Όταν πρόκειται για εταιρείες χονδρεμπορίου και μικρά σημεία πώλησης διακινεί τα προϊόντα της μέσω συνεργαζόμενων διανομέων. Αναφορικά με την εταιρεία [...], οι εταιρείες του ομίλου [...] διακινούν και εμπορεύονται τα τυροκομικά προϊόντα της εταιρείας εντός όλης της ελληνικής επικράτειας. Η εταιρεία [...] εισάγει τα προϊόντα από εταιρεία του ομίλου και εν συνεχεία τα πουλάει στο οργανωμένο εμπόριο (καταστήματα λιανικής δηλ. supermarket) σε όλη την Ελλάδα. Στο παραδοσιακό εμπόριο (ψιλικά, mini market, μικρές αλυσίδες καταστημάτων τύπου [...] κ.λπ.) η [...] πουλάει σε χονδρεμπόρους και συνεργάτες, οι οποίοι τα μεταπωλούν επίσης σε όλη την Ελλάδα. Στην αγορά του «Away From Home» (HORECA, BARECA, catering, ζαχαροπλαστεία κ.λπ.) η διακίνηση γίνεται συνήθως μέσω χονδρεμπόρων. Αναφορικά με την εταιρεία [...], το κύριο κανάλι διανομής της είναι οι εταιρείες λιανικής πώλησης τροφίμων, καθώς και το κανάλι των χονδρεμπόρων για τα μικρότερα σημεία πώλησης, καλύπτοντας το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Η διανομή της εταιρείας [...] γίνεται μέσω του ιδιόκτητου στόλου της

5.1.3 Πελάτες - Διαπραγματευτική δύναμη πελατών των συμμετεχουσών

157. Όπως παρουσιάζεται στους πίνακες που ακολουθούν οι μεγαλύτεροι πελάτες της ΔΕΛΤΑ για τις κατηγορίες του φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος, είναι τα σούπερ-μάρκετ²¹⁹ καθώς αντιστοιχούν σε πωλήσεις [...] του συνόλου, ενώ αντίστοιχα το [...] των πωλήσεων του προβιοτικού, το [...] των πωλήσεων του σοκολατούχου γάλακτος, το [...] των πωλήσεων του τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού και το [...] του τυποποιημένου μαλακού τυριού πραγματοποιούνται μέσω των μεγάλων πελατών. Σημαντικό μερίδιο καταλαμβάνουν επίσης και οι μικρότεροι πελάτες όπως φούρνοι, μίνι μάρκετ, περίπτερα κι άλλοι πελάτες επιτόπιας κατανάλωσης με ποσοστό που ανέρχεται έως και [...] (βλ. αγορά προβιοτικού γάλακτος).

	Φρέσκο Παστεριωμένο Γάλα	Προβιοτικό Γάλα	Σοκολατούχο Γάλα	Τυποποιημένο Λευκό Γιαούρτι	Τυποποιημένο Μαλακό Τυρί
Μεγάλοι Πελάτες (Super Market)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Πελάτες Λιανικής (φούρνοι, μίνι μάρκετ)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ειδικοί πελάτες επιτόπιας κατανάλωσης -περίπτερα κλπ.	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Λοιποί	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σύνολο	100%	100%	100%	100%	100%

Πηγή: Παράρτημα Ο της υπ' αριθ. πρωτ.5514/24.06.2021 επιστολής των Γνωστοποιούντων μερών

158. Αντίστοιχα, και για τη ΜΕΒΓΑΛ, τα σούπερ μάρκετ αποτελούν τους μεγαλύτερους πελάτες της, καθώς απορροφούν το μεγαλύτερο ποσοστό πωλήσεων των προϊόντων της, σε ποσοστό που κυμαίνεται από [...] έως [...]. Διαφοροποιημένη είναι η εικόνα που παρουσιάζει η κατανομή των πωλήσεων στο σοκολατούχο γάλα όπου το [...] πραγματοποιείται από τους αντιπροσώπους της εταιρείας, οι οποίοι διαθέτουν τα προϊόντα της ΜΕΒΓΑΛ κυρίως στα καταστήματα μικρής λιανικής.

	Φρέσκο Παστεριωμένο Γάλα	Προβιοτικό Γάλα	Σοκολατούχο Γάλα	Τυποποιημένο Λευκό Γιαούρτι	Τυποποιημένο Μαλακό Τυρί
Super Market	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

επιχείρησης. Τέλος, η εταιρεία [...] διακινεί τα προϊόντα της μέσω ιδιόκτητου στόλου στους Νομούς Τρικάλων, Καρδίτσας και Λάρισας και με συνεργάτες εμπόρους στην Ήπειρο, Δ.Μακεδονία και στο Ν. Θεσσαλονίκης.

²¹⁹ Βλ. Παράρτημα Φ2 του Εντύπου Γνωστοποίησης. Οι 5 μεγαλύτεροι πελάτες της ΔΕΛΤΑ στην κατηγορία Γάλα είναι super markets και αντιστοιχούν σε κύκλο εργασιών [...] ευρώ έναντι του συνόλου των πωλήσεων [...] ευρώ της ΔΕΛΤΑ στην κατηγορία Γάλα για το έτος 2020.

²²⁰ Τα ποσοστά προκύπτουν από αναγωγή για τις πωλήσεις που πραγματοποιούνται στην ελληνική επικράτεια

Foodservice	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Αντιπρόσωποι	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Λιανική	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σύνολο	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία ΓΔΑ των στοιχείων της απ.51 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.21 επιστολής των Γνωστοποιούντων μερών

159. Αναφορικά με τις πωλήσεις της ΔΩΔΩΝΗ στο φρέσκο παστεριωμένο γάλα, το [...] % πραγματοποιείται από σούπερ μάρκετ, το [...] από πελάτες λιανικής και το [...] από συνεργάτες της εταιρείας-διανομείς, οι οποίοι πωλούν και στους λοιπούς πελάτες της ΔΩΔΩΝΗ. Ανάλογα είναι τα μερίδια και στις άλλες σχετικές αγορές, με μια μικρή διαφοροποίηση στο τυποποιημένο λευκό γιαούρτι, για το οποίο οι πωλήσεις που διενεργούνται μέσω των σούπερ μάρκετ είναι [...] μέσω των εξωτερικών συνεργατών [...] και μόλις [...] μέσω των πελατών λιανικής.

Πίνακας 13: Ποσοστιαία Κατανομή πωλήσεων της ΔΩΔΩΝΗ ανά κανάλι διανομής, 2020					
	Φρέσκο Παστεριωμένο Γάλα	Προβιοτικό Γάλα	Σοκολατούχο Γάλα	Τυποποιημένο Λευκό Γιαούρτι	Τυποποιημένο Μαλακό Τυρί
Μεγάλοι Πελάτες (super market)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Πελάτες Λιανικής (φούρνοι, μίνι μάρκετ)	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ειδικό πελάτες επιτόπιας κατανάλωσης -περίπτερα κλπ.	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Λοιποί	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σύνολο	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: απ.51 της υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.21 επιστολής των Γνωστοποιούντων μερών

5.1.4 Καθετοποίηση

160. Ως προς τη φύση και την έκταση της κάθετης ολοκλήρωσης των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, τα γνωστοποιούντα μέρη αναφέρουν ότι δεν διαθέτουν δικές τους παραγωγικές μονάδες νωπού γαλακτος, αλλά αγοράζουν νωπό γάλα από παραγωγούς, ιδιωτικές φάρμες και ενώσεις/συνδέσμους παραγωγών, όπως και από άλλες πηγές (εισαγωγείς, διανομείς/χονδρεμπόρους και άλλους παραγωγούς γαλακτοκομικών). Επιπλέον, τα μέρη δεν διαθέτουν καθετοποιημένα ιδιωτικά δίκτυα διανομής προς τα κάτω, δεδομένου ότι χρησιμοποιούν έναν αριθμό συνεργατών για τη διανομή των προϊόντων τους²²¹.

5.1.5 Εμπιστοσύνη στο σήμα

161. Κατά τα γνωστοποιούντα μέρη, το σήμα μπορεί να είναι σημαντικό στη αγορά των γαλακτοκομικών προϊόντων εν γένει για μία συγκεκριμένη μερίδα καταναλωτών (ως εγγύηση ποιότητας). Ωστόσο, η ζήτηση επηρεάζεται από διάφορους άλλους παράγοντες, όπως η τιμή, η γεύση, η διάρκεια του ραφίου, η διατροφική αξία κ.λπ., ενώ τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας

²²¹ Βλ. το Τμήμα 7 του εντύπου γνωστοποίησης και Ενότητα 5.1.2 ανωτέρω.

αυξάνουν την παρουσία τους στην αγορά, καθιστώντας την πιο ανταγωνιστική²²².

162. Σχετικά με την ύπαρξη «must have» σημάτων η πλειοψηφία των ανταγωνιστριών εταιρειών απάντησαν ότι δεν υφίστανται τέτοια σήματα²²³. Σύμφωνα με τη [...] «δεν υπάρχουν στις συγκεκριμένες κατηγορίες γαλακτοκομικών και τυροκομικών προϊόντων [...], ήτοι του φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος, του σοκολατούχου γάλακτος, του προβιοτικού γάλακτος (ζυνόγαλο, κεφίρ, αριάνι), του τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού και των τυποποιημένων μαλακών τυριών, προϊόντα «απαραίτητα» (must have)». Επιπλέον, η εταιρεία [...] ανέφερε ότι εξαιτίας «...της πληθώρας παρεμφερών κωδικών προϊόντων στην κατηγορία των μαλακών τυριών, δεν υπάρχει ιδιαίτερη πιστότητα των πελατών. Οι πελάτες συνήθως επιστρέφουν στην αγορά των ίδιων κωδικών όμως παρόλα αυτά, εύκολα μετακινούνται για λόγους δοκιμής ή τιμής σε άλλα, παρεμφερή προϊόντα». Αντίστοιχα και οι εταιρείες [...] και [...] αναφέρουν ότι δεν υπάρχουν «must have» σήματα στην αγορά τυριού.

163. Αντίθετα, οι εταιρείες [...] ²²⁴, [...] ²²⁵, [...] ²²⁶ [...] ²²⁷ θεωρούν ότι υπάρχει πιστότητα των καταναλωτών σε συγκεκριμένα σήματα. Ειδικότερα, η [...] αναφέρει πως αν και υπάρχουν προϊόντα με πιστή πελατεία και υψηλή αναγνωρισιμότητα «ο καταναλωτής δεν τα θεωρεί ως must have ιδιαίτερα την τελευταία περίοδο της κρίσης που έχει στραφεί σε φθηνότερα προϊόντα και σε προσφορές»²²⁸.

5.1.6 Εμπόδια Εισόδου

164. Σύμφωνα με τα γνωστοποιούντα μέρη η είσοδος παραγωγών ή εισαγωγέων στον κλάδο των γαλακτοκομικών δεν παρουσιάζει σημαντικά εμπόδια καθώς δεν υπάρχουν νομικά εμπόδια εισόδου στον εν λόγω κλάδο. Ωστόσο, τα μέρη αναφέρουν ότι ενδέχεται να υπάρχουν πραγματικά εμπόδια εισόδου υπό την έννοια επενδύσεων σε εξοπλισμό παραγωγής και εγκαταστάσεις παραγωγής, ανάπτυξης ενός οργανωμένου δικτύου διανομής και προώθησης.

165. Προς επιβεβαίωση των ισχυρισμών τους περί της απουσίας σημαντικών φραγμών εισόδου στον ελληνικό κλάδο γαλακτοκομικών προϊόντων τα μέρη επικαλέστηκαν το γεγονός ότι

²²² Βλ. το Τμήμα 8.7(β) του εντύπου γνωστοποίησης.

²²³ Βλ. τις απαντητικές επιστολές των εταιρειών [...] απάντησαν ότι δεν διαθέτουν στοιχεία σχετικά με το αν υπάρχουν σήματα με πιστή πελατεία.

²²⁴ Σύμφωνα με τα [...] τα σήματα ΟΛΥΜΠΟΣ στην κατηγορία γάλακτος, ΦΑΓΕ στο στραγγιστό γιαούρτι, milko της ΔΕΛΤΑ στο σοκολατούχο γάλα και ΔΩΔΩΝΗ στη φέτα έχουν πιστούς καταναλωτές.

²²⁵ Η εταιρεία [...] αναφέρεται στο σοκολατούχο γάλα της εταιρείας ΔΕΛΤΑ.

²²⁶ Σύμφωνα με την ΦΑΓΕ τα σήματά της Total και Αγελαδίτσα μπορούν να θεωρηθούν ως απαραίτητα (must have) στην αγορά του τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού. Περαιτέρω, η εταιρεία εκτιμά ότι αντίστοιχα must have σήματα μπορούν να θεωρηθούν τα σήματα των εταιρειών ΔΕΛΤΑ και ΟΛΥΜΠΟΣ στη σχετική αγορά του φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος, τα σήματα της εταιρείας ΔΕΛΤΑ στη σχετική αγορά του σοκολατούχου γάλακτος και τα σήματα των εταιρειών ΗΠΕΙΡΟΣ και ΔΩΔΩΝΗ στη σχετική αγορά των τυποποιημένων μαλακών τυριών.

²²⁷ Η [...] αναφέρει ότι τα προϊόντα μαλακών τυριών τύπου φέτα είναι προϊόντα με πιστή πελατεία και ειδικά «στην Ελλάδα ο καταναλωτής έχει την δυνατότητα να βρει και να επιλέξει το προϊόν ΦΕΤΑΣ που θέλει είτε αυτό είναι επώνυμο είτε όχι».

²²⁸ Βλ. την απαντητική επιστολή της [...], στην οποία αναφέρονται τα προϊόντα/brands TOTAL, FRUYO, ΑΓΕΛΑΔΙΤΣΑ, JUNIOR, FAMILY (ΦΑΓΕ), COMPLET, ADVANCE, SMART, VITALIVE, ΜΙΚΡΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΦΑΡΜΕΣ (ΔΕΛΤΑ), ΚΡΙ ΚΡΙ, ΣΠΙΤΙΚΟ, SUPER SPOON (ΚΡΙ-ΚΡΙ), ΜΕΒΓΑΛ, HARMONY (ΜΕΒΓΑΛ), ΟΛΥΜΠΟΣ, ΠΝΟΗ (ΟΛΥΜΠΟΣ), ACTIVIA, DANONITO (DANONE) και CLASSIC (FRIESLAND) για την κατηγορία του γιαουρτιού.

αρκετοί μικροί παραγωγοί γαλακτοκομικών προϊόντων εισήλθαν πρόσφατα στις αγορές γαλακτοκομικών προϊόντων²²⁹, καθώς και από τη συνεχή επέκταση των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας των σουπερμάρκετ σε νέες κατηγορίες προϊόντων.²³⁰

166. Επίσης, όσον αφορά την είσοδο επιχειρήσεων στην αγορά γαλακτοκομικών προϊόντων, τα γνωστοποιούντα μέρη αναφέρθηκαν στην απόκτηση της VIVARTIA από τη VENETIKO HOLDINGS, ενώ, όσον αφορά την αγορά των τυροκομικών προϊόντων (και ιδιαίτερα του μαλακού τυριού), αναφέρθηκαν στις εισόδους δύο μεγάλων διεθνών στον κλάδο των γαλακτοκομικών προϊόντων, ήτοι της HOCHLAND και της LACTALIS.²³¹

167. Το σύνολο των ανταγωνιστριών εταιρειών αναφέρει ότι δεν υπάρχουν νομικά εμπόδια εισόδου στην αγορά των γαλακτοκομικών προϊόντων και τυροκομικών²³², εκτός από την έκδοση άδειας παραγωγής γαλακτοκομικών και τυροκομικών προϊόντων^{233, 234}, καθώς και, εν γένει, τη γραφειοκρατία της δημόσιας διοίκησης²³⁵. Σημειώνεται επίσης, ότι τα [...] όσον αφορά την παραγωγή και εμπορία τυποποιημένων μαλακών τυριών, ανέφεραν ως «...εμπόδιο την απαρχαιωμένη νομοθεσία για την παραγωγή της ΦΕΤΑΣ, η οποία χρήζει τροποποίησης προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς, αλλά και στην τεχνολογική πρόοδο που έχει επέλθει με την πάροδο των χρόνων που οδηγεί στην παραγωγή ασφαλέστερων και οικονομικότερων προϊόντων».

168. Ως προς τα πραγματικά εμπόδια εισόδου ορισμένες ανταγωνίστριες εταιρείες²³⁶ θεωρούν ότι αυτά είναι η εξεύρεση πρώτης ύλης (νωπού γάλακτος), ο αριθμός των κτηνοτροφικών μονάδων, η κερδοφορία σε συνδυασμό με την έλλειψη χρηματοδότησης/ ρευστότητας, η αστάθεια του οικονομικού περιβάλλοντος, η υπερβολική φορολόγηση, η γραφειοκρατία κατά την αδειοδότηση νέων επιχειρήσεων, οι προμήθειες/ αμοιβές για την τοποθέτηση νέων προϊόντων στα ράφια των σουπερ μάρκετ, τα σημαντικά κεφάλαια που απαιτούνται για δαπάνες πώλησης και marketing και ο έντονος ανταγωνισμός. Ενδεικτικά, η [...] αναφέρει ότι «[α]πό τη στιγμή που νομικά υπάρχει η δυνατότητα να συσταθεί εταιρεία παραγωγής και εμπορίας τυροκομικών προϊόντων, εμπορικά η επιτυχία τους θα εξαρτηθεί από την ποιότητα του προϊόντος, την ελκυστικότητα της τιμής του αλλά και την αξιοπιστία της μάρκας του (διαφήμιση)»²³⁷. Κατά την [...] «[σ]την αγορά προμήθειας γάλακτος εντοπίζεται το τελευταίο χρονικό διάστημα το πρόβλημα της περιορισμένης διαθεσιμότητας γάλακτος ιδιαίτερα αιγοπρόβειου, το οποίο σε συνδυασμό με την αυξημένη ζήτηση προϊόντων από αιγοπρόβειο γάλα, δημιουργεί εμπόδια αναφορικά με την επέκταση μιας επιχείρησης στους τομείς αυτούς».²³⁸ Τέλος, οι εταιρείες [...] ανέφεραν πως δεν υπάρχουν πραγματικά εμπόδια για την είσοδο ή επέκταση μιας επιχείρησης στην αγορά

²²⁹ Όπως το σήμα Συρράκο (<https://www.sirako.gr/index.php>),

²³⁰ Βλ. το Τμήμα 8.10 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

²³¹ Βλ. το Τμήμα 8.8 του Εντύπου Γνωστοποίησης και παρ.142.

²³² Βλ. τις απαντητικές επιστολές των εταιρειών [...]. Η εταιρεία [...] δεν απάντησε σχετικά.

²³³ Βλ. την απαντητική επιστολή της [...] (όσον αφορά τυροκομικά προϊόντα).

²³⁴ Βλ. την απαντητική επιστολή της [...].

²³⁵ Βλ. την απαντητική επιστολή της [...].

²³⁶ Βλ. τις απαντητικές επιστολές των εταιρειών [...].

²³⁷ Βλ. την απαντητική επιστολή της [...].

²³⁸ Βλ. την απαντητική επιστολή της [...].

γαλακτοκομικών και τυροκομικών προϊόντων χωρίς ωστόσο να αναλύσουν περαιτέρω.²³⁹

5.1.7 Απόψεις των ανταγωνιστών επί των κύριων ανταγωνιστών των Συμμετεχουσών εταιρειών στις επηρεαζόμενες αγορές

169. Από την παράθεση απόψεων των μεγαλύτερων γαλακτοβιομηχανιών²⁴⁰ προκύπτει ότι υπάρχει σύγκλιση ως προς τους σημαντικότερους ανταγωνιστές των συμμετεχουσών μερών, παρουσιάζοντας την εταιρεία ΔΕΛΤΑ να ανταγωνίζεται κυρίως από τις εταιρείες ΕΛΛΗΝΙΚΑ

²³⁹ Η εταιρεία [...] δεν απάντησε.

²⁴⁰ Αναφορικά με τους στενότερους ανταγωνιστές των συμμετεχουσών μερών στην εν θέματι πράξη, οι γαλακτοβιομηχανίες ανέφεραν τα εξής: η εταιρεία [...] θεωρεί ως μεγαλύτερο ανταγωνιστή της ΔΕΛΤΑ τις εταιρείες ΟΛΥΜΠΟΣ, ΜΕΒΓΑΛ και ΚΡΙ ΚΡΙ, της ΜΕΒΓΑΛ τις εταιρείες ΟΛΥΜΠΟΣ, η ΔΕΛΤΑ και ΚΡΙ ΚΡΙ και της εταιρείας ΔΩΔΩΝΗ στα γαλακτοκομικά, τις εταιρείες ΟΛΥΜΠΟΣ, ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΚΡΙ ΚΡΙ και στα τυροκομικά την εταιρεία ΗΠΕΙΡΟΣ. Η [...] θεωρεί ως σημαντικότερο ανταγωνιστή των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση μερών, την εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ για τις αγορές του φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος, του σοκολατούχου, του προβιοτικού γάλακτος και των τυποποιημένων μαλακών τυριών και για την αγορά του τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού την εταιρεία ΚΡΙ ΚΡΙ. Η εταιρεία [...] εκτιμά ότι στο λευκό τυρί στενότερος ανταγωνιστής της ΔΩΔΩΝΗ είναι η ΟΠΤΙΜΑ με τη μάρκα «ΗΠΕΙΡΟΣ». Σύμφωνα με την εταιρεία [...] κυριότερος ανταγωνιστής των συμμετεχουσών εταιρειών είναι στην αγορά γιαουρτιού η ΦΑΓΕ (ως προς την γκάμα προϊόντων, τη δυνατότητα παροχής μεγάλων ποσοτήτων και το σήμα με τα προϊόντα Total, ΑΓΕΔΑΛΙΤΣΑ, Junior, Family, Fruyo) και τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας (ως προς την τιμή, τη δυνατότητα παροχής μεγάλων ποσοτήτων), ενώ στην αγορά φρέσκου γάλακτος βασικός ανταγωνιστής των συμμετεχουσών εταιρειών είναι η ΟΛΥΜΠΟΣ. Η εταιρεία [...] αναφέρει ότι στενότερος ανταγωνιστής της ΔΕΛΤΑ στις εξεταζόμενες επηρεαζόμενες αγορές είναι η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ, της ΜΕΒΓΑΛ η ΔΕΛΤΑ σε όλες τις αγορές, και της ΔΩΔΩΝΗ η ΔΕΛΤΑ, ενώ ως προς την τιμή, τη δυνατότητα παροχής μεγάλων ποσοτήτων και ως προς το σήμα, είναι η εταιρεία ΗΠΕΙΡΟΣ. Κατά την εταιρεία [...] σημαντικότερος ανταγωνιστής της ΔΕΛΤΑ, είναι η ΦΑΓΕ και η ΔΩΔΩΝΗ, οι οποίες αποτελούν ιστορικές εταιρείες στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων όπως το τυποποιημένο γάλα, το γιαούρτι, το κεφίρ, το ξυνόγαλο και τα μαλακά τυριά. Η ΚΑΡΑΛΗΣ διατύπωσε την άποψη ότι στις εξεταζόμενες αγορές σημαντικότερος ανταγωνιστής για την ΜΕΒΓΑΛ είναι η ΔΩΔΩΝΗ, θεωρώντας ότι και οι δύο εταιρείες έχουν σημαντική δύναμη στην επαρχία και ανταγωνίζονται άμεσα, ιδίως στο φρέσκο γάλα και τα τυριά τύπου φέτας. Τέλος, σύμφωνα με την ίδια εταιρεία σημαντικότερος ανταγωνιστής της ΔΩΔΩΝΗ στην εμπορία προϊόντων γάλακτος είναι η ΦΑΓΕ και η ΔΕΛΤΑ, στην αγορά γιαουρτιού η ΦΑΓΕ και στην αγορά μαλακών τυριών η ΜΕΒΓΑΛ. Σύμφωνα με την [...], στενότερος ανταγωνιστής της ΔΩΔΩΝΗ στο φρέσκο παστεριωμένο γάλα είναι οι ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ, στο σοκολατούχο η ΔΕΛΤΑ, στο προβιοτικό οι ΜΕΒΓΑΛ, ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ, ΟΛΥΜΠΟΣ, στο τυποποιημένο λευκό γιαούρτι ΔΕΛΤΑ, ΚΡΙ ΚΡΙ, ΦΑΓΕ, και στα τυποποιημένα μαλακά τυριά ΗΠΕΙΡΟΣ, ΚΟΛΙΟΣ και ΟΛΥΜΠΟΣ. Αντίστοιχα για την [...], κύριος ανταγωνιστής της εταιρείας ΔΕΛΤΑ στην αγορά του τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού είναι η ΦΑΓΕ, ενώ των ΔΩΔΩΝΗ και ΜΕΒΓΑΛ οι εταιρείες ΚΡΙ ΚΡΙ, ΟΛΥΜΠΟΣ και ΔΕΛΤΑ. Η εταιρεία [...] αναφέρει ως στενότερο ανταγωνιστή της ΔΩΔΩΝΗ αποκλειστικά στα Λευκά Τυριά, την εταιρεία ΟΠΤΙΜΑ, συγγενή εταιρεία της ΗΠΕΙΡΟΣ, με τη μάρκα «ΗΠΕΙΡΟΣ», καθώς και τον Συνεταιρισμό Καλαβρύτων. Η [...] εντοπίζει τον κύριο ανταγωνιστή της ΔΕΛΤΑ στην αγορά φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος στην εταιρεία ΟΛΥΜΠΟΣ, στο σοκολατούχο τις ΟΛΥΜΠΟΣ και ΔΕΛΤΑ, στο τυποποιημένο λευκό γιαούρτι την ΦΑΓΕ και στα τυποποιημένα μαλακά τυριά την ΗΠΕΙΡΟΣ. Αντίστοιχα τις εταιρείες ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ, ανταγωνίζονται κυρίως, σύμφωνα με την FRIESLAND, η ΟΛΥΜΠΟΣ (στο φρέσκο παστεριωμένο γάλα και στο σοκολατούχο), η ΔΕΛΤΑ (στο σοκολατούχο), η ΦΑΓΕ (στο τυποποιημένο λευκό γιαούρτι) και η ΗΠΕΙΡΟΣ (στα τυποποιημένα μαλακά τυριά). Για την [...] στενότερος ανταγωνιστής της ΔΕΛΤΑ στις εξεταζόμενες αγορές είναι η ΟΛΥΜΠΟΣ, της ΜΕΒΓΑΛ η ΣΕΡΓΑΛ και ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ και της ΔΩΔΩΝΗ η ΜΕΒΓΑΛ. Αντίστοιχα, η ΣΕΡΓΑΛ διατείνεται ότι στενότερος ανταγωνιστής της ΔΕΛΤΑ στις εξεταζόμενες αγορές είναι η ΟΛΥΜΠΟΣ, της ΜΕΒΓΑΛ η ΣΕΡΓΑΛ και ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ και της ΔΩΔΩΝΗ η ΜΕΒΓΑΛ. Τέλος, η εταιρεία [...] αναφέρει ως σημαντικότερο ανταγωνιστή των συμμετεχουσών μερών την εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ.

ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ και ΜΕΒΓΑΛ²⁴¹, κυρίως στα γαλακτοκομικά, από τις ΚΡΙ ΚΡΙ, ΦΑΓΕ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ κυρίως στην αγορά γιαουρτιού και τις εταιρείες ΔΩΔΩΝΗ, ΗΠΕΙΡΟΣ, και ΟΡΤΙΜΑ κυρίως στα τυροκομικά. Αντίστοιχα, κύριοι ανταγωνιστές της εταιρείας ΜΕΒΓΑΛ κατά την άποψη των γαλακτοβιομηχανιών, αποτελούν οι εταιρείες ΔΕΛΤΑ²⁴², ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ και ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ²⁴³, κυρίως στα γαλακτοκομικά, οι ΚΡΙ ΚΡΙ, ΦΑΓΕ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ στην αγορά γιαουρτιού και οι εταιρείες ΔΩΔΩΝΗ, ΗΠΕΙΡΟΣ, και ΟΡΤΙΜΑ στα τυροκομικά. Τέλος, την εταιρεία ΔΩΔΩΝΗ ανταγωνίζονται σε σημαντικό βαθμό οι εταιρείες ΔΕΛΤΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ και ΜΕΒΓΑΛ, ως επί το πλείστον στα γαλακτοκομικά, οι εταιρείες ΚΡΙ ΚΡΙ, ΦΑΓΕ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ στην αγορά γιαουρτιού και οι εταιρείες ΗΠΕΙΡΟΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ και ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ κυρίως στα τυροκομικά. Τέλος, εντοπίζεται κοινή γραμμή των ερωτηθεισών γαλακτοβιομηχανιών ως προς την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας αναφορικά με το κριτήριο της τιμής.

5.1.8 Παραγωγική ικανότητα

170. Τα γνωστοποιούντα μέρη δεν διαθέτουν στοιχεία για το σύνολο της ετήσιας παραγωγικής ικανότητας στην ελληνική αγορά τα τρία τελευταία έτη, καθώς πρόκειται κυρίως «...για εποχιακά προϊόντα, τα οποία βασίζονται στη διαθεσιμότητα του τοπικού γάλακτος, και, ως εκ τούτου, μία εκτίμηση συνολικής παραγωγικής ικανότητας δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως ακριβής»²⁴⁴.

171. Ειδικότερα, για τη ΔΕΛΤΑ, ο κλάδος γαλακτοκομικών λειτουργεί περίπου από [...] έως [...] της παραγωγικής του δυναμικότητας, ενώ για τη ΜΕΒΓΑΛ το ποσοστό της παραγωγικής ικανότητας που καλύπτεται κυμαίνεται από [...] έως [...].²⁴⁵ Όσον αφορά τη ΔΩΔΩΝΗ τα εργοστάσιά της λειτουργούν στο [...] της παραγωγικής τους ικανότητας.

172. Η έρευνα της ΓΔΑ έδειξε ότι η πλειοψηφία²⁴⁶ των ανταγωνιστριών εταιρειών έχει υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα. Ειδικότερα, το ποσοστό χρησιμοποίησης της παραγωγικής ικανότητας των εν λόγω ανταγωνιστριών εταιρειών κυμαίνεται περίπου από 15% έως 85% (ανάλογα με το παραγόμενο προϊόν), συνεπώς εκτιμάται ότι οι ανταγωνιστές των μερών μπορούν να καλύψουν ενδεχόμενη αύξηση της ζήτησης τελικών προϊόντων.

5.1.9 Διαπραγματευτική δύναμη αγοραστών - Εναλλακτικές πηγές προμήθειας

173. Σύμφωνα με τα μέρη οι μεγάλες αλυσίδες λιανικής (σούπερ μάρκετ) έχουν σημαντική διαπραγματευτική δύναμη έναντι των προμηθευτών τους λόγω της αυξανόμενης συγκέντρωσης τους σε αλυσίδες καταστημάτων ή ομίλων (π.χ., μέσω της εξαγοράς μικρότερων αλυσίδων από μεγάλους εγχώριους ή ξένους ομίλους λιανικής), των μεγάλων ποσοτήτων που προμηθεύονται τα σούπερ μάρκετ και πωλούν, της επέκτασης του δικτύου των καταστημάτων τους, καθώς και της

²⁴¹ Με έμφαση στο προβιοτικό γάλα.

²⁴² Με έμφαση στο σοκολατούχο γάλα.

²⁴³ Με έμφαση στο προβιοτικό γάλα.

²⁴⁴ Βλ. το Τμήμα 8.3 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

²⁴⁵ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολή των μερών.

²⁴⁶ Βλ. τις απαντητικές επιστολές των εταιρειών [...]. Οι εταιρείες [...] δεν παράγουν προϊόντα, αλλά τα διανέμουν/εμπορεύονται.

ενδυνάμωσης των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας²⁴⁷, ορισμένα από τα οποία παράγονται για λογαριασμό τους στο εξωτερικό. Η διαπραγματευτική ισχύς των σούπερ μάρκετ ενισχύεται και από την δυνατότητα να συμβάλουν στην ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας ενός προϊόντος (καλύτερη τοποθέτηση στο ράφι κ.λπ.).

174. Όσον αφορά τα μικρότερα σημεία πωλήσεων (π.χ., περίπτερα, φούρνοι και μίνι μάρκετ), τα οποία έχουν λιγότερη σημαντική διαπραγματευτική ισχύ έναντι των προμηθευτών τους (σε σύγκριση με τις αλυσίδες σούπερ μάρκετ) οι γνωστοποιούσες αναφέρουν ότι τα εν λόγω σημεία πώλησης αποτελούν σημαντικό παίκτη λιανικής κυρίως σε σχέση με το σοκολατούχο γάλα²⁴⁸.

175. Από τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην ενότητα 5.1.3, προκύπτει ότι τα σούπερ μάρκετ απορροφούν σημαντικό ποσοστό των πωλήσεων των εταιρειών ΔΕΛΤΑ/ ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ και, ανάλογα με την κατηγορία του προϊόντος, τα ποσοστά αυτά διαφοροποιούνται. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται ότι - παρά τη σημαντική θέση των σούπερ μάρκετ - πολύ σημαντικές πωλήσεις αναλογούν στο κανάλι των μικρών σημείων πώλησης (περίπτερα, φούρνοι, ψιλικά, μίνι μάρκετ). Περαιτέρω, κάποιες κατηγορίες γαλακτοκομικών προϊόντων, όπως χαρακτηριστικά το σοκολατούχο γάλα, διακινούνται σε πολύ μεγαλύτερο συγκριτικά βαθμό μέσω τέτοιων μικρών σημείων πώλησης.

5.1.10 Διαρθρωτικοί δεσμοί

176. Από την επεξεργασία των απαντήσεων των γαλακτοβιομηχανιών προκύπτει ότι δεν υπάρχουν (άμεσες ή έμμεσες) συμμετοχές αφενός του ομίλου CVC (συμπεριλαμβανομένου του ομίλου VIVARTIA και της ΜΕΒΓΑΛ) και, αφετέρου, της SIF και της ΔΩΔΩΝΗ στο μετοχικό κεφάλαιο αυτών ή θυγατρικών τους, αλλά ούτε και (άμεση ή έμμεση) συμμετοχή των λοιπών γαλακτοβιομηχανιών στο μετοχικό κεφάλαιο του ομίλου CVC (συμπεριλαμβανομένου του ομίλου VIVARTIA και της ΜΕΒΓΑΛ) και, αφετέρου, των εταιρειών SIF και ΔΩΔΩΝΗ ή θυγατρικών της/τους. Επίσης, κανένα από τα μέλη των Δ.Σ. των λοιπών γαλακτοβιομηχανιών δεν συμμετέχει στο Δ.Σ. της ΔΕΛΤΑ, της ΜΕΒΓΑΛ ή/και της ΔΩΔΩΝΗ και αντίστροφα.

177. Αναφορικά με την ύπαρξη συμφωνιών συνεργασίας μεταξύ των γαλακτοβιομηχανιών και των εταιρειών του ομίλου CVC, (συμπεριλαμβανομένου του ομίλου VIVARTIA και της ΜΕΒΓΑΛ) ή/και των εταιρειών SIF και ΔΩΔΩΝΗ ή θυγατρικών των εταιρειών αυτών, η πλειοψηφία των γαλακτοβιομηχανιών δήλωσε ότι δεν υφίστανται²⁴⁹.

²⁴⁷ Τα γνωστοποιούντα μέρη αναφέρουν ότι «Τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας είναι προϊόντα υψηλής ποιότητας (κάποιες φορές υψηλότερης από τα επώνυμα προϊόντα) που ασκούν σημαντική πίεση σε επώνυμα προϊόντα και αποτελούν σημαντικό παράγοντα ανταγωνισμού στον κλάδο των γαλακτοκομικών. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της ετήσιας έρευνας για τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας (private label) που διεξάγεται από το τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΟΠΑ) το 2020 το 73,3% των ερωτηθέντων (από 55,5% το 2019, 56,8% το 2018, 66,7% το 2017 και 58% το 2016) πιστεύει ότι τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας είναι ποιοτικώς εφάμιλλα των επωνύμων. Στον κλάδο των γαλακτοκομικών, τα private label προϊόντα αφορούν κυρίως γιαούρτι, γάλα υψηλής παστερίωσης, γάλα μακράς διάρκειας, συμπυκνωμένο γάλα και κρέμα γάλακτος, παράγονται είτε από εγχώριες εταιρείες του κλάδου, είτε στο εξωτερικό για λογαριασμό ορισμένων αλυσίδων S/M και φέρουν εμπορικό σήμα που ανήκει στην αλυσίδα/ όμιλο super-market. Οι αλυσίδες σούπερ μάρκετ πωλούν αυτά τα προϊόντα σε χαμηλότερες τιμές από τα αντίστοιχα επώνυμα, κάτι που έχει αλλάξει τα δεδομένα στον κλάδο» (βλ. το Τμήμα 8.7 (δ) του Εντύπου Γνωστοποίησης).

²⁴⁸ Βλ. το Τμήμα 8.7 (δ) του Εντύπου Γνωστοποίησης.

²⁴⁹ Βλ. τις απαντητικές επιστολές των εταιρειών [...]. Η εταιρεία [...] δεν απάντησε.

178. Ωστόσο, οι [...] έχουν συμφωνίες με κάποιες από τις εταιρείες του ομίλου CVC, ως ακολούθως:

- α. [...]: συμφωνίες (χωρίς έγγραφες συμβάσεις) πώλησης τυροκομικών προϊόντων από το 2015 με τις εταιρείες [...].
- β. [...]: έγγραφη συμφωνία με την ΔΕΛΤΑ για παραγωγή από την [...] τυροκομικών προϊόντων με τα σήματα της ΔΕΛΤΑ.
- γ. [...] συμφωνίες (χωρίς έγγραφες συμβάσεις) πώλησης τυροκομικών προϊόντων από τον Νοέμβριο του 2017²⁵⁰.

179. Η [...] αναφέρει ότι υπάρχει συμφωνία συνεργασίας με την εταιρεία ΜΕΒΓΑΛ και αφορά τα τυποποιημένα επιδόρπια παιδικής γιαούρτης της πρώτης.²⁵¹

180. Η [...] αναφέρει τις εξής σχετικές συνεργασίες²⁵²:

[...]

181. Τέλος, η [...] αγοράζει πρόβειο και γίδινο νωπό γάλα από τη ΔΕΛΤΑ.²⁵³

5.2 Αναμενόμενα αποτελέσματα της συγκέντρωσης

182. Η Υπηρεσία απηύθυνε ερώτημα προς τις ανταγωνίστριες επιχειρήσεις των συμμετεχουσών στον κλάδο των γαλακτοκομικών σχετικά με τα αποτελέσματα που θεωρούν αυτές ότι θα έχει η γνωστοποιηθείσα πράξη στην επιχείρησή τους, στα δίκτυα διανομής των σχετικών αγορών, στους πελάτες, στους τελικούς καταναλωτές και γενικότερα στην αγορά.

183. [...] εκ του συνόλου των δεκαέξι ερωτηθέντων γαλακτοβιομηχανιών εκτιμούν ότι η υπό κρίση πράξη δεν θα επηρεάσει τη λειτουργία τους²⁵⁴. Αντίθετα, υπάρχουν εταιρείες οι οποίες εγείρουν επιφυλάξεις για τις επιπτώσεις της γνωστοποιηθείσας πράξης γενικότερα²⁵⁵.

²⁵⁰ Βλ. τις απαντητικές επιστολές των [...].

²⁵¹ Βλ. την απαντητική επιστολή της [...].

²⁵² Βλ. την απαντητική επιστολή της [...].

²⁵³ Βλ. την απαντητική επιστολή της [...].

²⁵⁴ Βλ. τις απαντητικές επιστολές [...] (όχι βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις), [...].

²⁵⁵ Η εταιρεία [...] ισχυρίστηκε ότι η εξεταζόμενη συγκέντρωση δεν είναι ούτε προς όφελος της αγοράς, ούτε προς όφελος των καταναλωτών και παραγωγών, χωρίς περαιτέρω αιτιολόγηση. Επίσης, οι εταιρείες [...] ισχυρίστηκαν ότι η γνωστοποιηθείσα πράξη θα έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός μεγαλύτερου και ισχυρότερου ανταγωνιστή, ο οποίος αναμένεται ότι θα έχει να διαθέσει περισσότερα κονδύλια για διαφήμιση, και εν γένει για προωθητικές ενέργειες, αλλά θα έχει επίσης και μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη με το λιανεμπόριο. Τα δίκτυα διανομής δεν αναμένονται να επηρεαστούν, ενώ ως προς τους πελάτες (σούπερ μάρκετ κ.λπ.) εκτιμάται ότι το νέο σχήμα θα έχει περισσότερη διαπραγματευτική δύναμη στις συζητήσεις και διαπραγματεύσεις μαζί τους, λόγω των υψηλών μεριδίων αγοράς σε πολλές και διαφορετικές κατηγορίες προϊόντων (γάλα, λευκά τυριά, κατεφυγμένα τρόφιμα, γιαούρτι). Αναφορικά με την επίπτωση στον καταναλωτή, οι εταιρείες [...] ανέφεραν ότι εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως τις αποφάσεις που θα ληφθούν από το νέο σχήμα αναφορικά μεταξύ άλλων με την τιμολογιακή πολιτική, τη διαφήμιση, την ανάπτυξη νέων προϊόντων και τον εξορθολογισμό του προϊόντικού χαρτοφυλακίου.

Η [...] εκτίμησε ότι βραχυπρόθεσμα δεν θα επηρεάσει σημαντικά την εταιρεία, μακροπρόθεσμα όμως θεωρεί πιθανή την ανάπτυξη συνεργειών αναφορικά με τα διάφορα προϊόντα, τόσο σε σχέση με τη διανομή όσο και αναφορικά με τις προμήθειες logistics κ.α. και τη μείωση του διαχειριστικού κόστους. Κατά την [...] η γνωστοποιηθείσα πράξη α) θα ασκήσει πιέσεις στις πωλήσεις της εταιρείας εξαιτίας της ισχυροποίησης του ανταγωνισμού σε όλες τις κατηγορίες, μέσα από την ενιαία στρατηγική των τριών μεγάλων εμπορικών εταιρικών σημάτων, β) θα οδηγήσει στη συγκέντρωση των δικτύων διανομής τους, με αποτέλεσμα τα υπόλοιπα δίκτυα διανομής να πρέπει να αναζητήσουν συνέργειες προκειμένου να είναι βιώσιμα, γ) θα οδηγήσει σε μείωση της διαπραγματευτικής ισχύος των πελατών, δ) θα ασκήσει μεσοπρόθεσμα συνέπειες στις τιμές, καθώς

184. Από την παράθεση των απόψεων των μεγαλύτερων γαλακτοβιομηχανιών σχετικά με τις επιπτώσεις της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, συνάγεται ότι οι ανταγωνιστές συγκλίνουν στην άποψη ότι η νέα οντότητα θα αποτελεί ένα ισχυρότερο πόλο ανταγωνισμού στην κλάδο των γαλακτοκομικών και τυροκομικών, με μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη, ισχυροποίηση της θέσης τους έναντι των προμηθευτών τους με συνεπακόλουθη μείωση του κόστους παραγωγής, αλλά και έναντι των πελατών τους και ιδίως των σούπερ μάρκετ, υψηλότερα μερίδια, ανάπτυξη οικονομικών κλίμακας ως προς τη διανομή, τις προμήθειες και το διαχειριστικό κόστος των

θα μεταβληθεί σημαντικά ο αριθμός των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις συγκεκριμένες αγορές, ε) θα οδηγήσει σε περιορισμό της γκάμας των διαθέσιμων προϊόντων και ενδεχομένως σε αύξηση της τιμής τους και στ) θα οδηγήσει σε συγκέντρωση της αγοράς. Η εταιρεία [...] επισήμανε ότι οι βασικές επιπτώσεις της γνωστοποιηθείσας πράξης σχετίζονται με τα δίκτυα διανομής, αναφέροντας ότι η ένταξη τριών μεγάλων εταιρειών σε ένα ενιαίο σχήμα διοίκησης θα μειώσει τον μεταξύ τους ανταγωνισμό, αυξάνοντας σημαντικά την διαπραγματευτική τους δύναμη σε όλα τα δίκτυα διανομής και κυρίως στα σούπερ μάρκετ, εξέλιξη θετική για το εν λόγω σχήμα αρκεί να μην έχει ως επακόλουθο εναρμονισμένες πρακτικές και συνεννοήσεις μεταξύ τους με αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Ως προς τους καταναλωτές, η εταιρεία [...], θεωρεί ότι προκειμένου να μη επηρεαστούν αρνητικά ως προς τις τιμές των προϊόντων, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι το υπό εξέταση σχήμα δεν θα μπορεί να επηρεάσει αθέμιτα, εις βάρος των ανταγωνιστών την αγορά της πρώτης ύλης του γάλακτος, εξασφαλίζοντας έτσι ότι ο υγιής ανταγωνισμός θα μπορεί να λειτουργήσει επαρκώς, καλύπτοντας τυχόν μη δικαιολογούμενες ανατιμήσεις από την πλευρά του υπό εξέταση σχήματος. Αντίστοιχα η εταιρεία [...], θεωρεί ότι η περαιτέρω ενίσχυση του κυρίαρχου brand στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος επιτείνει την ισχυρή θέση του στην εν λόγω αγορά όπως επίσης και την διαπραγματευτική ισχύ των συμμετεχόντων μερών, καθώς και τις επιλογές των τελικών καταναλωτών, των οποίων περιορίζεται η διαθέσιμη γκάμα προϊόντων. Ειδικότερα, ως προς τις επιλογές των τελικών καταναλωτών, [...] τονίζει ότι, ειδικά στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος, συγκαταλέγονται όχι μόνο οι αλυσίδες σούπερ μάρκετ, αλλά και σε μεγάλο βαθμό τα κανάλια των μικρών σημείων πώλησης, τα οποία στερούνται χώρου τοποθέτησης πολλών μαρκών, έχοντας συνήθως μόνο το ισχυρότερο εμπορικό σήμα, περιορίζοντας συνεπώς τη δυνατότητα επιλογής τους. Επιπρόσθετα η [...] ισχυρίζεται ότι το νέο σχήμα θα αποκτήσει μεγαλύτερη δυναμική και προοπτική αναφορικά με τη διαπραγματευτική του ισχύ, επηρεάζοντας κατ' επέκταση και την ίδια. Σχετικά με το δίκτυο διανομής, η [...] αναφέρει ότι η ενδεχόμενη ενοποίηση των δικτύων των γνωστοποιουσών εταιρειών θα επιφέρει οικονομίες κλίμακας στο σύνολο των διανομών τους, ενώ ως προς τους πελάτες το νέο σχήμα θα αποκτήσει ισχυρότερη διαπραγματευτική δυνατότητα, με ενδεχόμενες συνέπειες σε όλες τις ανταγωνιστικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στις ίδιες αγορές. Σύμφωνα με την εταιρεία [...] τέτοιου είδους επιχειρηματικές πράξεις επιφέρουν κατά κανόνα σημαντικές οικονομίες κλίμακας σε όλες τις λειτουργίες των οργανισμών που συμπράττουν, όπως ισχυροποίηση της θέσης τους έναντι των προμηθευτών τους με συνεπακόλουθη μείωση του κόστους παραγωγής, αυξημένη διαπραγματευτική δύναμη έναντι των πελατών τους κι ακολούθως μείωση του κόστους εκπτώσεων και παροχών. Επίσης, η [...] διαβλέπει την εμφάνιση οικονομικών κλίμακας τόσο στο σύστημα διανομής των προϊόντων, όσο και στη διοικητική οργάνωση των συμμετεχουσών επιχειρήσεων με αποτέλεσμα την εντατικότερη εκμετάλλευση των πόρων τους και την αυξημένη κερδοφορία τους. Η εταιρεία [...] τέλος πιθανολογεί ότι θα υπάρξει μια μεταβολή της ανταγωνιστικότητας προς το χειρότερο με επακόλουθο την επιδείνωση της θέσης όλων των υπόλοιπων επιχειρήσεων του κλάδου, των προμηθευτών τους, αλλά και των πελατών τους. Για την εταιρεία [...] η γνωστοποιηθείσα πράξη δεν αναμένεται να επιφέρει επιπτώσεις στην ίδια και στα δίκτυα διανομής των εξεταζόμενων αγορών, ενώ ως προς τις συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις ανέφερε ότι θα μπορέσουν να επιτύχουν συνέργειες στον τομέα διανομής και να έχουν πλεονεκτικότερη θέση έναντι των πελατών τους και ιδίως των σούπερ μάρκετ. Τέλος, η εταιρεία [...] εκτιμά ότι η εν θέματι πράξη τείνει να οδηγήσει σε μια μονοπωλιακή αγορά με όλες τις συνέπειες που έχει αυτό, επισημαίνοντας επιπλέον ότι όσο «μεγαλύτερη» είναι μια εταιρεία τόσο μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη αποκτά απέναντι στους πελάτες και στους προμηθευτές της, οπότε τόσο δυσκολότερη είναι και η θέση άλλων μικρότερων επιχειρήσεων και κατ' επέκταση δυσκολότερη η είσοδος στην αγορά νέων. Η [...] κατέληξε ότι η γνωστοποιηθείσα πράξη θα έχει επιπτώσεις στις τιμές αγοράς νωπού γάλακτος και στις τιμές πώλησης τελικών προϊόντων.

συμμετεχουσών εταιρειών και τέλος πιθανή αύξηση των τιμών σε συνάρτηση του διαθέσιμου εύρους προϊόντων.

185. Η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση κατά δήλωση των ανταγωνιστών, αναμένεται να είναι ευεργετική για τις ίδιες τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις, με την προϋπόθεση να μην έχει ως επακόλουθο εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ τους με αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού. Μια σημαντική επίσης δικλείδα για την εξεταζόμενη γνωστοποίηση είναι η αγορά της πρώτης ύλης του γάλακτος και η ανάγκη διασφάλισης ότι το υπό εξέταση σχήμα δεν θα επηρεάσει αθέμιτα την αγορά αυτή εις βάρος των ανταγωνιστών, εξασφαλίζοντας έτσι την ικανοποιητική λειτουργία του ανταγωνισμού, καλύπτοντας κατ' επέκταση τυχόν μη δικαιολογούμενες ανατιμήσεις από την πλευρά του υπό εξέταση σχήματος.

186. Τέλος, [...] εκ του συνόλου των δεκαέξι ερωτηθέντων γαλακτοβιομηχανιών εκτιμούν ότι η υπό κρίση πράξη δεν θα επηρεάσει τη λειτουργία τους, ενώ οι υπόλοιποι διαβλέπουν αύξηση του βαθμού συγκέντρωσης της αγοράς με πιθανό επακόλουθο την επιδείνωση της θέσης όλων των υπόλοιπων επιχειρήσεων του κλάδου, των προμηθευτών τους, αλλά και των πελατών τους.

ΜΕΡΟΣ Α΄: ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ
ΤΕΛΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

5.3 ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

5.3.1 Αγορά λευκού γάλακτος

187. [...] ²⁵⁶.

188. Τα γνωστοποιούντα μέρη υιοθέτησαν τον ορισμό των σχετικών αγορών όπως αυτός έχει αποτυπωθεί σε προηγούμενες αποφάσεις της ΕΑ, βάσει των οποίων η αγορά λευκού γάλακτος είναι ενιαία κι αποτελείται από τέσσερις υποκατηγορίες γάλακτος α) φρέσκο παστεριωμένο, β) υψηλής θερμικής επεξεργασίας, γ) μακράς διαρκείας, δ) συμπυκνωμένο, ε) προβιοτικό, στ) παιδικό και ζ) λειτουργικό/εμπλουτισμένο, οι οποίες χαρακτηρίζονται από σημαντική εναλλαξιμότητα μεταξύ τους.

189. Ως εκ τούτου, βάσει των προηγούμενων αποφάσεων υπ' αριθ. 369/V/2007, 373/V/2007, 509/VI/2010, 515/VI/2011, 598/2014 και 650/2017 της ΕΑ, η αγορά του λευκού γάλακτος περιλαμβάνει τις εξής διακριτές υπό-αγορές:

- (1) του φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος,
- (2) του γάλακτος υψηλής θερμικής επεξεργασίας,
- (3) του γάλακτος μακράς διαρκείας και
- (4) του συμπυκνωμένου γάλακτος (απλού ή ζαχαρούχου).

190. Επιπλέον, οριοθετούνται με διακριτό τρόπο και οι κάτωθι σχετικές αγορές, βάσει της σκοπούμενης χρήσης των προϊόντων, καθώς και λόγω του ότι καταναλίσκονται ως ειδικά και συμπληρωματικά προϊόντα από ορισμένες κατηγορίες καταναλωτών (παιδιά, άτομα δυσανεκτικά στη λακτόζη κ.λπ.):

- (5) των προβιοτικών γαλάτων (ξυνόγαλο, κεφίρ, αριάνι),
- (6) του παιδικού γάλακτος και
- (7) του λειτουργικού/εμπλουτισμένου γάλακτος, π.χ. με περισσότερο ασβέστιο ή λιγότερη λακτόζη.

191. Οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στις υπό-αγορές του λευκού γάλακτος με τα εμπορικά σήματα, όπως αυτά αποτυπώνονται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Πίνακας 14: Εμπορικά Σήματα Γνωστοποιούντων Μερών στην Σχετική Αγορά Λευκού Γάλακτος			
Κατηγορίες Λευκού Γάλακτος	ΔΕΛΤΑ	ΜΕΒΓΑΛ	ΔΩΔΩΝΗ
Φρέσκο Παστεριωμένο Γάλα	Φρέσκο Γάλα ΔΕΛΤΑ Μικρές Οικογενειακές Φάρμες	Φρέσκο γάλα ΜΕΒΓΑΛ	Φρέσκο γάλα ΔΩΔΩΝΗ
Γάλα Υψηλής Θερμιδικής Επεξεργασίας	μμMILK, ΔΕΛΤΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ	Love Milk	-

²⁵⁶ Σελ. 24 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

Γάλα Μακράς Διάρκειας	ΔΕΛΤΑ Easy	Γάλα Λευκό και Σοκολατούχο Μακράς Διάρκειας	-
Συμπυκνωμένο Γάλα (Απλό και Ζαχαρούχο)	ΔΕΛΤΑ Βλάχας	Γάλα Εβαπορέ ΜΕΒΓΑΛ	-
Προβιοτικό Γάλα	ΔΕΛΤΑ Του Τόπου μας Αριάνι ΔΕΛΤΑ Του Τόπου μας Κεφίρ ΔΕΛΤΑ Του Τόπου μας Κεφίρ Φράουλα	Αριάνι, Κεφίρ, ξυνόγαλα	Ξυνόγαλα ΔΩΔΩΝΗ
Παιδικό Γάλα	ΔΕΛΤΑ Advance	-	-
Λειτουργικό/ Εμπλουτισμένο Γάλα	μμMilk	-	-

Πηγή: Έντυπο Γνωστοποίησης υπ' αριθ. πρωτ. 4405/19.05.21.

192. Ως προς τα μερίδια αγοράς στην ευρύτερη αγορά του λευκού γάλακτος τα γνωστοποιούντα μέρη αναφέρουν ότι τα μερίδιά τους ξεπερνούν το [...], τονίζοντας ότι ούτως ή άλλως τα μερίδια αγοράς των ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ υπερβαίνουν το ποσοστό αυτό και η αύξηση του μεριδίου αγοράς λόγω της ΔΩΔΩΝΗ υπολείπεται του [...] και δεν οδηγεί σε μεταβολή των ανταγωνιστικών συνθηκών και της δομής της αγοράς μετά τη συγκέντρωση.

193. Επιπλέον, αναφορικά με τη διάκριση λιανικής και επαγγελματικής αγοράς, τα προϊόντα που διατίθενται στη δεύτερη αγορά είναι κατά κανόνα χύμα, αλλά, ακόμα και στην περίπτωση που είναι επώνυμα, διατίθενται σε μεγάλες και απλούστερες συσκευασίες και πωλούνται σε χαμηλότερες τιμές ανά κιλό προϊόντος. Ακόμα κι αν υποθεθεί ότι οι δύο αυτές αγορές είναι διακριτές, η ουσιαστική αξιολόγηση επί των αποτελεσμάτων της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό δεν μεταβάλλεται, ως εκ τούτου η ακριβής οριοθέτηση των σχετικών αγορών ανά κανάλι διανομής μπορεί να παραμείνει ανοικτή.

194. Τέλος, όσον αφορά στη σχετική γεωγραφική αγορά η ΕΑ έχει αποφανθεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά τόσο για την αγορά του λευκού γάλακτος όσο και για τις υπό-αγορές αυτής είναι το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου εκτείνεται το δίκτυο και αναπτύσσεται η δραστηριότητα των μερών και όπου αυτά αντιμετωπίζουν, υπό ομοιόμορφες συνθήκες, ανταγωνισμό από άλλες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή / εισαγωγή / τυποποίηση γάλακτος²⁵⁷.

195. Κατ' επέκταση, η σχετική γεωγραφική αγορά για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης θεωρείται η ελληνική επικράτεια²⁵⁸.

5.3.2 Υπο-αγορά (φρέσκου) παστεριωμένου γάλακτος – Δομή και μερίδια

196. Σύμφωνα με τα γνωστοποιούντα μέρη [...].²⁵⁹

197. [...].²⁶⁰

198. [...].²⁶¹

²⁵⁷ Βλ. τις υπ' αριθ. 314/V/2006, 369/V/2007, 373/V/2007, 515/VI/2011 και 598/2014 αποφάσεις της ΕΑ.

²⁵⁸ Τα γνωστοποιούντα μέρη ακολουθούν την οριοθέτηση της αγοράς που έχει υιοθετήσει η ΕΑ. Βλ. σελ. 44 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

²⁵⁹ Συνεπώς, η αγορά του βιολογικού γάλακτος δεν αποτελεί σχετική αγορά της παρούσας.

²⁶⁰ Βλ. σελ. 24 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

199. Οι συνολικές πωλήσεις (φρέσκου) παστεριωμένου γάλακτος, τόσο σε όγκο όσο και σε αξία, στην Ελλάδα κατέγραψαν πτωτική πορεία καθ' όλη την τριετία 2018-2020, με μέσο ρυθμό μεταβολής -6%.

200. Η μείωση της αξίας των συνολικών πωλήσεων το έτος 2020 έναντι του προηγούμενου έτους κατά 5,26% αποδίδεται κυρίως στη μείωση των πωλήσεων (σε αξία) των ΔΕΛΤΑ [...] ΕΒΟΛ [...] ΜΕΒΓΑΛ [...], ΝΕΟΓΑΛ [...] ΔΩΔΩΝΗ [...] και ΚΡΙ-ΚΡΙ [...].

Πίνακας 15: Συνολικές πωλήσεις (φρέσκου) παστεριωμένου γάλακτος, 2018-2020 YTD

	2018	2019	2020
Όγκος (σε 000 lt)	[...]	[...]	[...]
Ετήσια μεταβολή	[...]	[...]	[...]
Αξία (σε 000 ευρώ)	[...]	[...]	[...]
Ετήσια μεταβολή	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) βλ. σελ. 57 και 163-164 του Παραρτήματος Γ της Γνωστοποιηθείας Συγκέντρωσης.

201. Κατά την τριετία 2018-2020, η ΔΕΛΤΑ διατήρησε σταθερά την πρώτη θέση στην εν λόγω αγορά, με την εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ να κατέχει την δεύτερη θέση και στην τρίτη θέση να εναλλάσσονται οι ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ, ΜΕΒΓΑΛ και ΣΕΡΓΑΛ αναλόγως το έτος και την μονάδα μέτρησης (όγκο ή αξία).

202. Ο βαθμός συγκέντρωσης της αγοράς με το αθροιστικό μερίδιο αγοράς των τριών μεγαλύτερων επιχειρήσεων (CR₃) κατά την τριετία, διαμορφώθηκε σταθερά σε αξία άνω του [...], και σε όγκο άνω του [...], παρουσιάζοντας παρόλα αυτά φθίνοντα ρυθμό.

203. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μερίδια σε αξία και όγκο των μεγαλύτερων γαλακτοβιομηχανιών στην αγορά (φρέσκου) παστεριωμένου γάλακτος κατά την τριετία 2018-20.

Πίνακας 16: Μερίδια αγοράς (φρέσκου) παστεριωμένου γάλακτος και Βαθμός Συγκέντρωσης, 2018-2020 YTD

Μερίδια αγοράς (φρέσκου) παστεριωμένου γάλακτος	(σε Αξία)			(σε Όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΔΕΛΤΑ	25,67%	26,13%	24,82%	26,05%	25,82%	23,35%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΙΔ. ΕΤΙΚΕΤΑΣ	12,79%	12,46%	12,66%	16,25%	16,05%	17,12%
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	7,76%	6,44%	5,84%	3,96%	4,17%	6,07%
ΣΕΡΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΒΟΛ	5,59%	5,77%	5,51%	3,40%	3,87%	4,02%
ΤΡΙΚΚΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

²⁶¹ Βλ.σελ. 24 της υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

ΔΩΔΩΝΗ	3,85%	3,02%	2,78%	3,72%	2,96%	2,80%
ΝΕΟΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΡΙ ΚΡΙ	2,27%	1,66%	1,60%	2,47%	1,82%	1,84%
ΛΟΙΠΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CR3	50,34%	48,20%	47,39%	49,5%	46,8%	44,7%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) Παράρτημα Ν της υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων.

204. Το αθροιστικό μερίδιο των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ τόσο σε όγκο, όσο και σε αξία βαίνει φθίνον κατά την αναφερόμενη χρονική περίοδο, ενώ τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας διατηρούν διαχρονικά τη θέση τους και οι λοιπές εταιρείες (αθροιστικά) την ενισχύουν.

205. Ο δείκτης ΗΗΙ²⁶² στην εν λόγω αγορά²⁶³ για το έτος 2020, ανέρχεται στις [...] μονάδες, ενώ μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης θα ανέλθει στις [...] μονάδες, με διαφορά (Δ) **170 μονάδες**.

206. Δεδομένων των μεριδίων αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, αλλά και του κατά τα ανωτέρω αθροιστικού μεριδίου αγοράς τους, η συγκεκριμένη αγορά θεωρείται επηρεαζόμενη.

5.3.2.1 Αξιολόγηση της επηρεαζόμενης υπο-αγοράς φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος

207. Εν προκειμένω, από την επεξεργασία των προσκομισθέντων από τους γνωστοποιούντες στοιχείων, προκύπτει ότι το αθροιστικό μερίδιο των συμμετεχουσών στην αγορά φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος θα ανέρχεται μετά τη συγκέντρωση σε ποσοστό [...] % (σε αξία), **αυξανόμενο κατά 2,78%** που αντιστοιχεί στο μερίδιο αγοράς της ΔΩΔΩΝΗ. Εν ολίγοις, το μερίδιο αγοράς βρίσκεται άνω του [...] %, όπως δηλαδή και πριν την πραγματοποίηση της συναλλαγής, αλλά σαφώς κάτω του [...] %, ενώ η επαύξησή του συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης, είναι περιορισμένη, καθώς κυμαίνεται μόλις στο 2,78% με βάση τα στοιχεία του 2020 (3,02% με βάση τα στοιχεία του 2019) και πρόκειται συνεπώς για αμελητέα προσαύξηση κατά τα ανωτέρω²⁶⁴. Περαιτέρω, ο δείκτης ΗΗΙ μετά τη συγκέντρωση θα ανέλθει στις [...] μονάδες και η μεταβολή (Δ) είναι [...] μονάδες, ήτοι κατώτερη του ασφαλούς ορίου (250 μονάδες) που προβλέπεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ε.Επ. για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων.

208. Στην αγορά (φρέσκου) παστεριωμένου γάλακτος, η οντότητα ΔΕΛΤΑ/ΜΕΒΓΑΛ (αλλά και η ΔΕΛΤΑ αυτόνομα) βρισκόταν ήδη στην πρώτη θέση από άποψη μεριδίων αγοράς, ακολουθούμενη από την εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ και εν συνεχεία από τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας. Η δε προσθήκη του μικρού ποσοστού της ΔΩΔΩΝΗ θα ενισχύσει ελαφρώς τη θέση της, αλλά δεν θα μεταβάλλει τη δομή της αγοράς συνεπεία της υπό κρίση

²⁶² Βλ. σχετικά Ενότητα 4.1.2. της παρούσας.

²⁶³ Ο δείκτης ΗΗΙ υπολογίστηκε κατόπιν επεξεργασίας των στοιχείων που προσκόμισαν οι γνωστοποιούσες, σε αξία, και αφορά το [...] % της αγοράς, δηλαδή δεν έχουν συνυπολογιστεί τα μερίδια αγοράς των ιδιωτικής ετικέτας προϊόντων και των λοιπών εταιρειών. Σε κάθε περίπτωση η διαφορά (Δ) δεν επηρεάζεται.

²⁶⁴ Βλ. ανωτέρω παρ. 79 i.

συναλλαγής.

209. Επιπλέον, η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ αποτελεί σημαντικό ανταγωνιστή, με μερίδια [...] % (σε αξία) για το 2020. Αν και διαπιστώνεται απόσταση των μεριδίων της εταιρείας αυτής από τη νέα οντότητα, εκτιμάται ότι η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ, η οποία «έχει μία υγιή και ισορροπημένη εικόνα και πιστούς καταναλωτές στην αγορά του γάλακτος»²⁶⁵, θα εξακολουθήσει να ασκεί ανταγωνιστικές πιέσεις έναντι της νέας οντότητας μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Την εταιρεία αυτή ανέφεραν και ως βασικό ανταγωνιστή της ΔΕΛΤΑ, η οποία κατέχει την πρώτη θέση στην εν λόγω αγορά, αρκετές από τις ανταγωνίστριες γαλακτοβιομηχανίες στις απαντήσεις τους²⁶⁶. Αντιθέτως, οι ανταγωνιστές των συμμετεχουσών, στη συντριπτική πλειοψηφία τους, δεν αξιολόγησαν τη ΔΩΔΩΝΗ ως επιχείρηση η οποία ήταν σε θέση να ασκήσει σημαντική ανταγωνιστική πίεση στην ΔΕΛΤΑ, αλλά ούτε και στη ΜΕΒΓΑΛ πριν την πραγματοποίηση της συναλλαγής²⁶⁷.

210. Επιπροσθέτως, στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται, πλην της ανωτέρω ανταγωνίστριας εταιρείας, και μικρότερες γαλακτοκομικές επιχειρήσεις κυρίως με τοπική ή/ και περιφερειακή εμβέλεια²⁶⁸, παρέχοντας δυνατότητες εξεύρεσης εναλλακτικών προμηθευτών στους πελάτες των συμμετεχουσών, στην περίπτωση αύξησης των τιμών από τις τελευταίες, ενώ σημαντική παρουσία έχουν και τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας με μερίδιο αγοράς 12,66%

211. Περαιτέρω, όπως έχει εκτεθεί ανωτέρω, στην παραγωγή και εμπορία φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος δεν εντοπίζονται νομικά ή πραγματικά εμπόδια για την είσοδο ή την επέκταση μίας επιχείρησης²⁶⁹.

212. Συνολικά, όπως προαναφέρθηκε, η μεταβολή στις ανταγωνιστικές συνθήκες και τη δομή της αγοράς κρίνεται οριακή σε σύγκριση με την κρατούσα προ της συγκέντρωσης κατάσταση.

213. Ενόψει των ανωτέρω, προκύπτει ότι η συγκέντρωση δεν αναμένεται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εξεταζόμενη σχετική αγορά, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Όπως είναι προφανές, το ανωτέρω συμπέρασμα ενισχύεται στην περίπτωση που ολοκληρωθεί η αναφερόμενη υπό ανωτέρω Ενότητα 2.5 συναλλαγή, ήτοι η απόκτηση από την οικογένεια Χατζάκου ποσοστό 43,97976% επί του μετοχικού κεφαλαίου της ΜΕΒΓΑΛ από την ΔΕΛΤΑ, οπότε και το ποσοστό της νέας οντότητας θα μειωθεί κατά 6,07%, δηλ. θα ανέλθει σε 27,37%.

5.3.2.2 Υπο-αγορά προβιοτικού γάλακτος

5.3.2.2.1 Δομή και μερίδια υπο-αγοράς προβιοτικού γάλακτος²⁷⁰

²⁶⁵ Βλ. απαντητική επιστολή της [...].

²⁶⁶ Βλ. απαντητικές επιστολές των [...].

²⁶⁷ Μόνη εξαίρεση αποτελεί η εταιρεία [...] η οποία στην απάντησή της διατύπωσε την άποψη ότι σημαντικότερος ανταγωνιστής της ΔΕΛΤΑ είναι η ΦΑΓΕ και η ΔΩΔΩΝΗ, οι οποίες αποτελούν ιστορικές εταιρείες στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων όπως το τυποποιημένο γάλα, το γιαούρτι, το κεφίρ, το ξυνόγαλο και τα μαλακά τυριά, ενώ για την ΜΕΒΓΑΛ, κατά την άποψη της εταιρείας αυτής, σημαντικότερος ανταγωνιστής είναι η ΔΩΔΩΝΗ, θεωρώντας ότι και οι δύο εταιρείες έχουν σημαντική δύναμη στην επαρχία και ανταγωνίζονται άμεσα, ιδίως στο φρέσκο γάλα και τα τυριά τύπου φέτας.

²⁶⁸ Όπως, [...].

²⁶⁹ Βλ. απαντητικές επιστολές των εταιρειών [...].

²⁷⁰ Η αγορά χαρακτηρίζεται από εταιρείες και ως πόσιμο γιαούρτι, ή/και ποτά με βάση το γάλα και το γιαούρτι (ή καλλιέργεια γιαουρτιού).

214. Το προβιοτικό γάλα είναι ζυμωμένο γαλακτοκομικό προϊόν, το οποίο περιλαμβάνει προβιοτικούς μικροοργανισμούς. Οι προβιοτικοί οργανισμοί έχουν ιδιαίτερα ευεργετική επίδραση στην υγεία του ανθρώπου, διότι διατηρούν την ισορροπία της εντερικής χλωρίδας, συμβάλλουν στη μείωση των παθογόνων μικροοργανισμών που οδηγούν σε πεπτικές διαταραχές και συμβάλλουν στη μεγαλύτερη απορρόφηση βιταμινών και μετάλλων από τον οργανισμό. Παραδείγματα τέτοιων προϊόντων αποτελούν το ξυνόγαλο, το κεφίρ και το αριάνι.

215. Η ΔΕΛΤΑ δραστηριοποιείται στην υπό-αγορά του προβιοτικού γάλακτος με τα εμπορικά σήματα, ΔΕΛΤΑ Του Τόπου μας Αριάνι, ΔΕΛΤΑ Του Τόπου μας Κεφίρ και ΔΕΛΤΑ Του Τόπου μας Κεφίρ Φράουλα. Η ΜΕΒΓΑΛ δραστηριοποιείται με τα Αριάνι, Κεφίρ, ξυνόγαλα και τέλος η ΔΩΔΩΝΗ με το Ξυνόγαλα ΔΩΔΩΝΗ, όπως αυτά αποτυπώνονται και ανωτέρω (Πίνακας 14).

216. Σύμφωνα με τα γνωστοποιούντα μέρη [...] ²⁷¹.

217. Οι συνολικές πωλήσεις προβιοτικού γάλακτος, τόσο σε όγκο όσο και σε αξία, στην Ελλάδα σημείωσαν ανοδική πορεία κατά την τριετία 2018-2020, με μέσο ρυθμό μεταβολής 7% και 6% σε αξία και όγκο αντίστοιχα.

218. Η αύξηση της αξίας των συνολικών πωλήσεων το έτος 2020 έναντι του 2019 αποδίδεται κυρίως στην ανοδική πορεία των πωλήσεων (σε αξία) της [...] και της [...].

Πίνακας 17: Συνολικές πωλήσεις προβιοτικού γάλακτος, 2018-2020 YTD

	2018	2019	2020
Όγκος (σε 000 lt)	3.658	3.779	4.079
Ετήσια μεταβολή	[...]	[...]	[...]
Αξία (σε 000 ευρώ)	8.710	9.074	9.926
Ετήσια μεταβολή		[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) βλ. σελ. 57 και 165-167 του Παραρτήματος Γ της Γνωστοποιηθείσας Συγκέντρωσης.

219. Αναφορικά με την εξέλιξη των μεριδίων, κατά την τριετία 2018-2020, η εταιρεία ΜΕΒΓΑΛ διατηρεί σταθερά την πρωτιά στην εν λόγω αγορά, με τις εταιρείες ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ να κατέχουν τη δεύτερη θέση και την τρίτη θέση αναλόγως της μονάδας μέτρησης. Το μερίδιο σε αξία της ΔΕΛΤΑ για το έτος 2020 ανήλθε στο [...] και της ΔΩΔΩΝΗ στο [...].

220. Ο βαθμός συγκέντρωσης της αγοράς με το αθροιστικό μερίδιο αγοράς των τριών μεγαλύτερων επιχειρήσεων (CR3) κατά την εξεταζόμενη τριετία, διαμορφώθηκε σταθερά σε αξία άνω του [...], και σε όγκο άνω του [...], παρουσιάζοντας αύξοντα ρυθμό, μέγεθος το οποίο προσδίδει στην εν λόγω υψηλό βαθμό συγκέντρωσης.

221. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μερίδια σε αξία και όγκο των μεγαλύτερων γαλακτοβιομηχανιών στην αγορά προβιοτικού γάλακτος κατά την τριετία 2018-2020.

Πίνακας 18: Μερίδια αγοράς προβιοτικού γάλακτος, 2018-2020

	Σε αξία	Σε όγκο
--	---------	---------

²⁷¹ Βλ. σελ. 24 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΜΕΒΓΑΛ	35,47%	33,75%	34,40%	36,83%	35,16%	35,78%
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	18,15%	19,20%	21,47%	14,87%	15,51%	17,18%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΥΓΕΙΑ	4,97%	5,24%	4,74%	3,12%	3,34%	1,25%
ΣΕΡΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΡΟΣΑΤΟ	3,50%	2,97%	2,49%	2,58%	2,19%	1,86%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΤΡΙΚΚΗ	1,57%	1,46%	1,43%	1,86%	1,75%	1,73%
ΝΕΟΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	0,00%	0,00%	0,23%	0,00%	0,00%	0,57%
ΛΟΠΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100%	100%	100%	100%	100%	100%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CR3	74,6%	74,9%	76,8%	75,0%	75,5%	77,0%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) Παράρτημα Ν της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων.

222. Το αθροιστικό μερίδιο των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ κατά το έτος 2020 σε αξία ανήλθε σε [...], ενώ σε όγκο ανήλθε σε [...] με μέσο αθροιστικό μερίδιο το [...] και [...] κατά την τριετία 2018-2020. Τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας έχουν ασήμαντη παρουσία, ενώ οι λοιπές εταιρείες οριακά περιορίζουν τη θέση τους.

223. Ο δείκτης ΗΗΙ στην εν λόγω αγορά²⁷² για το έτος 2020, ανέρχεται στις [...] μονάδες, ενώ μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης θα ανέλθει στις [...] μονάδες, με διαφορά (Δ) **136 μονάδες**.

224. Δεδομένου του αθροιστικού μεριδίου αγοράς των συμμετεχουσών επιχειρήσεων, **η συγκεκριμένη αγορά θεωρείται επηρεαζόμενη.**

5.3.2.2.2 Αξιολόγηση της επηρεαζόμενης υπο-αγοράς προβιοτικού γάλακτος

225. Από την επεξεργασία των προσκομισθέντων από τους γνωστοποιούντες στοιχεία προκύπτει ότι το αθροιστικό μερίδιο των συμμετεχουσών στην αγορά προβιοτικού γάλακτος θα ανέρχεται μετά τη συγκέντρωση σε ποσοστό [...] (σε αξία), αυξανόμενο κατά μόλις [...] που αντιστοιχεί στο μερίδιο αγοράς της ΔΩΔΩΝΗ.

226. Η αγορά προβιοτικού γάλακτος είναι ιδιαίτερα συγκεντρωμένη, όπως φαίνεται από τον δείκτη ΗΗΙ ο οποίος κυμαίνεται επί του παρόντος στις [...] μονάδες και θα ανέρχεται μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης στις [...] μονάδες. Εν ολίγοις, το μερίδιο αγοράς βρίσκεται άνω του [...], όπως δηλαδή και πριν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής, καθώς ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ κατέχουν ήδη συνδυαστικά μερίδιο ποσοστού σε αξία [...], αλλά σαφώς κάτω του

²⁷² Βλ. σχετικά Ενότητα 5.3.2. ανωτέρω. Ο δείκτης ΗΗΙ υπολογίστηκε κατόπιν επεξεργασίας των στοιχείων που προσκόμισαν οι γνωστοποιούσες, σε αξία, και αφορά το [...] της αγοράς, δηλαδή δεν έχουν συνυπολογιστεί τα μερίδια αγοράς προϊόντων των λοιπών εταιρειών. Σε κάθε περίπτωση η διαφορά (Δ) δεν επηρεάζεται.

40%, ενώ η επαύξησή του συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης, είναι περιορισμένη, καθώς κυμαίνεται μόλις στο 1,96% με βάση τα στοιχεία του 2020 και πρόκειται συνεπώς για αμελητέα προσαύξηση κατά τα ανωτέρω²⁷³. Περαιτέρω, παρά τον υψηλό βαθμό συγκέντρωσης, η μεταβολή (Δ) είναι μικρή ([...] μονάδες) και κατώτερη του ασφαλούς ορίου (150 μονάδες) που προβλέπεται στις κατευθυντήριες οδηγίες για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ενώ παράλληλα δεν προκύπτει να συντρέχει εν προκειμένω κάποιος παράγοντας λόγω του οποίου δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η συγκέντρωση της εν λόγω αγοράς παραμένει κάτω των προβλεπομένων ασφαλών ορίων²⁷⁴.

227. Στην αγορά προβιοτικού γάλακτος, οι, ελεγχόμενες από την συμμετέχουσα εταιρεία VENETIKO, ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ κατέχουν ήδη συνδυαστικά μερίδιο ποσοστού σε αξία [...], το οποίο αντιστοιχεί σχεδόν εξ ολοκλήρου στο μερίδιο της ΜΕΒΓΑΛ ([...]), η οποία κατέχει την πρώτη θέση στην εν λόγω αγορά. Άλλωστε η ΔΕΛΤΑ εισήλθε στην αγορά προβιοτικού γάλακτος το 2020 και δεν είχε δραστηριότητα στον τομέα αυτό κατά το προγενέστερο χρονικό διάστημα, επομένως η παρουσία της στην εν λόγω αγορά είναι αμελητέα²⁷⁵. Στη δεύτερη και τρίτη θέση παρατηρείται την τελευταία τριετία εναλλαγή μεταξύ των εταιρειών ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ, η οποία ακολουθεί ανοδική πορεία και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ. Με την προσθήκη της ΔΩΔΩΝΗ μετά την ολοκλήρωση της κρινόμενης συγκέντρωσης η νέα οντότητα θα καταλαμβάνει την πρώτη θέση με μερίδιο [...], και οι εταιρείες ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ θα εξακολουθούν να καταλαμβάνουν τη δεύτερη και τρίτη θέση με [...], και [...], αντίστοιχα. Ως εκ τούτου, η δομή της αγοράς δεν μεταβάλλεται συνεπεία της υπό κρίση συγκέντρωσης. Εξάλλου, στην παραγωγή και εμπορία προβιοτικού γάλακτος δεν εντοπίζονται νομικά ή πραγματικά εμπόδια για την είσοδο ή την επέκταση μίας επιχείρησης²⁷⁶.

228. Επιπλέον, η κατά τα ανωτέρω ισχυρή και σταθερή παρουσία των εταιρειών ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ στην αγορά προβιοτικού γάλακτος καταδεικνύει την ύπαρξη δύο σημαντικών ανταγωνιστών της ΜΕΒΓΑΛ (και της οντότητας ΔΕΛΤΑ/ΜΕΒΓΑΛ) επί του παρόντος αλλά και της νέας οντότητας μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης. Συναφώς, οι ανταγωνιστές των συμμετεχουσών, στην συντριπτική πλειοψηφία τους, δεν αξιολόγησαν τη ΔΩΔΩΝΗ ως επιχείρηση η οποία ήταν σε θέση να ασκήσει σημαντική ανταγωνιστική πίεση στην ΔΕΛΤΑ, αλλά ούτε και στη ΜΕΒΓΑΛ πριν την

²⁷³ Βλ. ανωτέρω παρ. 79 .

²⁷⁴ Βλ. κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 20: «Είναι επίσης ελάχιστα πιθανό να διαπιστώσει οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού σε μια συγκέντρωση με δείκτη ΗΗΙ μετά τη συγκέντρωση που κυμαίνεται μεταξύ 1 000 και 2 000 και «δέλτα» κάτω από 250, ή σε μία συγκέντρωση με δείκτη ΗΗΙ μετά τη συγκέντρωση πάνω από 2 000 κάτω από 150, εκτός αν υπάρχουν ειδικές περιστάσεις, όπως, για παράδειγμα, ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους παράγοντες:

α) συγκέντρωση με πιθανότητα εισόδου ή πρόσφατη είσοδο στην αγορά επιχειρήσεων με μικρό μερίδιο αγοράς, β) ένα ή περισσότερα συμμετέχοντα μέρη έχουν προβεί σε σημαντικές καινοτομίες με τρόπους που δεν αντανakλώνται στα μερίδια αγοράς, γ) σημαντικές σταυροειδείς συμμετοχές μεταξύ των παραγόντων της αγοράς, δ) μια από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι «αποστάτης» με μεγάλη πιθανότητα να διακόψει τον συντονισμό της συμπεριφοράς, ε) ενδείξεις προηγούμενου ή συνεχιζόμενου συντονισμού ή πρακτικές που τον διευκολύνουν, στ) ένα από τα μέρη είχε μερίδιο αγοράς πριν από τη συγκέντρωση άνω του 50 %».

²⁷⁵ Βλ. σχετικά και απαντητική επιστολή της [...].

²⁷⁶ Βλ. απαντητικές επιστολές των εταιρειών [...].

πραγματοποίηση της συναλλαγής²⁷⁷.

229. Με τα ανωτέρω δεδομένα, εκτιμάται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εξεταζόμενη σχετική αγορά, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση μιας δεσπόζουσας θέσης. Όπως είναι προφανές, το ανωτέρω συμπέρασμα ενισχύεται στην περίπτωση που ολοκληρωθεί η αναφερόμενη υπό ανωτέρω Ενότητα 2.5 συναλλαγή, ήτοι η απόκτηση από την οικογένεια Χατζάκου ποσοστό [...] επί του μετοχικού κεφαλαίου της ΜΕΒΓΑΛ από την ΔΕΛΤΑ, οπότε και το ποσοστό της νέας οντότητας θα είναι όλως αμελητέο, κάτω του 5%, είτε σε αξία ([...]%), είτε σε όγκο ([...]%).

5.3.2.3 Η αγορά του σοκολατούχου γάλακτος

230. Το σοκολατούχο γάλα είναι κατά βάση προϊόν με βάση το γάλα και κακάο. Στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος δραστηριοποιούνται και οι τρεις συμμετέχουσες στην συγκέντρωση εταιρείες. Η ΔΕΛΤΑ έχει ισχυρή παρουσία με το σήμα «MILKO», η ΜΕΒΓΑΛ δραστηριοποιείται με το σήμα «Torino» και «Chocolá» και η ΔΩΔΩΝΗ με το «Φρέσκο γάλα εβδομάδας με κακάο ΔΩΔΩΝΗ».

231. Η ΕΑ σε παλαιότερες αποφάσεις²⁷⁸ της έχει κρίνει ότι το σοκολατούχο γάλα συνιστά διακριτή αγορά προϊόντος σε σχέση με τις κατηγορίες προϊόντων λευκού γάλακτος, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι το σοκολατούχο γάλα διακρίνεται από το λευκό γάλα ως προς τα χαρακτηριστικά του και κατά κύριο λόγο, ως προς την αντίληψη που έχουν οι καταναλωτές για τη διατροφική του αξία. Σύμφωνα και με τις πρόσφατες υπ' αριθ. 515/VI/2011 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της, η ΕΑ ανέφερε πως η τιμή του σοκολατούχου γάλακτος είναι σημαντικά υψηλότερη από αυτήν του λευκού γάλακτος, ενώ η διαμόρφωσή της δεν υπόκειται στους περιορισμούς των υπό-αγορών του λευκού γάλακτος, καθώς και ότι το σοκολατούχο γάλα διακινείται σε μεγαλύτερο βαθμό μέσα από μικρά σημεία πώλησης προς αυθόρμητη κατανάλωση («*impulse purchase*») εκτός οικίας («*out-of-home*»), παρά μέσω μεγάλων αλυσίδων σούπερ μάρκετ. Επιπλέον, στη συνείδηση του καταναλωτή, το σοκολατούχο γάλα διακρίνεται από το γάλα με προσθήκη καφέ, λόγω των χαρακτηριστικών του και κυρίως της γεύσης του, αλλά και λόγω του ότι απευθύνεται γενικά σε καταναλωτές διαφορετικών ηλικιακών ομάδων (το τελευταίο απευθύνεται σε νεαρούς ενήλικες καταναλωτές, ενώ το σοκολατούχο απευθύνεται σε μεγάλο βαθμό και σε παιδιά)²⁷⁹.

232. Κατά την άποψη των μερών²⁸⁰ [...].

²⁷⁷ Μόνη εξαίρεση αποτελεί η εταιρεία [...] η οποία στην απάντησή της διατύπωσε την άποψη ότι σημαντικότερος ανταγωνιστής της ΔΕΛΤΑ είναι η ΦΑΓΕ και η ΔΩΔΩΝΗ, οι οποίες αποτελούν ιστορικές εταιρείες στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων όπως το τυποποιημένο γάλα, το γιαούρτι, το κεφίρ, το ξυνόγαλο και τα μαλακά τυριά, ενώ για την ΜΕΒΓΑΛ, κατά την άποψη της εταιρείας αυτής, σημαντικότερος ανταγωνιστής είναι η ΔΩΔΩΝΗ, θεωρώντας ότι και οι δύο εταιρείες έχουν σημαντική δύναμη στην επαρχία και ανταγωνίζονται άμεσα, ιδίως στο φρέσκο γάλα και τα τυριά τύπου φέτας.

²⁷⁸ Βλ. τις υπ' αριθ. 314/V/2006, 369/V/2007, 373/V/2007, 515/VI/2011 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της ΕΑ.

²⁷⁹ Στην υπ' αριθ. 515/VI/2011 απόφαση της ΕΑ επισημάνθηκε το γεγονός, ότι ενώ τα σοκολατούχα γάλατα διατίθενται σε μορφή φρέσκου παστεριωμένου, υψηλής παστερίωσης και μακράς διάρκειας, δεν κρίνεται σκόπιμος τυχόν περαιτέρω διαχωρισμός της αγοράς με βάση τη θερμική επεξεργασία, διότι όλες οι μορφές σοκολατούχου γάλακτος ικανοποιούν την ίδια ανάγκη στη συνείδηση του καταναλωτή και καταναλώνονται κατ' αυθόρμητο τρόπο σε μικρά κυρίως σημεία πώλησης, υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες.

²⁸⁰ Βλ. σελ. 66 του εντύπου γνωστοποίησης.

233. Εν κατακλείδι, το σοκολατούχο γάλα συνιστά διακριτή αγορά προϊόντος σε σχέση με τις κατηγορίες προϊόντων λευκού γάλακτος ή/και γαλακτοκομικών προϊόντων με γεύση φρούτων.

234. Ως προς τη σχετική γεωγραφική αγορά του σοκολατούχου γάλακτος τόσο η θέση της ΕΑ με βάση τις παλαιότερες αποφάσεις²⁸¹ της, όσο και η θέση των γνωστοποιούντων μερών, είναι ότι αυτή αφορά το σύνολο της ελληνικής επικράτειας. Ως εκ τούτου, η σχετική γεωγραφική αγορά για την αγορά του σοκολατούχου γάλακτος θεωρείται η ελληνική επικράτεια, όπου αναπτύσσεται η δραστηριότητα των μερών υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες.

235. Ως προς τη διαφοροποίηση των προϊόντων των μερών, οι Γνωστοποιούσες αναφέρουν ότι παρά το γεγονός ότι το MILKO της ΔΕΛΤΑ ανήκει στα απαραίτητα σήματα στην αγορά του σοκολατούχου γάλακτος, το σοκολατούχο γάλα της ΔΩΔΩΝΗ δεν αποτελεί ισχυρό σήμα στην εν λόγω αγορά. *Ειδικότερα, τα μέρη [...]*²⁸².

236. Η πλειοψηφία των γαλακτοβιομηχανιών-ανταγωνιστών των εταιρειών που ελέγχονται από τις συμμετέχουσες εταιρείες κρίνουν ότι στην παραγωγή και εμπορία σοκολατούχου γάλακτος δεν εντοπίζονται νομικά ή πραγματικά εμπόδια για την είσοδο ή την επέκταση μίας επιχείρησης²⁸³. Αντιθέτως, σύμφωνα με την [...], το δυνατό σήμα Milkο της ΔΕΛΤΑ, το οποίο θα ενισχυθεί συνεπεία της κρινόμενης συγκέντρωσης, και η κατακερματισμένη εικόνα των ανταγωνιστών στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος αποτελούν εμπόδιο για την είσοδο και επέκταση μίας επιχείρησης στην εν λόγω αγορά. Επιπλέον, σύμφωνα με τις απαντήσεις της ίδιας εταιρείας, η ενίσχυση μέσω της συγκέντρωσης του κυρίαρχου brand Milkο της ΔΕΛΤΑ θα επιτείνει την ισχυρή του θέση και θα περιορίσει τη διαπραγματευτική ισχύ των συμμετεχόντων μερών αλλά και τις επιλογές των καταναλωτών, λαμβανομένου υπόψη ότι το σοκολατούχο γάλα διακινείται σε μεγάλο βαθμό σε μικρά σημεία πώλησης τα οποία στερούνται χώρου τοποθέτησης πολλών μαρκών.

237. Σημειωτέον ότι και η [...] αναφέρει ότι στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος πιστούς καταναλωτές έχει το σήμα milkο της ΔΕΛΤΑ. Ομοίως, η [...] θεωρεί το σήμα Milkο της ΔΕΛΤΑ ως must have, και η [...] αναφέρει ότι το εν λόγω σήμα είναι must have και απαντάται στο 99-100% των διανομών κατά τα έτη 2018-2020.

5.3.2.3.1 Δομή και μερίδια αγοράς σοκολατούχου γάλακτος

238. Η αγορά σοκολατούχου γάλακτος σε συνέχεια της πτωτικής πορείας των τελευταίων ετών, με το μέγεθός να συρρικνώνεται από τους 21.676 τόνους το 2011, σε 14.630 τόνους το 2014, 12.327 τόνους το 2016²⁸⁴, 7.128 τόνους το 2018, εμφανίζει σημάδια σταθεροποίησης, με τις συνολικές πωλήσεις σοκολατούχου γάλακτος να διαμορφώνονται κατά το έτος 2020 στους 7.669 τόνους, σημειώνοντας μέση αύξηση κατά την τελευταία τριετία ίση με 3,72%.

Πίνακας 19: Συνολικές πωλήσεις σοκολατούχου γάλακτος, 2018-2020 YTD

²⁸¹ Βλ. τις υπ' αριθ. 314/V/2006, 369/V/2007, 373/V/2007, 515/VI/2011 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της ΕΑ.

²⁸² Βλ. σελ. 24 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

²⁸³ Βλ. απαντητικές επιστολές των εταιρειών [...].

²⁸⁴ Βλ. την υπ' αριθ. 650/2017 απόφαση της ΕΑ.

	2018	2019	2020
Όγκος (σε 000 lt)	7.128	7.414	7.669
Ετήσια μεταβολή	[...]	[...]	[...]
Αξία (σε 000 ευρώ)	18.600	19.749	20.737
Ετήσια μεταβολή		[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) βλ. Παράρτημα Ν της υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.2021 της Γνωστοποιηθείσας Συγκέντρωσης.

239. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισαν τα γνωστοποιούντα μέρη, το αθροιστικό μερίδιο των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ κατά το έτος 2020 ανήλθε σε [...] % σε αξία, και σε [...] % σε όγκο. Με την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, η προσαύξηση λόγω της προσθήκης του μεριδίου της ΔΩΔΩΝΗ, θα ενισχυθεί κατά 1,46% και 2,16% σε αξία και όγκο αντίστοιχα.

Πίνακας 20: Μεριδία αγοράς σοκολατούχου γάλακτος, 2018-2020

	Σε αξία			Σε όγκο		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ	16,02%	17,79%	18,14%	18,30%	20,26%	21,06%
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΡΛΑ	6,54%	8,04%	6,92%	3,76%	4,79%	4,41%
ΕΒΟΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	3,68%	5,19%	5,38%	3,37%	4,15%	4,25%
ΝΟΥ ΝΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΙΔ. ΕΤΙΚΕΤΑΣ	2,49%	2,46%	2,32%	3,19%	3,27%	3,22%
ΝΕΟΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΩΔΩΝΗ	2,78%	1,94%	1,46%	3,91%	2,80%	2,16%
ΤΡΙΚΚΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΟΠΠΕΣ	6,10%	5,66%	5,02%	6,90%	6,49%	6,13%
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	47,39%	44,92%	46,67%	44,41%	42,00%	43,62%
CR3	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) βλ. Παράρτημα Ν της υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής.

240. Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω Πίνακα, η σχετική αγορά σοκολατούχου γάλακτος κυριαρχείται διαχρονικά από την ΔΕΛΤΑ με μερίδιο της τάξεως [...] % σε αξία και [...] % σε όγκο, υφιστάμενη απώλειες από την δυναμικά ανερχόμενη ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ, η οποία πλέον λόγω των εμπορικών σημάτων σοκολατούχου γάλακτος της ΟΛΥΜΠΟΣ και της ΡΟΔΟΠΗ που εμπορεύεται, συγκεντρώνει μερίδιο για το έτος 2020 της τάξεως του [...] % σε αξία και [...] % σε όγκο. Την τρίτη θέση σε πωλήσεις κατέχει η ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ με μερίδιο σε αξία ίσο με [...], την τέταρτη και πέμπτη θέση οι εταιρείες ΑΡΛΑ και ΕΒΟΛ, (αναλόγως του τρόπου υπολογισμού), την έκτη η εταιρεία ΜΕΒΓΑΛ και τη δέκατη θέση η ΔΩΔΩΝΗ. Επισημαίνεται ότι η εταιρεία ΜΕΒΓΑΛ κατά το 2016 κατείχε την δεύτερη θέση με μερίδιο της

τάξεως του [...]%, έναντι της έκτης θέσης κατά το 2020.

241. Το αθροιστικό μερίδιο των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση επιχειρήσεων ανέρχεται για το έτος 2020 σε [...]% σε αξία και [...]% σε όγκο. Αναφορικά με τον δείκτη συγκέντρωσης CR3 διαμορφώθηκε για την τριετία 2018-2020 σε επίπεδα άνω του [...]% σε αξία και [...]% σε όγκο, ποσοστό το οποίο αντανακλά την έντονα ολιγοπωλιακή διάρθρωση της αγοράς.

242. Περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα, ο δείκτης ΗΗΙ πριν και μετά τη συγκέντρωση υπολογίζεται σε [...] και [...] **μονάδες** αντίστοιχα με τη διαφορά του δείκτη (ΔΗΗΙ) πριν και μετά τη συγκέντρωση να είναι **133**.

243. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η αγορά σοκολατούχου γάλακτος θεωρείται επηρεαζόμενη.

5.3.2.3.2 Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της συγκέντρωσης στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος

244. Επισημαίνεται προκαταρκτικά ότι στο πλαίσιο της ΕΑ 650/2017 κρίθηκε ότι η εκεί γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση (ΔΕΛΤΑ – ΜΕΒΓΑΛ) θα περιόριζε σημαντικά τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά του σοκολατούχου γάλακτος, λαμβάνοντας υπόψη ιδίως ότι: το αθροιστικό μερίδιο των εταιριών ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος, κυμαινόταν σε υψηλά επίπεδα περί του [...]%, η επαύξηση του μεριδίου αγοράς της ΔΕΛΤΑ λόγω της κρινόμενης συγκέντρωσης ανερχόταν περίπου στο 8%, η διαφορά του δείκτη (ΔΗΗΙ) πριν και μετά τη συγκέντρωση ήταν [...], η ΜΕΒΓΑΛ ήταν άμεση ανταγωνίστρια της ΔΕΛΤΑ (η τρίτη μεγαλύτερη στην αγορά), και κατά τούτο αφαιρέθηκε από την αγορά μία σημαντική πηγή ανταγωνιστικής πίεσης, ενώ τα μερίδια των λοιπών ανταγωνιστών των μερών ανέρχονται σε υποπολλαπλάσια ποσοστά (βλ. ιδίως ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ και ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ).

245. Ενόψει αυτών, προκρίθηκε η λήψη των ακόλουθων διορθωτικών μέτρων: α) απάλειψη/ αποχή από τη σύναψη όρων αποκλειστικότητας από τις συμβάσεις χρησιδανείου/ παραχώρησης ψυγείων/ προθηκών από τα μικρά σημεία πώλησης, β) συμπερίληψη ρητού όρου στις εν λόγω συμβάσεις ως προς τη δυνατότητα του χρησάμενου (σημείου πώλησης) να τοποθετεί σε αυτό και ανταγωνιστικά προϊόντα σοκολατούχου γάλακτος και γ) αυτοτελής και πλήρως ανεξάρτητη λειτουργία των ΔΕΛΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ ΑΕ και ΜΕΒΓΑΛ ΑΕ όσον αφορά στο σοκολατούχο γάλα κατά τα αναλυτικά εκτιθέμενα στο σκεπτικό και διατακτικό της εν λόγω απόφασης. **Διευκρινίζεται ότι αμφότερες οι συμμετέχουσες στην παρούσα συγκέντρωση εταιρείες VENETIKO και SIF, αναγνώρισαν ότι [...]**²⁸⁵.

246. Εν προκειμένω, από την επεξεργασία των προσκομισθέντων από τους γνωστοποιούντες στοιχείων προκύπτει ότι το αθροιστικό μερίδιο των συμμετεχουσών στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος θα ανέρχεται μετά τη συγκέντρωση σε ποσοστό [...]% (σε αξία), αυξανόμενο κατά 1,46% που αντιστοιχεί στο μερίδιο αγοράς της ΔΩΔΩΝΗ. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι ενόψει της λειτουργικής αυτοτέλειας των ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ κατ' εφαρμογή των ανωτέρω δεσμεύσεων, το συνολικό ποσοστό εν τοις πράγμασι είναι μικρότερο.

247. Η αγορά σοκολατούχου γάλακτος χαρακτηρίζεται ήδη από υψηλό βαθμό συγκέντρωσης,

²⁸⁵ Βλ. επιστολή με αριθ.πρωτ. 6272/22.7.2021. Τούτο άλλωστε προκύπτει και από το διατακτικό της ΕΑ 650/2017.

όπως φαίνεται από τον δείκτη ΗΗΙ ο οποίος κυμαίνεται επί του παρόντος στις [...] μονάδες και θα ανέρχεται μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης στις [...] μονάδες. Επίσης, το αθροιστικό μερίδιο αγοράς βρίσκεται άνω του [...]%, όπως δηλαδή και πριν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής, καθώς ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ κατέχουν ήδη συνδυαστικά μερίδιο ποσοστού σε αξία [...], αλλά σαφώς κάτω του 50%, ενώ η επαύξησή του συνεπεία της γνωστοποιηθείσας πράξης, είναι περιορισμένη, καθώς κυμαίνεται μόλις στο 1,46% με βάση τα στοιχεία του 2020 και πρόκειται συνεπώς για αμελητέα προσαύξηση κατά τα ανωτέρω²⁸⁶. Περαιτέρω, παρά τον υψηλό βαθμό συγκέντρωσης στην εν λόγω αγορά, η μεταβολή (Δ) είναι μικρή (132 μονάδες) και κατώτερη του ασφαλούς ορίου (150 μονάδες) που προβλέπεται στις κατευθυντήριες οδηγίες για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων²⁸⁷.

248. Στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος, οι ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ, κατέχουν ήδη ως οντότητα την πρώτη θέση στην εν λόγω αγορά, αν και το υψηλό συνδυαστικό τους μερίδιο αποδίδεται κατά κύριο λόγο στο μερίδιο αγοράς της ΔΕΛΤΑ ([...]), η οποία κατέχει ακόμα και χωρίς τη ΜΕΒΓΑΛ την πρώτη θέση στην αγορά αυτή. Η ΜΕΒΓΑΛ αυτόνομα κατέχει την έκτη θέση με μερίδιο [...] και η ΔΩΔΩΝΗ την δέκατη θέση με μερίδιο [...]. Το αθροιστικό μερίδιο των τριών εταιρειών μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης ([...]) θα διατηρήσει τη νέα οντότητα στην πρώτη θέση της αγοράς σοκολατούχου γάλακτος ενισχύοντας την ήδη κατέχουσα τη θέση αυτή οντότητα ΔΕΛΤΑ/ΜΕΒΓΑΛ, αλλά, λόγω της δέκατης θέσης στην οποία βρισκόταν προ της συγκέντρωσης η ΔΩΔΩΝΗ, οι θέσεις που κατέχουν οι λοιπές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αγορά αυτή δεν θα διαφοροποιηθούν και συνεπώς η δομή της αγοράς δεν προβλέπεται να μεταβληθεί λόγω της συγκέντρωσης.

249. Όπως προαναφέρθηκε, στη δεύτερη θέση της αγοράς σοκολατούχου γάλακτος βρίσκεται η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ η οποία με μερίδιο αγοράς [...] το 2020 (σε αξία) έχει εξελιχθεί σε σημαντικό ανταγωνιστή της ΔΕΛΤΑ και αναμένεται να εξακολουθήσει να ασκεί ανταγωνιστικές πιέσεις στη νέα οντότητα και μετά τη συγκέντρωση. Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι η [...] τόνισε στη σχετική απαντητική της επιστολή το γεγονός της σημαντικής αύξησης του μεριδίου της στην εν λόγω αγορά σε όγκο, από [...] (2018) σε [...] (πεντάμηνο 2021) η οποία οφείλεται, όπως αναφέρει, στην αύξηση της διανομής του προϊόντος αυτού²⁸⁸. Ταυτόχρονα, σημαντική είναι η παρουσία τριών ακόμα εταιρειών, ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ ([...]), ARLA ([...]) και ΕΒΟΛ ([...]).

²⁸⁶ Βλ. ανωτέρω παρ. 79i.

²⁸⁷ Βλ. κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 20: «Είναι επίσης ελάχιστα πιθανό να διαπιστώσει οριζόντια προβλήματα ανταγωνισμού σε μια συγκέντρωση με δείκτη ΗΗΙ μετά τη συγκέντρωση που κυμαίνεται μεταξύ 1 000 και 2 000 και «δέλτα» κάτω από 250, ή σε μία συγκέντρωση με δείκτη ΗΗΙ μετά τη συγκέντρωση πάνω από 2 000 κάτω από 150, εκτός αν υπάρχουν ειδικές περιστάσεις, όπως, για παράδειγμα, ένας ή περισσότεροι από τους ακόλουθους παράγοντες:

α) συγκέντρωση με πιθανότητα εισόδου ή πρόσφατη είσοδο στην αγορά επιχειρήσεων με μικρό μερίδιο αγοράς, β) ένα ή περισσότερα συμμετέχοντα μέρη έχουν προβεί σε σημαντικές καινοτομίες με τρόπους που δεν αντανακλώνται στα μερίδια αγοράς, γ) σημαντικές σταυροειδείς συμμετοχές μεταξύ των παραγόντων της αγοράς, δ) μια από τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις είναι «αποστάτης» με μεγάλη πιθανότητα να διακόψει τον συντονισμό της συμπεριφοράς, ε) ενδείξεις προηγούμενου ή συνεχιζόμενου συντονισμού ή πρακτικές που τον διευκολύνουν, στ) ένα από τα μέρη είχε μερίδιο αγοράς πριν από τη συγκέντρωση άνω του 50 %».

²⁸⁸ Βάσει των στοιχείων που προκύπτουν από την έρευνα της Υπηρεσίας το μερίδιο αγοράς της εν λόγω εταιρείας σε όγκο το 2018 ανερχόταν σε 18,3%, ενώ δεν υπάρχουν στοιχεία για το 2021.

250. Εξάλλου, οι ως άνω προβληματισμοί αφορούν κυρίως την υφιστάμενη, προ συγκέντρωσης, κατάσταση στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος η οποία χαρακτηρίζεται, ως προαναφέρθη, από την κυριαρχία του σήματος Milko της ΔΕΛΤΑ. Οι ενδεχόμενες επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος μέσω της επαύξησης του μεριδίου της ΔΕΛΤΑ είχε εξετασθεί διεξοδικά από την ΕΑ στο πλαίσιο της αξιολόγησης της συγκέντρωσης ΔΕΛΤΑ/ΜΕΒΓΑΛ (απόφαση ΕΑ 650/2017) και έχουν αντιμετωπιστεί με τις εκεί αναληφθείσες δεσμεύσεις, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν και καταλαμβάνουν και τις γνωστοποιούσες.

251. Πέραν όμως των ανωτέρω προβληματισμών, οι οποίοι αφορούν ως προελέχθη την υφιστάμενη κατάσταση στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος, οι επιπτώσεις που ενδέχεται να προκαλέσει η υπό κρίση συγκέντρωση μετριάζονται λαμβάνοντας υπόψη, αφενός, ότι το αθροιστικό μερίδιο των εταιρειών ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης θα είναι αρκετά χαμηλότερο από το αξιολογηθέν στο πλαίσιο της ανωτέρω συγκέντρωσης συνδυαστικό μερίδιο των εταιρειών ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ ([...]% στην παρούσα συγκέντρωση έναντι [...]% στο πλαίσιο της απόφασης ΕΑ 650/2017) και, αφετέρου, ότι η προσαύξηση των μεριδίων τόσο της ΔΕΛΤΑ αυτόνομα όσο και συνδυαστικά των ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ, λόγω της προσθήκης της ΔΩΔΩΝΗ θα είναι πολύ μικρή, της τάξεως του 1,46% το 2020 και 1,94%% το 2019 (σε αξία) (έναντι 8% στην απόφαση της ΕΑ 650/2017), ποσοστό που θεωρείται κατά την κείμενη ορολογία "οριακό" ή "αμελητέο". Παράλληλα δεν μπορεί να θεωρηθεί, λαμβανομένης υπόψη της δομής της αγοράς κατά τα ανωτέρω και ειδικά της δέκατης θέσης που καταλαμβάνει η ΔΩΔΩΝΗ στην αγορά αυτή, ότι η ΔΩΔΩΝΗ ασκεί ιδιαίτερη ανταγωνιστική πίεση στην κατέχουσα την πρώτη θέση ΔΕΛΤΑ.

252. Ενόψει όλων των ανωτέρω, εκτιμάται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εξεταζόμενη σχετική αγορά, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση μιας δεσπόζουσας θέσης. Όπως είναι προφανές, το ανωτέρω συμπέρασμα ενισχύεται στην περίπτωση που ολοκληρωθεί η αναφερόμενη υπό ανωτέρω Ενότητα 2.5 συναλλαγή, ήτοι η απόκτηση από την οικογένεια Χατζάκου ποσοστό [...]% επί του μετοχικού κεφαλαίου της ΜΕΒΓΑΛ από την ΔΕΛΤΑ, οπότε και το ποσοστό της νέας οντότητας θα ανέλθει σε [...] σε αξία και σε [...] σε όγκο.

5.3.3 Αγορά γιαουρτιού

253. Σύμφωνα με παλαιότερες αποφάσεις της ΕΑ²⁸⁹, η αγορά γιαουρτιού κατ' αρχήν διακρίνεται στις επιμέρους αγορές του χύμα και του τυποποιημένου γιαουρτιού. Ειδικότερα, υφίσταται, επιπλέον, σημαντική διαφοροποίηση ως προς το σύστημα παραγωγής και διανομής μεταξύ των δύο κατηγοριών προϊόντων. Από την πλευρά της προσφοράς, προκύπτει ότι η μεταστροφή μίας μεταποιητικής μονάδας παραγωγής χύμα γιαουρτιού στην παραγωγή τυποποιημένου γιαουρτιού προϋποθέτει περαιτέρω επένδυση σε μηχανολογικό εξοπλισμό και συστήματα ποιοτικής διασφάλισης, λαμβανομένων, επίσης, υπόψη των αυστηρών προδιαγραφών υγιεινής.

²⁸⁹ Βλ. υπ' αριθ. 71/1997, 314/V/2006, 369/V/2007 και 394/V/2008, 515/VI/2011, 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της ΕΑ.

254. Οι υπ' αριθ. 515/VI/2011, 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της ΕΑ όριζαν ως γεωγραφική αγορά το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας. Με τον εν λόγω ορισμό συμφωνούν και τα γνωστοποιούντα μέρη²⁹⁰.
255. Εκ των ανωτέρω, ως σχετική γεωγραφική αγορά για τις ανάγκες της παρούσας γνωστοποίησης θεωρείται το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, όπου αναπτύσσεται η δραστηριότητα των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού.
256. Οι συνολικές πωλήσεις γιαουρτιού ξεπέρασαν κατά το έτος 2020 τους 61.611 χιλιάδες τόνους (σε αξία περίπου σε 241 εκατομμύρια ευρώ), σημειώνοντας μικρή αύξηση έναντι των ετών 2018 και 2019, μετά την καθοδική πορεία των ετών 2014-2017²⁹¹, επανερχόμενων στα επίπεδα πωλήσεων του 2016.

Πίνακας 21: Συνολικές πωλήσεις γιαουρτιού, 2018-2020 YTD

	2018	2019	2020
Όγκος (σε 000 lt)	58.782	59.902	61.611
Ετήσια μεταβολή	[...]	[...]	[...]
Αξία (σε 000 ευρώ)	231.522	232.256	240.960
Ετήσια μεταβολή		[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) βλ. Παράρτημα Ν της υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής.

257. Κατά τα γνωστοποιούντα μέρη [...] ²⁹².
258. Στη συνολική αγορά γιαουρτιού τα μερίδια σε αξία των συμμετεχουσών στη συγκέντρωση εταιρειών, διαμορφώθηκαν αθροιστικά σε [...] για το 2018, σε [...] για το 2019 και [...] για το 2020. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μερίδια στην εν λόγω αγορά την τελευταία τριετία τόσο σε αξία, όσο και σε όγκο.

Πίνακας 22: Μερίδια αγοράς γιαουρτιού, 2018-2020 YTD

	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΦΑΓΕ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΡΙ ΚΡΙ	12,75%	13,54%	13,88%	13,41%	14,09%	14,48%
ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ	12,37%	13,06%	12,99%	11,15%	11,54%	10,91%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΙΚΕΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	6,20%	6,32%	6,88%	5,85%	5,96%	6,59%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΚΤΙΒΙΑ	3,35%	3,95%	3,18%	2,34%	2,69%	2,17%
ΝΟΥ ΝΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

²⁹⁰ Βλ. σελ. 44 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

²⁹¹ Βλ. απόφαση 650/2017 της ΕΑ.

²⁹² Βλ. σελ. 67 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	1,96%	2,08%	2,00%	2,10%	2,18%	2,08%
ΣΤΑΜΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΕΡΓΑΛ	1,62%	1,70%	1,66%	1,93%	1,96%	1,92%
ΛΟΙΠΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Γ.Δ.Α. Για το 2020 τα στοιχεία προέρχονται από τη σελ. 68 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης. Για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 169-170 του ίδιου Παραρτήματος βάσει Nielsen.

5.3.4 Υπο-αγορά τυποποιημένου γιαουρτιού

259. Το τυποποιημένο γιαούρτι μπορεί να διακριθεί στις υπό-αγορές του λευκού γιαουρτιού (χωρίς πρόσθετα συστατικά) και του γιαουρτιού με πρόσθετα συστατικά (φρούτα, δημητριακά κ.ά).
260. Αναλόγως δε του τρόπου παρασκευής τους τα γιαούρτια θα μπορούσαν να διακριθούν σε: (α) Στραγγισμένα, τα οποία προκύπτουν από την αφαίρεση του ορού γάλακτος, (β) Set, των οποίων η πήξη πραγματοποιείται μέσα στο κύπελλο και (γ) Stirred, τα οποία αναδεύονται μετά την πήξη τους και στα οποία είναι δυνατόν να προστεθούν χυμοί ή κομμάτια φρούτων. Τέλος, η αγορά μπορεί να διακριθεί περαιτέρω αναλόγως της χρησιμοποιούμενης πρώτης ύλης (γάλα αγελάδος ή πρόβειο) και της περιεκτικότητας του προϊόντος σε λιπαρά (πλήρες, άπαχο κ.α).
261. Τα τυποποιημένα γιαούρτια με πρόσθετα συστατικά διαχωρίζονται περαιτέρω με βάση τη σκοπούμενη χρήση τους σε τρεις διακριτές αγορές: i) γιαούρτια με γεύσεις, ii) παιδικά γιαούρτια και iii) λειτουργικά γιαούρτια²⁹³.

5.3.5 Η υπο-αγορά τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού – Δομή και μερίδια αγοράς

262. Η αγορά του λευκού τυποποιημένου γιαουρτιού καταλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα του συνόλου των πωλήσεων της αγοράς γιαουρτιού, αντιστοιχώντας κατά το έτος 2020 σε όρους αξίας στο 73,5%, και σε όρους όγκου στο 81%. Οι συνολικές πωλήσεις διαμορφώθηκαν στα 177 εκατ. ευρώ και περίπου σε 50 εκ. τόνους, σημειώνοντας σημαντική αύξηση κατά την τελευταία τριετία.

Πίνακας 23: Συνολικές πωλήσεις τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού, 2018-2020 ΥΤΔ

	2018	2019	2020
Όγκος (σε 000 lt)	46.851	47.726	49.501
Ετήσια μεταβολή	[...]	[...]	[...]

²⁹³ Τα γνωστοποιούντα μέρη προσκόμισαν στοιχεία για τις επιμέρους κατηγορίες industrial γιαουρτιού δηλαδή για τις αγορές: τυποποιημένα λευκά γιαούρτια, τυποποιημένα γιαούρτια με γεύσεις, τυποποιημένα παιδικά γιαούρτια, τυποποιημένα λειτουργικά γιαούρτια και βρεφικά γιαούρτια. Στοιχεία για τις τέσσερις τελευταίες αναφερόμενες υπο-σχετικές αγορές γιαουρτιού παρατίθενται στην ενότητα των μη επηρεαζόμενων αγορών.

Αξία (σε 000 ευρώ)	163.179	164.160	174.228
Ετήσια μεταβολή		[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) βλ. Παράρτημα Ν της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής²⁹⁴.

263. Οι πωλήσεις τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού κατά το έτος 2020 επανήλθαν κατά μέσο όρο στα επίπεδα του 2014-2015, μετά από την κάμψη της τριετίας 2016-2018. Η αύξηση κατά περίπου 6% των πωλήσεων μεταξύ των ετών 2019-2020 αποδίδεται ως επί το πλείστον στην αντίστοιχη αύξηση της αξίας πωλήσεων των εταιρειών [...].

264. Στον ακόλουθο πίνακα αναφέρονται τα εμπορικά σήματα με τα οποία δραστηριοποιούνται οι ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ στην αγορά Τυποποιημένου Λευκού Γιαουρτιού:

Πίνακας 24: Εμπορικά Σήματα Γνωστοποιούντων Μερών στην υπο-σχετική Αγορά Τυποποιημένου Λευκού Γιαουρτιού			
	ΔΕΛΤΑ	ΜΕΒΓΑΛ	ΔΩΔΩΝΗ
Τυποποιημένο Λευκό Γιαούρτι	Μικρές Οικογενειακές Φάρμες ΔΕΛΤΑ Παραδοσιακό Αγελαδινό Πρόβειο Παραδοσιακό Διπλοστραγγιστό Γιαούρτι ΔΕΛΤΑ Complete Γιαούρτια ΔΕΛΤΑ Natural	Παραδοσιακό γιαούρτι αγελάδας Παραδοσιακό γιαούρτι πρόβειο Παραδοσιακό γιαούρτι κατσικίσιο Γιαούρτι αιγοπρόβειο Χωρίς λακτόζη Γιαούρτι αγελάδας Λευκό στραγγιστό ΜΕΒΓΑΛ	Γιαούρτι πρόβειο Γιαούρτι κατσικίσιο Γιαούρτι αγελαδινό Γιαούρτι πρόβειο παραδοσιακό Γιαούρτι κατσικίσιο παραδοσιακό Γιαούρτι στραγγιστό Γιαούρτι ηπειρώτικο ΔΩΔΩΝΗ

Πηγή: Παράρτημα Θ της υπ' αριθ. πρωτ. 5514/24.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

265. Στην αγορά τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού, δραστηριοποιείται τόσο η ΔΕΛΤΑ με τα εμπορικά σήματα COMPLET, ΜΙΚΡΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΕΣ ΦΑΡΜΕΣ και NATURAL, όσο και η ΜΕΒΓΑΛ με τα εμπορικά σήματα ONLY, ΑΓΕΛΑΔΑΣ, ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ και ΣΤΡΑΓΓΙΣΤΟ.

266. Σύμφωνα με την άποψη των μερών «[...]»²⁹⁵.

Πίνακας 25: Μεριδία αγοράς τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού, 2018-2020

	Σε αξία			Σε όγκο		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΦΑΓΕ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΡΙ ΚΡΙ	10,08%	10,90%	11,15%	11,89%	12,40%	12,73%

²⁹⁴ Επισημαίνεται ότι οι γνωστοποιούσες προσκόμισαν δύο εναλλακτικά σενάρια μεριδίων βάσει των στοιχείων της Nielsen βασιζόμενων σε διαφορετική εφαρμογή φίλτρων βλ.σελ. 14 της υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής. Προκειμένου να μην υποεκτιμηθούν τα μερίδια των μερών η ΓΔΑ παραθέτει το σενάριο με υψηλότερα μερίδια για τις συμμετέχουσες στην συγκέντρωση εταιρείες.

²⁹⁵ Βλ. σελ. 27 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΕΤΙΚΕΤΑΣ	10,22%	9,81%	9,66%	14,52%	14,16%	14,41%
ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΩΔΩΝΗ	6,15%	6,25%	6,42%	8,37%	7,02%	7,32%
ΝΟΥΝΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	4,23%	4,32%	4,73%	4,03%	4,07%	4,53%
ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΟΛΙΟΣ	2,30%	2,15%	2,16%	2,78%	2,57%	2,75%
ΣΕΡΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΟΙΠΕΣ	14,01%	14,13%	13,57%	12,32%	12,38%	12,21%
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	17,73%	17,41%	18,43%	17,56%	16,72%	17,77%
CR3	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) βλ. Παράρτημα Ν της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής.²⁹⁶

267. Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω Πίνακα, τη σημαντικότερη παρουσία στην αγορά τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού έχει η εταιρεία ΦΑΓΕ, το μερίδιο της οποίας είναι περίπου [...] (σε όγκο) και [...] (σε αξία), ενώ τη δεύτερη θέση κατέχει η εταιρεία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ (ΟΛΥΜΠΙΟΣ και ΡΟΔΟΠΗ) με μερίδιο περίπου [...] (σε όγκο) και [...] (σε αξία), ενώ αξιοσημείωτη παρουσία έχουν και η ΚΡΙ-ΚΡΙ με μερίδιο της τάξης περίπου του [...] και [...] σε όγκο και αξία, ενώ η ΔΕΛΤΑ, ΔΩΔΩΝΗ και ΜΕΒΓΑΛ κατέχουν μερίδια της τάξεως του [...], [...] και [...] σε όγκο και [...], [...] και [...] σε αξία, αντίστοιχα. Επισημαίνεται τέλος ότι στη συγκεκριμένη υπό-σχετική αγορά, σημαντική είναι και η παρουσία των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας με μερίδια τα οποία διαμορφώθηκαν για το έτος 2020 περίπου σε [...] σε όρους όγκου και [...] σε όρους αξίας.
268. Το αθροιστικό μερίδιο των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ στην εν λόγω αγορά ανήλθε κατά έτος 2020 στο [...] σε αξία και [...] εκφρασμένο σε όγκο. Ο δείκτης συγκέντρωσης CR3 της εν λόγω υπο-σχετικής αγοράς ανήλθε σε [...] % σε αξία και [...] % σε όγκο, μέγεθος που αντιπροσωπεύει μια αγορά με μέτριο βαθμό συγκέντρωσης.
269. Για την αγορά τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού προκύπτει ότι το επίπεδο συγκέντρωσης είναι μέτριο, καθώς ο ΗΗΙ²⁹⁷ πριν και μετά τη συγκέντρωση υπολογίζεται στις [...] και [...] μονάδες αντίστοιχα και η αλλαγή στον δείκτη που θα προκύψει στην αγορά από την υπό κρίση πράξη είναι (ΔΗΗΙ = 154).
270. Ωστόσο, δεδομένου ότι το αθροιστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών υπερβαίνει το 15%, η αγορά τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού θεωρείται επηρεαζόμενη.

²⁹⁶ Επισημαίνεται ότι οι γνωστοποιούσες προσκόμισαν δύο εναλλακτικά σενάρια μεριδίων βάσει των στοιχείων της Nielsen βασισμένων σε διαφορετική εφαρμογή φίλτρων βλ. σελ. 14 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής. Προκειμένου να μην υποεκτιμηθούν τα μερίδια των μερών η ΓΔΑ παραθέτει το σενάριο με υψηλότερα μερίδια για τις συμμετέχουσες στην συγκέντρωση εταιρείες.

²⁹⁷ Ο δείκτης ΗΗΙ υπολογίστηκε με βάση τα μερίδια που προσκόμισαν τα μέρη για το 2020 σε αξία και περιλαμβάνει το [...] % της αγοράς, ήτοι τα μερίδια των εταιρειών [...].

5.3.6 Η αξιολόγηση της Υπηρεσίας

271. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι στην υπό εξέταση αγορά, η εταιρεία ΦΑΓΕ θα διατηρήσει την πρώτη θέση και μετά την πραγματοποίηση της συγκέντρωσης, με μερίδιο [...] (σε αξία) και [...] (σε όγκο). Βάσει της συνδυασμένης ισχύος ΔΕΛΤΑ- ΜΕΒΓΑΛ – ΔΩΔΩΝΗ, η νέα οντότητα θα ανέλθει στη δεύτερη θέση με ποσοστό [...] (σε αξία), αυξανόμενο κατά [...] και [...] (σε όγκο), αυξανόμενο κατά [...]. Ωστόσο, το ποσοστό της νέας οντότητας θα εξακολουθήσει να βρίσκεται κάτω του ασφαλούς ορίου του 25%, το οποίο τίθεται από τις Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ.
272. Περαιτέρω, ο δείκτης ΗΗΙ θα βρίσκεται στις [...] μονάδες, ήτοι κοντά στο ασφαλές όριο των 1000, όπως αυτό προβλέπεται στις ως άνω Κατευθυντήριες Γραμμές. Σε κάθε περίπτωση η μεταβολή (Δ) εκτιμάται στις 154 μονάδες, επομένως κείται σαφώς και αυτή εντός του προβλεπόμενου από τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ε.Ε. ασφαλούς ορίου των 250 μονάδων.
273. Εξάλλου, στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται, πλην των συμμετεχουσών, ισχυροί ανταγωνιστές με αναγνωρισμένα σήματα και προϊόντα «must have», συμπεριλαμβανομένης της ΦΑΓΕ που κατέχει κυρίαρχη θέση στην εν λόγω αγορά, αλλά και των εταιρειών ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ και ΚΡΙ-ΚΡΙ καθώς και μικρότερες επιχειρήσεις. Επίσης, σημαντική παρουσία στην εν λόγω αγορά έχουν και τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας.
274. Χαρακτηριστικό είναι επίσης ότι από την έρευνα της Υπηρεσίας αλλά και από την ανάλυση η οποία έχει προηγηθεί στο πλαίσιο της ΕΑ 650/2017, δεν υφίστανται νομικά ή άλλα εμπόδια εισόδου ή επέκτασης, παραλλήλως δε, οι ανταγωνιστές που ερωτήθηκαν σχετικώς δεν επεσήμαναν την ύπαρξη σημαντικών επιπτώσεων στη συγκεκριμένη αγορά συνέπεια της γνωστοποιηθείσας πράξης. Σημειωτέον ότι οι ανταγωνιστές των μερών δεν αντιμετωπίζουν τη ΔΩΔΩΝΗ ως επιχείρηση η οποία είναι σε θέση να ασκήσει σημαντική ανταγωνιστική πίεση στη ΔΕΛΤΑ-ΜΕΒΓΑΛ στη συγκεκριμένη αγορά²⁹⁸.
275. Με τα ανωτέρω δεδομένα, εκτιμάται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εξεταζόμενη αγορά, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση ατομικής δεσπόζουσας θέσης. Όπως είναι προφανές, το ανωτέρω συμπέρασμα ενισχύεται στην περίπτωση που ολοκληρωθεί η αναφερόμενη υπό Ενότητα 2.5 συναλλαγή, ήτοι η απόκτηση από την οικογένεια Χατζάκου ποσοστό [...] % επί του μετοχικού κεφαλαίου της ΜΕΒΓΑΛ από την ΔΕΛΤΑ, οπότε και το ποσοστό της νέας οντότητας θα μειωθεί περίπου κατά [...] %, δηλ. θα ανέλθει σε [...] % (σε αξία) και σε [...] % (σε όγκο).

5.3.7 Αγορά τυροκομικών προϊόντων

276. Τα τυροκομικά προϊόντα αποτελούν βασικό είδος καθημερινής διατροφής του Έλληνα καταναλωτή. Υποκατάσταση υφίσταται μεταξύ των προϊόντων του κλάδου, μετατοπίζοντας τη ζήτηση από ένα είδος τυριού σε κάποιο άλλο. Επιπλέον, υποκατάστατα για ορισμένες κατηγορίες τυροκομικών αποτελούν τα αναπληρώματα τυριών φυτικής προέλευσης.

²⁹⁸ Βλ. όλως εξαιρετικώς την απαντητική επιστολή της [...], σύμφωνα με την οποία σημαντικότερος ανταγωνιστής της ΔΕΛΤΑ, είναι η ΦΑΓΕ και η ΔΩΔΩΝΗ, οι οποίες αποτελούν ιστορικές εταιρείες στην παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων όπως το τυποποιημένο γάλα, το γιαούρτι, το κηφίρ, το ξυνόγαλο και τα μαλακά τυριά.

277. Οι γνωστοποιούσες αναφέρουν ότι η συγκέντρωση αφορά εκτός των προαναφερθέντων σχετικών αγορών και τη σχετική αγορά των τυροκομικών, η οποία βάσει της 650/2017 απόφασης ΕΑ διακρίθηκε περαιτέρω σε: «Α. Υποαγορές χύμα τυριού: (1) των χύμα μαλακών τυριών (2) των χύμα ημίσκληρων τυριών και (3) των χύμα σκληρών τυριών Β. Υποαγορές τυποποιημένου τυριού: (1) των τυποποιημένων μαλακών τυριών (2) των τυποποιημένων ημίσκληρων τυριών και (3) των τυποποιημένων σκληρών τυριών»²⁹⁹.
278. Σύμφωνα επίσης με την άποψη των γνωστοποιούντων μερών, [...] ³⁰⁰.
279. Σύμφωνα με την 650/2017 απόφαση της ΕΑ, καθώς και τις αποφάσεις ΕΑ 613/2015, 598/2014, 515/VI/2011, 314/V/2006 και 394/V/2008, στις οποίες λαμβάνονταν υπόψη οι διαφοροποιήσεις³⁰¹ μεταξύ του χύμα και τυποποιημένου τυριού, ως διακριτές σχετικές αγορές ορίζονταν: **α)** η αγορά σκληρού χύμα τυριού, **β)** η αγορά σκληρού τυποποιημένου τυριού, **γ)** η αγορά ημίσκληρου χύμα τυριού, **δ)** η αγορά ημίσκληρου τυποποιημένου τυριού **ε)** η αγορά μαλακού χύμα τυριού και **στ)** η αγορά μαλακού τυποποιημένου τυριού.
280. Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα προαναφερόμενα, η σχετική αγορά των τυροκομικών διακρίνεται στις εξής επιμέρους διακριτές υπό-αγορές: **(α)** των μαλακών τυριών και τυριών τυρογάλακτος (λευκά τυριά όπως φέτα, μυζήθρα, μανούρι κ.λπ.), **(β)** των ημίσκληρων τυριών (κυρίως κίτρινα τυριά, όπως κασέρι, edam, κ.λπ.) και **(γ)** των σκληρών τυριών (κυρίως κίτρινα τυριά, όπως κεφαλογραβιέρα, γραβιέρα κ.λπ.), οι οποίες περαιτέρω διακρίνονται σε χύμα και τυποποιημένο.
281. Αναφορικά με τη σχετική γεωγραφική αγορά, όπως αναφέρουν και τα γνωστοποιούντα μέρη, για τις ανάγκες της παρούσας γνωστοποίησης, θεωρείται το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, όπου αναπτύσσεται η δραστηριότητα των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού, όπως άλλωστε έκριναν και οι αποφάσεις της ΕΑ 515/VI/2011, 598/2014, 613/2015, 650/2017.
282. Οι εταιρείες ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ, δραστηριοποιούνται και στις τρεις επιμέρους σχετικές αγορές τυροκομικών προϊόντων τόσο με χύμα όσο και με τυποποιημένο τυροκομικά προϊόντα. Σύμφωνα με τα Γνωστοποιούντα Μέρη³⁰² [...] ³⁰³.
283. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα τυροκομικά προϊόντα με τα δραστηριοποιούνται οι τρεις συμμετέχουσες στην συγκέντρωση εταιρείες.

Πίνακας 26: Προϊόντα Γνωστοποιούντων Μερών στην σχετική Αγορά Τυροκομικών Προϊόντων

	ΔΕΛΤΑ	ΜΕΒΓΑΛ	ΔΩΔΩΝΗ
--	-------	--------	--------

²⁹⁹ Βλ. την σελ. 43 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁰⁰ Βλ. την σελ. 66 του εντύπου γνωστοποίησης.

³⁰¹ Οι διαφοροποιήσεις μεταξύ των χύμα και τυποποιημένων τυριών υφίστανται κυρίως ως προς την τιμή, αλλά και ως προς τις απαιτούμενες επενδύσεις για την παρασκευή τους. Επίσης, οι δύο κατηγορίες διαφοροποιούνται μεταξύ τους και ως προς τα χαρακτηριστικά τους, π.χ. τα τυποποιημένα τυροκομικά προϊόντα έχουν μεγαλύτερη διάρκεια ζωής, παρουσιάζουν μεγαλύτερη ευκολία στη συντήρηση, αποθήκευση και μεταφορά τους, διατηρούν καλύτερα το άρωμά τους και αναλλοίωτα τα συστατικά τους, ενώ προσφέρουν και περισσότερες διασφαλίσεις ποιότητας.

³⁰² Βλ. σελ. 47 του Εντύπου Γνωστοποίησης και απαντητική επιστολή των γνωστοποιούντων με αριθ. πρωτ. 5103/10.6.2021.

³⁰³ Όπως διευκρινίζουν τα μέρη στην με αριθ. πρωτ. 5103/10.6.2021 επιστολή, [...].

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

**ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

<p>Χύμα Μαλακά Τυριά</p>		<p>ΤΥΡΙ ΦΕΤΑ ΔΟΧΕΙΟ (Π.Ο.Π.) ΤΥΡΙ ΦΕΤΑ ΗΜΙΔΟΧΕΙΟ 8 ΧΛΓ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟ ΛΕΥΚΟ ΤΥΡΙ ΤΕΛΕΜΕΣ ΔΟΧΕΙΟ ΑΥΘΕΝΤΙΚΟ ΤΥΡΙ ΤΕΛΕΜΕΣ 8ΧΛΓ ΗΜΙΔΟΧΕΙΟ ΤΥΡΙ ΚΑΤΣΙΚΙΣΙΟ ΣΕ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟ ΔΟΧΕΙΟ 8ΧΛΓ ΦΕΤΑ ΣΕ ΤΑΠΕΡ 2ΧΛΓ ΦΕΤΑ ΣΕ ΤΑΠΕΡ 4ΧΛΓ ΦΕΤΑ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ 2ΧΛΓ ΣΒ ΤΡΙΜΜΑ ΦΕΤΑΣ ΜΥΖΗΘΡΑ 20 ΧΛΓ ΣΕ ΠΛΑΣΤΙΚΗ ΣΑΚΟΥΛΑ ΜΥΖΗΘΡΑ ΣΕ ΠΛΑΣΤΙΚΟ ΚΑΔΟ ΦΕΤΑ ΣΕ ΚΥΒΟΥΣ ΛΕΙΩΜΕΝΑ ΜΑΝΟΥΡΙ 2ΧΛΓ. ΚΡΕΜΩΔΕΣ ΑΛΟΙΦΩΜΕΝΟ ΠΡΟΙΟΝ 2,5 ΧΛΓ ΤΥΡΙ ΑΙΓ/ΒΕΙΟ ΕΛΑΦΡΥ ΤΥΠ.2ΧΛ ΜΒ</p>	<p>Ανθότυρο κεφάλι Μανούρι Φέτα χύμα (πρόβειο και γίδινο) Φέτα χύμα σε πλαστικό δοχείο (πρόβειο και γίδινο) Φέτα χύμα σε δοχείο "ΠΛΑΤΑΙΩΝ" (πρόβειο και γίδινο) Φέτα 14 kg σε μεταλλικό δοχείο</p>
<p>Τυποποιημένα Μαλακά Τυριά</p>	<p>Φέτα ΔΕΛΤΑ 400g (παραδοσιακό τυρί φέτα ΠΟΠ σε άλμη) Φέτα ΔΕΛΤΑ 200g (παραδοσιακό τυρί φέτα ΠΟΠ σε άλμη) Φέτα ΔΕΛΤΑ 2Kg (παραδοσιακό τυρί φέτα ΠΟΠ σε άλμη) Φέτα ΔΕΛΤΑ 15 Kg (παραδοσιακό τυρί φέτα ΠΟΠ σε άλμη) ΔΕΛΤΑ Βίγλα τυρί ΦΕΤΑ 2Kg (ΠΟΠ σε φέτες) ΔΕΛΤΑ Βίγλα τυρί ΦΕΤΑ 16Kg (ΠΟΠ) ΔΕΛΤΑ Βίγλα λευκό τυρί 2Kg (σε φέτες) ΔΕΛΤΑ Βίγλα λευκό τυρί 15Kg (σε φέτες)</p>	<p>Τυρί φέτα τάπερ Βιολογική Φέτα τάπερ Τυρί φέτα τυπ. Βιολογική Τυρί φέτα τυπ. Φέτα τάπερ σε κύβους Τυρί κατσικίσιο Τυρί κατσικίσιο τάπερ Τυρί κατσικίσιο τυπ. Λευκό τυρί τυποπ. Μηλεώνας Τυρί τελεμές τυπ. Φέτες Μανούρι Ανθότυρο τυποπ. Βορεινό τριμμένο τυρί Ξηρή μυζήθρα τριμμένη Τριμμένο τυρί light Τυρί αιγοπ/βειο ελαφρύ τάπερ Τυρί τυποποιημένο less</p>	<p>Μανούρι Φέτα βαρελίσια σε άλμη (πρόβειο και γίδινο) Φέτα βαρελίσια "ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ" (πρόβειο και γίδινο) Φέτα σε άλμη (πρόβειο και γίδινο) Φέτα θρυμματισμένη (πρόβειο και γίδινο) Φέτα σε κύβους σε άλμη (πρόβειο και γίδινο) Φέτα βιολογική σε άλμη (πρόβειο και γίδινο) Λευκό τυρί ελαφρύ σε άλμη (πρόβειο και γίδινο) Φέτα με λιγότερο αλάτι σε άλμη (πρόβειο και γίδινο) Φέτα χωρίς λακτόζη (πρόβειο και γίδινο) Λευκό τυρί μαριναρισμένο σε λάδι και μπαχαρικά (γίδινο) Λευκό τυρί σε μεταλλικό δοχείο (γίδινο) Χαλούμι</p>
<p>Χύμα ημί-σκληρα Τυριά</p>		<p>ΤΥΡΙ ΗΜΙΣΚΛΗΡΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΧΥΜΑ ΤΥΡΙ ΗΜΙΣΚΛΗΡΟ</p>	<p>Τουτοστ ελαφρύ κεφάλι Τουτοστ κεφάλι</p>

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

		ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ LIGHT ΧΥΜΑ ΚΑΣΕΡΙ 4 ΧΛΓ ΚΑΣΕΡΙ ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ 8 ΧΛΓ. ΞΕΝΙΚΑ ΤΥΡΙΑ ΗΜΙΣΚΛΗΡΑ ΧΥΜΑ	
Τυποποιημένα ημί-σκληρά Τυριά	Κασέρι ΔΕΛΤΑ, 180g (σε φέτες, ΠΟΠ) Κασέρι ΔΕΛΤΑ, 3Kg (μπαστούνι, ΠΟΠ) ΔΕΛΤΑ Βίγλα Ημίσκληρο τυρί σε φέτες 200g ΔΕΛΤΑ Βίγλα Ημίσκληρο τυρί 3Kg (μπλοκ) ΔΕΛΤΑ Easy GOUDA light τυρί 200g (σε φέτες) ΔΕΛΤΑ Easy EDAM τυρί 200g (σε φέτες) ΔΕΛΤΑ Easy GOUDA τυρί 1Kg(σε φέτες, 2x500g) ΔΕΛΤΑ Easy EDAM τυρί 1Kg(σε φέτες, 2x500g) ΔΕΛΤΑ Easy GOUDA Τριμμένο 1Kg ΔΕΛΤΑ Easy GOUDA Τριμμένο 200g ΔΕΛΤΑ Easy GOUDA τυρί 200g (σε φέτες)	ΤΥΡΙ ΗΜΙΣΚΛΗΡΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ 420γρ. ΤΥΡΙ ΗΜΙΣΚΛΗΡΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ 420γρ. ΤΥΡΙ ΗΜΙΣΚΛΗΡΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ 200γρ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΣΕ ΦΕΤΕΣ 200γρ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΣΕ ΦΕΤΕΣ Light 200γρ ΚΑΣΕΡΙ ΤΥΠ 300Γ Ε.Ζ ΚΑΣΕΡΙ ΤΥΠ 420Γ Ε.Ζ ΚΑΣΕΡΙ ΤΥΠ.200 γρ. GOUDA ΣΕ ΦΕΤΕΣ 200γρ. GOUDA ΣΕ ΦΕΤΕΣ 500γρ. EDAM ΣΕ ΦΕΤΕΣ 200γρ. EDAM ΣΕ ΦΕΤΕΣ 500γρ. CHEDDAR ΣΕ ΦΕΤΕΣ 200γρ.	Τουτοστ ελαφρύ σε φέτες 200 gr Τουτοστ σε φέτες 200 gr Τουτοστ 360 gr Ημίσκληρο τυρί τριμμένο σε σακούλα 1 kg
Χύμα σκληρά Τυριά		ΚΕΦΑΛΟΤΥΡΙ 8 ΧΛΓ ΓΡΑΒΙΕΡΑ 8ΧΛΓ ΚΕΦΑΛΟΓΡΑΒΙΕΡΑ 8 ΧΛΓ	Κεφαλογραβιέρα κεφάλι (πρόβειο και γίδινο) Κεφαλογραβιέρα μισό κεφάλι (πρόβειο και γίδινο) Κεφαλοτύρι κεφάλι (πρόβειο και γίδινο) Κεφαλοτύρι μισό κεφάλι (πρόβειο και γίδινο) Μυζήθρα ξηρή κεφάλι Γραβιέρα κεφάλι (αγελαδινό) Γραβιέρα μισό κεφάλι (αγελαδινό) Γραβιέρα κεφάλι (γίδινο) Γραβιέρα μισό κεφάλι (γίδινο)
Τυποποιημένα σκληρά Τυριά	ΔΕΛΤΑ Βίγλα Κεφαλοτύρι Τριμμένο 150g ΔΕΛΤΑ Βίγλα Κεφαλοτύρι Τριμμένο 1Kg	ΣΚΛΗΡΟ ΤΥΡΙ TRIMMENO 80ΓΡ ΣΚΛΗΡΟ ΤΥΡΙ TRIMMENO 200ΓΡ ΓΡΑΒΙΕΡΑ ΤΥΠ. 350ΓΡ ΚΕΦΑΛΟΓΡΑΒΙΕΡΑ ΤΥΠ. 350Γ ΚΕΦΑΛΟΤΥΡΙ ΤΥΠ. 350ΓΡ TRIMMENO ΚΕΦΑΛΟΤΥΡΙ 200ΓΡ	Κεφαλοτύρι τριμμένο 200 gr (πρόβειο και γίδινο) Κεφαλοτύρι τριμμένο 1 kg (πρόβειο και γίδινο) Μιξ τυριών τριμμένα 200 gr Σαγανάκι τυρί 2*100 gr (πρόβειο και γίδινο) Γραβιέρα 250g (αγελαδινό) Γραβιέρα τριμμένη 1 kg (αγελαδινό) Γραβιέρα 250g (γίδινο) Κεφαλογραβιέρα 250g (πρόβειο και γίδινο)

Κεφαλογραβιέρα τριμμένη
200 gr (πρόβειο και
γίδινο)
Κεφαλοτύρι 250g (πρόβειο
και γίδινο)

Πηγή: Παράρτημα Θ υπ. αριθ. πρωτ. 5514/24.06.2021 επιστολή παροχής στοιχείων των Γνωστοποιούντων μερών.

284. Σύμφωνα με τις Γνωστοποιούσες³⁰⁴ η παρουσία της ΔΕΛΤΑ στα τυροκομικά προϊόντα είναι αμελητέα. Περαιτέρω, η ΜΕΒΓΑΛ παράγει προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας για τρίτους, καθώς και, όπως προαναφέρθηκε, παράγει φέτα και λευκά τυριά για τη ΔΕΛΤΑ. Η ανάθεση της παραγωγής προϊόντων ΜΕΒΓΑΛ σε τρίτους είναι ιδιαίτερα περιορισμένη και αφορά μόνο μη γαλακτοκομικά προϊόντα. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία που προσκομίστηκαν από τα γνωστοποιούντα μέρη και την αξιολόγηση αυτών, η μόνη αγορά από το σύνολο των επιμέρους αγορών των τυροκομικών προϊόντων η οποία μετά τη γνωστοποιηθείσα συναλλαγή συγκεντρώνει μερίδιο άνω του 15% είναι η αγορά των τυποποιημένων μαλακών τυριών³⁰⁵.
285. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μερίδια των συμμετεχουσών εταιρειών, καθώς και των υπόλοιπων ανταγωνιστών τους στην ευρύτερη αγορά των τυροκομικών προϊόντων και παρατηρείται ότι κατά την τελευταία τριετία τα μερίδια των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ διαμορφώθηκαν αθροιστικά σε επίπεδα κάτω του 15% τόσο σε αξία, όσο και σε όγκο.

Πίνακας 27: Μερίδια αγοράς τυροκομικών προϊόντων 2018-2020 ΥΤΔ

	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΜΙΚΡΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FRIESLAND	9,25%	9,35%	8,76%	9,58%	9,58%	8,97%
ΙΔ.ΕΤΙΚΕΤΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
OPTIMA	5,57%	6,28%	6,78%	5,47%	6,36%	6,95%
ΗΠΕΙΡΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΩΔΩΝΗ	4,80%	4,47%	4,75%	4,50%	4,14%	4,43%
ΑΓΡΟΤ. ΓΑΛΑΚΤ. ΣΥΝ/ΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΑΡΑΛΗΣ	2,51%	2,64%	2,97%	2,41%	2,57%	2,86%
ΦΑΓΕ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΒΑΛΜΑ	2,29%	2,23%	2,19%	2,38%	2,26%	2,20%
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	0,36%	0,23%	0,10%	0,32%	0,20%	0,08%
ΛΟΙΠΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

³⁰⁴ Βλ. σελ. 47 του εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁰⁵ Βλ. σελ. 93 του Παραρτήματος Τ του εντύπου Γνωστοποίησης.

ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ [...] [...] [...] [...] [...] [...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Γ.Δ.Α.³⁰⁶

5.3.8 Αγορά μαλακών τυριών (Χύμα και τυποποιημένων)

286. Στην εν λόγω αγορά, περιλαμβάνονται τα μαλακά τυριά, των οποίων η υγρασία δεν υπερβαίνει το 58%³⁰⁷ και τα τυριά τυρογάλακτος, τα οποία λαμβάνονται με ισχυρή θέρμανση τυρογάλακτος. Στην εν λόγω αγορά, συγκαταλέγονται κυρίως λευκά τυριά, όπως η μυζήθρα, το μανούρι, αλλά και η φέτα.

287. Βάσει των προσκομισθέντων στοιχείων **στη συνολική αγορά μαλακού τυριού το αθροιστικό μερίδιο των μερών διαμορφώθηκε σε αξία [...]%, [...]%, [...]%, και [...]%, για τα έτη 2018, 2019 και 2020 αντίστοιχα.** Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μερίδια για την αγορά μαλακού τυριού κατά την τριετία 2018-2020 τόσο σε όγκο, όσο και αξία για τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις στη συγκέντρωση, αλλά και των υπόλοιπων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά. Επισημαίνεται ότι τα μερίδια που ακολουθούν αφορούν τόσο τα χύμα όσο και τα τυποποιημένα μαλακά τυριά.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Γ.Δ.Α.³⁰⁸

Πίνακας 28: Μερίδια αγοράς μαλακών τυριών, 2018-2020 ΥΤΔ

	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΜΙΚΡΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΗΠΕΙΡΟΣ	11,44%	11,39%	11,63%	9,77%	9,63%	9,58%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΓΡΟΤ. ΓΑΛΑΚΤ. ΣΥΝ/ΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	6,31%	6,78%	8,42%	5,87%	6,08%	7,70%
MONTELEZ INTERN.	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΙΔ.ΕΤΙΚΕΤΑΣ	5,30%	4,72%	4,27%	8,86%	8,16%	8,87%
ΒΑΛΜΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	1,44%	1,52%	1,54%	1,21%	1,31%	1,41%
ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΟΙΠΕΣ	39,66%	41,67%	41,63%	41,87%	44,14%	44,94%
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	12,03%	11,23%	11,76%	10,50%	9,72%	10,35%

288. Οι συνολικές πωλήσεις μαλακών τυριών τυροκομικών ξεπέρασαν κατά το έτος 2020 τους 44.984 χιλιάδες τόνους, όγκος ο οποίος αντιστοιχεί σε αξία περίπου σε 339 εκατομμύρια ευρώ,

³⁰⁶ Για το 2020 τα στοιχεία προέρχονται από τη σελ. 94 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης, καθώς και από τη συμπληρωματική απάντηση 5103/10.06.2021 βλ. excel Q38 (για τη ΔΕΛΤΑ για το έτος 2020). Για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 187-188 του ίδιου Παραρτήματος βάσει Nielsen.

³⁰⁷ Ορισμοί βάσει του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών.

³⁰⁸ Για το 2020 τα στοιχεία προέρχονται από τη σελ. 89 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης καθώς και συμπληρωματική απάντηση 5103/10.06.21 βλ. excel Q38 (για τη ΔΕΛΤΑ για το έτος 2020). Για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 180-183 του ίδιου Παραρτήματος βάσει Nielsen.

σημειώνοντας μικρή αύξηση έναντι των ετών 2018 και 2019. Επισημαίνεται ότι στην συνολική αγορά μαλακών τυριών τα τυποποιημένα μαλακά τυριά αντιστοιχούν σε ποσοστό 32% έναντι 68% των χύμα για το έτος 2020 σε αξία, 29% έναντι 71% για το έτος 2019 και 28% έναντι 72% για το έτος 2018 αντίστοιχα³⁰⁹.

Πίνακας 29: Συνολικές πωλήσεις μαλακών τυριών, 2018-2020 YTD

	2018	2019	2020
Όγκος (σε 000 lt)	58.782	59.902	61.611
Ετήσια μεταβολή	[...]	[...]	[...]
Αξία (σε 000 ευρώ)	231.522	232.256	240.960
Ετήσια μεταβολή		[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen)³¹⁰

5.3.9 Αγορά τυποποιημένου μαλακού τυριού – Δομή και μερίδια αγοράς

289. Στην εν λόγω αγορά, συγκαταλέγονται κυρίως τυποποιημένα λευκά τυριά, όπως η συσκευασμένη μυζήθρα, μανούρι, φέτα, ροκ φορ, ανθότυρο, χαλούμι και κρεμώδη και αλειφόμενα τυριά.
290. Η αγορά του τυποποιημένου μαλακού τυριού καταλαμβάνει το [...] % του συνόλου των πωλήσεων της αγοράς μαλακών τυριών με πωλήσεις οι οποίες ανήλθαν κατά το έτος 2020 στα 107 εκ. ευρώ και στους 11 τόνους, σημειώνοντας αύξηση κατά την τελευταία τριετία, και κυρίως την διετία 2019-20.

Πίνακας 30: Συνολικές πωλήσεις τυποποιημένου μαλακού τυριού, 2018-2020 YTD

	2018	2019	2020
Όγκος (σε 000 κιλά)	9.358	9.765	11.175
Ετήσια μεταβολή	[...]	[...]	[...]
Αξία (σε 000 ευρώ)	88.951	92.057	107.221
Ετήσια μεταβολή		[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) βλ. Παράρτημα Ν της υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.2021 της Γνωστοποιηθείσας Συγκέντρωσης.

Για το 2020 τα στοιχεία βλ. σελ. 92 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης. Για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 184-187 Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης.

291. Η αύξηση κατά περίπου 16,5% στην αξία πωλήσεων μεταξύ των ετών 2019-2020 αποδίδεται κυρίως στην αύξηση των πωλήσεων των εταιρειών [...]

³⁰⁹ Επεξεργασία στοιχείων από το Παράρτημα Ν της υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.21 επιστολή παροχής στοιχείων της VENETIKO HOLDINDGS και SIF.

³¹⁰ Για το 2020 τα στοιχεία προέρχονται από τη σελ. 90 της Οικονομοτεχνικής Μελέτης. Για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 180-183 της Οικονομοτεχνικής Μελέτης. Ελήφθη υπόψη και η υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.21 συμπληρωματική απάντηση των μερών (βλ. excel Q38).

292. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μερίδια των βασικών ανταγωνιστών στην υπο-σχετική αγορά του τυποποιημένου μαλακού τυριού.

Πίνακας 31: Μερίδια αγοράς τυποποιημένου μαλακού τυριού, 2018-2020						
	Σε αξία			Σε όγκο		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΗΠΕΙΡΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΩΔΩΝΗ	12,10%	11,89%	13,11%	11,01%	10,70%	11,98%
MONDELEZ.INTERN	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΙΔ.ΕΤΙΚΕΤΑΣ	8,47%	7,65%	6,77%	9,35%	8,40%	7,53%
ΟΡΤΙΜΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΙΝΕΡΒΑ	5,67%	5,16%	4,67%	4,42%	4,01%	3,67%
ΦΑΓΕ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	4,13%	4,28%	3,73%	4,03%	4,22%	3,76%
ΚΑΡΑΛΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΒΑΛΜΑ	2,03%	2,00%	2,13%	1,89%	1,84%	1,99%
ΔΟΜΟΚΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΡΛΑ	2,17%	1,97%	1,95%	2,25%	2,02%	2,04%
ΑΡΤΙΜΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ	2,16%	2,00%	1,61%	2,23%	2,09%	1,58%
ΚΟΛΙΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΑΚΤΑΛΙΣ	1,04%	1,13%	1,07%	0,67%	0,75%	0,71%
BEL	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	0,60%	0,42%	0,13%	0,57%	0,38%	0,11%
ΛΟΙΠΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100%	100%	100%	100%	100%	100%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CR3	41,7%	42,5%	44,9%	39,5%	39,9%	42,2%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen)³¹¹

293. Όπως προκύπτει από τον ανωτέρω Πίνακα, το σημαντικότερο τμήμα της αγοράς τυποποιημένου μαλακού τυριού κατέχει η εταιρεία ΗΠΕΙΡΟΣ, το μερίδιο της οποίας ανήλθε περίπου στο [...] σε αξία και [...] (σε όγκο), ακολουθούμενη από τις ΔΩΔΩΝΗ και MONDELEZ με μερίδια σε αξία [...] και [...] και σε όγκο [...] και [...] αντίστοιχα, ενώ την τέταρτη θέση κατέχει η εταιρεία ΟΡΤΙΜΑ με μερίδιο [...] και [...] σε όρους αξίας και όγκου αντίστοιχα. Το υπόλοιπο τμήμα της αγοράς είναι κατακερματισμένο σε μια πληθώρα εταιρειών, όπως ενδεικτικά

³¹¹ Βλ. Παράρτημα Ν της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών. Για το 2020 βλ. σελ. 94 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης και για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 187-188 Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης.

είναι οι ΜΙΝΕΡΒΑ, ΦΑΓΕ, ΚΑΡΑΛΗΣ, ΒΑΛΜΑ, ΔΟΜΟΚΟΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ, καθώς και η ΜΕΒΓΑΛ με μερίδιο περίπου [...] και η ΔΕΛΤΑ με μερίδιο [...]. Επισημαίνεται τέλος, ότι στη συγκεκριμένη υπό-σχετική αγορά, σημαντική είναι και η παρουσία των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας με μερίδια τα οποία διαμορφώθηκαν για το έτος 2020 περίπου σε [...].

294. Το αθροιστικό μερίδιο των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ στην εν λόγω αγορά ανήλθε κατά το έτος 2020 στο [...] σε αξία και στο [...] σε όγκο. Ο δείκτης συγκέντρωσης CR3 της εν λόγω υπο-σχετικής αγοράς, ο οποίος ανήλθε σε [...] % σε αξία και [...] σε όγκο το 2020, υποδηλώνει μια αγορά με μέτριο βαθμό συγκέντρωσης.
295. Σύμφωνα με την άποψη των γνωστοποιούντων [...] [...]³¹²
296. Ως προς τις συνθήκες ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά σημειώνεται ότι, σύμφωνα με τις εταιρείες [...] δεν υφίστανται αξεπέραστα εμπόδια στην παραγωγή και εμπορία μαλακών τυριών, γεγονός που, όπως επεσήμαναν οι δύο πρώτες εξ αυτών, επιβεβαιώνεται από την δραστηριοποίηση μεγάλου αριθμού εταιρειών στην εν λόγω αγορά. Η [...] επισημαίνει ως εμπόδιο στην παραγωγή και εμπορία μαλακών τυριών τη νομοθεσία για την παραγωγή της φέτας η οποία δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς και την τεχνολογική πρόοδο των τελευταίων ετών, ενώ σύμφωνα με την [...] κύριο εμπόδιο εισόδου προκύπτει από τη δύναμη τόσο των σούπερ μάρκετ ως το κύριο κανάλι διανομής των προϊόντων αυτών όσο και από τη συγκέντρωση της αγοράς από την πλευρά των πωλητών, θεωρώντας ότι για τον λόγο αυτό η υπό κρίση συγκέντρωση θα οδηγήσει σε αύξηση των εμποδίων εισόδου στην εν λόγω αγορά και σε περιορισμό του ανταγωνισμού.
297. Επιπλέον, η [...] θεωρεί ότι δυνατό σήμα στην αγορά τυποποιημένου μαλακού τυριού έχει η ΔΩΔΩΝΗ με τη φέτα, ενώ σύμφωνα με την απάντηση της [...], must have στα μαλακά τυριά είναι τα προϊόντα των εταιρειών [...] και [...]. Αντιθέτως, η [...] θεωρεί ότι δεν υπάρχουν must have στα μαλακά τυριά και η [...] πως, λόγω της πληθώρας παρεμφερών κωδικών προϊόντων στην συγκεκριμένη αγορά, δεν υπάρχει ιδιαίτερη πιστότητα πελατών, οι οποίοι εύκολα μετακινούνται προς παρεμφερή προϊόντα για λόγους δοκιμής ή τιμής.
298. Ως προς τις επιπτώσεις της κρινόμενης συγκέντρωσης στον ανταγωνισμό στην συγκεκριμένη αγορά οι εταιρείες [...] και [...] θεωρούν ότι θα έχουν να αντιμετωπίσουν ένα μεγαλύτερο και ισχυρότερο ανταγωνιστή, συγκριτικά με τη σημερινή υφιστάμενη κατάσταση, ο οποίος θα έχει να διαθέσει περισσότερα κονδύλια για διαφήμιση, και εν γένει προωθητικές ενέργειες, αλλά θα έχει επίσης και μεγαλύτερη διαπραγματευτική δύναμη με το λιανεμπόριο, καθώς και ότι το νέο σχήμα θα έχει περισσότερη διαπραγματευτική δύναμη στις συζητήσεις και διαπραγματεύσεις με τους πελάτες του (σούπερ μάρκετ κ.λπ.), λόγω των υψηλών μεριδίων αγοράς, μεταξύ άλλων στα λευκά τυριά. Τέλος, σύμφωνα με την [...], θα αυξηθεί η διαπραγματευτική δύναμη των συμμετεχουσών εταιρειών σε όλα τα δίκτυα και κυρίως προς τα σούπερ μάρκετ, το οποίο όμως δεν αποτελεί αφ'εαυτού αρνητικό στοιχείο³¹³.

³¹² Βλ. σελ. 27 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

³¹³ Βλ. τις απαντητικές επιστολές των [...].

299. Για την αγορά τυποποιημένου μαλακού τυριού προκύπτει ότι το επίπεδο συγκέντρωσης είναι χαμηλό, καθώς ο ΗΗΙ³¹⁴ πριν και μετά τη συγκέντρωση υπολογίζεται στις [...] και [...] **μονάδες** αντίστοιχα και η αλλαγή στον δείκτη που θα προκύψει στην αγορά από την υπό κρίση πράξη (ΔΗΗΙ = **101**) δεν εγείρει ανησυχία για τη διαμόρφωση επίπεδων συγκέντρωσης στην αγορά, μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας πράξης.
300. Ωστόσο, δεδομένου ότι το αθροιστικό μερίδιο αγοράς των συμμετεχουσών υπερβαίνει το 15%, η αγορά τυποποιημένου μαλακού τυριού θεωρείται επηρεαζόμενη.
301. Ανεξαρτήτως της υιοθετηθείσας οριοθέτησης της σχετικής αγοράς, εκ περισσού και για λόγους πληρότητας ακολουθεί ειδικότερη ανάλυση της υποκατηγορίας της τυποποιημένης φέτας, ενόψει του ότι αποτελεί το αντιπροσωπευτικότερο από τα γνήσια ελληνικά τυριά (λευκά τυριά), το οποίο παρασκευάζεται από πρόβειο γάλα και μείγμα πρόβειου με κατσικίσιο, παρόλο που δεν αντιμετωπίζεται από τη νομολογιακή πρακτική ως διακριτή αγορά.
302. Ειδικότερα, στην υποκατηγορία της τυποποιημένης φέτας η εικόνα των μεριδίων πριν την πραγματοποίηση της γνωστοποιηθείσας πράξης εμφανίζει την εταιρεία ΔΩΔΩΝΗ να βρίσκεται στην πρώτη θέση είτε σε όρους αξίας με μερίδιο [...]%, είτε σε όγκο με [...]%, και την ανταγωνίστρια [...] να ακολουθεί στη δεύτερη θέση με [...] και [...] σε αξία και όγκο αντίστοιχα. Όλες οι υπόλοιπες εταιρείες έπονται με μερίδια μικρότερα του 6%. Η νέα οντότητα θα ισχυροποιήσει τη θέση της στην υποκατηγορία της τυποποιημένης φέτας διευρύνοντας τη διαφορά της από τον δεύτερο, ήτοι την εταιρεία ΗΠΕΙΡΟΣ.

Πίνακας 32: Μερίδια τυποποιημένης φέτας, 2018-2020

	Σε αξία			Σε όγκο		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΗΠΕΙΡΟΣ	28,54%	28,92%	28,71%	27,37%	27,73%	27,49%
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΙΝΕΡΒΑ	6,93%	6,11%	5,45%	6,20%	5,38%	4,81%
ΚΑΡΑΛΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΙΚΕΤΑ	6,93%	6,13%	4,68%	7,44%	6,57%	5,10%
ΒΑΛΜΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ	2,41%	2,26%	2,33%	2,22%	2,07%	2,28%
ΣΥΝΕΤ. ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	1,48%	1,09%	0,32%	1,45%	1,02%	0,28%
ΛΟΠΙΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100%	100%	100%	100%	100%	100%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
CR3	53,7%	54,1%	42,6%	48,8%	50,5%	41,0%

³¹⁴ Ο δείκτης ΗΗΙ υπολογίστηκε με βάση τα μερίδια που προσκόμισαν τα μέρη για το 2020 σε αξία και περιλαμβάνει το [...] % της αγοράς, ήτοι τα μερίδια των εταιρειών [...].

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen)³¹⁵

303. Στην υποκατηγορία της τυποποιημένης φέτας ο δείκτης συγκέντρωσης CR3 διαμορφώνεται σε επίπεδα άνω του [...] σε αξία. Από την ανάλυση του δείκτη ΗΗΙ προκύπτει ότι ο δείκτης πριν και μετά τη συγκέντρωση υπολογίζεται στις [...] και [...] μονάδες αντίστοιχα, ενώ η διαφορά του δείκτη (ΔΗΗΙ) πριν και μετά την υπό κρίση πράξη είναι 357. Το μέγεθος του ΗΗΙ υπερβαίνει το όριο των 1.800 μονάδων τόσο πριν όσο και μετά την ολοκλήρωση της γνωστοποιηθείσας πράξης, μέγεθος το οποίο αντανακλά υψηλό βαθμό συγκέντρωσης στην επιμέρους αυτής υπό-αγορά.
304. Από τα ως άνω στοιχεία προκύπτει ότι, πέρα από τις συμμετέχουσες στην υπο κρίση συγκέντρωση και την ΗΠΕΙΡΟΣ, στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται πέντε ακόμη υπολογίσιμοι ανταγωνιστές, ήτοι η ΜΙΝΕΡΒΑ [...] η ΚΑΡΑΛΗΣ [...] η ΒΑΛΜΑ [...] η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ και ο ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ.
305. Σημειώνεται ότι οι λοιπές μικρότερες γαλακτοβιομηχανίες στην εν λόγω αγορά, όπως και τα προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας κατέχουν ένα μερίδιο αγοράς της τάξης του [...]%.
306. Σύμφωνα με τα μέρη τα τυποποιημένα μαλακά τυριά αντιμετωπίζουν ανταγωνιστικές πιέσεις από τα χύμα μαλακά τυριά, καθώς στα σούπερ μάρκετ οι καταναλωτές μπορούν να προμηθευτούν τυροκομικά προϊόντα από τον πάγκο των τυριών (χύμα) ή απευθείας συσκευασμένα από το ψυγείο (τυποποιημένα τυροκομικά). Όπως αναφέρουν οι συμμετέχουσες στην υπο κρίση συγκέντρωση [...].³¹⁶
307. Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται και από τα στοιχεία του πίνακα που ακολουθεί. Ειδικότερα, για το 2020, οι πωλήσεις τυποποιημένης φέτας αν και καταλαμβάνουν το [...] % των πωλήσεων των τυποποιημένων μαλακών τυριών, εντούτοις αντιπροσωπεύουν ένα αισθητά μικρότερο ποσοστό, της τάξης του [...] % επί των συνολικών πωλήσεων της υποκατηγορίας της φέτας, καθώς το υπόλοιπο [...] % αφορά πωλήσεις χύμα φέτας.

Πίνακας 33: Ποσοστό συμμετοχής της τυποποιημένης φέτας στη συνολική αγορά της φέτας και των τυποποιημένων μαλακών τυριών, 2018-2020 (πωλήσεις)

	Σε αξία			Σε όγκο		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΣΥΝΟΛΟ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΜΑΛΑΚΩΝ ΤΥΡΙΩΝ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ ΦΕΤΑΣ	19%	19%	22%	14%	14%	17%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen)³¹⁷

308. Τέλος, υπενθυμίζεται ότι το κύριο κανάλι διανομής των προϊόντων της αγοράς τυποποιημένου μαλακού τυριού, συμπεριλαμβανομένης της φέτας, είναι τα σούπερ μάρκετ τα οποία εκτιμάται ότι διαθέτουν επαρκή αντισταθμιστική ισχύ έναντι της νέας οντότητας³¹⁸.

³¹⁵ Βλ. Παράρτημα Ν της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

³¹⁶ Βλ. σελ. 94 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης.

³¹⁷ Βλ. Παράρτημα Ν της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

5.3.10 Η αξιολόγηση της Υπηρεσίας

309. Στην αγορά τυποποιημένου μαλακού τυριού, οι ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ, κατέχουν επί του παρόντος πολύ χαμηλό συνδυαστικό μερίδιο [...] (σε αξία), το οποίο αντιστοιχεί κατά κύριο λόγο στη ΜΕΒΓΑΛ [...] Η ΔΩΔΩΝΗ έχει σημαντική παρουσία στην εν λόγω αγορά με μερίδιο [...] (σε αξία), [...] (σε όγκο) και μοιράζεται τη δεύτερη θέση με την εταιρεία Mondelez, η οποία διαθέτει όλως αντίστοιχη ισχύ. Παρά τη μη αμελητέα προσαύξηση της ισχύος της νέας οντότητας συνεπεία της συγκέντρωσης, το αθροιστικό μερίδιο που θα προκύψει περιορίζεται σε [...] (σε αξία) και σε [...] (σε όγκο), ήτοι βρίσκεται σαφώς κάτω του ασφαλούς ορίου του 25%, το οποίο τίθεται από τις Κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ.
310. Περαιτέρω, ο δείκτης ΗΗΙ στην εν λόγω αγορά μετά τη συγκέντρωση θα βρίσκεται στις [...] μονάδες, ήτοι σαφώς κάτω του ασφαλούς ορίου των 1000, όπως αυτό προβλέπεται στις ως άνω Κατευθυντήριες Γραμμές. Σε κάθε περίπτωση η μεταβολή (δ) εκτιμάται στις 101 μονάδες, επομένως κείται σαφώς και αυτή εντός του προβλεπόμενου από τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ε.Ε. ασφαλούς ορίου των 250 μονάδων³¹⁹.
311. Εξάλλου, η δομή της αγοράς δεν μεταβάλλεται αισθητά, με εξαίρεση την ενίσχυση της θέσης της νέας οντότητας, η οποία θα εξακολουθεί να καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση στην αγορά, ήτοι αυτή στην οποία βρισκόταν ήδη η ΔΩΔΩΝΗ, πλέον από κοινού με τις ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ³²⁰. Πράγματι, η νέα οντότητα θα πλησιάσει σε ισχύ την μέχρι τώρα κυρίαρχη στην εν λόγω αγορά εταιρεία ΗΠΕΙΡΟΣ, η οποία πάντως θα διατηρηθεί στην πρώτη θέση και αναμένεται να εξακολουθήσει να ασκεί ανταγωνιστικές πιέσεις στη νέα οντότητα που θα προκύψει από τη συγκέντρωση³²¹. Αντίστοιχα, τη θέση τους διατηρούν και οι MONDELEZ.INTERN, OPTIMA, MINEPBA και ΦΑΓΕ.
312. Ενόψει των ανωτέρω, εκτιμάται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην αγορά τυποποιημένου μαλακού τυριού, ιδίως με τη δημιουργία ή ενίσχυση δεσπόζουσας θέσης. Για τους ίδιους λόγους, δεν χρήζουν περαιτέρω αξιολόγησης, οι ούτως ή άλλως περιορισμένης έκτασης προβληματισμοί των ερωτηθέντων ανταγωνιστών, οι οποίοι παρατίθενται ανωτέρω. Όπως άλλωστε είναι προφανές, το ανωτέρω συμπέρασμα ενισχύεται στην περίπτωση που ολοκληρωθεί η αναφερόμενη υπό ανωτέρω Ενότητα 2.5 συναλλαγή, ήτοι η απόκτηση από την οικογένεια Χατζάκου ποσοστό [...] επί του μετοχικού κεφαλαίου της ΜΕΒΓΑΛ από την ΔΕΛΤΑ, οπότε και το ποσοστό της νέας οντότητας θα μειωθεί περίπου κατά 3,7%, δηλ. θα ανέλθει σε [...] (σε αξία) και σε [...] (σε όγκο).

³¹⁸ Βλ. ανωτέρω Πίνακες 11-13, όπου αναφέρεται ότι στην αγορά μαλακού τυποποιημένου τυριού, τα σούπερ μάρκετ αποτελούν τους σημαντικότερους πελάτες των εταιρειών ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ, αντιπροσωπεύοντας το [...]%, [...] και [...] των πωλήσεών τους αντίστοιχα.

³¹⁹ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, ό.π., παράγραφος 19.

³²⁰ Αμφότερες είχαν αμελητέα παρουσία στην αγορά μέχρι πρότινος με [...] και [...] αντίστοιχα.

³²¹ Επίσης, στην τρίτη θέση βρίσκεται η εταιρεία MONDELEZ με μερίδιο αγοράς [...], ακολουθούμενη από τις εταιρείες OPTIMA [...] και MINEPBA [...], ενώ σημαντική είναι η παρουσία και των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας [...]. Λαμβάνοντας υπόψη ότι, αν και υπάγονται στην ίδια αγορά, τα προϊόντα της εταιρείας MONDELEZ [τυρί κρέμα] διαφέρουν ιδιαίτερα από αυτά της ΔΩΔΩΝΗ, η παρουσία της MONDELEZ ως ανταγωνιστή δεν κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική για την αξιολόγηση των συνθηκών ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά. Το ίδιο ισχύει και για την ΑΡΛΑ (τυρί κρέμα, μπλε τυρί, cottage), με μικρότερο πάντως μερίδιο.

313. Εκ περισσού, ενόψει της ανάλυσης που προηγήθηκε ανωτέρω, ακολουθεί μία περισσότερο στοχευμένη αξιολόγηση των επιπτώσεων της συγκέντρωσης **ειδικά στην υποκατηγορία της φέτας**, παρόλο που δεν αποτελεί διακριτή αγορά, αλλά κατά τα ανωτέρω εντάσσεται στην αγορά μαλακού τυριού (χύμα ή τυποποιημένου, ανάλογα με την περίπτωση).
314. Στην υποκατηγορία της τυποποιημένης φέτας, οι ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ κατέχουν επί του παρόντος χαμηλό συνδυαστικό μερίδιο περίπου [...] % (σε αξία), το οποίο αντιστοιχεί σχεδόν αποκλειστικά στη ΜΕΒΓΑΛ ([...] %), καθώς η ΔΕΛΤΑ έχει σχεδόν μηδενική παρουσία στην εν λόγω αγορά (μερίδιο [...])³²². Το μερίδιο αγοράς της ΔΩΔΩΝΗ για το 2020 ανήλθε σε [...] % (σε αξία). Λόγω της σημαντικής παρουσίας της ΔΩΔΩΝΗ στην εν λόγω υποαγορά, το αθροιστικό μερίδιο της νέας οντότητας που θα προκύψει μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης εκτιμάται ότι θα ανέρχεται σε [...] % (σε αξία) και [...] % (σε όγκο). Εν ολίγοις, το μερίδιο βρίσκεται μεν άνω του 30%, όπως δηλαδή και πριν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής, ωστόσο είναι οριακά ανώτερη του 35% (σε αξία) και σαφώς κάτω του 40%.
315. Εξάλλου, παρόλο που η υποκατηγορία της τυποποιημένης φέτας είναι ιδιαίτερα συγκεντρωμένη με τον δείκτη HHI να ανέρχεται προ της συγκέντρωσης σε [...] μονάδες και μετά την ολοκλήρωση αυτής στις [...] μονάδες, με την μεταβολή Δ να κυμαίνεται στις 357 μονάδες και κατά τούτο υπερβαίνει τα ασφαλή όρια των Κατευθυντήριων Γραμμών της ΕΕ για την αξιολόγηση των οριζόντιων συγκεντρώσεων, το γεγονός αυτό δεν αποτελεί τεκμήριο για την ύπαρξη προβλημάτων ανταγωνισμού³²³. Και τούτο διότι παρά το υψηλό αθροιστικό μερίδιο των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και τον υψηλό βαθμό συγκέντρωσης, θα πρέπει να συνεκτιμηθούν και οι ακόλουθοι παράγοντες κατά την ουσιαστική αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης³²⁴.
316. Ειδικότερα, από την υπό εξέταση συγκέντρωση εκτιμάται ότι δεν θα υπάρξει ιδιαίτερα αισθητή μεταβολή στη δομή αυτής της υποκατηγορίας, καθώς η νέα οντότητα θα διατηρήσει μεν την πρώτη θέση, που ήδη κατέχει μέσω της ΔΩΔΩΝΗ μεταξύ των ανταγωνιστών της και θα την ενισχύσει κατά 6% σε σχέση με την ΗΠΕΙΡΟ, ωστόσο η τελευταία θα παραμείνει στη δεύτερη θέση με σημαντικό μερίδιο αγοράς της τάξης του [...] % (σε αξία) και αναμένεται να εξακολουθήσει να ασκεί ανταγωνιστικές πιέσεις στη νέα οντότητα. Περαιτέρω, οι εταιρείες ΜΙΝΕΡΒΑ και ΚΑΡΑΛΗΣ θα βρίσκονται στην τρίτη και τέταρτη θέση με μη αμελητέα ισχύ στην υποκατηγορία αυτή και με ποσοστά [...] % και [...] % αντίστοιχα. Από τα ανωτέρω προκύπτει, εκτός των άλλων, ότι υφίστανται εναλλακτικές δυνατότητες υποκατάστασης μεταξύ των προϊόντων των συμμετεχουσών επιχειρήσεων και εκείνων που προσφέρουν αντίπαλες επιχειρήσεις, και ιδίως της τυποποιημένης φέτας της ΗΠΕΙΡΟΣ, η οποία μάλιστα έχει χαρακτηριστεί από ανταγωνίστρια γαλακτοβιομηχανία ως «must have»³²⁵.

³²² Επισημαίνεται ότι η ΔΕΛΤΑ έχει αναθέσει την παραγωγή φέτας και μαλακών τυριών στη ΜΕΒΓΑΛ (βλ. απαντητική επιστολή συμμετεχουσών αριθ. πρωτ. 5103/10.6.2021).

³²³ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές για την αξιολόγηση οριζόντιων συγκεντρώσεων, παρ. 21.

³²⁴ Βλ. και COMP/M.3506 SYNGENTA / MONSANTO'S SUNFLOWER SEED BUSINESS, σκ.31-37, όπου έγινε δεκτό ότι μερίδια της τάξης του 30-40% και 35-45% δεν δημιουργούσαν πρόβλημα διότι: α) υπήρχαν περιθώρια δυναμικού ανταγωνισμού, β) υπήρχε αντισταθμιστική ισχύς από τους πελάτες.

³²⁵ Βλ. απαντητική επιστολή [...].

317. Εξάλλου, λαμβανομένου υπόψη ότι, όπως προαναφέρθηκε, η τυποποιημένη φέτα αντιπροσωπεύει μόνο το 22% σε αξία της υποκατηγορίας της φέτας (τυποποιημένης και χύμα) η νέα οντότητα, θα δέχεται σημαντικές ανταγωνιστικές πιέσεις και από τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην γειτονική υποκατηγορία της χύμα φέτας³²⁶.
318. Περαιτέρω, όπως εξετέθη ανωτέρω, το κύριο κανάλι διανομής των προϊόντων της αγοράς τυποποιημένου μαλακού τυριού, συμπεριλαμβανομένης της τυποποιημένης φέτας, είναι τα σούπερ μάρκετ τα οποία εκτιμάται ότι θα διαθέτουν επαρκή αντισταθμιστική ισχύ έναντι της νέας οντότητας και ως προς αυτή την υποκατηγορία.
319. Λαμβάνοντας υπόψη συνολικά τα ως άνω στοιχεία, εκτιμάται ότι η υπό κρίση συγκέντρωση δεν δύναται να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό ούτε στην υποκατηγορία της τυποποιημένης φέτας.

5.4 Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ

320. Στην υπό κρίση συγκέντρωση, η απόκτηση ελέγχου επί της ΔΩΔΩΝΗ από την εταιρεία VENETIKO, οδηγεί εκ των πραγμάτων σε μείωση του αριθμού των επιχειρήσεων με την αποχώρηση ενός σημαντικού ανταγωνιστή σε ορισμένες αγορές, αυξάνοντας έτσι την πιθανότητα συντονισμού των υπολοίπων επιχειρήσεων της αγοράς. Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε απαιτείται η συνδρομή σειράς προϋποθέσεων για τη στοιχειοθέτηση του κινδύνου δημιουργίας ή ενίσχυσης συλλογικής δεσπόζουσας θέσης ως αποτέλεσμα της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης.
321. Εν προκειμένω, προκύπτει ότι καταρχήν σε δύο οριζοντίως επηρεαζόμενες αγορές παρατηρείται μεγαλύτερη συγκέντρωση, ήτοι τις αγορές του προβιοτικού και του σοκολατούχου γάλακτος, καθώς ο βαθμός συγκέντρωσης των τριών μεγάλων επιχειρήσεων (CR3) διαμορφώνεται σε επίπεδα που υπερβαίνουν το [...] % και το [...] % αντίστοιχα. Ωστόσο, εκτιμάται ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για την πρόκληση επιπτώσεων συντονισμένης συμπεριφοράς και τη στοιχειοθέτηση συλλογικής δεσπόζουσας θέσης ως αποτέλεσμα της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης, για τους ακόλουθους κυρίως λόγους:
- (i) Διαπιστώνεται ασυμμετρία ως προς τα μερίδια αγοράς των επιχειρήσεων του κλάδου, η οποία αναμένεται να ενταθεί περαιτέρω με την πραγματοποίηση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης. Ειδικότερα, η νέα οντότητα στις αγορές σοκολατούχου γάλακτος και του προβιοτικού γάλακτος θα εξακολουθεί να είναι επικεφαλής της αγοράς με σημαντική απόσταση από τους υπολοίπους ανταγωνιστές της, με αποτέλεσμα να εκτιμάται ότι είναι μικρή³²⁷ η πιθανότητα συντονισμού στις εν λόγω αγορές λόγω της συγκέντρωσης.

³²⁶ Βλ. αναλυτικά κατωτέρω, Ενότητα 5.5.17 σχετικά με την μη επηρεαζόμενη υποκατηγορία χύμα φέτας.

³²⁷ Απόφαση Ευρ. Επιτροπής M.3333 Sony/BMG (2) παρ.191 «...σε γενικές γραμμές εάν ένας ανταγωνιστής έχει θέση ισχύος στην αγορά σε σχέση με τους αντίπαλους ανταγωνιστές του - ίσως λόγω πλεονεκτημάτων κόστους, καθετοποίησης ή οικονομιών κλίμακος ή σκοπού, θα είναι λιγότερο ευεπίφορο το έδαφος για τη δημιουργία συντονισμένων αποτελεσμάτων».

- (ii) Το εξαιρετικά χαμηλό μερίδιο της ΔΩΔΩΝΗ στις δυο αγορές καταδεικνύει ότι ελλείπει ο απαραίτητος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του σχετικά υψηλού βαθμού συγκέντρωσης της αγοράς και της γνωστοποιηθείσας πράξης³²⁸.
- (iii) Δεν προκύπτουν από τα στοιχεία του φακέλου ούτε από τις προηγούμενες αποφάσεις της ΕΑ στην ίδια αγορά³²⁹ ενδείξεις σχετικά με συμμετρία μεταξύ των επιχειρήσεων ως προς το παραγωγικό τους δυναμικό, το εύρος δραστηριοποίησής τους στις σχετικές αγορές του κλάδου, αλλά ούτε και διαφάνεια στην αγορά.
- (iv) Δεν υφίστανται νομικοί ή/και διαρθρωτικοί δεσμοί (structural links) μεταξύ των επιχειρήσεων του κλάδου που να αυξάνουν σημαντικά την πιθανότητα εμφάνισης και διατήρησης συντονισμού. Συγκεκριμένα, στις εν λόγω σχετικές αγορές προϊόντος, οι σημαντικότερες εταιρείες του κλάδου (συμπεριλαμβανομένων και των συμμετεχουσών) δεν διατηρούν διαρθρωτικούς δεσμούς μεταξύ τους. Ειδικότερα, δεν προκύπτουν άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές της ΔΕΛΤΑ ή/και της ΜΕΒΓΑΛ και του ομίλου στον οποίο ανήκουν, ή/και της ΔΩΔΩΝΗ και του ομίλου στον οποίο ανήκει στο μετοχικό κεφάλαιο ανταγωνιστών ή θυγατρικών τους, ούτε και αντίστροφα άμεση ή έμμεση συμμετοχή των λοιπών γαλακτοβιομηχανιών στο μετοχικό κεφάλαιο των εταιρειών ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ, ΔΩΔΩΝΗ και των ομίλων τους. Επίσης, κανένα από τα μέλη των Δ.Σ. των γαλακτοβιομηχανιών δεν συμμετέχει στο Δ.Σ. των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ, ΔΩΔΩΝΗ και των ομίλων τους και αντίστροφα³³⁰. Εξάιρεση αποτελούν οι προαναφερθείσες στις παρ. 178 και επ. συμβάσεις, καθώς και κάποιες αγοραπωλησίες πρώτης ύλης (νωπού γάλακτος) μεταξύ των γαλακτοβιομηχανιών, οι οποίες, ωστόσο, δεν εκτιμώνται ως σημαντικές για τους σκοπούς της παρούσας αξιολόγησης.
- (v) Στις σχετικές αγορές, στις οποίες η διακίνηση των προϊόντων γίνεται κατά κύριο λόγο μέσω των αλυσίδων σούπερ μάρκετ, η αντισταθμιστική ισχύς των μεγάλων αυτών πελατών θα λειτουργήσει αποσταθεροποιητικά σε τυχόν συντονισμό μεταξύ των γαλακτοβιομηχανιών.
- (vi) Ειδικά, η αγορά του προβιοτικού γάλακτος φαίνεται να βρίσκεται σε φάση ανάπτυξης, γεγονός το οποίο δεν ευνοεί τον συντονισμό.

322. Εν κατακλείδι, ενόψει των προαναφερθέντων, εκτιμάται ότι με την υπό κρίση συγκέντρωση δεν θα επιφέρει οριζόντιες επιπτώσεις συντονισμένης συμπεριφοράς.

5.5 ΜΗ ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

³²⁸ Βλ. υπόθεση M-4685 ENEL/Acciona/Endesa, παρ. 30-43, όπου κρίθηκε ότι η συγκέντρωση θα επέφερε αμελητέα αύξηση του συνδυασμένου μεριδίου αγοράς των μερών και αποκλείστηκε το ενδεχόμενο πρόκλησης επιπτώσεων συντονισμένης συμπεριφοράς. Αντίστοιχα και υπόθεση M-1440 Lucent Technologies/Ascend Communications, παρ. 17-18.

³²⁹ ΕΑ 650/2017, σκ. 445.

³³⁰ Βλ. απαντητικές επιστολές των γαλακτοβιομηχανιών.

5.5.1 Αγορά γάλακτος μακράς διάρκειας

323. Γάλα μακράς διάρκειας θεωρείται το γάλα που έχει υποστεί βραχυχρόνια εφαρμογή υψηλής θερμοκρασίας (τουλάχιστον στους 135°C, επί τουλάχιστον ένα δευτερόλεπτο), διατηρείται και εκτός ψυγείου και η διάρκεια συντήρησής του είναι τουλάχιστον ενός μήνα.
324. Η εγχώρια παραγωγή γάλακτος μακράς διάρκειας ανήλθε περίπου σε [...] τόνους το 2019³³¹, παρουσιάζοντας σταθερή ανοδική αύξηση έναντι των ετών 2017 και 2018. Αναφορικά με την εγχώρια κατανάλωση ανήλθε στους [...] και [...] τόνους για τα έτη 2019 και 2020 αντίστοιχα. Στην σχετική αυτή αγορά οι εισαγωγές καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής κατανάλωσης. Σημαντική παρουσία στην αγορά αυτή κατέχουν οι εταιρείες FRIESLANDCAMPINA ΕΛΛΑΣ Α.Ε. και ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ Α.Ε. με συνολικό μερίδιο πάνω από 50%³³².
325. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισαν τα γνωστοποιούντα μέρη, το μερίδιο αγοράς των ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ για την περίοδο 2018-2020 ήταν εξαιρετικά χαμηλό, ενώ η ΔΩΔΩΝΗ δεν δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά. Ειδικότερα:

Πίνακας 34: Μερίδια αγοράς γάλακτος Μακράς Διάρκειας³³³, 2018-2020 YTD

	Σε όγκο			Σε αξία		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	0,12%	1,4%	2%	0,39%	4,7%	6,5%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: σελ. 127-138 του Παραρτήματος Τ του εντύπου γνωστοποίησης (στοιχεία Bain dataset)

326. Ως εκ τούτου, η εν λόγω αγορά δεν είναι επηρεαζόμενη.

5.5.2 Αγορά συμπυκνωμένου γάλακτος

327. Στην εν λόγω αγορά, περιλαμβάνονται το λευκό γάλα εβαπορέ (κοινό και τροποποιημένο), το οποίο έχει υποστεί συμπύκνωση με ή χωρίς μείωση των λιπαρών του και το συμπυκνωμένο ζαχαρούχο, το οποίο έχει υποστεί συμπύκνωση και κορεσμό με ζάχαρη.

³³¹ Βλ. σελ. 55 του Παραρτήματος Τ του εντύπου γνωστοποίησης.

³³² Βλ. σχετ. κλαδική μελέτη [...], Νοέμβριος 2020 (σελ 123 του Παραρτήματος Τ1 του εντύπου γνωστοποίησης).

³³³ Σύμφωνα με το Παράρτημα Θ της υπ' αριθ. πρωτ. 5514/24.06.21 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούμενων μερών η ΔΕΛΤΑ δραστηριοποιείται στην σχετική αγορά γάλακτος Μακράς Διάρκειας μέσω των προϊόντων:

1. ΔΕΛΤΑ Easy UHT 3.5 % λιπαρά (1 Lt)
2. ΔΕΛΤΑ Easy UHT 1.5 % λιπαρά (1 Lt)

και η ΜΕΒΓΑΛ μέσω των προϊόντων:

1. Γάλα Λευκό Μακράς Διάρκειας Πλήρες 1lt
2. Γάλα Λευκό Μακράς Διάρκειας Ελαφρύ 1lt
3. Γάλα Σοκολατούχο Μακράς Διάρκειας 500ml
4. Γάλα Σοκολατούχο Μακράς Διάρκειας 250ml
5. Γάλα Σοκολατούχο Μακράς Διάρκειας 330ml.

Η ΔΩΔΩΝΗ δεν έχει παρουσία στην συγκεκριμένη αγορά.

328. Οι συνολικές πωλήσεις συμπυκνωμένου γάλακτος (χωρίς να διευκρινίζεται τι ακριβώς περιλαμβάνει η κατηγορία³³⁴, δηλ. παιδικά γάλατα κ.λπ.) στην Ελλάδα, τα έτη 2018-2020, κατά τα γνωστοποιούντα μέρη, είναι οι εξής:

Πίνακας 35: Συνολικές πωλήσεις συμπυκνωμένου γάλακτος, 2018-2020 ΥΤΔ

	2018	2019	2020
Όγκος (σε 000 lt)	61.058	57.383	57.737
Ετήσια μεταβολή	[...]	[...]	[...]
Αξία (σε 000 ευρώ)	60.001	56.693	60.387
Ετήσια μεταβολή	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) βλ. σελ. 57 και 163-164 του Παραρτήματος Γ της Γνωστοποιηθείας Συγκέντρωσης.

329. Στην εν λόγω αγορά³³⁵ δραστηριοποιείται μόνο η ΔΕΛΤΑ και η ΜΕΒΓΑΛ. Τα γνωστοποιούντα μέρη προσκόμισαν στοιχεία μεριδίων αγοράς, όπως παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα, χωρίς όμως να διαχωρίζονται τα συμπυκνωμένα παιδικά ή/και λειτουργικά γάλατα. Όπως προκύπτει από τον κατωτέρω πίνακα, την πρώτη θέση στην εν λόγω αγορά κατέχει η εταιρεία FRIESLAND CAMPINA με μερίδιο αγοράς, σε όρους αξίας [...]% το 2020.

Πίνακας 36: Μεριδία αγοράς συμπυκνωμένου γάλακτος, 2018-2020 ΥΤΔ

Μεριδία αγοράς Συμπυκνωμένου Γάλακτος	(σε Αξία)			(σε Όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΝΟΥΝΟΥ - FRIESLAND	62,03%	62,50%	66,66%	59,29%	61,75%	64,92%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΙΚΕΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	12,98%	12,59%	10,89%	11,76%	10,57%	9,42%

³³⁴ Σε κάθε περίπτωση παρέλκει περαιτέρω διάκριση της αγοράς σε υπο κατηγορίες, καθώς πρόκειται για μη επηρεαζόμενη αγορά.

³³⁵ Σύμφωνα με το Παράρτημα Θ της υπ' αριθ. πρωτ. 5514/24.06.21 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούμενων μερών η ΔΕΛΤΑ δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά μέσω των προϊόντων:

1. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Συμπυκνωμένο Γάλα Πλήρες (410g)
2. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Συμπυκνωμένο Γάλα Ελαφρύ (410g)
3. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Συμπυκνωμένο Γάλα Πλήρες (170g)
4. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Συμπυκνωμένο Γάλα Ελαφρύ (170g)
5. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Συμπυκνωμένο Γάλα Μεριδίες Πλήρες (10 X 15 g)
6. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Συμπυκνωμένο Γάλα Μεριδίες Ελαφρύ (10 X 15 g)
7. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Συμπυκνωμένο Γάλα Πλήρες (6x410g)
8. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Συμπυκνωμένο Γάλα Ελαφρύ (6x410g)
9. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Συμπυκνωμένο Γάλα Πλήρες (5+1 Δώρο x410g)
10. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Συμπυκνωμένο Γάλα Ελαφρύ (5+1 Δώρο x410g)
11. ΔΕΛΤΑ Easy Εβαπορέ 7,5% 410 g
12. ΔΕΛΤΑ Βλάχας Ζαχαρούχο (397g),
13. ΔΕΛΤΑ Easy Συμπυκνωμένο Γάλα (7.5 % λιπαρά, 410 g),

ενώ η ΜΕΒΓΑΛ μέσω του προϊόντος:

1. ΓΑΛΑ ΕΒΑΠΟΡΕ 500ml

Η ΔΩΔΩΝΗ δεν δραστηριοποιείται στην αγορά συμπυκνωμένου γάλακτος.

ROYAL	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΟΙΠΕΣ	3,81%	3,11%	1,68%	3,63%	2,85%	1,46%
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ	12,98%	12,59%	10,89%	11,76%	10,57%	9,42%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen) από Παράρτημα Τ της Γνωστοποιηθείας Συγκέντρωσης, βλ. σελ. 57 και 163-164.

330. Από τον ανωτέρω πίνακα προκύπτει ότι στην εν λόγω αγορά μερίδιο κατέχει μόνο η εταιρεία ΔΕΛΤΑ, με την ΜΕΒΓΑΛ να κατέχει σχεδόν μηδενικό μερίδιο και το άθροισμα των μεριδίων τους να υπερβαίνει το [...] % σε αξία και το [...] % σε όγκο κατά το έτος 2020.

331. Βάσει των προαναφερθέντων, η εν λόγω αγορά δεν είναι επηρεαζόμενη.

5.5.3 Αγορά Παιδικού γάλακτος

332. Η αγορά παιδικού γάλακτος³³⁶ αποτελείται από τα τροποποιημένα (εμπλουτισμένα) αγελαδινά γάλατα είτε φρέσκα, είτε υψηλής παστερίωσης, είτε σε μορφή συμπυκνώματος (εβαπορέ), που προορίζονται για κατανάλωση από παιδιά νηπιακής ηλικίας, δηλαδή από παιδιά ενός έτους και άνω³³⁷. Το γάλα αυτό παρασκευάζεται με βάση το αγελαδινό γάλα, αφού υποστεί ορισμένη επεξεργασία, ώστε να ικανοποιεί τις θρεπτικές ανάγκες των παιδιών.³³⁸

333. Στην εν λόγω αγορά³³⁹ δραστηριοποιείται από τις συμμετέχουσες η ΔΕΛΤΑ, η οποία κατείχε κατά την τριετία 2018-2020, μερίδια σε όρους αξίας [...] % και [...] % αντίστοιχα, καθώς και η ΜΕΒΓΑΛ με μη σημαντικά μερίδια αγοράς. Η εταιρεία ΔΩΔΩΝΗ δεν έχει παρουσία στην εν λόγω αγορά ως εκ τούτου η σχετική αγορά παιδικού γάλακτος είναι μη επηρεαζόμενη.

Πίνακας 37: Μερίδια αγοράς παιδικού γάλακτος, 2018-2020 YTD

	Σε όγκο			Σε αξία		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	0,46%	1,12%	0%	0%	0,57%	0%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	18,59%	19,47%	18%	23,20%	22,96%	21,04%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών (στοιχεία A.C. Nielsen)

³³⁶ Βλ. σχετικά Απόφαση ΕΑ 21/1996 Εταιρείες ομίλου Nutricia Industriebeteiligungs GmbH / Milupa AG και η ελέγχουσα τον όμιλο Milupa Altana AG.

³³⁷ Βλ. ενδεικτικά απόφαση ΕΑ 21/1996 Nutricia Industriebeteiligungs GmbH / Milupa AG.

³³⁸ Σε κάθε περίπτωση παρέλκει περαιτέρω διάκριση της αγοράς παιδικού γάλακτος σε υπο κατηγορίες (π.χ. φρέσκο, υψηλής παστερίωσης ή εβαπορέ), καθώς στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται εκ των συμμετεχουσών εταιρειών μόνο η ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ.

³³⁹ Σύμφωνα με το Παράρτημα Θ της υπ' αριθμ. 5514/24.06.21 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούμενων μερών η ΔΕΛΤΑ δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά μέσω των προϊόντων:

1. ΔΕΛΤΑ Advance Γάλα (ΥΘΕ 1lt)
2. ΔΕΛΤΑ Advance γάλα χωρίς Λακτόζη (ΥΘΕ 1lt)
3. ΔΕΛΤΑ Advance Bio Βιολογικό Ρόφημα Γάλακτος 1 lt.

Η ΜΕΒΓΑΛ και η ΔΩΔΩΝΗ δεν έχουν παρουσία.

5.5.4 Αγορά Λειτουργικού / Εμπλουτισμένου γάλακτος

334. Η εν λόγω αγορά αποτελείται από το εμπλουτισμένο αγελαδινό γάλα είτε υψηλής παστερίωσης είτε σε μορφή συμπυκνώματος (εβαπορέ), που προορίζονται για κατανάλωση από ενήλικες. Το γάλα αυτό παρασκευάζεται με βάση το αγελαδινό γάλα και εμπλουτίζεται, συνήθως, με διάφορες βιταμίνες.
335. Στην εν λόγω αγορά³⁴⁰ δραστηριοποιείται μόνο η ΔΕΛΤΑ με μερίδια της τάξεως του [...] % σε αξία και [...] % σε όγκο κατά το έτος 2020 και η ΜΕΒΓΑΛ με ασήμαντη παρουσία ([...] % σε αξία και [...] % σε όγκο για το έτος 2020). Η ΔΩΔΩΝΗ δεν δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά και ως εκ τούτου περαιτέρω ανάλυση περί επηρεαζόμενων αγορών παρέλκει.

Πίνακας 38: Μερίδια αγοράς Λειτουργικού/Εμπλουτισμένου γάλακτος, 2018-2020 ΥΤΔ

	Σε όγκο			Σε αξία		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	0,32%	0,73%	0%	0,32%	0,69%	0,41%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σύνολο	20,78%	20,32%	18%	23,17%	21,41%	18,87%

Πηγή: σελ. 62 και σελ. 127-138 (στοιχεία της Bain) του Παραρτήματος της Γνωστοποιηθείας Συγκέντρωσης

5.5.5 Αγορά κρέμας γάλακτος

336. Βάσει του τρόπου παρασκευής της, η κρέμα γάλακτος προσομοιάζει τόσο στα γάλατα, αφού πρόκειται ουσιαστικά για γάλα με περιεκτικότητα λίπους γύρω στο 40%, όσο και στα τυροκομικά προϊόντα, αφού κατ' αρχήν θεωρείται προϊόν τυροκόμισης. Η σκοπούμενη χρήση της, όμως, διαφέρει από αυτήν των υπόλοιπων γαλακτοκομικών και τυροκομικών προϊόντων, καθώς δεν καταναλώνεται ως τελικό προϊόν, αλλά αποτελεί κατά κανόνα ενδιάμεσο υλικό στη μαγειρική και ζαχαροπλαστική. Ως εκ τούτου, η κρέμα γάλακτος αποτελεί διακριτή σχετική αγορά³⁴¹.
337. Σύμφωνα με την ICAP, σημαντική παρουσία στην εξεταζόμενη αγορά έχει η εταιρεία FRIESLAND CAMPINA ΕΛΛΑΣ Α.Ε. με εκτιμώμενο μερίδιο [...] % με [...] %, ενώ αξιόλογη παρουσία έχει επίσης η ΦΑΓΕ Α.Ε. με μερίδιο [...] % και η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ

³⁴⁰ Σύμφωνα με το Παράρτημα Θ της υπ' αριθμ. 5514/24.06.21 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούμενων μερών η ΔΕΛΤΑ δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά μέσω των προϊόντων:

1. ΔΕΛΤΑ μμimilk χωρίς Λακτόζη (1 λίτρο)
2. ΔΕΛΤΑ μμimilk χωρίς Λακτόζη -0,30€ (1 λίτρο)
3. ΔΕΛΤΑ μμimilk Immune Plus (Για ενίσχυση του ανοσοποιητικού, 1 λίτρο)
4. ΔΕΛΤΑ μμimilk Protein Plus + 50% (Υψηλή περιεκτικότητα σε πρωτεΐνη, 1 λίτρο)
5. ΔΕΛΤΑ μμimilk Protein Plus + 50% (Υψηλή περιεκτικότητα σε πρωτεΐνη, 500 ml)

Αναφορικά με την ΜΕΒΓΑΛ, η οποία, σύμφωνα με την Bain, έχει μερίδιο στην αγορά Λειτουργικού/Εμπλουτισμένου γάλακτος μικρότερο του 1%, δεν έχει προσκομίσει στοιχεία προϊόντων της τα οποία υπάγονται στην εν λόγω αγορά.

³⁴¹ Βλ. σχετικώς τις αποφάσεις ΕΑ 314/Υ/2006, 515/ΥΙ/2011 και 598/2014.

Α.Ε. (περίπου [...]%). Σύμφωνα με το έντυπο γνωστοποίησης³⁴² οι ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ κατέχουν μη σημαντικό μερίδιο³⁴³, ενώ η ΔΩΔΩΝΗ δεν έχει δραστηριότητα στην αγορά αυτή³⁴⁴.

338. Δεδομένων των μηδαμινών μεριδίων των ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ και της μη παρουσίας της ΔΩΔΩΝΗ στην αγορά αυτή, η αγορά κρέμας γάλακτος δεν συνιστά επηρεαζόμενη αγορά για τους σκοπούς της υπό κρίση συγκέντρωσης.

5.5.6 Αγορά Χυμών

339. Στην αγορά χυμών, δεν περιλαμβάνονται τα αεριούχα ποτά καθώς, λόγω των χημικών και γευστικών ιδιοτήτων τους, δεν αντιμετωπίζονται ως υποκατάστατα των φυσικών χυμών από τον μέσο καταναλωτή. Περαιτέρω, μεταξύ των δύο βασικών κατηγοριών χυμών (μικρής και μακράς διάρκειας) υφίσταται επαρκής υποκατάσταση ώστε η αγορά να θεωρείται ενιαία³⁴⁵. Επισημαίνεται ότι η αγορά χυμών θα μπορούσε να διακριθεί περαιτέρω ανάλογα με τη γέυση/προέλευση κάθε χυμού. Ωστόσο, η ακριβής οριοθέτηση της σχετικής αγοράς προϊόντος μπορεί να παραμείνει ανοιχτή, καθώς η γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση δεν αναμένεται να περιορίσει δυσμενώς τη λειτουργία του ανταγωνισμού σε καμία πιθανή σχετική αγορά χυμών, όπως προκύπτει από τα κατωτέρω στοιχεία.
340. Οι αποφάσεις ΕΑ 515/VI/2011 598/2014 και 650/2017 όριζαν ως γεωγραφική αγορά το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας.
341. Στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται μόνο η ΔΕΛΤΑ μέσω των τυποποιημένων χυμών με το σήμα LIFE. Δεδομένου ότι στην ανωτέρω αγορά δεν δραστηριοποιείται η ΔΩΔΩΝΗ, η εν λόγω αγορά δεν θεωρείται επηρεαζόμενη.

5.5.7 Αγορά Κρύου ή Συσκευασμένου Τσαγιού έτοιμου προς κατανάλωση

342. Στην εν λόγω αγορά περιλαμβάνονται τα προϊόντα τσαγιού, τα οποία πωλούνται σε πλαστικά μπουκάλια (pet) και σε κουτάκια (can), τα οποία χωρίς περαιτέρω προετοιμασία είναι έτοιμα προς κατανάλωση.

³⁴² Βλ. σελ. 59 του Παραρτήματος Τ του εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁴³ Βλ. υποσημείωση 44 της σελ. 59 του Παραρτήματος Τ του εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁴⁴ Ειδικότερα στην εν λόγω αγορά σύμφωνα με το Παράρτημα Θ της υπ' αριθ. πρωτ. 5514/24.06.21 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούμενων μερών, η ΔΕΛΤΑ δραστηριοποιείται μέσω των προϊόντων:

1. ΔΕΛΤΑ Easy Κρέμα γάλακτος 33% λιπαρά (1 Κ)
2. ΔΕΛΤΑ Easy Κρέμα γάλακτος 35% λιπαρά (5 Lt)
3. ΔΕΛΤΑ Easy Κρέμα γάλακτος 48% λιπαρά (10 Lt)
4. ΔΕΛΤΑ Easy Φυτική Κρέμα (1 Lt)
5. ΔΕΛΤΑ Κρέμα Γάλακτος 250 ml (17% λιπαρά) 2+1 Δώρο
6. ΔΕΛΤΑ Κρέμα Γάλακτος 250 ml (35% λιπαρά) 2+1 Δώρο
7. ΔΕΛΤΑ Κρέμα Γάλακτος 500 ml (35% λιπαρά) -1€

Ενώ η ΜΕΒΓΑΛ μέσω των προϊόντων:

1. ΚΡΕΜΑ ΑΓΕΛΑΔΑΣ 48 % 5 & 10 ΧΛΓ ΣΕ ΣΑΚΟΥΛΑ
2. ΚΡΕΜΑ ΑΓΕΛΑΔΑΣ 50 % 20 ΧΛΓ ΣΕ ΣΑΚΟΥΛΑ
3. ΚΡΕΜΑ ΑΓΕΛΑΔΟΣ 35% ΣΕ ΣΑΚΟΥΛΑ 5ΧΛΓ
4. ΚΡΕΜΑ ΑΓΕΛΑΔΑΣ ΧΥΜΑ
5. ΚΡΕΜΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ 35% 1 LT
6. ΚΡΕΜΑ LIGHT 20% 200ml
7. ΚΡΕΜΑ UHT ΣΕ ΜΕΡΙΔΕΣ 10ΓΡ.

³⁴⁵ Βλ. και τις υπ' αριθ. 314/V/2006 και 515/VI/2011 αποφάσεις της Ε.Α.

343. Στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται μόνο η ΔΕΛΤΑ μέσω των τυποποιημένων τσαγιών με το σήμα LIFE TSAI, ως εκ τούτου πρόκειται για μη επηρεαζόμενη αγορά.

5.5.8 Αγορά κατεψυγμένων λαχανικών

344. Τα κατεψυγμένα λαχανικά αποτελούν διακριτή αγορά από αυτή των φρέσκων λαχανικών, κυρίως λόγω της διαφοράς στην τιμή, αλλά και του γεγονότος ότι στη συνείδηση του καταναλωτή οι δύο κατηγορίες προϊόντων διαφέρουν και όσον αφορά τα χαρακτηριστικά τους (θρεπτικά συστατικά, διαδικασία προετοιμασίας και μαγειρέματος). Περαιτέρω, διακρίνονται σε δύο επιμέρους βασικές αγορές: i) Τα μονολαχανικά ή απλά λαχανικά (όπως πατάτα, καλαμπόκι κ.ά.), τα οποία καλύπτουν περί το 75% των κατεψυγμένων λαχανικών που καταναλώνονται στην Ελλάδα και ii) Τα μείγματα λαχανικών, τα οποία διακρίνονται περαιτέρω σε «απλά ανάμεικτα» λαχανικά (όπως σαλάτες λαχανικών) και σε «συνταγές λαχανικών» (όπως αρακάς με αγκινάρες, σπανακόρυζο κ.ά.)³⁴⁶.

345. Τα επιμέρους προϊόντα κάθε βασικής αγοράς ενδέχεται να συνιστούν διακριτές σχετικές αγορές, πλην όμως στην υπό κρίση υπόθεση παρέλκει ο ακριβής προσδιορισμός τους, δεδομένου ότι στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται εκ των συμμετεχουσών μόνο ο όμιλος εταιριών VIVARTIA μέσω της εταιρείας ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ΑΒΕΕ.

5.5.9 Αγορά φρέσκων συσκευασμένων σαλατών

346. Στην αγορά δραστηριοποιείται εκ των συμμετεχουσών μόνο ο όμιλος εταιριών VIVARTIA, μέσω της εταιρείας ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ΑΒΕΕ, επομένως η εν λόγω αγορά δεν θεωρείται επηρεαζόμενη.

5.5.10 Αγορά κατεψυγμένης ζύμης και κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης

347. Η ΕΑ διαχώρισε την αγορά κατεψυγμένης ζύμης και κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης στις ακόλουθες υπο-αγορές: (i) αγορά προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης βάσεως (φύλλο κρούστα, σφολιάτας κ.λπ.) για οικιακή χρήση, (ii) αγορά προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης βάσεως για χρήση από επιχειρήσεις εστίασεως κ.λπ., (iii) αγορά έτοιμων κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης (τυρόπιτα, πίτσα κ.λπ.) για οικιακή χρήση και (iv) αγορά έτοιμων κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης για χρήση από επιχειρήσεις εστίασεως κ.ά.³⁴⁷.

348. Η διάκριση των προϊόντων κατεψυγμένης ζύμης βάσεως και έτοιμων κατεψυγμένων προϊόντων ζύμης βασίζεται στη διαφορετική σκοπούμενη χρήση του προϊόντος από τον καταναλωτή, καθώς και στη διαφορετική τιμή του. Η περαιτέρω διάκριση μεταξύ της λιανικής αγοράς και της χονδρικής αγοράς πώλησης των συγκεκριμένων προϊόντων πηγάζει από τα διαφορετικά χαρακτηριστικά (μέγεθος, συσκευασία κ.λπ.) των προϊόντων που διακινούνται στις δύο αγορές.

349. Στην αγορά, δραστηριοποιείται εκ των συμμετεχουσών μόνο ο όμιλος εταιριών VIVARTIA με το σήμα ΧΡΥΣΗ ΖΥΜΗ και ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΖΥΜΗ. Δεδομένου ότι στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται μόνο ο όμιλος VIVARTIA εκ των συμμετεχουσών, η περαιτέρω

³⁴⁶ Βλ. υπ' αριθ. 385/V/2008, 515/VI/2011 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της ΕΑ.

³⁴⁷ Βλ. σχετικά το αποφάσεις ΕΑ 65/II/1999 και 314/V/2006.

εξέταση της αγοράς στην κρινόμενη υπόθεση παρέλκει, καθώς η αγορά δεν θεωρείται επηρεαζόμενη.

5.5.11 Αγορά κατεψυγμένων μυρωδικών

350. Στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται μόνο ο όμιλος VIVARTIA (μέσω της εταιρείας ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ ΑΒΕΕ) με τα προϊόντα κατεψυγμένου μαϊντανού, κατεψυγμένου άνηθου, καθώς και κατεψυγμένου σκόρδου.

351. Δεδομένου ότι η ΔΩΔΩΝΗ δεν έχει παρουσία στην εν λόγω αγορά, η αγορά κατεψυγμένων μυρωδικών κρίνεται ως μη επηρεαζόμενη.

5.5.12 Αγορά βιομηχανικά επεξεργασμένης ντομάτας

352. Η αγορά τομάτας περιλαμβάνει όλα τα τυποποιημένα είδη τομάτας, δηλαδή την αποφλοιωμένη (ψιλοκομμένη και ολόκληρη), τον χυμό τομάτας και τον τοματοπολτό τα οποία προορίζονται για την παρασκευή σαλτσών, φαγητών και μεταξύ τους υφίσταται υποκατάσταση. Τα προϊόντα τομάτας διατίθενται για οικιακή χρήση (λιανική πώληση) και στους οργανισμούς μαζικής εστίασης και στη βιομηχανία (χονδρική πώληση). Στην αγορά αυτή, η χονδρική πώληση αποτελεί αυτοτελή αγορά λόγω της διαφορετικής χρήσης, τιμής και τρόπου διανομής των προϊόντων. Η κέτσαπ και οι ημιέτοιμες και έτοιμες σάλτσες θεωρούνται ξεχωριστές αγορές³⁴⁸.

353. Αντίστοιχα στην λόγω αγορά έχει παρουσία μόνο ο όμιλος VIVARTIA με το σήμα ΜΠΑΡΜΠΑ ΣΤΑΘΗΣ, ως εκ τούτου πρόκειται για μη επηρεαζόμενη αγορά.

5.5.13 Αγορά γαλακτοκεϊκ/γαλακτοφέτες (ψυγείου)

354. Η εν λόγω αγορά αποτελείται από γλυκίσματα (σνακ) ψυγείου, τα οποία απευθύνονται κατά κύριο λόγο στα παιδιά και έχουν τη μορφή κέικ με γέμιση γάλακτος.

355. Στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται από τις συμμετέχουσες μόνο η ΔΕΛΤΑ, με το σήμα SMART, οπότε δεδομένης της μη παρουσίας στη ΔΩΔΩΝΗ πρόκειται επίσης για μη επηρεαζόμενη αγορά.

5.5.14 Αγορά γάλακτος με προσθήκη καφέ³⁴⁹

356. Η ΕΑ έκρινε και με τις υπ' αριθ. 515/VI/2011 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της ότι η αγορά γάλακτος με προσθήκη καφέ συνιστά διακριτή αγορά προϊόντος για τον καταναλωτή, καθώς διακρίνεται από το λευκό γάλα ως προς τη γεύση και τα εν γένει χαρακτηριστικά του, τη διατροφική του αξία, αλλά και ως προς την τιμή του.

³⁴⁸ Βλ. σχετικά αποφάσεις της ΕΑ 86/II/1999, σημ. 3α,iii), καθώς και τις υπ' αριθ. 34/II/1999, σημ. Γ.2 και 101/II/1999 σημ. III.

³⁴⁹ Στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται από τις συμμετέχουσες η ΔΕΛΤΑ με τα προϊόντα:

1. Milcafe Ρόφημα Καφέ (230ml)
2. Flocafe Ice Cappuccino Ρόφημα Καφέ (230ml)
3. Flocafe Ice Espresso Macchiato Ρόφημα Καφέ (230ml)

και η ΜΕΒΓΑΛ με τα προϊόντα:

1. MILK MIX CAPPUCINO ME ΒΑΣΗ ΓΑΛΑ 230ml
2. MILK MIX ESPRESSO ME ΒΑΣΗ ΓΑΛΑ 230ml
3. MILK MIX MACCHIATO ME ΒΑΣΗ ΓΑΛΑ 230ml

357. Στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιούνται από τις συμμετέχουσες η ΔΕΛΤΑ με τα προϊόντα:

- Milcafe Ρόφημα Καφέ (230ml)
- Flocafe Ice Cappuccino Ρόφημα Καφέ (230ml)
- Flocafe Ice Espresso Macchiato Ρόφημα Καφέ (230ml)

και η ΜΕΒΓΑΛ με τα προϊόντα:

- MILK MIX CAPPUCINO ΜΕ ΒΑΣΗ ΓΑΛΑ 230ml
- MILK MIX ESPRESSO ΜΕ ΒΑΣΗ ΓΑΛΑ 230ml
- MILK MIX MACCHIATO ΜΕ ΒΑΣΗ ΓΑΛΑ 230ml

358. Στην αγορά αυτή η ΔΩΔΩΝΗ δεν έχει παρουσία οπότε παρέλκει περαιτέρω αξιολόγησή της.

5.5.15 Αγορά ζωοτροφών

359. Οι ζωοτροφές³⁵⁰ διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: (i) Στις απλές ζωοτροφές, στις οποίες περιλαμβάνονται: α) τα αγροτικά προϊόντα όπως σιτάρι, κριθάρι, κ.λπ. και β) οι πλακούντες, κοινώς πίττες και άλευρα, όπως βαμβακόπιτα, βαμβακάλευρο, που αποτελούν υποπροϊόντα της κατεργασίας ελαιούχων σπόρων, καθώς και η μηδική (τριφύλλι), που μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτούσια για την εκτροφή των ζώων και (ii) στις σύνθετες ζωοτροφές/φυράματα, που αποτελούν εξειδικευμένα ως επί το πλείστον προϊόντα, προερχόμενα από την ανάλυση, μίξη (με προμίγματα βιταμινών και ιχνοστοιχείων κ.λπ.) απλών ζωοτροφών. Η αγορά διακρίνεται, επίσης, σε υπο-αγορές ανάλογα με τα ζώα για τα οποία προορίζεται κάθε προϊόν (βοοτροφές, αιγοπροβατοτροφές, ιχθυοτροφές κ.λπ.), οι οποίες μπορούν να διαχωριστούν περαιτέρω ανάλογα με την παραγωγική κατεύθυνση του ζώου (εκτροφή για κρέας, γάλα κ.λπ.). Ορισμένες ζωοτροφές, εφόσον προορίζονται για το ίδιο εκτρεφόμενο είδος και με διαφορετική πρόσμιξη και αναλογία, θα μπορούσαν να υποκατασταθούν ολικά ή μερικά μεταξύ τους. Ως σχετική γεωγραφική αγορά για τα εν λόγω προϊόντα λαμβάνεται η ελληνική επικράτεια, όπου οι εταιρείες δραστηριοποιούνται υπό ομοιόμορφες συνθήκες ανταγωνισμού.

360. Στον κλάδο παραγωγής και εμπορίας ζωοτροφών, δραστηριοποιείται από τα μέρη μόνον η ΔΕΛΤΑ, μέσω της θυγατρικής της ΕΥΡΩΤΡΟΦΕΣ ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Β.Ε. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισε η γνωστοποιούσα, η αξία πωλήσεων της για την περίοδο 2018-2020 ήταν:

Πίνακας 39: Κύκλος εργασιών από την πώληση ζωοτροφών για μη κατοικίδια ζώα

	Κύκλος εργασιών από την πώληση ζωοτροφών		
	2018	2019	2020
ΔΕΛΤΑ ΕΥΡΩΤΡΟΦΕΣ	€6.585.931	€5.471.483	€6.246.208
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]
ΔΩΔΩΝΗ	-	-	[...]

Πηγή: σελ. 53 Εντύπου γνωστοποίησης, σελ. 4,5, 10-12 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021, σελ. 3-5 της υπ' αριθ. πρωτ. 5514/24.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούμενων μερών.

³⁵⁰ Βλ. τις αποφάσεις της ΕΑ 66/Π/1999, 314/Υ/2006 και 358/Υ/2007.

361. Σύμφωνα με το έντυπο Γνωστοποίησης η ΔΩΔΩΝΗ πούλησε [...] ζωοτροφών το 2020. Για την δραστηριότητα αυτή η ΔΩΔΩΝΗ ενεργεί ως ενδιάμεσος³⁵¹, εξασφαλίζοντας καλύτερες τιμές και όρους πληρωμής για αγρότες με τους οποίους συνεργάζεται. Παρόλα αυτά από τα μέσα του έτους 2019 και μετά, η εταιρεία ΔΩΔΩΝΗ έπαυσε τις εργασίες μεταφοράς, διαπραγμάτευσης τιμών, αποθήκευσης ή κινδύνου πώλησεως, λόγω μεταβίβασης της δραστηριότητας αγοράς και πώλησης ζωοτροφών στην εταιρεία ARTEMIS A.E., η ιδιοκτησία της οποίας από τα μέσα του 2019 και μετά περιήλθε σε ιδιώτη, τρίτο μη συνδεδεμένο μέρος με την εταιρεία SIF. Ως εκ τούτου η εταιρεία ARTEMIS δεν ανήκει πλέον στην SIF και η ΔΩΔΩΝΗ δεν δραστηριοποιείται πλέον στην εν λόγω αγορά³⁵².
362. Αναφορικά με την εταιρεία ΜΕΒΓΑΛ³⁵³ [...].
363. Επομένως, δεδομένης της μη παρουσίας της ΔΩΔΩΝΗ στην εν λόγω σχετική αγορά, περαιτέρω ανάλυση περί αξιολόγησής της ως επηρεαζόμενης αγοράς παρέλκει.

5.5.16 Αγορά τυροκομικών προϊόντων

364. Πέραν της ανωτέρω ανάλυσης στην Ενότητα 5.3.7, η σειρά τυροκομικών προϊόντων της ΔΕΛΤΑ περιλαμβάνει και χύμα μαλακό τυρί (τυρί φέτα Π.Ο.Π.), τυποποιημένο και χύμα ημίσκληρο τυρί (κασέρι Π.Ο.Π.), τυποποιημένο και χύμα σκληρό τυρί (γραβιέρα, κεφαλοτύρι & κεφαλογραβιέρα), καθώς και τυποποιημένο τριμμένο σκληρό τυρί (κεφαλοτύρι). Η παρουσία της ΔΕΛΤΑ στα τυροκομικά προϊόντα είναι αμελητέα.
365. Η ΜΕΒΓΑΛ δραστηριοποιείται πέραν των ανωτέρω και στην παραγωγή και εμπορία (i) χύμα και τυποποιημένο ημίσκληρο τυρί (ΜΕΒΓΑΛ Μακεδονικό, κασέρι, gouda, edam, cheddar και mozzarella), και (ii) χύμα και τυποποιημένο σκληρό τυρί (κεφαλοτύρι). Η ΜΕΒΓΑΛ παράγει επίσης προϊόντα ιδιωτικής ετικέτας για τρίτους, καθώς και φέτα και λευκά τυριά για τη ΔΕΛΤΑ. Η ανάθεση της παραγωγής προϊόντων ΜΕΒΓΑΛ σε τρίτους είναι ιδιαίτερα περιορισμένη και αφορά μόνο μη γαλακτοκομικά προϊόντα.
366. Η ΔΩΔΩΝΗ παράγει και εμπορεύεται επίσης και χυμά μαλακά τυριά [φέτα Π.Ο.Π. και άλλα μαλακά τυριά (μανούρι, ξηρή μυζήθρα, γκίτζα, ανθότυρος, γαλοτύρι, ΔΩΔΩΝΗ Ελαφρύ, ΔΩΔΩΝΗ Κατσικίσιο Τυρί, χαλούμι, αναρή και κυπριακό τυρί με μειωμένα λιπαρά)], τυποποιημένο ημίσκληρο τυρί (ΔΩΔΩΝΗ ΤουΤοστ), τυποποιημένο και χύμα σκληρό τυρί (κεφαλογραβιέρα, κεφαλοτύρι, γραβιέρα αγελάδος και γραβιέρα πρόβεια) και τριμμένα τυριά.
367. Βάσει των εκτιμήσεων μεριδίων αγοράς που παρατίθενται κατωτέρω, το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς των μερών σε όλες τις άλλες αγορές τυροκομικών, πλην της αγοράς τυποποιημένων μαλακών τυριών, δεν θα ξεπερνά, μετά την υπό κρίση πράξη, το 15%;

³⁵¹ Σύμφωνα με την απάντηση 6 της υπ' αριθ. πρωτ. 5514/24.06.21 και απάντηση 7 της υπ' αριθμ. πρωτ. 5514/24.06.21 επιστολής των γνωστοποιούμενων μερών [...]

³⁵² Στην απαντ. 20 της υπ' αριθμ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούμενων μερών αναφέρονται τα ακόλουθα[...].

³⁵³ Βλ. σελ. 5 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούμενων μερών.

5.5.17 Αγορά χύμα μαλακών τυριών

368. Στην συνολική αγορά των χύμα μαλακών τυριών το αθροιστικό μερίδιο των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ διαμορφώθηκε σε αξία [...], [...] και [...], ενώ σε όγκο [...], [...] και [...] για τα έτη 2018, 2019 και 2020 αντίστοιχα. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μερίδια για την αγορά χύμα μαλακού τυριού κατά την τριετία 2018-2020 τόσο σε όγκο, όσο και αξία για τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις στη συγκέντρωση, αλλά και των λοιπών εταιρειών.

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Γ.Δ.Α. Για το 2020 τα στοιχεία προέρχονται από τη σελ. 94 του Παραρτήματος Γ του Πίνακας 40: Μερίδια αγοράς χύμα μαλακών τυριών, 2018-2020 ΥΤΔ

	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΜΙΚΡΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΗΠΕΙΡΟΣ	9,05%	8,73%	8,03%	8,11%	7,72%	6,97%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΓΡΟΤ. ΓΑΛΑΚΤ. ΣΥΝ/ΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	8,67%	9,50%	12,23%	7,39%	7,81%	10,17%
ΙΔ.ΕΤΙΚΕΤΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΒΑΛΜΑ	6,65%	6,58%	6,55%	5,90%	5,70%	5,66%
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	0,38%	0,22%	0,07%	0,39%	0,22%	0,07%
ΛΟΙΠΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Εντύπου Γνωστοποίησης καθώς και συμπληρωματική απάντηση 5103/10.06.21 βλ. excel Q38 (για τη ΔΕΛΤΑ για το έτος 2020). Για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 187-188 του ίδιου Παραρτήματος βάσει Nielsen.

369. Ειδικότερα, αναφορικά με τη χύμα φέτα, αυτή αντιστοιχεί στο [...] των συνολικών πωλήσεων φέτας, έναντι [...] της τυποποιημένης φέτας για το έτος 2020 σε όρους αξίας και σε [...] και [...] σε όρους όγκου. Στο σύνολο των χύμα μαλακών τυριών η χύμα φέτα αντιστοιχεί στο [...], ενώ στο σύνολο των τυποποιημένων μαλακών τυριών η τυποποιημένη φέτα αντιστοιχεί στο [...] του συνόλου σε όρους αξίας κατά το έτος 2020. Η φέτα στο σύνολο της (χύμα και τυποποιημένη) αντιστοιχεί στο [...] των μαλακών τυριών (αντίστοιχα χύμα και τυποποιημένων).

370. Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μερίδια για την χύμα φέτα σε αξία και όγκο κατά την τριετία 2018-2020.

	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΜΙΚΡΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ	10,61%	11,62%	15,54%	9,64%	10,09%	13,60%

ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΗΠΕΙΡΟΣ	11,47%	10,98%	9,93%	10,85%	10,21%	9,18%
ΒΑΛΜΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΝΕΓΑΤΟΣ	3,43%	3,74%	3,86%	3,43%	3,98%	4,33%
ΔΟΥΚΙΔΗΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΙΚΕΤΑ	1,85%	1,41%	1,19%	2,01%	1,49%	1,22%
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	0,50%	0,32%	0,11%	0,53%	0,35%	0,11%
ΛΟΙΠΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Παράρτημα Ν της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.21 επιστολής παροχής στοιχείων της VENETIKO HOLDINDGS και SIF.

371. Από τον ανωτέρω Πίνακα προκύπτει ότι κατά το έτος 2020 η υποκατηγορία χύμα φέτας επιμερίζεται σε όρους αξίας μεταξύ των μικρών παραγωγών με μερίδιο [...]%, του Συνεταιρισμού Καλαβρύτων μερίδιο [...]%, της ΔΩΔΩΝΗ με [...]%, της ΗΠΕΙΡΟΣ με [...]%, της ΒΑΛΜΑ με [...]%, και αρκετών άλλων εταιρειών μικρότερα μερίδια. Σε αυτήν την κατηγορία για το έτος 2020 το αθροιστικό μερίδιο των ΔΕΛΤΑ-ΜΕΒΓΑΛ-ΔΩΔΩΝΗ ανέρχεται στο [...]%, και στο [...]%, σε όρους αξίας και όγκου αντίστοιχα. Ως εκ τούτου ακόμα στην υποκατηγορία χύμα φέτας, το αθροιστικό μερίδιο των συμμετεχουσών εταιρειών δεν υπερβαίνει το [...]%

5.5.18 Αγορά ημίσκληρων τυριών

372. Βάσει του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών ημίσκληρα τυριά, είναι τα τυριά των οποίων η υγρασία δεν υπερβαίνει το 46%. Στην κατηγορία αυτή εμπίπτουν κυρίως κίτρινα τυριά, όπως κασέρι, edam, κ.λπ.
373. Το αθροιστικό μερίδιο των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ στην συνολική αγορά των ημίσκληρων τυριών σε αξία ήταν [...]%, [...]%, και [...]%, για τα έτη 2018, 2019 και 2020 αντίστοιχα.
374. Στον Πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται τα μερίδια για τη συνολική αγορά των ημίσκληρων τυριών κατά την τριετία 2018-2020 τόσο σε όγκο, όσο και αξία για τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις στη συγκέντρωση και των μεγαλύτερων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά. Επισημαίνεται ότι τα μερίδια που ακολουθούν αφορούν τόσο τα χύμα όσο και τα τυποποιημένα ημίσκληρα τυριά.

Πίνακας 42:Μερίδια αγοράς ημίσκληρων τυριών, 2018-2020 ΥΤΔ						
	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
FRIESLAND	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
OPTIMA	8,29%	9,89%	11,02%	9,06%	10,91%	12,05%
ΙΔ. ΕΤΙΚΕΤΑΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΜΙΚΡΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ	11,89%	11,43%	10,41%	14,99%	14,48%	13,56%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΦΑΓΕ	5,72%	5,39%	5,72%	3,59%	3,48%	3,65%
ΒΕΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΗΠΕΙΡΟΣ	3,63%	3,58%	3,89%	2,55%	2,55%	2,77%
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	0,28%	0,00%	0,16%	0,17%	0,00%	0,11%
ΛΟΙΠΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Γ.Δ.Α. Για το 2020 τα στοιχεία προέρχονται από τη σελ. 96 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης καθώς και συμπληρωματική απάντηση 5103/10.06.21 βλ. excel Q38 (για τη ΔΕΛΤΑ για το έτος 2020). Για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 189-190 του ίδιου Παραρτήματος βάσει Nielsen.

375. Τα μερίδια αγοράς στην σχετική αγορά των τυποποιημένων και χύμα ημίσκληρων τυριών τόσο σε αξία, όσο και σε όγκο δεν υπερβαίνουν το [...] % αθροιστικά για τις ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ στην σχετική αγορά του τυποποιημένων ημίσκληρων τυριών και το [...] % στην σχετική αγορά των χύμα ημίσκληρων τυριών καθόλη την τριετία 2018-2020.

5.5.19 Αγορά σκληρών τυριών

376. Βάσει του Κώδικα Τροφίμων και Ποτών σκληρά τυριά θεωρούνται εκείνα τα τυριά των οποίων η υγρασία δεν υπερβαίνει το 38%. Τα σκληρά τυριά είναι κυρίως κίτρινα τυριά, όπως κεφαλογραβιέρα, γραβιέρα κ.λπ.

377. Στον ακόλουθο Πίνακα παρατίθενται τα μερίδια στην συνολική αγορά σκληρών τυριών τόσο σε όγκο όσο και σε αξία κατά τα έτη 2018-2020. Ειδικότερα, το αθροιστικό μερίδιο των μερών στην αγορά σκληρών τυριών ανήλθε σε αξία [...], [...] και [...] για τα έτη 2018, 2019 και 2020 αντίστοιχα.

Πίνακας 43: Μερίδια αγοράς σκληρών τυριών, 2018-2020 ΥΤΔ						
	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΜΙΚΡΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΟΙ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΑΡΑΛΗΣ	8,81%	9,25%	10,42%	8,47%	8,92%	10,14%
ΟΡΤΙΜΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΙΔ. ΕΤΙΚΕΤΑΣ	9,60%	8,72%	8,05%	10,61%	9,67%	8,80%
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΩΔΩΝΗ	1,12%	1,06%	1,07%	1,03%	0,97%	0,98%
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	0,34%	0,11%	0,00%	0,32%	0,09%	0,00%

ΛΟΙΠΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Γ.Δ.Α. Για το 2020 τα στοιχεία προέρχονται από τη σελ. 104 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης καθώς και συμπληρωματική απάντηση 5103/10.06.21 βλ. excel Q38 (για τη ΔΕΛΤΑ για το έτος 2020). Για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 198-199 του ίδιου Παραρτήματος βάσει Nielsen.

378. Τα μερίδια αγοράς στην σχετική αγορά των τυποποιημένων και χύμα σκληρών τυριών τόσο σε αξία, όσο και σε όγκο δεν υπερβαίνουν το μερίδιο της τάξεως του [...] % αθροιστικά για τις ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ στη σχετική αγορά των τυποποιημένων σκληρών τυριών και το [...] % στην σχετική αγορά των χύμα σκληρών τυριών καθόλη την τριετία 2018-2020.

5.5.20 Αγορά χύμα γιαουρτιού

379. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προσκόμισαν τα γνωστοποιούντα μέρη, το αθροιστικό μερίδιο των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ, ΔΩΔΩΝΗ στη αγορά χύμα γιαουρτιού διαμορφώθηκε αθροιστικά σε [...] σε αξία το 2020.
380. Στην αγορά, σύμφωνα με τα προσκομισθέντα από τα γνωστοποιούντα μέρη στοιχεία, δραστηριοποιούνται και άλλοι σημαντικοί παίκτες πέραν από τις ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ. Σημαντικό μερίδιο στην αγορά έχουν οι εταιρείες ΦΑΓΕ, ΟΛΥΜΠΙΟΣ, ΔΩΔΩΝΗ και ΚΡΙ-ΚΡΙ.

Πίνακας 44: Μερίδια αγοράς χύμα γιαουρτιού, 2018-2020 YTD

	Σε όγκο			Σε αξία		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΜΕΒΓΑΛ	10,43%	10,27%	12%	10,66%	10,57%	12,21%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σύνολο	10,43%	10,27%	12%	10,66%	10,57%	12,32%

Πηγή: σελ. 127-138 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης.

381. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω μεριδίων, η αγορά χύμα γιαουρτιού δεν είναι επηρεαζόμενη για την υπό κρίση πράξη.

5.5.21 Αγορά τυποποιημένου λειτουργικού γιαουρτιού

382. Στην αγορά τυποποιημένου λειτουργικού γιαουρτιού η ΔΩΔΩΝΗ δεν δραστηριοποιείται, ενώ η ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ αθροιστικά κατέχουν μερίδιο σε αξία της τάξεως [...], [...] και [...] για τα έτη 2018-2020 αντίστοιχα.

Πίνακας 45: Μερίδια αγοράς Τυποποιημένου Λειτουργικού γιαουρτιού, 2018-2020 YTD

	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ACTIVIA	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΡΙ ΚΡΙ	13,48%	16,21%	18,01%	12,03%	15,12%	17,34%
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΟΛΥΜΠΟΣ	12,83%	10,04%	9,26%	13,38%	10,67%	9,44%
ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΑΡΛΑ	3,81%	3,22%	3,02%	3,21%	2,75%	2,52%
ΔΩΔΩΝΗ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΟΙΠΕΣ	0,57%	0,41%	0,27%	0,73%	0,49%	0,18%
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ & ΔΩΔΩΝΗ	20,31%	17,52%	21,53%	22,77%	21,04%	26,42%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Παράρτημα Ν της υπ'αριθ. 5103/10.06.21 επιστολής

383. Ως εκ τούτου, η εν λόγω αγορά δεν είναι επηρεαζόμενη.

5.5.22 Αγορά Τυποποιημένου γιαουρτιού με γεύσεις

384. Στην αγορά τυποποιημένου γιαουρτιού με γεύσεις, η ΔΩΔΩΝΗ δεν έχει παρουσία, ενώ η ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ συγκεντρώνουν μερίδια σε αξία κατά τα έτη 2018-2020 ύψους [...], [...] και [...] αντίστοιχα. Παρακάτω παρατίθενται αναλυτικά τα μερίδια για τις μεγαλύτερες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αγορά αυτή.

	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΦΑΓΕ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	21,52%	22,45%	22,54%	20,05%	20,27%	19,51%
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΡΙ ΚΡΙ	17,22%	18,39%	16,59%	18,84%	19,84%	17,78%
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΤΙΚΕΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΝΟΥ ΝΟΥ	3,51%	2,70%	1,88%[...]	3,68%	2,63%	1,82%
ΣΕΡΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
FRUITFUL	1,34%	1,59%	1,29%	1,14%	1,35%	1,07%
ΛΟΙΠΕΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Γ.Δ.Α. Για το 2020 τα στοιχεία προέρχονται από τη σελ. 73 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης. Για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 171-174 του ίδιου Παραρτήματος βάσει Nielsen.

385. Λόγω της μη δραστηριοποίησης της ΔΩΔΩΝΗ η σχετική αγορά τυποποιημένου γιαουρτιού με γεύσεις, δεν είναι επηρεαζόμενη.

5.5.23 Αγορά Τυποποιημένου Παιδικού γιουρτιού

386. Αντίστοιχα στην αγορά τυποποιημένου παιδικού γιουρτιού η ΔΩΔΩΝΗ δεν δραστηριοποιείται, ενώ η ΔΕΛΤΑ και ΜΕΒΓΑΛ κατέχουν σε αξία κατά τα έτη 2018-2020 το [...], [...], και [...] του συνόλου της αγοράς αντίστοιχα. Παρακάτω παρατίθενται αναλυτικά τα μερίδια για τις μεγαλύτερες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αγορά αυτή:

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Γ.Δ.Α. Για το 2020 τα στοιχεία προέρχονται από τη σελ. 75 του Παραρτήματος

Πίνακας 47: Μερίδια αγοράς Τυποποιημένου παιδικού γιουρτιού, 2018-2020 ΥΤΔ						
	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΚΡΙ ΚΡΙ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΕΛΤΑ	20,66%	22,84%	28,58%	20,66%	22,84%	28,58%
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΦΑΓΕ	17,03%	12,43%	10,54%	17,03%	12,43%	10,54%
ΟΛΥΜΠΟΣ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
DANONE	6,29%	6,04%	3,88%	6,29%	6,04%	3,88%
ΣΕΡΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΟΙΠΕΣ	0,97%	1,04%	1,62%	0,97%	1,04%	1,62%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
ΔΕΛΤΑ & ΜΕΒΓΑΛ	32,69%	36,39%	41,99%	34,96%	36,11%	40,68%

Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης. Για τα έτη 2018-19 τα στοιχεία προέρχονται από τις σελ. 171-174 του ίδιου Παραρτήματος βάσει Nielsen.

387. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η αγορά τυποποιημένου παιδικού γιουρτιού δεν είναι επηρεαζόμενη για την υπό κρίση πράξη.

5.5.24 Αγορά βρεφικού γιουρτιού

388. Κατά τα γνωστοποιούντα μέρη, στην αγορά αυτή η εταιρεία ΔΕΛΤΑ κατέχει την κυρίαρχη θέση με μερίδια [...], [...], και [...] κατά τα έτη 2018, 2019 και 2020 αντίστοιχα. Οι εταιρείες ΔΩΔΩΝΗ και ΜΕΒΓΑΛ δεν δραστηριοποιούνται σε αυτήν.

Πίνακας 48: Μερίδια αγοράς βρεφικού γιουρτιού, 2018-2020 ΥΤΔ						
	(σε αξία)			(σε όγκο)		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΔΕΛΤΑ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΚΡΙ ΚΡΙ	0,00%	1,62%	10,97%	0,00%	1,65%	11,33%
ΝΟΥ ΝΟΥ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΛΟΙΠΕΣ	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
ΣΥΝΟΛΟ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων από Παράρτημα Ν της υπ'αριθ. 5103/10.06.21 επιστολής.

389. Ως εκ τούτου λόγω της μη παρουσίας της ΔΩΔΩΝΗ η υπο-σχετική αγορά του βρεφικού γιαουρτιού αποτελεί μη επηρεαζόμενη αγορά.

5.5.25 Αγορά επιδορπίων με βάση το γάλα

390. Σύμφωνα με τις αποφάσεις της ΕΑ 515/VI/2011, 598/2014 και 650/2017 τα επιδόρπια με βάση το γάλα διαφοροποιούνται σαφώς από τα παγωτά, τις σοκολάτες, καθώς τα επιμέρους προϊόντα που πωλούνται στα ζαχαροπλαστεία, ιδίως όσον αφορά στα φυσικά χαρακτηριστικά τους (γεύση, συστατικά, υφή κ.α.), στην τιμή τους, στις προτιμήσεις του καταναλωτή και στη διαδικασία παραγωγής και διανομής τους. Ως εκ τούτου η αγορά αυτή αποτελεί αγορά διακριτή τόσο από τα λοιπά γαλακτοκομικά προϊόντα, όσο και από τα λοιπά προϊόντα που πωλούνται στα ζαχαροπλαστεία.

391. Η ΕΑ έχει αποφανθεί ότι ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται εν προκειμένω το σύνολο της Ελληνικής Επικράτειας, όπου αναπτύσσεται η δραστηριότητα των συμμετεχουσών υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, ως σχετική γεωγραφική αγορά στην αγορά επιδορπίων με βάση το γάλα θεωρείται η Ελληνική Επικράτεια.

392. Στην εν λόγω αγορά σύμφωνα με την ICAP δεν υπάρχει ιδιαίτερη διείσδυση των προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας, με την αγορά να επιμερίζεται κυρίως μεταξύ των εταιρειών ΔΕΛΤΑ, ΦΑΓΕ και ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ. Η ΔΕΛΤΑ κατέχει μερίδιο σε αξία της τάξεως του [...] % κατά το έτος 2020³⁵⁴, ενώ η ΜΕΒΓΑΛ³⁵⁵ έχει μηδενικό μερίδιο αγοράς³⁵⁶. Η ΔΩΔΩΝΗ δεν δραστηριοποιούνται στην εν λόγω αγορά.

393. Ως εκ τούτου η αγορά επιδορπίων με βάση το γάλα δεν συνιστά επηρεαζόμενη αγορά.

5.5.26 Αγορά βουτύρου

394. Το βούτυρο (αιγοπρόβειο και αγελαδινό), αποτελεί κυρίως προϊόν τυροκόμησης και διακρίνεται στις ακόλουθες τρεις κατηγορίες: α) Βούτυρο ή Βούτυρο Γάλακτος το οποίο είναι το προϊόν που προέρχεται με κτύπημα γάλακτος ή αφρογάλατος ή μίγματος αυτών, ή μετά από όξυνση με βιολογικό τρόπο και έχει περιεκτικότητα σε λίπος τουλάχιστον 80%, β) Τηγμένο Βούτυρο ή Τηγμένο Βούτυρο Γάλακτος ή Βούτυρο Μαγειρικό, το οποίο είναι το προϊόν που παράγεται με τήξη νοπού βουτύρου και γ) Τηγμένο Βούτυρο Τυρό-γάλακτος ή Τυρό-βούτυρο, το οποίο είναι το προϊόν που παράγεται με πίεση θερμού πήγματος τυριού, χωρίς νερό και πρωτεϊνικές ύλες, το οποίο πρέπει να έχει τα ίδια αναλυτικά στοιχεία με το τηγμένο βούτυρο γάλακτος. Βάσει της ICAP το μεγαλύτερο μέρος της συνολικής κατανάλωσης αφορά βούτυρο επαγγελματικής χρήσης (άνω του 70%).

395. Σύμφωνα με τα μέρη και όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα που ακολουθεί η ΔΩΔΩΝΗ κατέχει μερίδιο μικρότερο του 2%, η ΜΕΒΓΑΛ έχει αμνητεία παρουσία, η οποία καταγράφεται με μηδενικά ποσοστά, ενώ η ΔΕΛΤΑ δεν δραστηριοποιείται στην εν λόγω αγορά.

³⁵⁴ Βάσει στοιχείων την Bain, βλ. σελ. 127-130 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁵⁵ Η ΜΕΒΓΑΛ δραστηριοποιείται στην αγορά επιδορπίων με βάση το γάλα με τα προϊόντα:

1. ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΝΕΛΑ (2Χ150ΓΡ)
2. CREME BANILIA (150ΓΡ)
3. CREME ΚΑΡΑΜΕΛΕ (150ΓΡ)
4. CREME ΣΟΚΟΛΑΤΑ (150ΓΡ)

³⁵⁶ Βάσει των στοιχείων της Bain.

Πίνακας 49: Μεριδία αγοράς βουτύρου, 2018-2020 ΥΤΔ

	Σε όγκο			Σε αξία		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
ΜΕΒΓΑΛ	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
ΔΩΔΩΝΗ	1,60%	1,30%	1%	1,60%	1,30%	1,10%
Σύνολο	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Bain, βλ. σελ. 127-130 του Παραρτήματος Τ του Εντύπου Γνωστοποίησης.

396. Ως εκ τούτου η αγορά βουτύρου εντάσσεται στις μη επηρεαζόμενες αγορές και παρέλκει περαιτέρω ανάλυση.

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΚΑΘΕΤΑ ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ

6. ΣΧΕΤΙΚΕΣ - ΕΠΗΡΕΑΖΟΜΕΝΕΣ ΚΑΘΕΤΕΣ ΑΓΟΡΕΣ - ΜΕΓΕΘΟΣ ΚΑΙ ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΩΝ

397. Κατά τα γνωστοποιούντα μέρη, οι σχετικές αγορές που αφορά η εν λόγω συγκέντρωση επιχειρήσεων, στις οποίες οι ΔΕΛΤΑ-ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ έχουν σχέση πραγματικού ή δυνητικού πελάτη-προμηθευτή, είναι οι εξής:

- i. Αγορά ταχείας/μαζικής εστίασης, για την οποία, όμως, τα γνωστοποιούντα μέρη υποστηρίζουν ότι υφίσταται μερική εναλλαξιμότητα με τα καταστήματα καφέ-ζαχαροπλασטיών, στα οποία προσφέρονται ορισμένα είδη κρύου, ιδίως, φαγητού, καθώς και με τις παραδοσιακές ταβέρνες, όπως και με τα εστιατόρια «casual dining».
- ii. Αγορά καφέ-ζαχαροπλασטיών, όπως αναφέρεται ανωτέρω.
- iii. Αγορά βιομηχανικού και αεροπορικού catering.

398. Σύμφωνα και με τις αποφάσεις ΕΑ 314/Υ/2006, 515/ΥΙ/2011, 598/2014 και 650/2017 οι σχετικές αγορές στην εν λόγω συγκέντρωση επιχειρήσεων είναι οι εξής³⁵⁷:

- i. Αγορά ταχείας/μαζικής εστίασης και εκμετάλλευσης εστιατορίων «casual dining». Οι επιχειρήσεις ταχείας εστίασης μπορούν να διακριθούν περαιτέρω σε κατηγορίες, αναλόγως του τύπου των καταστημάτων που λειτουργούν και των βασικών κατηγοριών προϊόντων που προσφέρουν, όπως: (α) Επιχειρήσεις ταχείας εστίασης, με κύριο μενού προϊόντα με βάση τα burger (fast-food), (β) Επιχειρήσεις πώλησης πίτσας, (γ) Επιχειρήσεις παροχής γευμάτων με παραδοσιακές γεύσεις όπως σουβλάκι, γύρο κ.λπ., (δ) Επιχειρήσεις παροχής γευμάτων "snack" και (ε) Επιχειρήσεις πώλησης προϊόντων με βάση το κοτόπουλο. Η ακριβής οριοθέτηση των σχετικών αυτών αγορών στην υπό κρίση υπόθεση παρέλκει³⁵⁸, δεδομένου κυρίως ότι (α) σε αυτές

³⁵⁷ [...].

³⁵⁸ Βλ. και αποφάσεις ΕΑ 515/ΥΙ/2011 598/2014 και 650/2017.

δραστηριοποιείται από τα μέρη μόνον η VIVARTIA και, ως εκ τούτου, δεν τίθεται θέμα αύξησης/ενδυνάμωσης των μεριδίων αγοράς ως αποτέλεσμα της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης και (β) υφίσταται έντονος πραγματικός και δυνητικός ανταγωνισμός και δεν αναμένεται επηρεασμός των άμεσων ανταγωνιστικών συνθηκών λόγω της κρινόμενης συγκέντρωσης.

ii. Αγορά καφέ-ζαχαροπλασטיών,

iii. Αγορά catering, η οποία διακρίνεται περαιτέρω στις εξής διακριτές σχετικές (υπο)-αγορές:

(1) Βιομηχανικό/βιομηχανοποιημένο Catering³⁵⁹,

(2) Σίτιση επιβατών αεροπορικών πτήσεων,

(3) Εκμετάλλευση/τροφοδοσία κυλικίων και εστιατορίων που βρίσκονται εντός των αεροδρομίων της χώρας.

399. Τα Γνωστοποιούντα μέρη αναφέρουν³⁶⁰ σχετικώς ότι, «το εκτιμώμενο μερίδιο αγοράς του ομίλου VIVARTIA στην ελληνική αγορά ταχείας εστίασης/casual dining και καφέ (σήματα GOODY's, EVEREST, LA PASTERIA & FLOCAFE) ήταν περίπου [...] (βάσει μηνιαίων επισκέψεων) και περίπου [...] (βάσει μηνιαίας κατανάλωσης). Ξεχωριστά στην κατηγορία ταχείας εστίασης /casual dining (GOODY's, EVEREST, LA PASTERIA), το μερίδιο αγοράς του ομίλου στην Ελλάδα για το 2019 εκτιμάται περίπου στο [...] (βάσει μηνιαίων επισκέψεων) και περίπου στο [...] (βάσει μηνιαίας κατανάλωσης), και μόνο στην κατηγορία καφέ (EVEREST, FLOCAFE) περίπου στο [...] (βάσει μηνιαίων επισκέψεων) και [...] (βάσει μηνιαίας κατανάλωσης)³⁶¹.

Η ΕΑ έχει επίσης κρίνει πρόσφατα ότι το μερίδιο αγοράς των GOODY's and EVEREST δεν ξεπερνά το [15-25]%³⁶².

Ο όμιλος VIVARTIA δεν διαθέτει εκτιμήσεις αγοράς στον τομέα του catering. Παραπέμπουμε, ωστόσο, στην πλέον πρόσφατη νομολογία της Υμετέρας Επιτροπής, όπου έγινε δεκτό ότι το μερίδιο αγοράς της HELLENIC CATERING στο βιομηχανικό/βιομηχανοποιημένο catering κυμαίνεται μεταξύ [0-5]%³⁶³.

Σύμφωνα με τη νομολογία της ΕΑ, οι αγορές Υπηρεσιών Εστίασης και Ψυχαγωγίας που προσδιορίστηκαν ανωτέρω είναι καθέτως συνδεδεμένες με την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων³⁶⁴ και, σε αυτό το πλαίσιο, η ΔΩΔΩΝΗ θα μπορούσε να θεωρηθεί ως πραγματικός ή δυνητικός προμηθευτής εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην κατάντη αγορά».

400. Περαιτέρω, «..., λαμβάνοντας υπόψη ότι (i) η αύξηση των μεριδίων λόγω της ΔΩΔΩΝΗ σε ανάντη αγορές με μερίδιο άνω του 25% (φρέσκο παστεριωμένο γάλα, προβιοτικό γάλα και σοκολατούχο γάλα) είναι εξ ορισμού de minimis και σε καμία άλλη αγορά όπου οι δραστηριότητες

³⁵⁹ Το βιομηχανικό/βιομηχανοποιημένο catering διακρίνεται περαιτέρω: i) στην τροφοδοσία μονάδων μαζικής εστίασης και ii) στο επαγγελματικό ή «contract catering», δηλαδή στην τροφοδοσία πάσης φύσεως οργανισμών για την τακτική σίτιση ατόμων που σχετίζονται με αυτούς.

³⁶⁰ Βλ. σελ. 56 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁶¹ Πηγή: MRB Hellas, Tracking Study για την αγορά Φαγητού και Καφέ, 16^η Μέτρηση, Νοέμβριος 2019.

³⁶² ΕΑ Απόφαση 9/2020, παρ. 40.

³⁶³ ΕΑ Απόφαση 9/2020, παρ. 46.

³⁶⁴ ΕΑ Απόφαση 650/2017.

των μερών επικαλύπτονται ανάντη το συνδυασμένο μερίδιο αγοράς τους δεν θα ξεπεράσει το 25% και (ii) τα μερίδια αγοράς του ομίλου VIVARTIA δεν ξεπερνούν κατάντη το 25%, τα γνωστοποιούντα μέρη θεωρούν ότι δεν υφίσταται καθέτως επηρεαζόμενη αγορά στην παρούσα υπόθεση»³⁶⁵, ενώ για τους ίδιους λόγους, κατά τη γνώμη των γνωστοποιούντων, «μπορεί να συναχθεί με ασφάλεια ότι οι συνθήκες ανταγωνισμού δεν θα επηρεαστούν ανάντη ή κατάντη λόγω της γνωστοποιούμενης συναλλαγής»³⁶⁶

401. Επιπρόσθετα, τα γνωστοποιούντα μέρη αναφέρουν³⁶⁷ ότι [...]. Τα γνωστοποιούντα μέρη αναφέρουν επίσης ότι [...]. Συνεπώς, κατά την άποψη των γνωστοποιούντων «ελλείπει οποιασδήποτε απευθείας συμβατικής σχέσης μεταξύ της ΔΩΔΩΝΗ και επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον κλάδο υπηρεσιών εστίασης και ψυχαγωγίας, [...] δεν υφίσταται κάθετη σχέση μεταξύ των δραστηριοτήτων της ΔΩΔΩΝΗ και του κλάδου υπηρεσιών εστίασης και ψυχαγωγίας».

6.1 Επηρεαζόμενες αγορές ταχείας/μαζικής εστίασης και εκμετάλλευσης εστιατορίων «casual dining»

402. Στην αγορά ταχείας/ μαζικής εστίασης δραστηριοποιείται ο όμιλος VIVARTIA³⁶⁸ μέσω³⁶⁹:

- της εταιρείας «GOODYS A.E. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ». Σήμερα λειτουργούν συνολικά [...] καταστήματα με το σήμα GOODY'S στην Ελλάδα [...]»³⁷⁰.
- του Ομίλου «EVEREST A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ», ο οποίος [...] και δραστηριοποιείται στη συγκεκριμένη αγορά μέσω καταστημάτων με το ομώνυμο σήμα. Ο συνολικός αριθμός καταστημάτων EVEREST ανέρχεται σε [...]»³⁷¹.
- της εκμετάλλευσης των ιταλικών εστιατορίων υπό το σήμα LA PASTERIA από την ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (μέλος του ομίλου EVEREST).

403. Τα γνωστοποιούντα μέρη συντάσσονται με την οριοθέτηση των σχετικών αγορών όπως αυτές αναφέρονται στις αποφάσεις ΕΑ 314/V/2006, 515/VI/2011 598/2014 και 650/2017 και στην παρ. 398 ανωτέρω. Σε κάθε περίπτωση, στην υπό κρίση υπόθεση, η ακριβής οριοθέτηση

³⁶⁵ Βλ. σελ. 56 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁶⁶ Βλ. σελ. 53 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁶⁷ Βλ. σελ. 19 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των Γνωστοποιούντων μερών.

³⁶⁸ Σύμφωνα με τα Γνωστοποιούντα μέρη, βλ. σελ. 52 του Εντύπου Γνωστοποίησης, άλλες θυγατρικές του ομίλου VIVARTIA έχουν παρεμφερείς δραστηριότητες, περιλαμβανομένων των Olympus Plaza A.E. [που εκμεταλλεύεται κυλικεία, café και mini market σε Σταθμούς Εξυπηρέτησης Αυτοκινητιστών (Σ.Ε.Α.)] και Olympus Plaza Catering A.E. (που εκμεταλλεύεται τα σημεία πώλησης EVEREST εντός πλοίων). Ωστόσο, όπως έγινε δεκτό από την ΕΑ στο πλαίσιο της συναλλαγής ΔΕΛΤΑ/ΜΕΒΓΑΛ (παρ. 640), οι ανωτέρω θυγατρικές δεν πρέπει να θεωρηθούν ότι εμπίπτουν σε μία διακριτή αγορά, αυτής της εκμετάλλευσης κυλικείων σε ταξιδιωτικούς κόμβους και χώρους αναψυχής. Και τούτο διότι (i) μόνο ο όμιλος VIVARTIA δραστηριοποιείται σε αυτή την (πιθανή) αγορά και (ii) αυτή η (πιθανή) αγορά διαφοροποιείται σε σχέση με την αγορά βιομηχανικού catering μόνο από την πλευρά της ζήτησης και όχι από την πλευρά της προσφοράς.

³⁶⁹ Βλ. σελ. 55 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁷⁰ Βλ. παρ. 52 του εντύπου γνωστοποίησης.

³⁷¹ Ο.π.

της σχετικής αγοράς παρέλκει δεδομένου ότι υπό οποιαδήποτε θεώρηση δε μεταβάλλεται η αξιολόγηση των επιπτώσεων της γνωστοποιηθείσας πράξης.

404. Στην αγορά εκμετάλλευσης εστιατορίων casual dining, δραστηριοποιείται εκ των ΔΕΛΤΑ, ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ μόνον ο όμιλος VIVARTIA (ΔΕΛΤΑ), μέσω του Ομίλου EVEREST³⁷²³⁷³, με την εκμετάλλευση των ιταλικών εστιατορίων υπό το σήμα «La Pasteria». Συνολικά λειτουργούν [...] καταστήματα [...]³⁷⁴.
405. Ως σχετική γεωγραφική αγορά στην περίπτωση της ταχείας εστίασης μπορεί να θεωρηθεί κατά περίπτωση: (i) κάθε επιμέρους Δήμος στον οποίο δραστηριοποιείται η κρινόμενη επιχείρηση, με κριτήριο το αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό για τον τελικό καταναλωτή και (ii) η ελληνική επικράτεια, με κριτήριο το αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό για τους προμηθευτές. Στην υπό κρίση υπόθεση, ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου δραστηριοποιείται το δίκτυο καταστημάτων GOODY'S (αλλά και Flocafe) του ομίλου VIVARTIA και το δίκτυο των καταστημάτων EVEREST, του Ομίλου EVEREST, υπό επαρκώς ομοιόμορφες συνθήκες ανταγωνισμού³⁷⁵.
406. Σημειωτέο είναι περαιτέρω ότι, όπως έχει διαπιστωθεί διαχρονικά στις αποφάσεις της ΕΑ, η εν λόγω αγορά είναι εξαιρετικά ανταγωνιστική, καθώς πέραν των "επώνυμων" αλυσίδων επιχειρήσεων που λειτουργούν σε πανελλαδικό επίπεδο, στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται πληθώρα μικρών "μη επώνυμων" επιχειρήσεων διαφόρων κατηγοριών, αλλά και μικρές αλυσίδες καταστημάτων, που λειτουργούν σε επίπεδο συνοικίας ή και ευρύτερων περιφερειών³⁷⁶.
407. Όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία του φακέλου, τα εκτιμώμενα μερίδια αγοράς του ομίλου VIVARTIA ανέρχονται σε [...]. Εξάλλου, όπως προκύπτει από την ανάλυση που έχει προηγηθεί, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτή την αγορά έχουν ως δυνητικό προμηθευτή τη ΔΩΔΩΝΗ σε αγορές προϊόντων, όπου η νέα οντότητα θα έχει αθροιστικά μερίδια αγοράς άνω του [...] (βλ. ανωτέρω τα οικεία υποκεφάλαια σχετικά με τις οριζόντιες επηρεαζόμενες και μη αγορές). Συνεπώς, οι εν λόγω αγορές θεωρούνται καθέτως επηρεαζόμενες για τους σκοπούς της υπό εξέταση συγκέντρωσης, στο μέτρο που το μερίδιο αγοράς υπερβαίνει το 25%.

6.1.1 Επηρεαζόμενη αγορά καφέ/ζαχαροπλασטיών

408. Στην αγορά καφέ-ζαχαροπλασטיών δραστηριοποιείται ο όμιλος VIVARTIA, μέσω των καταστημάτων FLOCAFE, τα οποία σήμερα ανέρχονται στα [...]³⁷⁷.

³⁷² Διαμέσου της εταιρείας «ΠΑΣΤΕΡΙΑ Α.Ε. ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΣΤΙΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ».

³⁷³ Η EVEREST κατέχει ποσοστό 70% στην OLYMPIC CATERING και η HELLENIC CATERING κατέχει το υπόλοιπο 30%. Συνολικά, η OLYMPIC CATERING δραστηριοποιείται στους τομείς του in-flight catering, του βιομηχανικού catering και της εκμετάλλευσης κυλικίων εντός αεροδρομίων. Βλ. σελ. 52 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁷⁴ Βλ. σελ. 52 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

³⁷⁵ Βλ. σχετικά και υπ' αριθ. 515/VI/2011 και 650/2017 αποφάσεις της ΕΑ.

³⁷⁶ Βλ. αποφάσεις ΕΑ 314/V/2006 και 650/2017. Το μεγάλο πλήθος των δραστηριοποιούμενων στην εν λόγω σχετική αγορά επιχειρήσεων επιβεβαιώνεται και στις υπ' αριθ. 216/III/2002, 357/V/2007 και 394/V/2008 αποφάσεις ΕΑ.

³⁷⁷ Βλ. σελ. 52 του Εντύπου Γνωστοποίησης.

409. Ωστόσο, όπως αναλύθηκε και ανωτέρω και όπως κρίθηκε με τις υπ' αριθ. 314/V/2006, 515/VI/2011 598/2014 και 650/2017 αποφάσεις της ΕΑ, η αγορά των καφέ-ζαχαροπλαστέων διακρίνεται από την αγορά των επιχειρήσεων μαζικής εστίασης, καθώς καλύπτουν διαφορετικές ανάγκες του καταναλωτή. Χαρακτηριστικό της εν λόγω αγοράς είναι, μεταξύ άλλων, η ύπαρξη πολλών μικρών, μη επώνυμων επιχειρήσεων καφέ³⁷⁸.
410. Ως σχετική γεωγραφική αγορά στην περίπτωση των καφέ - ζαχαροπλαστέων μπορεί να θεωρηθεί κατά περίπτωση: (i) κάθε επιμέρους Δήμος στον οποίο δραστηριοποιείται η κρινόμενη επιχείρηση, με κριτήριο το αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό για τον τελικό καταναλωτή και (ii) η ελληνική επικράτεια, με κριτήριο το αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό για τους προμηθευτές. Στην υπό κρίση υπόθεση, ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται το σύνολο της ελληνικής επικράτειας, όπου δραστηριοποιείται το δίκτυο καταστημάτων του ομίλου VIVARTIA υπό επαρκώς ομοιόμορφες συνθήκες ανταγωνισμού
411. Όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία του φακέλου, τα εκτιμώμενα μερίδια αγοράς του ομίλου VIVARTIA ανέρχονται σε [...]. Εξάλλου, όπως προκύπτει από την ανάλυση που έχει προηγηθεί, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτή την αγορά έχουν ως δυνητικό προμηθευτή τη ΔΩΔΩΝΗ σε αγορές προϊόντων, όπου η νέα οντότητα θα έχει αθροιστικά μερίδια αγοράς άνω του [...] (βλ. ανωτέρω τα οικεία υποκεφάλαια σχετικά με τις οριζόντιες επηρεαζόμενες και μη αγορές). Συνεπώς, οι εν λόγω αγορές θεωρούνται καθέτως επηρεαζόμενες για τους σκοπούς της υπό εξέταση συγκέντρωσης, στο μέτρο που το μερίδιο αγοράς υπερβαίνει το 25%.

6.1.2 Αγορά catering

412. Τα γνωστοποιούντα μέρη³⁷⁹, αναφερόμενα στη νομολογία της ΕΑ, θεωρούν ότι «..., οι υπηρεσίες catering μπορούν να διακριθούν σε: (i) catering δεξιώσεων και εκδηλώσεων, (ii) βιομηχανικό/βιομηχανοποιημένο catering και (iii) αεροπορικό catering, το οποίο περιλαμβάνει τις υπηρεσίες σίτισης επιβατών αεροπορικών πτήσεων (in-flight catering), καθώς και την εκμετάλλευση/τροφοδοσία κυλικίων και εστιατορίων εντός των ελληνικών αεροδρομίων³⁸⁰».
413. Ως σχετική γεωγραφική αγορά θεωρείται η ελληνική επικράτεια.
414. Ο όμιλος VIVARTIA δραστηριοποιείται στις αγορές: α) βιομηχανικού / βιομηχανοποιημένου catering, β) σίτισης επιβατών αεροπορικών πτήσεων και γ) εκμετάλλευσης/τροφοδοσίας κυλικίων και εστιατορίων εντός αεροδρομίων της χώρας.
415. [...] ³⁸¹ [...] ³⁸².
416. [...] ³⁸³.
417. Κατά την άποψη των γνωστοποιουσών, «δεδομένου ότι η ΔΩΔΩΝΗ δεν δραστηριοποιείται ούτε στην αγορά παροχής ιδιωτικών υπηρεσιών υγείας ούτε στην αγορά ιδιωτικών τουριστικών λιμένων-μαρινών και ότι, σε κάθε περίπτωση, δεν προμηθεύει απευθείας

³⁷⁸ Βλ. σχετικά απόφαση ΕΑ 650/2017, οι παραδοχές της οποίας για την εν λόγω αγορά δεν αναμένεται να έχουν μεταβληθεί μέχρι σήμερα.

³⁷⁹ Βλ. σελ. 51 του εντύπου γνωστοποίησης.

³⁸⁰ ΕΑ Απόφαση 9/2020, παρ. 28

³⁸¹ [...].

³⁸² [...].

³⁸³ Βλ. σελ. 7 της υπ' αριθ. πρωτ. 5514/24.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των Γνωστοποιούντων μερών.

κυκλικία νοσοκομείων ή τουριστικών λιμένων-μαρινών, δεν υφίσταται οριζόντια ή κάθετη σχέση μεταξύ των δραστηριοτήτων της ΔΩΔΩΝΗ και των εν λόγω δραστηριοτήτων και, επομένως, [...] η ως άνω δραστηριότητα των Εταιρειών Χαρτοφυλακίου των Κεφαλαίων CVC δεν είναι σχετική για τους σκοπούς της γνωστοποιούμενης συναλλαγής».

418. Σε κάθε περίπτωση, το σχετικό ζήτημα μπορεί να παραμείνει ανοικτό καθώς, όπως θα εκτεθεί κατωτέρω, εκτιμάται, ότι υπό οποιαδήποτε θεώρηση, δεν μεταβάλλεται η αξιολόγηση των κάθετων επιπτώσεων της γνωστοποιηθείσας πράξης.

6.1.3 Επηρεαζόμενη αγορά βιομηχανικού/βιομηχανοποιημένου catering

419. Στην αγορά βιομηχανικού catering, εκ των ΔΕΛΤΑ-ΜΕΒΓΑΛ και ΔΩΔΩΝΗ, δραστηριοποιείται μόνο ο όμιλος VIVARTIA, μέσω των εταιρειών HELLENIC CATERING A.E. και OLYMPIC CATERING A.E.

420. Ειδικότερα, η HELLENIC CATERING A.E.³⁸⁴ (εφεξής «HELLENIC CATERING»), τροφοδοτεί σημεία μαζικής εστίασης³⁸⁵ με έτοιμα φαγητά και συγκεκριμένα με κρεατοσκευάσματα, μπιφτέκια, σαλάτες-σάλτσες-dressings, έτοιμα μαγειρεμένα κατεψυγμένα γεύματα (RFM), προϊόντα ζαχαροπλαστικής, παγωτά και σάντουιτς. Η εν λόγω εταιρεία αποτελεί σημαντικό προμηθευτή και των καταστημάτων του συστήματος δικαιοχρήσης GOODY'S και FLOCAFE.

421. Επίσης, στην εν λόγω αγορά δραστηριοποιείται και η OLYMPIC CATERING A.E. (εφεξής «OLYMPIC CATERING») μέσω της παραγωγής και διάθεσης έτοιμων γευμάτων σε αλυσίδες λιανεμπορίου και άλλων μονάδων μαζικής εστίασης.

422. [...] ³⁸⁶. Οι πωλήσεις των HELLENIC CATERING και OLYMPIC CATERING στο βιομηχανικό catering, για τα έτη 2018-2020, παρατίθενται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 50: Κύκλος εργασιών σε αξία στην αγορά του βιομηχανικού catering

	Hellenic Catering	Olympic Catering
2018	18.389.010	5.913.289
2019	[...]	[...]
2020	10.335.569	4.983.805

Πηγή: σελ. 21 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής των γνωστοποιούντων μερών.

423. [...] ³⁸⁷.

424. Επιπλέον, κατόπιν επεξεργασίας των προσκομισθέντων στοιχείων των Γνωστοποιούντων μερών, αναφορικά με τις συνολικές ανάγκες προμήθειας γαλακτοκομικών προϊόντων του ομίλου HELLENIC CATERING, προκύπτει ότι οι συνολικές ανάγκες του ομίλου σε σοκολατούχο γάλα

³⁸⁴ Κατά 98,02% θυγατρική της GOODYS A.E. ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΣΤΙΑΣΗΣ, η οποία είναι κατά 100% θυγατρική του ομίλου VIVARTIA.

³⁸⁵ Όπως εστιατόρια, ξενοδοχεία, καφέ-ζαχαροπλαστεία, ζαχαροπλαστεία (συμπεριλαμβανομένων των μεγάλων αλυσίδων), αλυσίδες Λιανικού Εμπορίου (ζεστές γωνιές – παραγωγή προϊόντων φασόν), εταιρείες παροχής catering (δεξιώσεων, βιομηχανικού, αεροπορικού) κ.λπ.

³⁸⁶ Βλ. σελ. 56 του εντύπου γνωστοποίησης.

³⁸⁷ Βλ. την υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής παροχής στοιχείων των γνωστοποιούντων μερών.

κατά το έτος 2019 αντιστοιχούσαν στο [...] και [...] σε όγκο και αξία αντίστοιχα των συνολικών πωλήσεων της νέας οντότητας, ενώ κατά το έτος 2020 στο [...] και [...] σε όγκο και αξία αντίστοιχα. Επίσης, για το φρέσκο παστεριωμένο γάλα, οι συνολικές ανάγκες της HELLENIC CATERING για τα έτη 2019 και 2020 διαμορφώθηκαν σε επίπεδα κάτω του [...] σε αναλογία των αντίστοιχων πωλήσεων των ΔΕΛΤΑ-MEBΓΑΛ-ΔΩΔΩΝΗ για τα έτη αυτά σε όγκο και αξία αντίστοιχα. Στη συνολική αγορά τυριού οι ανάγκες της HELLENIC CATERING (EVEREST, GOODY'S, LA PASTERIA) κατά το έτος 2019 ανήλθαν σε [...] και [...] αντίστοιχα σε αξία και όγκο, ενώ κατά το έτος 2020 σε [...] και [...] αντίστοιχα. Τέλος, στην αγορά γιαουρτιού οι ανάγκες της HELLENIC CATERING διαμορφώθηκαν σε λιγότερο από [...] των συνολικών πωλήσεων των ΔΕΛΤΑ-MEBΓΑΛ-ΔΩΔΩΝΗ τόσο για το 2019, όσο και για το 2020.

425. Όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία του φακέλου, τα εκτιμώμενα μερίδια αγοράς του ομίλου VIVARTIA δεν υπερβαίνουν το [...]. Εξάλλου, όπως προκύπτει από την ανάλυση που έχει προηγηθεί, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτή την αγορά έχουν ως δυνητικό προμηθευτή τη ΔΩΔΩΝΗ σε αγορές προϊόντων, όπου η νέα οντότητα θα έχει αθροιστικά μερίδια αγοράς άνω του [...] (βλ. ανωτέρω τα οικεία υποκεφάλαια σχετικά με τις οριζόντιες επηρεαζόμενες και μη αγορές). Συνεπώς, οι εν λόγω αγορές θεωρούνται καθέτως επηρεαζόμενες για τους σκοπούς της υπό εξέταση συγκέντρωσης, στο μέτρο που το μερίδιο αγοράς υπερβαίνει το 25%.

6.1.4 Επηρεαζόμενη αγορά σίτισης επιβατών αεροπορικών πτήσεων

426. Ως προς την οριοθέτηση της επηρεαζόμενης αγοράς αεροπορικού catering, τα γνωστοποιούντα μέρη παραπέμπουν στην θέση της ΕΑ σύμφωνα με την οποία η αγορά αυτή περιλαμβάνει τις υπηρεσίες σίτισης επιβατών αεροπορικών πτήσεων (in-flight catering), καθώς και την εκμετάλλευση/τροφοδοσία κυλικίων και εστιατορίων εντός των ελληνικών αεροδρομίων³⁸⁸. Ωστόσο, παρέλκει η ακριβής οριοθέτηση της εν λόγω αγοράς στην παρούσα υπόθεση, καθώς δεν μεταβάλλεται η αξιολόγηση των επιπτώσεων της γνωστοποιηθείσας πράξης υπό οποιαδήποτε θεώρηση.
427. Ως σχετική γεωγραφική αγορά μπορεί να οριστεί είτε στενά η ελληνική επικράτεια είτε ευρύτερα η παγκόσμια ή η ευρωπαϊκή (τουλάχιστον για τις διεθνείς πτήσεις), καθώς οι αεροπορικές εταιρείες που διενεργούν διεθνείς πτήσεις έχουν τη δυνατότητα να τροφοδοτούνται και από αεροδρόμια της αλλοδαπής.
428. Αναφορικά με την ελληνική επικράτεια, η αγορά σίτισης επιβατών αεροπορικών πτήσεων θεωρείται επηρεαζόμενη για τους σκοπούς αξιολόγησης της κρινόμενης υπόθεσης, καθώς, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτή έχουν ως πραγματικό ή δυνητικό προμηθευτή τη ΔΩΔΩΝΗ σε αγορές προϊόντων, όπου η νέα οντότητα θα έχει αθροιστικά μερίδια αγοράς άνω του 25%.
429. Στην αγορά δραστηριοποιείται μόνο ο όμιλος VIVARTIA (ΔΕΛΤΑ), μέσω της θυγατρικής του OLYMPIC CATERING.

³⁸⁸ Βλ. σελ. 51 του εντύπου γνωστοποίησης.

6.1.5 Επηρεαζόμενη αγορά εκμετάλλευσης κυλικείων εντός αεροδρομίων

430. Σύμφωνα με τις αποφάσεις 515/VI/2011, 598/2014 και 650/2017 της ΕΑ, η αγορά εκμετάλλευσης κυλικείων εντός αεροδρομίων μπορεί να οριοθετηθεί διακριτά έναντι της λοιπής εσωτερικής αγοράς μαζικής/ταχείας εστίασης, δεδομένου ότι η εν λόγω αγορά λειτουργεί με άδειες που χορηγούνται μέσω δημόσιων διαγωνισμών και η πρόσβαση στα συγκεκριμένα κυλικεία είναι εφικτή μόνο με την πληρωμή ενός «τιμήματος», δηλαδή του εισιτηρίου.
431. Στην αγορά εκμετάλλευσης κυλικείων εντός αεροδρομίων, δραστηριοποιείται η VIVARTIA μέσω της θυγατρικής της, OLYMPIC CATERING. Η εταιρεία λειτουργεί [...]κυλικεία σε αεροδρόμια της χώρας και σε άλλους κλειστούς χώρους, εκ των οποίων τα [...]λειτουργούν με το σύστημα της δικαιόχρησης³⁸⁹.
432. [...]
[...]
433. [...] ³⁹⁰. Σε κάθε περίπτωση, όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, οι ποσότητες γαλακτοκομικών προϊόντων που προμηθεύεται ο όμιλος HELLENIC CATERING και OLYMPIC CATERING ανά επηρεαζόμενη σχετική αγορά παρατίθεται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 51: Πωλήσεις της ΔΕΛΤΑ στις επιχειρήσεις του κλάδου υπηρεσιών εστίασης και ψυχαγωγίας του ομίλου VIVARTIA (HELLENIC CATERING, EVEREST και τις θυγατρικές τους)				
[...]	[...]		[...]	
Ανά σχετική επηρεαζόμενη αγορά	HELLENIC CATERING	EVEREST	HELLENIC CATERING	EVEREST
[...]		[...]		[...]
Φρέσκο Παστεριωμένο Γάλα (Bulk Milk)	4.501,100 KG	21.506,400 KG	3.933,00 EUR	18.792,00 EUR
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Τυποποιημένο Λευκό Γιαούρτι	3.224,200 KG	9.609,200 KG	11.271,56 EUR	37.650,55 EUR
[...]		[...]		[...]
Προβιοτικό Γάλα		12,144 KG		25,68 EUR
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
2019	Σε όγκο		Σε αξία	
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

³⁸⁹ Βλ. παρ. 120 του εντύπου γνωστοποίησης.

³⁹⁰ Βλ. σελ. 21 της υπ' αριθ. πρωτ. 5103/10.06.2021 επιστολής των γνωστοποιούντων μερών.

Φρέσκο Παστεριωμένο Γάλα (Fresh Milk)		15.936,160 KG		23.509,38 EUR
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σοκολατούχο Γάλα	47.311,824 KG	77.289,169 KG	137.709,96 EUR	184.239,57 EUR
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Τυποποιημένο Μαλακό Τυρί		293,800 KG		2.935,40 EUR
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Σύνολο	62.512,024 KG	129.318,189 KG	160.419,24 EUR	276.885,37 EUR
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Ανά σχετική επηρεαζόμενη αγορά	HELLENIC CATERING	EVEREST	HELLENIC CATERING	EVEREST
[...]		[...]		[...]
Φρέσκο Παστεριωμένο Γάλα (Bulk Milk)	20.548,500 KG	24.287,400 KG	17.955,00 EUR	21.185,39 EUR
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Τυποποιημένο Λευκό Γιαούρτι	4.808,880 KG	11.602,540 KG	22.364,68 EUR	46.915,93 EUR
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Προβιοτικό Γάλα	-	-	-	-
[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

Πηγή: Παράρτημα Ν3 της υπ' αριθ. 5103/10.06.2021 επιστολής των Γνωστοποιούντων μερών

434. Από τον ανωτέρω Πίνακα προκύπτει ότι οι πωλήσεις της ΔΕΛΤΑ για το έτος 2020 στις επιχειρήσεις του κλάδου υπηρεσιών εστίασης και ψυχαγωγίας του ομίλου VIVARTIA αντιστοιχούν στο [...] σε αξία και στο [...] του όγκου των συνολικών πωλήσεων στην σχετική αγορά φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος. Αντίστοιχα, στην αγορά σοκολατούχου γάλακτος οι πωλήσεις της ΔΕΛΤΑ στις επιχειρήσεις του κλάδου υπηρεσιών εστίασης και ψυχαγωγίας του ομίλου VIVARTIA αντιστοιχούν στο [...] σε αξία και στο [...] του όγκου των συνολικών της πωλήσεων, στην αγορά του τυποποιημένου λευκού γιαουρτιού στο [...] σε αξία και στο [...] του όγκου και τέλος στην αγορά του τυποποιημένου μαλακού τυριού στο [...] σε αξία και στο 0,7% του όγκου των συνολικών της πωλήσεων κατά το έτος 2020 αντίστοιχα.
435. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των μερών, τα μερίδια αγοράς είναι αμελητέα. Ωστόσο, στο μέτρο που, όπως προκύπτει από την ανάλυση που έχει προηγηθεί, οι επιχειρήσεις που

δραστηριοποιούνται σε αυτή την αγορά έχουν ως δυνητικό προμηθευτή τη ΔΩΔΩΝΗ σε αγορές προϊόντων, όπου η νέα οντότητα θα έχει αθροιστικά μερίδια αγοράς άνω του 25% (βλ. ανωτέρω τα οικεία υποκεφάλαια σχετικά με τις οριζόντιες επηρεαζόμενες και μη αγορές), οι εν λόγω αγορές θεωρούνται σε κάθε περίπτωση καθέτως επηρεαζόμενες για τους σκοπούς της υπό εξέταση συγκέντρωσης.

6.1.6 Λοιπά στοιχεία σχετικά με τις καθέτως επηρεαζόμενες αγορές

436. Από τις απαντήσεις των γαλακτοβιομηχανιών στις αιτήσεις παροχής στοιχείων της Υπηρεσίας προκύπτει ότι αυτές είτε δεν δραστηριοποιούνται καθόλου στις εν προκειμένω καθέτως επηρεαζόμενες αγορές³⁹¹ είτε έχουν πολύ περιορισμένη δραστηριότητα σε αυτές³⁹², και ότι, σε κάθε περίπτωση, οι εταιρείες δεν διαθέτουν στοιχεία για τις αγορές αυτές. Δεν εντοπίζουν πάντως την ύπαρξη εμποδίων εισόδου στις εν λόγω αγορές.

6.2 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΤΟΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟ

6.2.1 Κάθετες επιπτώσεις της συγκέντρωσης

437. Όπως προαναφέρθηκε, μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις θα κατέχουν συνδυαστικά μερίδια άνω του 25% σε αγορές επόμενης οικονομικής βαθμίδας στις οποίες δραστηριοποιείται η VENETIKO μέσω της VIVARTIA (ήτοι στις αγορές ταχείας μαζικής εστίασης, καφέ/ ζαχαροπλαστικών και catering) και στις οποίες χρησιμοποιούνται ως εισροές προϊόντα των σχετικών αγορών στις οποίες δραστηριοποιούνται οριζοντίως τα γνωστοποιούντα μέρη.
438. Αμέσως κατωτέρω αναλύεται το ενδεχόμενο η συγκέντρωση να οδηγήσει αφενός σε αποκλεισμό των ανταγωνιστών της νέας οντότητας στις κάθετα επηρεαζόμενες αγορές επόμενης οικονομικής βαθμίδας από την πρόσβασή τους σε εισροές και αφετέρου σε αποκλεισμό των ανταγωνιστών της νέας οντότητας στις αγορές προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας από την πρόσβασή τους σε πελάτες.

6.2.1.1 Αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε εισροές

439. Στην παρούσα υπόθεση εκτιμάται ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τον αποκλεισμό των ανταγωνιστών της νέας οντότητας στις αγορές επόμενης οικονομικής βαθμίδας από την πρόσβαση σε εισροές, για τους ακόλουθους κυρίως λόγους:
- i) Η ΔΩΔΩΝΗ δεν αποτελεί πραγματικό ούτε σημαντικό εν δυνάμει προμηθευτή των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις επηρεαζόμενες αγορές επόμενης οικονομικής βαθμίδας, με συνέπεια η απώλεια, λόγω της συγκέντρωσης, της ανταγωνιστικής πίεσης που προέρχεται από την ως άνω εταιρεία να μην είναι σημαντική.
 - ii) Παρά τα υψηλά αθροιστικά μερίδια αγοράς σε ορισμένες σχετικές αγορές

³⁹¹ Βλ. απαντήσεις των εταιρειών ΣΤΑΜΟΥ, [...], ΦΑΡΜΑ ΚΟΥΚΑΚΗ, ΚΑΡΑΛΗΣ, [...] και ΤΡΙΚΚΗ.

³⁹² Βλ. απαντήσεις των εταιρειών ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΕΙΑ, ΑΡΛΑ, ΦΑΓΕ, ΣΕΡΓΑΛ και ΚΡΙ ΚΡΙ.

γαλακτοκομικών προϊόντων, οι εναπομένοντες προμηθευτές, πολλοί εκ των οποίων διαθέτουν σήματα καθιερωμένης φήμης και υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα, μπορούν να προσφέρουν ελκυστικά εναλλακτικά προϊόντα ή/ και έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν την παραγωγή τους ως αντιστάθμισμα σε τυχόν στρατηγική αποκλεισμού ανταγωνιστών της νέας οντότητας στις αγορές επόμενου σταδίου αναφορικά με την πρόσβαση σε εισροές.

- iii) Η νέα οντότητα δεν αναμένεται να έχει ισχυρό κίνητρο να αποκλείσει ανταγωνιστές της από την πρόσβαση σε προμήθειες γαλακτοκομικών προϊόντων, καθώς δεν κατέχει ιδιαίτερα υψηλά μερίδια στις αγορές επόμενης βαθμίδας και, συνεπώς, δεν μπορεί να προσδοκά σε αποκόμιση οφέλους από μία αντιστάθμιση μεταξύ του κέρδους που απώλεσε στην αγορά προηγούμενης βαθμίδας, λόγω μείωσης των πωλήσεων εισροών σε πραγματικούς ή δυνητικούς ανταγωνιστές, και του τυχόν κέρδους που αποκτά από την αύξηση των πωλήσεων στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας ή/και από την αύξηση των τιμών.
- iv) Στις αγορές επόμενης βαθμίδας θα παραμείνει ένας σημαντικός αριθμός ανταγωνιστών, οι οποίοι αναμένεται να ασκούν επαρκή ανταγωνιστική πίεση στη νέα οντότητα μετά την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης.

6.2.1.2 Αποκλεισμός ανταγωνιστών από την πρόσβαση σε πελάτες

440. Στην παρούσα υπόθεση, εκτιμάται ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τον αποκλεισμό των ανταγωνιστών της νέας οντότητας στις αγορές προηγούμενου σταδίου από την πρόσβαση σε πελάτες, για τους ακόλουθους κυρίως λόγους:

- i) Η ΔΩΔΩΝΗ δεν δραστηριοποιείται στις αγορές επομένου σταδίου, επομένως δεν τίθεται ζήτημα απώλειάς της ως σημαντικού πελάτη των γαλακτοκομικών επιχειρήσεων των αγορών προηγούμενου σταδίου.
- ii) Η νέα οντότητα δεν αναμένεται να έχει τη δυνατότητα να αποκλείσει ανταγωνιστές της από την πρόσβαση σε πελάτες. Παρά τα υψηλά αθροιστικά μερίδια αγοράς σε ορισμένες σχετικές αγορές γαλακτοκομικών προϊόντων, οι εναπομένοντες προμηθευτές γαλακτοκομικών προϊόντων, πολλοί εκ των οποίων διαθέτουν σήματα καθιερωμένης φήμης και υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα, αξιολογείται ότι δύνανται να εφαρμόσουν μια πιο επιθετική τιμολογιακή πολιτική για τη διατήρηση των επιπέδων πωλήσεων στην αγορά επόμενης οικονομικής βαθμίδας, προκειμένου να μετριασθούν οι συνέπειες τυχόν στρατηγικής αποκλεισμού ανταγωνιστών από πρόσβαση σε πελάτες.
- iii) Η νέα οντότητα δεν αναμένεται να έχει το κίνητρο να αποκλείσει ανταγωνιστές της από την πρόσβαση σε πελάτες, καθώς δεν κατέχει ιδιαίτερα υψηλά μερίδια στις αγορές επόμενης βαθμίδας. Η διατήρηση αξιόπιστων αγοραστών/ ανταγωνιστών στις αγορές επόμενης οικονομικής βαθμίδας θα έχει ως αποτέλεσμα οι ανταγωνίστριες γαλακτοβιομηχανίες να έχουν εναλλακτικούς πόλους διάθεσης της παραγωγής τους.
- iv) Όπως καταγράφεται και ανωτέρω, δεν αναφέρονται ιδιαίτερα εμπόδια εισόδου στις αγορές επόμενης βαθμίδας, γεγονός το οποίο έχει ως αποτέλεσμα να επικρατούν

ιδιαίτερα ανταγωνιστικές συνθήκες με την δραστηριοποίηση μεγάλου πλήθους επιχειρήσεων και το οποίο επίσης συντελεί στην αύξηση των πιθανών δυνατοτήτων διάθεσης της παραγωγής των ανταγωνιστριών γαλακτοβιομηχανιών.

441. Ενόψει όλων των ανωτέρω, η ΕΑ διαπιστώνει ότι η συγκέντρωση δεν προκαλεί κάθετες επιπτώσεις μη συντονισμένης συμπεριφοράς.

6.2.2 Κάθετες Επιπτώσεις Συντονισμένης Συμπεριφοράς

442. Στην παρούσα υπόθεση η ΕΑ διαπιστώνει ότι δεν τίθεται ζήτημα πρόκλησης κάθετων επιπτώσεων συντονισμένης συμπεριφοράς εκ της συγκέντρωσης, για τους ακόλουθους λόγους:
- i) Δια της συγκέντρωσης, δεν αυξάνεται ο βαθμός συμμετρίας μεταξύ των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις αγορές προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας, όπως αναλύθηκε και στο Κεφ.5.4 ανωτέρω.
 - ii) Δεν υφίστανται σημαντικοί διαρθρωτικοί δεσμοί μεταξύ της νέας οντότητας και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις αγορές προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας, όπως αναλύθηκε και στην ενότητα 5.1.10 ανωτέρω. Εξαιρέση αποτελούν οι προαναφερθείσες στις παρ. 178 και επ. συμβάσεις, οι οποίες, ωστόσο, δεν εκτιμώνται ως σημαντικές για τους σκοπούς της παρούσας αξιολόγησης.
 - iii) Υφίσταται σημαντικός αριθμός μικρότερων ανταγωνιστών στις αγορές προηγούμενης οικονομικής βαθμίδας που θα έθετε σε κίνδυνο τυχόν συντονισμό μεταξύ επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε αυτές, το αυτό δε ισχύει και για τις αγορές επόμενης οικονομικής βαθμίδας. Ιδίως στις αγορές ταχείας/ μαζικής εστίασης και καφέ/ ζαχαροπλαστικών δραστηριοποιείται τεράστιος αριθμός επιχειρήσεων, γεγονός που καθιστά το συντονισμό εξαιρετικά απίθανο.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αποφάσισε ομοφώνως και σε φανερή ψηφοφορία:

«εγκρίνει κατ' άρθρο 8 παρ. 3 του ν. 3959/2011, την από 19.5.2021 (υπ' αριθ. πρωτ. 4405) γνωστοποιηθείσα συγκέντρωση που αφορά στην μεταβολή ελέγχου, άμεσα, επί της εταιρείας SI FOODS HOLDINGS LIMITED και, έμμεσα, επί της ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε., από τον αποκλειστικό έλεγχο της SI FOODS LIMITED στον αποκλειστικό έλεγχο της VENETIKO HOLDINGS Μ.Α.Ε., δεδομένου ότι η εν λόγω συγκέντρωση, παρ' ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 6 ν. 3959/2011, δεν προκαλεί σοβαρές αμφιβολίες, ως προς το συμβατό αυτής με τις απαιτήσεις λειτουργίας του ανταγωνισμού στις επιμέρους αγορές στις οποίες αφορά».

Η απόφαση εκδόθηκε την **5^η Αυγούστου 2021**.

**ΠΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ
ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του ν. 3959/2011.

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Λιανός

Ο Συντάκτης της Απόφασης

Παναγιώτης Φώτης

Η Γραμματέας

Ευγενία Ντόρντα